

**UCHWAŁA NR XXVII/241/26
RADY GMINY MRĄGOWO**

z dnia 27 maja 2026 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Mrągowo**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662), art. 12 ust. 1 oraz art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) w związku z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 z późn. zm.), uchwałą Nr X/60/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany części Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo oraz uchwałą Nr LXIX/551/23 Rady Gminy Mrągowo z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.

Rada Gminy Mrągowo uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.

2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) tekst uwarunkowań, stanowiący załącznik nr 1,
- 2) tekst kierunków zagospodarowania, stanowiący załącznik nr 2,
- 3) rysunek uwarunkowań, stanowiący załącznik nr 3,
- 4) rysunek kierunków zagospodarowania, stanowiący załącznik nr 4,
- 5) formy ochrony przyrody, stanowiący załącznik nr 5,
- 6) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany studium, stanowiące załącznik nr 6,
- 7) dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stanowiące załącznik nr 7,
- 8) uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wpływu uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na te kierunki, stanowiące załącznik nr 8.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mrągowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Szarek

Załącznik Nr 1 do uchwały nr XXVII/241/26
Rady Gminy Mrągowo
z dnia 27 maja 2026 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MRĄGOWO

UWARUNKOWANIA

MRĄGOWO 2026

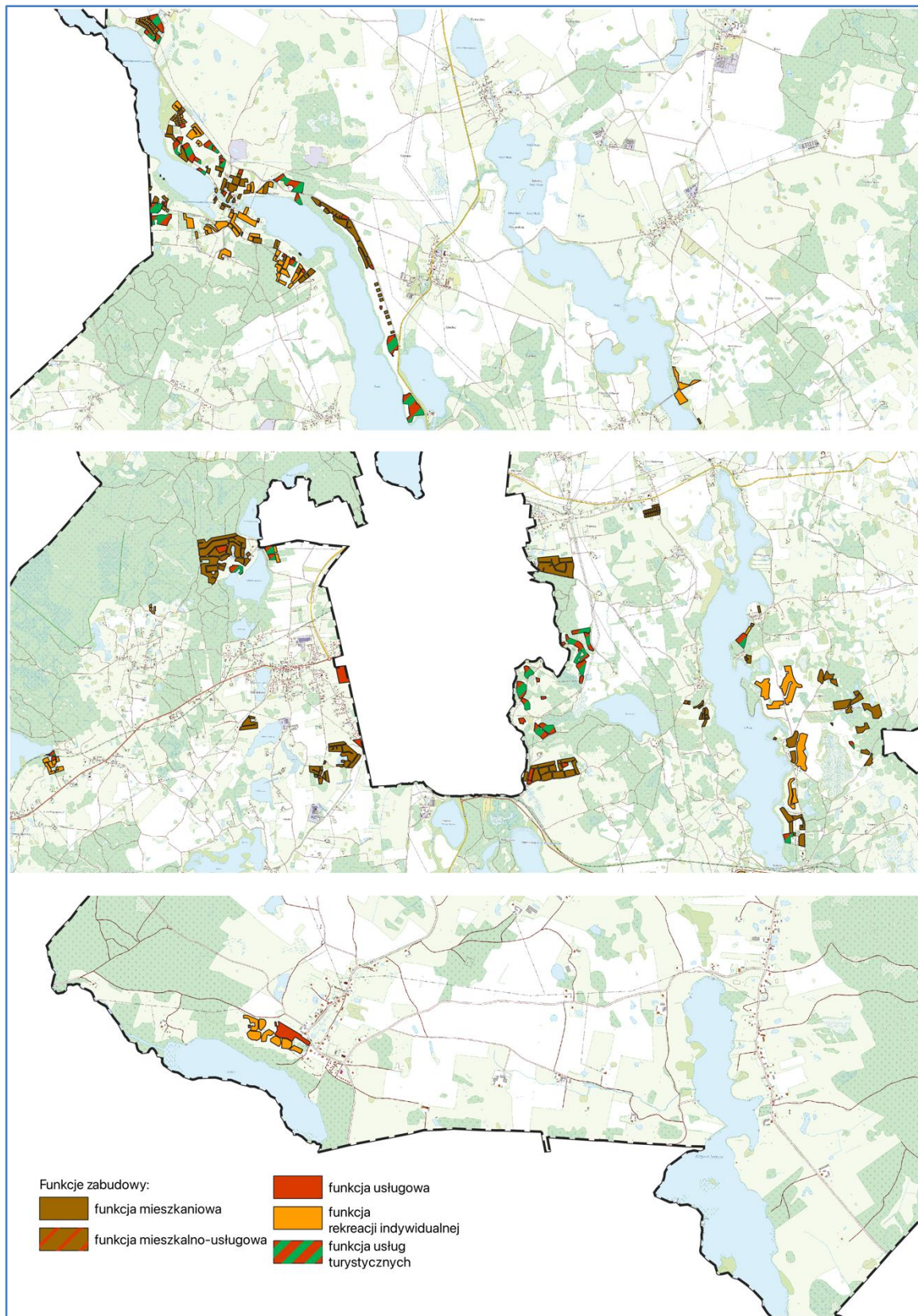
(Cała treść uwarunkowań stanowi treść dodawaną, nie ma treści usuwanych)

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Gmina Mrągowo od 1 stycznia 2004 r. w wyniku reformy planowania przestrzennego wprowadzonej ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który regulowałby kompleksowo zagospodarowanie większej powierzchni gminy. Pokrycie planistyczne gminy wynosi ok. 5%. Obowiązujące plany miejscowe zajmują powierzchnię od ok. 0,5 ha do nieco ponad stu hektarów i dotyczą wybranych terenów. Jedynie dwa plany zagospodarowania w obrębach Śniodowo i Kiersztanowo obejmują większe powierzchnie powyżej 400 ha każdy. Tak duża powierzchnia związana jest z objęciem ich granicami znacznych powierzchni rolnych, leśnych i wodnych. Całkowita powierzchnia gminy pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego to nieco ponad 1500 ha, średnia powierzchnia jednego planu miejscowego wynosi 27,5 ha.

Z racji na turystyczno-mieszkaniowy charakter gminy wśród wydzielen planistycznych dominują tereny lasów i innych form zieleni, a także tereny zabudowy mieszkaniowej, rekreacyjnej oraz usług turystycznych.

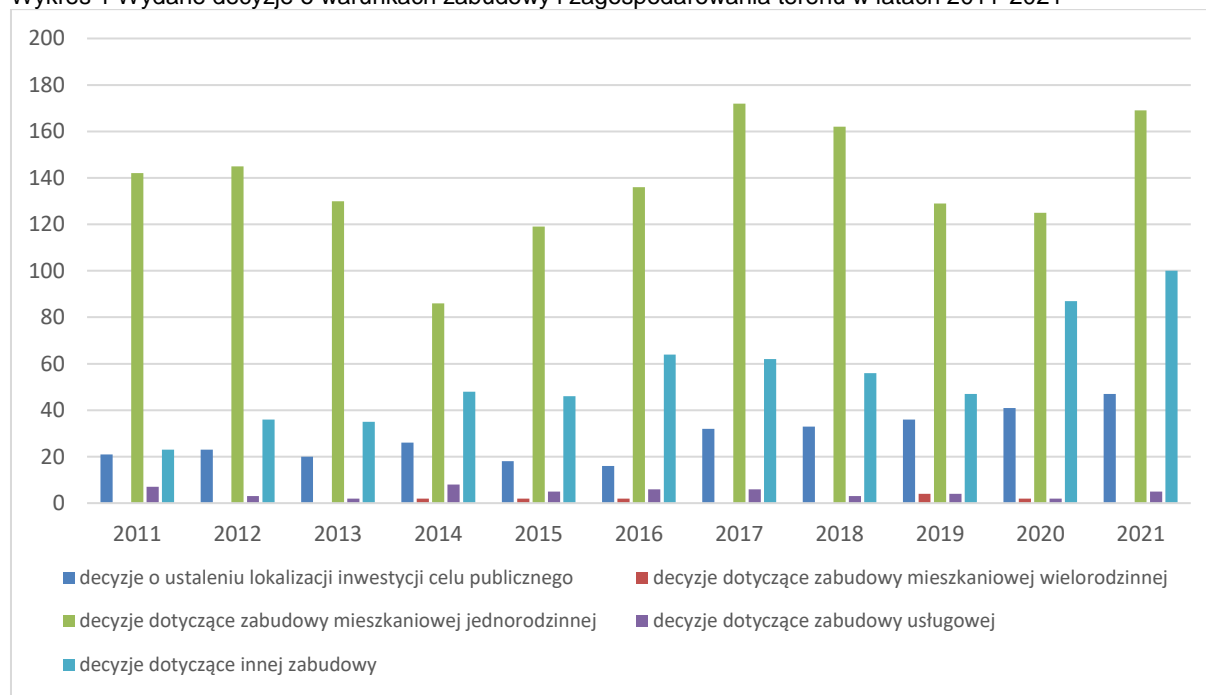
Rysunek 1 Funkcje nierolnicze terenów wynikające z ustaleń planu miejscowego

Rozmieszczenie funkcji nierolniczych koncentruje się głównie w jednostkach osadniczych, natomiast wyraźnie zauważalne jest rozproszenie terenów zabudowy zagrodowej. Przejawia się ono nie tylko w lokalizowaniu nowej zabudowy poza głównymi szlakami komunikacyjnymi, ale w oderwaniu od nich, przy drogach polnych, a niekiedy również bez wyraźnego powiązania komunikacyjnego oraz w głębi dużych działek siedliskowych. Ta tendencja historyczna wydaje się utrwalona i w dalszym ciągu utrwalana wskutek niskiego pokrycia planistycznego gminy.

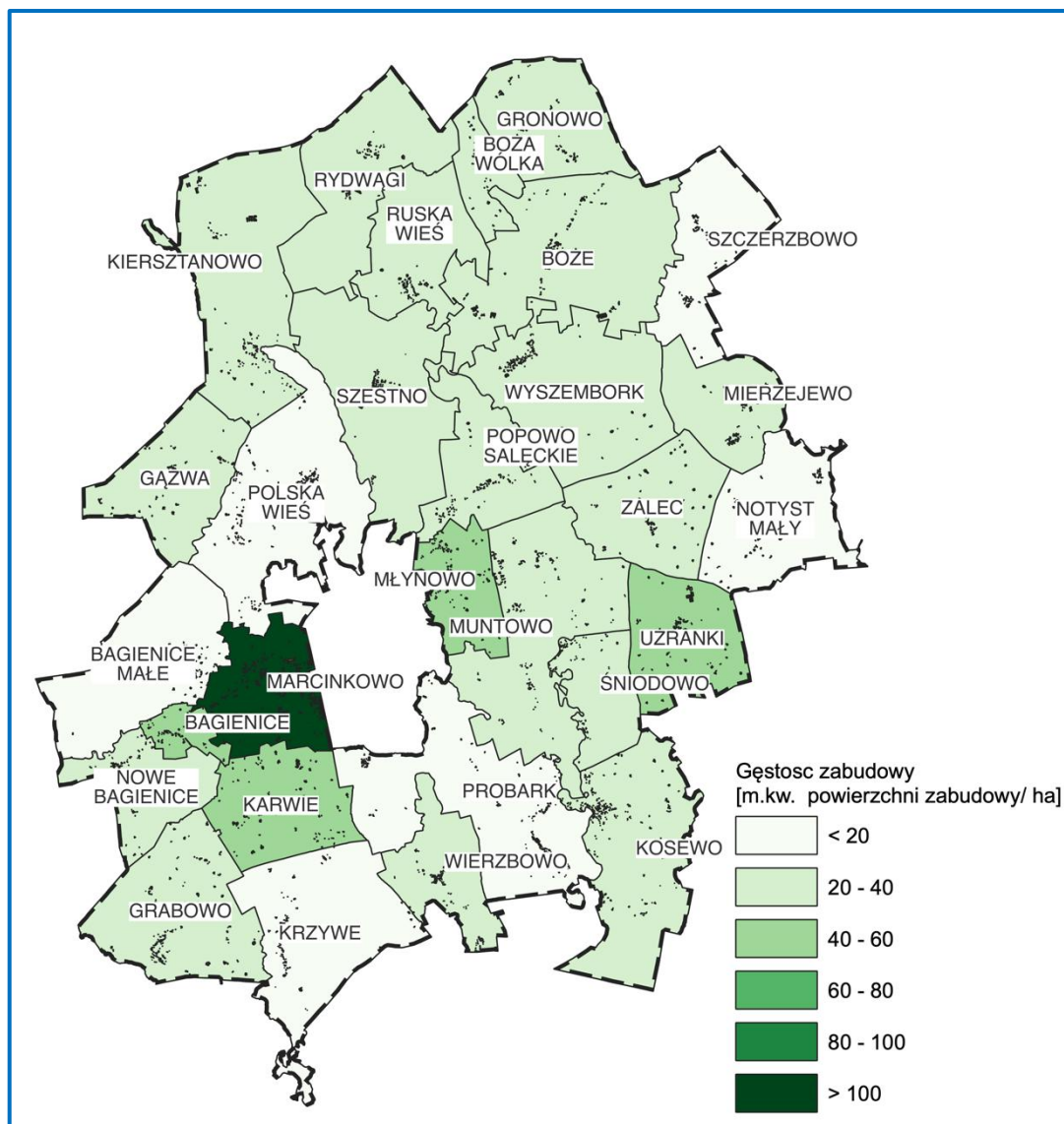
Informacje zawarte we wcześniejszej części tekstu wskazują, że większość terenu gminy nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (pokrycie planistyczne gminy wynosi 5%). Realizacja inwestycji na terenach gminy następuje więc w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Istotnym mankamentem w ich stosowaniu jest brak ustawowego powiązania z dokumentami planistycznymi gminy i jej polityką przestrzenną wyrażoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak również szeroko rozumiana wykładnia zasady tzw. dobrego sąsiedztwa. Powoduje to trudności w przewidzeniu przyszłego zagospodarowania terenu, ale również w charakterystyce obecnego, bowiem fakt, że dla jednej działki można wydać nieograniczoną ilość decyzji powoduje, że „możliwych do uzyskania” funkcji danego terenu może być wiele. To z kolei wpływa negatywnie na pewność inwestowania na terenach pozbawionych planu oraz na wartość nieruchomości w gminie.

Wykres 1 Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w latach 2011-2021

Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy podlega rocznym wahaniom. Zwiększoną ich ilość (ok. 220 sztuk rocznie) można zaobserwować w latach 2016-2018, po których następuje wyraźny spadek w roku 2019, kiedy średnio wydanych było ok. 184 decyzje, natomiast od 2020 roku zarysowuje się powrót do trendu wzrostowego. Wśród wydanych decyzji o warunkach zabudowy dominują te wydane dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (69% wszystkich decyzji), których liczba spada i wzrasta analogicznie do ogólnej liczby decyzji. Drugą pod względem ilości wydanych decyzji grupą funkcji są funkcje inne niż mieszkaniowa i usługowa – 28%. Pozostałe funkcje zabudowy – usługowa i mieszkaniowa wielorodzinna – mają udział na poziomie odpowiednio 2% i 1%. Średnio w gminie wydawanych jest 28 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego rocznie, przy czym ilość ta była znacznie większa od roku 2017 (nawet do 47 decyzji rocznie).

Rysunek 2 Gęstość zabudowy w obrębach geodezyjnych

Zabudowa w gminie występuje ze zróżnicowanym zagęszczeniem. Terenami, na których zagęszczenie zabudowy na hektar jest największe, są obszary znajdujące się w obrębie geodezyjnym Marcinkowo - jednostce osadniczej położonej przy granicach miasta Mrągowo i coraz bardziej związującej się z nim funkcjonalnie. To tam skupia się na relatywnie mniejszej powierzchni najwięcej zabudowy, co jest uzasadnione podmiejskim położeniem wsi oraz dobrym stopniem skomunikowania. Podobna sytuacja, choć w dużo mniejszym natężeniu, jest w obrębach: Młynowo, gdzie zagęszczenie zabudowy wynosi ok. 59 m²/ha, Bagienice (57 m²/ha) i Karwie (50 m²/ha). W obrębie Użranki zagęszczenie zabudowy wynosi 55 m²/ha. Mimo, że obręb położony jest w większej odległości od miasta i słabiej skomunikowany, to jego relatywnie mała powierzchnia i obecność zakładu przetwórstwa rolnego o dużej powierzchni zabudowy generują większe zagęszczenie. Najmniej zagęszczonymi obrębami są te położone w większych odległościach od miasta oraz takie, w których powierzchnia terenów leśnych i wód jest duża: Bagienice Małe, Polska Wieś, Krzywe, Probark, Notyst Mały, Szczerzbowo.

Łącznie na terenie gminy znajduje się ponad 5700 budynków o powierzchni zabudowy ponad 828 tys. m². Ilościowo największą grupę stanowią budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa. Jest to jednak naturalne z uwagi na wiejski charakter gminy. Tak duża ilość budynków rolniczych jest zarazem powiązana z drugą w kolejności ilością budynków mieszkalnych. Każda zagroda składa się z co najmniej jednego domu oraz kilku budynków gospodarczych lub inwentarskich – stąd te dwie wartości są ze sobą powiązane. Turystyczny charakter gminy podkreśla natomiast znacząca liczba (75) budynków z grupy, do której należą obiekty krótkotrwałego zakwaterowania, domy wypoczynkowe, restauracje, bary czy stołówki. Liczną grupę stanowią także budynki przemysłowe (ok. 60) oraz usługowe (ok. 30). Budynki o pozostałych funkcjach stanowią mniej liczne grupy, które nie zawierają więcej niż 30 obiektów.

Budynki w gminie posiadają najczęściej 1-2 (rzadziej 3 lub 4) kondygnacje nadziemne, z których druga stanowi użytkowe poddasze. Wśród budynków mieszkalnych maksymalna liczba kondygnacji wynosi 4.

Zabudowa poszczególnych wsi w gminie prezentuje się podobnie: wieś skupiająca większą ilość zabudowy i w różnych odległościach od niej znajdujące się zabudowy peryferyjne, głównie w postaci gospodarstw rolnych. Wyjątkami są tu wsie graniczące z miastem, w szczególności Marcinkowo i Młynowo, które znajdują się pod silną presją suburbanizacyjną. Ich rozwój przestrzenny opiera się głównie na podziałach rolnych i wtórnych do nich podziałach. Granice nowych działek, docelowy układ komunikacyjny czy w końcu możliwość sytuowania budynków zależą zatem głównie od kształtu i wielkości pierwotnej działki podlegającej podziałowi. O kierunku rozwoju samej wsi decyduje zatem dostępna podaż nowych (podzielonych) terenów budowlanych oraz ich ceny.

Stopień zainwestowania działek zabudowanych na terenie gminy wyrażony udziałem powierzchni zabudowy w powierzchni działki jest typowy dla gmin wiejskich. Wielkość zabudowy w stosunku do powierzchni działki najczęściej zajmuje ok. 8% powierzchni działki $\pm 7\%$. Największe wartości dotyczą terenów zabudowy zwartej wsi, gdzie udział powierzchni zabudowy dochodzi nawet do blisko 90% powierzchni działki budowlanej, najmniejsze (niecały 1% powierzchni działki budowlanej) dotyczą pojedynczych budynków związanych z rolnictwem na działkach w gospodarstwach rolnych.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Znaczna część gminy to tereny rolnicze i leśne oraz wody. Historycznie zabudowa gminy koncentrowała się wokół głównej drogi w danej wsi. Ze względu na szereg niezależnych od polityki przestrzennej gminy czynników – głównie historycznych i prawnych – struktura zabudowy i jej rozmieszczenie uległy zmianom. Z analizy map historycznych¹ wynika, że zabudowania pojawiły się na drogowych odgałęzieniach od głównych tras, jak również zabudowa w tzw. drugiej linii, w głębi większych działek. Do tego doszła zabudowa kolonijna.

Obecnie zabudowa gminy to typ ulicówek, czyli wsi ulokowanych wzdłuż jednego ciągu komunikacyjnego, i owalnic i wielodrożnic. Z biegiem lat zabudowa wsi rozrastała się wzdłuż bocznych dróg, które niegdyś prowadziły do pól uprawnych. Trend ten doprowadził do sytuacji zatarcia historycznego układu wiejskiego na rzecz zabudowy rozproszonej i stale się rozpraszającej. Widoczne jest to w zasadzie w każdej części gminy, gdzie oprócz skupień zabudowy widoczna jest wyraźnie zabudowa peryferyjna, niepowiązana z układami osadniczymi. Stopień rozproszenia zabudowy jest związany z obecnością drogi dojazdowej do przyszłej posesji. Zabudowa – mimo oddalenia od zwartego układu ruralistycznego – jest najczęściej lokowana blisko przebiegającej obok drogi, co ma przede wszystkim wymiar ekonomiczny, niemniej jednak równie często występuje też w głębi działki. Układ podwórzy w gospodarstwach rolnych najczęściej stanowi wysunięty najbliżej drogi dom mieszkalny oraz położone z tyłu posesji zabudowania gospodarcze/inwentarskie. Układ posesji w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, w zależności od wieku zabudowy, może przyjmować postać wyżej opisaną (starsza zabudowa) lub lokalizować budynki garażowe w jednej bryle budynku mieszkalnego, położonego z przodu posesji (głównie zabudowa nowsza). Układ zabudowy na działkach usługowych i produkcyjnych jest różny, zależny głównie od konfiguracji działki i

---

¹ Topographische Karte 1:25 000 (Meßtischblatt) cz. wsch. (Ostdeutschland) /1870 - 1945, Mapster.

potrzeb inwestora, a wyrażający się w zasadzie jak najlepszej ekonomiki wykorzystania terenu.

Analizując rozmieszczenie przestrzenne poszczególnych funkcji zabudowy można dostrzec, że tereny gminy zabudowane są w sposób mieszany i trudny do jednoznacznego, jednorodnego wyodrębnienia. Obok dominującej zabudowy zagrodowej – typowo wiejskiej, funkcjonuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa czy nawet produkcyjna. Opisany stan jest czytelny i dobrze ugruntowany, więc prawdopodobnie będzie się utrzymywał do momentu, aż gmina uchwali w większym stopniu miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ograniczających rozproszenie zabudowy. To rozwiązanie może jednak dotyczyć tylko nowej zabudowy. W przypadku zabudowy istniejącej zapewne należało będzie przyjąć stan istniejący oraz ewentualnie czekać, aż zmiany pokoleniowe spowodują jednocześnie zmianę potrzeb w zakresie użytkowania budynków. Ten proces z pewnością będzie jednak długotrwały.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY

Gmina Mrągowo posiada Strategię Rozwoju, na potrzeby której została opracowana diagnoza strategiczna. Zaznaczając, że aktualność diagnozy jest na początek roku 2021, wnioski z niej można podzielić według dziedzin:

1) sytuacja społeczna:

- w gminie widoczny jest ogólnopolski trend starzenia się społeczeństwa,
- w samej gminie liczba ludności utrzymuje się na w miarę stałym poziomie, co zawdzięcza głównie migracjom z zewnątrz,
- pozytywnie ocenia się aktywność społeczna, gmina posiada odpowiednią infrastrukturę do jej rozwoju, niemniej jednak diagnoza dostrzega duży potencjał do dalszego wzrostu,
- rośnie aktywność zawodowa mieszkańców i jednocześnie spada bezrobocie, choć tempo tych zjawisk nie jest zadowalające,
- mimo dobrej dostępności placówek oświatowych w gminie, widoczny jest trend do wybierania przez rodziców szkół w mieście Mrągowo dla swoich dzieci, które w przekonaniu rodziców zapewniają wyższy poziom edukacji,
- na terenie gminy brakuje przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, jednak ta zapewniona jest szeroko przez w mieście Mrągowo,
- coraz mniej mieszkańców wymaga materialnej pomocy społecznej,
- mimo dobrej dostępności do obiektów sportowych na wolnym powietrzu, widoczną uciążliwością jest brak hali sportowej,

- zasób lokali komunalnych jest niewystarczający,
- mankamentem jest brak transportu publicznego, szczególnie w kontekście dostępu do podstawowych usług w mieście,
- pozytywnie ocenia się administrację publiczną i bezpieczeństwo publiczne,

2) sytuacja gospodarcza:

- rośnie liczba podmiotów gospodarczych w gminie, a podstawowa działalność gospodarcza jest związana z inteligentnymi specjalizacjami regionu,
- gmina wykorzystuje swoje atuty turystyczne i ciągle rozwija się w tym kierunku, dobre położenie głównych ośrodków turystycznych jest atutem,
- rolnictwo gminna podlega ciągłej modernizacji i coraz bardziej nakierowuje się na produkcję żywności dobrej jakości,

3) sytuacja przestrzenna:

- dostrzegalne jest stałe różnicowanie liczby ludności w gminie (w miejscowościach bliżej miasta liczba ludności się zwiększa, w miejscowościach położonych dalej maleje),
- odnotowane jest niewielkie pokrycie planistyczne gminy,
- wyodrębnione w polityce przestrzennej strefy funkcjonalne (z wyjątkiem strefy ochronnej) są przemieszane,
- mimo bogatych zasobów środowiska, dostrzegalny jest niezadowolający ich stan, w szczególności powietrza i wód,
- gminę cechuje wysoki stopień zwodociągowania, jednak dostrzegalny jest problem nierozwiązanej gospodarki ściekowej,
- korzystny układ sieci transportowej i zarazem zły stan dróg.

4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

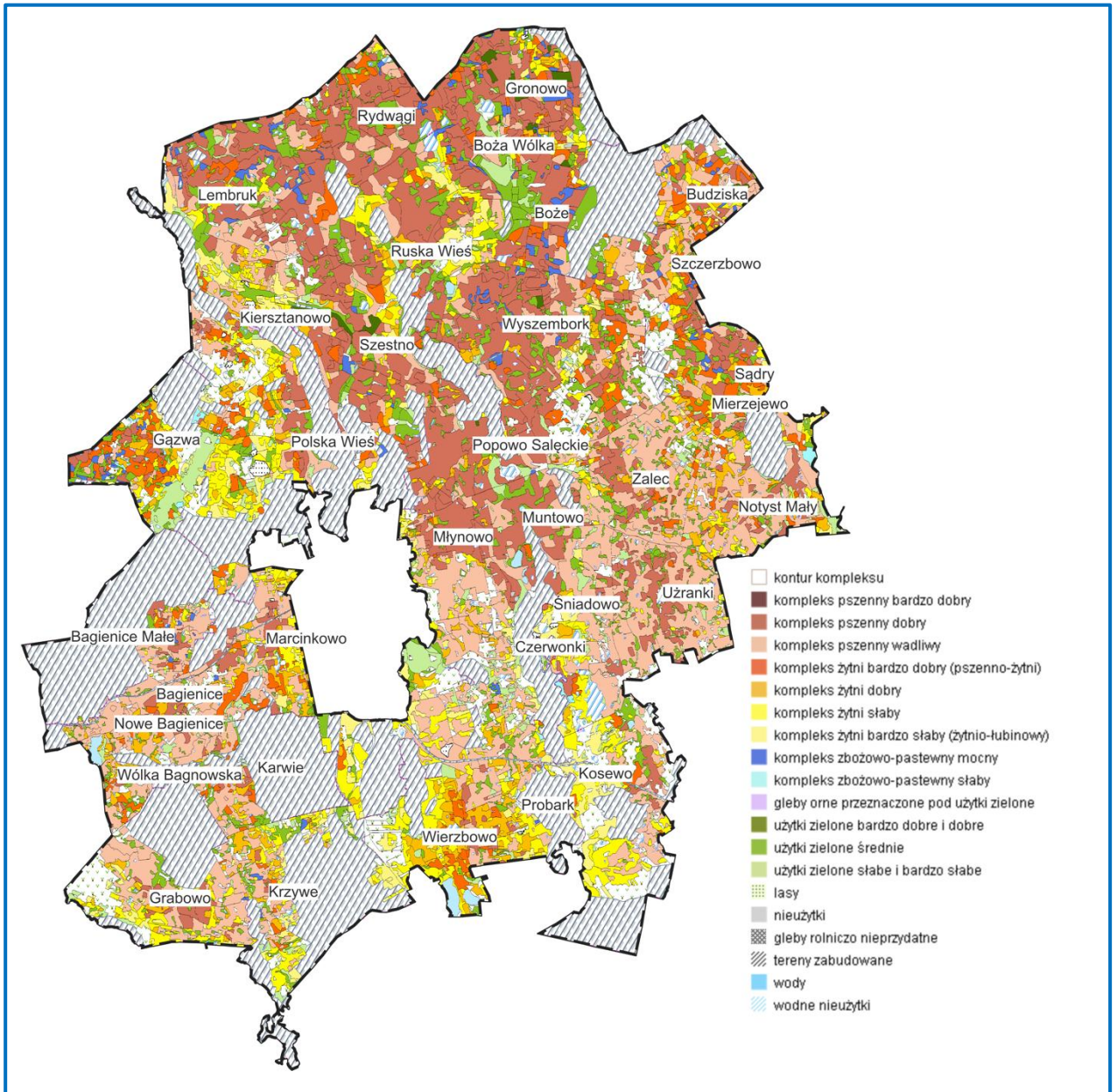
Gmina Mrągowo jest przykładem gminy turystyczno-rolniczej. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej powiatu mrągowskiego wynosi 63,9 punktów, co jest wielkością mniejszą od wartości wskaźnika w województwie (66 pkt) oraz w kraju (66,6 pkt).

Pod kątem rolniczej przydatności gleb zdecydowanie dominują użytki zielone. Występują one zarówno w grupach bardzo dobrych i dobrych, jak i średnich, słabych oraz bardzo słabych.

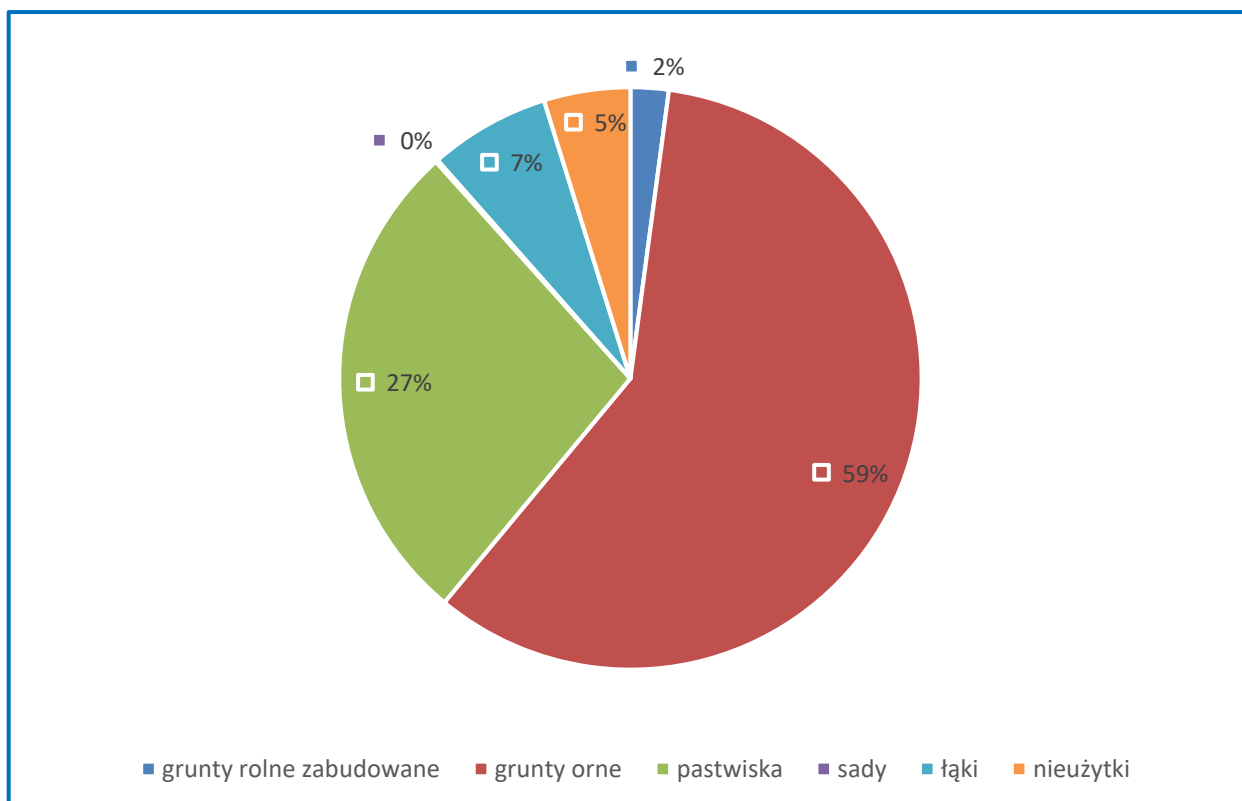
Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb w gminie można spotkać przede wszystkim kompleksy pszenne dobre, które dominują w północnej i centralnej części gminy. Z kolei część wschodnia i południowa to głównie kompleksy pszenne wadliwe. Wśród tych – dominujących kompleksów stosunkowo często napotkać można na kompleksy żytnie słabe i bardzo słabe (Polska Wieś, Ruska Wieś, okolice Śniadowa, Wierzbowa, Kosewa i Marcinkowa) oraz pszenne wadliwe (Zalec, Użranki, Notyst Mały, Muntowo, Młynowo, tereny między Czerwonkami i Probarkiem, Bagienice, Nowe Bagienice, Wólka Bagnowska, Grabowo), a niekiedy żytnie bardzo dobre (tereny między Bagienicami a Marcinkowem, okolice Wierzbowa i Szczerbowa aż po Budziska). Prawdziwą mozaikę wymienionych wyżej kompleksów, uzupełnioną o kompleksy zbożowo-pastewne mocne zaobserwować można w Gązwie, Lembruku i Kiersztanowie.

Wśród trwałych użytków zielonych zdecydowanie dominują użytki średnie, których większe skupiska zaobserwować można w okolicach Bożej Wólki, Ruskiej Wsi, Kiersztanowa, Gązwy, Karwii, czy na południe od Młynowa, przy granicy z miastem.

Rysunek 3 Mapa glebowo-rolnicza gminy

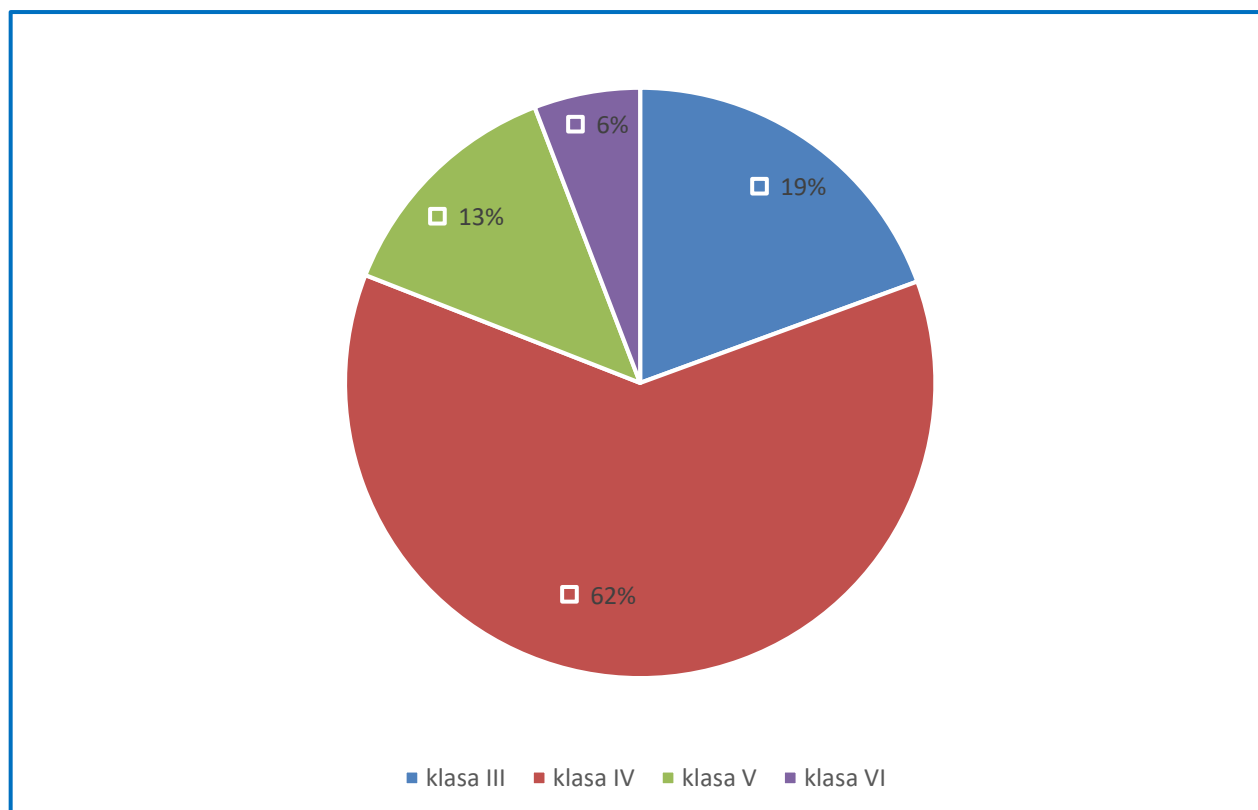

Wykres 2 Udział poszczególnych użytków w powierzchni użytków rolnych

Wśród użytków rolnych dominują grunty orne – stanowią one 59% wszystkich użytków rolnych w gminie. Pozostałe grunty to pastwiska, które stanowią 27% powierzchni, łąki, które stanowią 7% i nieużytki z pięcioprocentowym udziałem. Grunty rolne zabudowane to tylko 2% powierzchni gruntów rolnych. Sady zajmują niecały 1%.

Wykres 3 Udział poszczególnych klas gruntów rolnych

Gmina Mrągowo wyróżnia się średnimi glebami. Wśród gruntów rolnych w podziale na klasy dominuje klasa IV, która stanowi 62% wszystkich gruntów rolnych. Kolejno za nią jest klasa III – 19%. Grunty gorszych klas – V i VI – zajmują odpowiednio 13% i 6% gruntów rolnych. Grunty najlepszych, a zarazem chronionych przez przepisy odrębne, klas bonitacyjnych zajmują powierzchnię ok. 3560 ha w skali całej gminy, co stanowi ok. 18% gruntów rolnych i ok. 14% powierzchni całej gminy. Na rysunku studium oznaczono grunty rolne klasy III z uwagi na szczególne uwarunkowania ochronne. Koncentracja gruntów rolnych objętych ochroną występuje w północnej i wschodniej części gminy, a także w okolicach wsi Grabowo, Bagienice Małe, Marcinkowo i Karwie.

Według stanu z ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego (2020 r.) w gminie funkcjonowało 648 gospodarstw rolnych. Pod względem wielkości największą grupę gospodarstw (35%) mieściło się w przedziale powyżej 15 ha. Niewiele mniej (33%) było gospodarstw o powierzchni 1-5 ha. Zauważalnie mniejszą grupą są gospodarstwa o powierzchni w przedziale 5-10 ha (20%) oraz 10-15 ha (11%). Najmniej (2%) było gospodarstw najmniejszych - o powierzchni do 1 ha.

49,7% (9593 ha) powierzchni gospodarstw rolnych w gminie przeznaczonych było pod zasiewy zbóż, w tym aż 79% to zboża. Oprócz tego na powierzchni ok. 17% gruntów

uprawiany był rzepak i rzepik, natomiast na 3% warzywa gruntowe. Około 0,5% zajmowała uprawa ziemniaków.

Pod względem produkcji zwierzęcej dominuje hodowla drobiu, którego ilość szacuje się na ponad 58 tys. sztuk (średnio ok. 90,5 sztuki/gospodarstwo), z czego 7% (4317 sztuk) to drób kurzy. Pogłowie bydła w gminie wynosi 11 345 sztuk, z czego ok. 50% stanowią krowy.

4.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Udział lasów w gminie jest średni – lesistość wynosi ok. 20,7%, i jest ona mniejsza niż lesistość powiatu mrągowskiego (ok. 31,8%). Lasy w gminie Mrągowo charakteryzują się głównie większymi skupiskami. Większe połacie leśne występują w obrębach geodezyjnych Bagienice Małe, Polska Wieś, Krzywe, Wierzbowo, Probark, Kosewo, Mierzejewo, Wyszembork, Boże i Gronowo. Oprócz tego krajobraz gminy wzbogacają mniejsze kompleksy leśne, rozsiane pomiędzy dużymi powierzchniami leśnymi.

Gmina położona jest na terenie czterech nadleśnictw: Mrągowo, Strzałowo, Maskulińskie i Srokowo.

Według planów urządzenia lasu w granicach gminy dominującym typem siedliskowym lasów są lasy świeże, które zajmują 48% wszystkich lasów oraz lasy mieszane świeże, zajmujące 27% lasów. Oprócz nich, występują bory mieszane bagienne (6%), bory bagienne (4%), bory mieszane świeże (3%), lasy mieszane bagienne i lasy wilgotne (po 2%). Pozostałe typy siedliskowe, a więc: bory mieszane wilgotne, lasy łąkowe, lasy mieszane wilgotne i olsy mają niewielki udział w powierzchni na poziomie po niecały 1%. Dominującym gatunkiem drzew jest sosna (38% drzewostanu), dąb (17%), świerk i brzoza (po 15%), olcha (5%). Pozostałe gatunki mają marginalny udział.

Powierzchnia lasów wynosi ok. 6 101,65 ha. Pod względem form własności 84% lasów stanowi własność publiczną (zarząd Lasów Państwowych lub samorządu), a jedynie ok. 16% należy do osób prywatnych.

Wśród gruntów oznaczonych w ewidencji gruntów jako leśne dominują grunty bez określonej klasy bonitacyjnej – stanowią aż 79,4% powierzchni wszystkich gruntów leśnych. Grunty klasy V zajmują ok. 9,5% gruntów leśnych, grunty klasy IV – ok. 7,4%, a grunty klasy VI – 2,9%. Udział klasy III jest marginalny, wynoszący poniżej jednego procenta. Wszystkie grunty leśne są chronione na mocy przepisów odrębnych. Lasy w gminie Mrągowo pełnią w większości funkcję gospodarczą, jednak część z nich stanowią lasy ochronne. Zostały one oznaczone na rysunku studium.

4.3. Zasoby wodne

Gmina Mrągowo położona jest w większości w dorzeczu Pregoty, jedynie jej krańce wschodnie i zachodnie znajdują się w dorzeczu Wisły. Przez teren gminy przebiegają trzy główne rzeki: Dajna, Sobiepanka i Uźranki. Rzeka Dejna płynie przez centrum gminy, przepływając również przez miasto Mrągowo, natomiast dwie pozostałe rzeki jedynie w niewielkim stopniu wpływają na teren gminy w okolicach Notystu Małego i Uźranek oraz Grabowa. Wody powierzchniowe zbudowane są także przez bardzo liczną sieć strumieni, potoków lub strug, łączących liczne jeziora, które zajmują ok. 9% powierzchni gminy. Bogata w jeziora jest głównie centralna część gminy, jednak cechą charakterystyczną całej gminy Mrągowo są liczne, również niewielkie zbiorniki wodne, rozsiane po całej powierzchni gminy.

Gmina Mrągowo położona jest na jednym udokumentowanym zbiorniku wód podziemnych, obejmującym klin w północnej części gminy – wsie Rydwągi, Lembruk, Kiersztanowo, Ruska Wieś, Szestno, Polska Wieś i Gązwa – o numerze 205 Subzbiornik Warmia.

4.4. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ochrona środowiska polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Działania te prowadzone są wobec poszczególnych komponentów środowiska: powietrza, wód, powierzchni ziemi, zwierząt, roślin, kopalin, klimatu akustycznego a także w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

Gmina Mrągowo pod względem strefowania badania jakości powietrza znajduje się w tzw. strefie pozostałego obszaru województwa (strefa warmińsko-mazurska), wyznaczonej w celu oceny rocznej powietrza atmosferycznego. Pod kątem ochrony zdrowia gmina Mrągowo mieści się w najniższych wartościach stężeń dla pyłu PM₁₀, NO₂, SO₂, O₃, BaP (część gminy). Jedynie dla stężeń pyłu PM_{2,5} pomiary odnotowują wyższe stężenie (w granicach 10,5-12,4 µg/m³), które i tak jest jednym z najniższych stężeń w regionie. Pod kątem ochrony roślin wskaźniki dla NO_x, O₃ oraz SO₂ występują na najniższych poziomach.

W zakresie uwarunkowań ochrony wód rozumianych jako element środowiska ocenie podlegały jeziora Juksty, Juno, Kiersztanowskie, Probarskie, Wągiel, Sałęt Wielki, Krzywe oraz Kuc. Zgodnie z danymi Państwowego Monitoringu Środowiska w odniesieniu do staniu

biologicznego oraz ekologicznego jedynie jezioro Probarskie cechuje się drugą klasą i dobrym stanem. Pozostałe jeziora zostały ocenione na klasę trzecią z umiarkowanym stanem (Juksty, Kiersztanowskie) lub czwartą ze stanem słabym (Juno, Wągiel, Sałęt Wielki). Jeziora Krzywe oraz Kuc pod kątem elementów biologicznych ocenione zostały odpowiednio w drugiej oraz pierwszej klasie, natomiast w klasyfikacji ekologicznej brak było możliwości sklasyfikowania. Pod kątem stanu chemicznego nie zostało ocenione jedynie jezioro Juno, natomiast stan chemiczny jezior Kiersztanowskiego oraz Sałētu Wielkiego oceniony został jako dobry. Pozostałe jeziora ocenione zostały poniżej dobrego. Ogólna ocena wszystkich wymienionych jezior wskazuje na zły ogólny stan wód. Pozytywnie należy w tym kontekście ocenić każdy wzrost długości wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej.

Ochronę powierzchni ziemi bardzo szeroko definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska. Polega ona na:

- 1) racjonalnym gospodarowaniu,
- 2) zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych,
- 3) zapobieganiu zanieczyszczeniu substancjami powodującymi ryzyko oraz na remediacji,
- 4) zachowaniu jak najlepszego stanu gleby,
- 5) minimalizacji stopnia i łagodzeniu skutków zasklepienia gleby,
- 6) zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- 7) przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Jak dalej stanowi ustawa, funkcję pełnioną przez powierzchnię ziemi ocenia się na podstawie jej faktycznego zagospodarowania i wykorzystania, chyba że inna funkcja wynika z planu zagospodarowania przestrzennego. Gmina Mrągowo jest pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w niewielkim stopniu, stąd należy stwierdzić, że ochrona powierzchni ziemi w aspekcie planistycznym nie jest w pełni realizowana.

Ochrona roślin i zwierząt winna polegać z jednej strony na zachowaniu ich populacji i siedlisk, jak również na tworzeniu warunków ich prawidłowego rozwoju. Zadania te realizowane są w szczególności poprzez obejmowanie ochroną zarówno obszarów, jak i poszczególnych gatunków, w tym także poprzez stosowne zakazy w zakresie pozyskiwania. Obszarami, na których realizowana jest ochrona roślin i zwierząt, są w szczególności obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, które występują na obszarze gminy Mrągowo i zostały szerzej omówione w rozdziale dotyczącym form ochrony przyrody.

Elementami przestrzeni, których celem jest utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska, są korytarze ekologiczne. Zapewniają one możliwość migracji gatunkom wędrownym i leśnym. Na terenie gminy znajdują się cztery korytarze

ekologiczne: Warmia_1, Dolina Pasłęki - Puszcza Piska, Puszcza Piska oraz Warmia - Dolina Pasłęki Wschodni.

Klimat akustyczny gminy jest pochodną działalności człowieka: to, jak gospodaruje przestrzenią (jak i gdzie inwestuje) będzie miało wpływ na emisję hałasu. Głównymi źródłami hałasu na terenie gminy Mrągowo są drogi. Układ komunikacyjny gminy został przedstawiony we właściwej części opracowania, niemniej jednak można wskazać, że wzrost natężenia hałasu następuje wraz ze wzrostem kategorii drogi, który najczęściej wiąże się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego czy zwiększeniem udziału transportu ciężkiego. W gminie Mrągowo występują drogi wszystkich kategorii, w tym krajowe i wojewódzkie, a także ważniejsze powiatowe i to z ich strony należy oczekiwać zwiększonego natężenia hałasu.

Kolejnymi źródłami hałasu są linie energetyczne, zwłaszcza te wysokich napięć (hałas z wyładowań elektrycznych) oraz zakłady przemysłowe i rzemieślnicze (hałas z pracujących maszyn i urządzeń wentylacyjnych), jednak hałas od nich pochodzący ma mniejsze natężenie i wpływ na sąsiednią zabudowę. Przez teren gminy przebiegają linie wysokiego napięcia (omówione w rozdziale dotyczącym infrastruktury technicznej), jak również linie średniego i niskiego napięcia. Wzdłuż nich ustalone są pasy technologiczne, w których ograniczone jest wznoszenie obiektów budowlanych.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych wiąże się także z występowaniem na terenie gminy stacji bazowych telefonii. Na terenie gminy Mrągowo zlokalizowanych jest dwanaście stacji bazowych telefonii komórkowej, omówionych w kolejnych rozdziałach.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Mrągowo zostały omówione w następujących rozdziałach.

5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Gmina Mrągowo posiada założoną Gminną Ewidencję Zabytków w myśl przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przyjętą zarządzeniem Nr 290/17 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 30 maja 2017 r., jak również Program Opieki nad zabytkami, przyjęty uchwałą Nr XXVIII/208/20 Rady Gminy Mrągowo z dnia 29 lipca 2020 r., stąd podstawą do określenia uwarunkowań wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków będą te obiekty i obszary, które zostały ujęte w ewidencji. Należy pamiętać, że formy ochrony zabytków zostały wymienione w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a wśród nich nie zostało wymienione studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to, że dokument ten jest jedynie diagnozą stanu

zabytków w gminie oraz wyznacznikiem ogólnych kierunków ich ochrony. Podstawowym gminnym aktem prawa ustalającym formy ochrony zabytków jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 1 Zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

L.p.	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków
1.	Bagienice , dz. geod. nr 23	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
2.	Bagienice Małe , dz. geod. nr 169	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	A-1622 z 19.02.1986 r.
3.	Bagienice Nowe , dz. geod. nr 133	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	
4.	Bagienice Nowe , dz. geod. nr 125	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	
5.	Boża Wólka , dz. geod. nr 133	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
6.	Boża Wólka , dz. geod. nr 2/1	cmentarz ewangelicki, dawny	początek XX w.	---
7.	Boże , dz. geod. nr 129	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
8.	Boże , dz. geod. nr 84	kaplica murowana	1833 r.	A-1092 z 15.08.1968 r.
9.	Boże 17	rządcówka w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.
10.	Boże 18	dwór w zespole dworsko-folwarcznym (w granicach działki oznaczonej na dzień wpisu do rejestru zabytków nr 128/6)	1848 r.	A-3544 z 28.06.1993 r.
11.	Boże , dz. geod. nr 128/30	spichrz i stajnia w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.

12.	Boże , dz. geod. nr 128/30	owczarnia w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.
13.	Boże , dz. geod. nr 128/30	kuźnia w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.
14.	Boże , dz. geod. nr 128/30	obora w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.
15.	Boże , dz. geod. nr 128/30	zlewnia mleka w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.
16.	Boże , dz. geod. nr 128/30	stodoła w zespole dworsko-folwarcznym	XIX w.	A-3541 z 21.06.1993 r.
17.	Boże , dz. geod. nr 128/29, 128/27, 127/26, 128/4, 128/13, 128/28, 128/6	pozostałości parku dworskiego	XIX w.	A-1533 z 13.04.1984 r.
18.	Boże Male , dz. geod. nr 3082/2	cmentarz ewangelicki, dawny	lata 20.-30. XX w.	---
19.	Brodzikowo , dz. geod. nr 147/19	zespół dworsko-folwarczny (pozostałości) - cieleńnik - stodoła - obora - pozostałości parku	początek XX w.	---
20.	Budziska , dz. geod. nr 135	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	A-1625 z 19.02.1986 r.
21.	Budziska , dz. geod. nr 136	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	A-1628 z 19.02.1986 r.
22.	Budziska , dz. geod. nr 131/17	zespół dworsko-folwarczny: obora kuźnia lodownia	początek XX w.	---

		czworaki park		
23.	Czerwonki , dz. geod. nr 262	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
24.	Czerwonki , dz. geod. nr 287	cmentarz ewangelicki, dawny	lata 20.-30. XX w.	---
25.	Czerwonki 4	budynek szkolny, murowany	początek XX w.	---
26.	Dobroszewo 18	zespół dworsko- folwarczny: dwór stodoła obora park dworski	początek XX w.	---
27.	Gązwa , dz. geod. nr 171/1	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
28.	Gązwa , dz. geod. nr 3153/2	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
29.	Gązwa , naprzeciwko nr 10	budynek drewniany (chałupa)	budynek nie istnieje, pozostaje w GEZ do czasu wykreślenia z rejestru zabytków	A-90 z 4.08.1950 r.
30.	Grabowo , dz. geod. nr 221/11	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
31.	Gronowo (Gniewkowo), dz. geod. nr 279	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
32.	Gronowo 5	zespół folwarczny: - dom bauerski - obora - stodoła	początek XX w.	---

		- stajnia		
33.	Gronowo 6	zespół dworsko-folwarczny: - dwór - brukowany dojazd do dworu - brama - stodoła - kuźnia - park	początek XX w.	dwór – A-1093 z 15.08.1968 r.
34.	Karwie , dz. geod. nr 199/1	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
35.	Kiersztanowo , dz. geod. nr 85	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
36.	Kosewo , dz. geod. nr 188	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
37.	Kosewo 2	budynek dworca w zespole stacji kolejowej	1897 r.	
38.	Kosewo Górne , dz. geod. nr 239	cmentarz ewangelicki, rodowy, dawny	połowa XIX w.	---
39.	Kosewo Górne , dz. geod. nr 427/2	cmentarz rodowy na S skraju wsi	połowa XIX w.	---
40.	Kosewo Górne , dz. geod. nr 330/7	cmentarz ewangelicki, rodowy dawny	połowa XIX w.	---
41.	Krzywe , dz. geod. nr 253	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	A-1624 z 19.02.1986 r.
42.	Krzywe , dz. geod. nr 197/2	cmentarz ewangelicki, dawny	początek XX w.	A-1639 z 5.03.1986 r.
43.	Krzywe , dz. geod. nr 362/1	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
44.	Lembruk , dz. geod. nr	cmentarz ewangelicki,	połowa XIX w.	A-1626 z

	342	dawny			19.02.1986 r.
45.	Marcinkowo , dz. geod. nr 421	cmentarz dawny	ewangelicki,	połowa XIX w.	---
46.	Marcinkowo , dz. geod. nr 331	cmentarz dawny	ewangelicki,	połowa XIX w.	---
47.	Miejski Las , dz. geod. nr 346	cmentarz dawny	ewangelicki,	połowa XIX w.	---
48.	Mierzejewo , dz. geod. nr 109	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	---
49.	Młynowo , dz. geod. nr 229	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	---
50.	Młynowo , dz. geod. nr 61/1	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	---
51.	Muntowo , dz. geod. nr 30	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	A-1635 z 20.02.1986 r.
52.	Muntowo , dz. geod. nr 217	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	A-1627 z 19.02.1986 r.
53.	Nikutowo , dz. geod. nr 432/64	cmentarz dawny	ewangelicki,	początek XX w.	A-1629 z 19.02.1986 r.
54.	Notyst Mały , dz. geod. nr 87	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	---
55.	Notyst Wielki , dz. geod. nr 411/1	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	---
56.	Notyst Wielki , dz. geod. nr 212/17	zespół folwarczny: stajnia stodoła obora park	pałacowo-	XIX w.	---
57.	Nowe Nadawki , dz. geod. nr 3009/1	cmentarz dawny	ewangelicki,	XIX w.	---

58.	Nowy Probark , dz. geod. nr 5	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	---
59.	Piotrówka (Muntowski Ostrów) , dz. geod. nr 242/8	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	---
60.	Piotrówka , dz. geod. nr 245/26	cmentarz dawny ewangelicki,	połowa XIX w.	---
61.	Polska Wieś , dz. geod. nr 134/1	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	A-1630 z 19.02.1986 r.
62.	Polska Wieś 15	chałupa	budynek nie istnieje, pozostaje w GEZ do czasu wykreślenia z rejestru zabytków	A-937 z 21.05.1968 r.
63.	Popowo Sałęckie , dz. geod. nr 54	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	----
64.	Popowo Sałęckie 22	zespół dworsko-folwarczny: - dwór z oficyną; - obora - stodoła	początek XX w.	---
65.	Popowo Sałęckie 22	park w zespole dworsko-folwarcznym	początek XX w.	A-1458 z 17.03.1983 r.
66.	Probark , dz. geod. nr 242	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	---
67.	Probark, dz. geod. nr 128	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	---
68.	Ruska Wieś , dz. geod. nr 281/1	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	A-1633 z 19.02.1986 r.
69.	Rydwągi , dz. geod. nr 133	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	A-1631 z 19.02.1986 r.
70.	Sądry , dz. geod. nr 244	cmentarz dawny ewangelicki,	XIX w.	---

		dawny		
71.	Szczerzowo , dz. geod. nr 15/1	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
72.	Szestno , dz. geod. nr 125	cmentarz ewangelicki, dawny	XV w.	A-1623 z 19.02.1986 r.
73.	Szestno , dz. geod. nr 220	pozostałości zamku zakonnego	1350-1360 r.	A-553 z 18.07.1961 r.
74.	Szestno 27	zespół plebański: spichlerz pastorówka	koniec XIX w.	---
75.	Szestno 29	kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki, parafialny p.w. Świętego Krzyża z wystrojem wnętrza i fr. polichromii	2. połowa XV w.	A-230 z 22.03.1957 r.
76.	Szestno dz. geod. nr 124/1	otoczenie kościoła parafialnego p.w. św. Krzyża w granicach działki nr 124/1 obręb 24	2. połowa XV w.	A-4640 z 13.12.2016 r.
77.	Szestno 42 , dz. geod. nr 213/6	dwór murowany (w granicach działki oznaczonej na dzień wpisu do rejestru zabytków nr 213/2)	koniec XIX w.	A-4101 z 8.02.1999 r.
78.	Szestno , dz. geod. nr 213/3 oraz 213/6	park w zespole dworsko-folwarcznym (zamkowy)	koniec XIX – początek XX w.	A-1546 z 2.05.1984 r.
79.	Śniodowo , dz. geod. nr 16/1	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
80.	Śniodowo , dz. geod. nr 3002	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
81.	Troszczykowo 1	zespół dworsko-folwarczny: - budynek dworku,	pierwsza dekada XX w.	---

		murowany - obora murowano- drewniana		
82.	Tymnikowo , dz. geod. nr 134	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
83.	Uźranki , dz. geod. nr 210	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
84.	Uźranki , dz. geod. nr 101	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
85.	Uźranki 37	kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki, parafialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła wraz z otoczeniem	1895 r.	A-4431 z 8.09.2006 r.
86.	Wierzbowo , dz. geod. nr 116	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
87.	Wólka Bagnowska , dz. geod. nr 155	cmentarz ewangelicki, dawny	połowa XIX w.	---
88.	Wyszembork , dz. geod. nr 82	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	A-1632 z 19.02.1986 r.
89.	Wyszembork 7	chałupa	budynek nie istnieje; pozostanie ujęty w GEZ do czasu wykreślenia z rejestru zabytków	A-744 z 2.02.1968 r.
90.	Zalec , dz. geod. nr 213	cmentarz ewangelicki, dawny 200 m na S od wsi	XIX w.	---
91.	Zawada , dz. geod. nr 81	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
92.	droga Nr 591 N (granica państwa – Barciany – Kętrzyn – Mrągowo)	aleja przydrożna w granicach gminy Mrągowo	początek XX w.	---

93.	droga Nr 1509 N (Młynowo – Mrągowo – Polska Wieś – Stamka – Gązwa – Zyndaki – Choszczewo – Jełmuń – Borki Wielkie – Kobyły – Popowa Wola – Kałęczyn)	aleja przydrożna na odcinku około 1 km, obsadzona kasztanowcami, przed Polską Wsią	początek XX w.	---
94.	droga Nr 1618N (Szeszno – Wyszembork – Boże – skrzyżowanie z drogą nr 1968N i nr 1616N – Langanki – Nakomiady)	aleje przydrożna na odcinkach: 1. Wyjazdowy z Szeszna 2. Wjazdowy do Wyszemborka 3. Wyszembork - Boże	początek XX w.	---
95.	droga Nr 1622N (Wyszembork – Boże Małe – Szczerzbowo – Słabowo)	aleja przydrożna na odcinku Wyszembork – Boże Małe	początek XX w.	---
96.	droga Nr 1509N (Młynowo – Mrągowo – Polska Wieś – Stamka – Gązwa – Zyndaki – Choszczewo – Jełmuń – Borki Wielkie – Kobyły – Popowa Wola – Kałęczyn)	aleja przydrożna na odcinku Mrągowo – Surmówka (w granicach gminy Mrągowo)	początek XX w.	---
97.	droga Nr 1618N (Szeszno – Wyszembork – Boże – skrzyżowanie z drogą nr 1968N i nr 1616N – Langanki – Nakomiady)	aleja przydrożna na całej długości (w granicach gminy Mrągowo)	początek XX w.	---
98.	droga Nr 1745 (Wyszembork – Młynowo)	aleja przydrożna na odcinku Popowo Sałęckie - Młynowo	początek XX w.	---
99.	droga Nr 1751N	aleja przydrożna na odcinku Uźranki-Zalec	początek XX w.	---

L.p.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na obszarze	Nr rej. zabytków	Funkcja i chronologia stanowiska
100.	Boża Wólka	20-69	I	20	---	śląd osadnictwa, nowożytność
101.	Boże	20-69	I	33	---	grodzisko, wczesne średniowiecze
102.	Boże	20-69	II	4	---	osada, wczesne średniowiecze
103.	Boże	20-69	III	1	---	grodzisko?, chronologia nieokreślona
104.	Boże	20-69	IV	18	---	śląd osadnictwa, nowożytność
105.	Boże	20-69	V	19	---	1/ śląd osadnictwa, średniowiecze; 2/ śląd osadnictwa, nowożytność
106.	Boże	20-69	VI	23	---	śląd osadnictwa, nowożytność
107.	Boże	20-69	VII	24	---	śląd osadnictwa, nowożytność
108.	Boże	20-69	VIII	29	---	1/ śląd osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ śląd osadnictwa, wczesne średniowiecze; 3/ śląd osadnictwa, średniowiecze; 4/ śląd osadnictwa, nowożytność

109.	Boże	20-69	IX	2	---	grodzisko, chronologia nieokreślona
110.	Boże	21-69	X	16	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, średniowiecze
111.	Brodzikowo	20-69	I	3	---	skarb, wczesne średniowiecze, dane archiwalne
112.	Gązwa	21-68	I	19	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
113.	Gązwa	21-68	II	20	---	ślad osadnictwa, późne średniowiecze
114.	Gązwa	21-68	III	37	---	cmentarzysko, okres wpływów rzymskich
115.	Grabowo	23-68	I	4	---	ślad osadnictwa, epoka kamienia, dane archiwalne
116.	Grabowo	23-68	II	5	---	cmentarzysko kurhanowe, wczesna epoka żelaza
117.	Grabowo	23-68	III	6	---	osada, okres wpływów rzymskich
118.	Grabowo	23-68	IV	7	---	grodzisko, średniowiecze
119.	Grabowo	23-68	V	14	---	osada, wczesne średniowiecze
120.	Gronowo	20-69	I	5	---	osada, nowożytność
121.	Gronowo	19-69	II	2	---	cmentarzysko, starożytność, dane archiwalne
122.	Kiersztanowo	20-68	I	2	---	grodzisko, chronologia

						nieokreślona
123.	Kiersztanowo	21-68	I	29	---	kurhan, pradzieje dane archiwalne
124.	Kiersztanowo	21-68	II	30	---	znalezisko luźne, epoka kamienia dane archiwalne
125.	Kiersztanowo	21-68	III	31	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
126.	Kiersztanowo	21-68	IV	32	---	ślad osadnictwa, nowożytność
127.	Kiersztanowo	21-68	V	38	---	1/ osada, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
128.	Kiersztanowo	21-68	VI	39	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 3/ osada, nowożytność
129.	Kosewo	23-70	II	1	---	cmentarzysko ciałopalne, okres wpływów rzymskich
130.	Kosewo	23-70	III	2	---	cmentarzysko ciałopalne, okres wpływów rzymskich
131.	Kosewo	23-70	IV	33	---	osada, późne średniowiecze
132.	Kosewo	23-70	V	34	---	osada, późne średniowiecze
133.	Kosewo	23-70	VI	35	---	osada, późne średniowiecze
134.	Kosewo	23-70	VII	36	---	1/ osada, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa,

						nowożytność
135.	Kosewo	23-70	VIII	26	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
136.	Kosewo	23-70	IX	27	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
137.	Kosewo	23-70	X	28	---	śląd osadnictwa, nowożytność
138.	Kosewo	23-70	XI	29	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
139.	Kosewo	23-70	XII	30	---	śląd osadnictwa, nowożytność
140.	Kosewo	23-70	XIII	31	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
141.	Kosewo	23-70	XIV	32	---	śląd osadnictwa, nowożytność
142.	Kosewo	23-70	XV	37	---	śląd osadnictwa, nowożytność
143.	Kosewo	23-70	XVI	39	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
144.	Kosewo	23-70	XVII	40	---	1/ osada, wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze
145.	Kosewo	23-70	XIX	41	---	śląd osadnictwa, neolit / wczesne epoka brązu
146.	Kosewo	23-70	XX	42	---	śląd osadnictwa, nowożytność
147.	Kosewo	23-70	XXI	43	---	osada, późne średniowiecze
148.	Kosewo	23-70	XXII	44	---	1/ osada, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność

149.	Kosewo	23-70	XXIII	45	---	1/ ślad osadnictwa, neolit / wczesna epoka brązu; 2/ osada, nowożytność
150.	Krzywe	23-68	I	13	---	osada, średniowiecze
151.	Marcinkowo	22-68	I	3	---	cmentarzysko, okres wpływów rzymskich, dane archiwalne
152.	Marcinkowo	22-69	II	4	---	osada, średniowiecze
153.	Marcinkowo	22-69	III	30	---	ślad osadnictwa, średniowiecze
154.	Mierzejewo	21-70	I	18	---	ślad osadnictwa, nowożytność
155.	Mierzejewo	21-70	II	19	---	ślad osadnictwa, nowożytność
156.	Mierzejewo	21-70	III	20	---	ślad osadnictwa, nowożytność
157.	Mierzejewo	21-70	IV	21	---	ślad osadnictwa, późne średniowiecze
158.	Mierzejewo	21-70	V	22	---	ślad osadnictwa, nowożytność
159.	Mierzejewo	21-70	VI	23	---	ślad osadnictwa, późne średniowiecze
160.	Mierzejewo	21-70	VII	24	---	ślad osadnictwa, późne średniowiecze
161.	Mierzejewo	21-70	VIII	25	---	1/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów; 2/ osada, późne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
162.	Mierzejewo	21-70	IX	26	---	osada, nowożytność
163.	Mierzejewo	21-70	X	27	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze

164.	Mierzejewo	21-70	XI	28	---	osada, nowożytność
165.	Mierzejewo	21-70	XII	29	---	osada, nowożytność
166.	Mierzejewo	21-70	XIII	30	---	osada, późne średniowiecze
167.	Mierzejewo	21-70	XIV	31	---	śląd osadnictwa, nowożytność
168.	Mierzejewo	21-70	XV	32	---	śląd osadnictwa, nowożytność
169.	Mierzejewo	21-70	XVI	33	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
170.	Mierzejewo	21-70	XVII	37	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
171.	Mierzejewo	21-70	XVIII	38	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
172.	Mierzejewo	21-70	XIX	39	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
173.	Mierzejewo	21-70	XX	40	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
174.	Mierzejewo	21-70	XXI	41	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
175.	Mierzejewo	21-70	XXII	42	---	1/ osada, wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
176.	Mierzejewo	21-70	XXIII	43	---	1/ ślad osadnictwa,

						późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
177.	Mierzejewo	21-70	XXIV	44	---	osada, nowożytność
178.	Mierzejewo	21-70	XXV	45	---	1/ osada, neolit; 2/ osada, wczesna epoka żelaza; 3/ osada, starożytność; 4/ osada, późne średniowiecze
179.	Mierzejewo	21-70	XXVI	69	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
180.	Mierzejewo	21-70	XXVII	71	---	śląd osadnictwa, nowożytność
181.	Mierzejewo	21-70	XXVIII	72	---	osada, nowożytność
182.	Mierzejewo	21-70	XXIX	46	---	1/ osada, wczesna epoka żelaza; 2/ osada, okres wpływów rzymskich; 3/ osada, starożytność; 4/ ślad osadnictwa, nowożytność
183.	Młynowo	22-69	I	8	---	śląd osadnictwa, nowożytność
184.	Młynowo	22-69	II	9	---	śląd osadnictwa, nowożytność
185.	Młynowo	22-69	III	14	---	śląd osadnictwa, nowożytność
186.	Młynowo	22-69	IV	35	---	osada, średniowiecze
187.	Muntowo	22-69	I	7	---	cmentarzysko ciałopalne, okres wpływów rzymskich, dane archiwalne
188.	Muntowo	22-69	II	10	---	śląd osadnictwa, średniowiecze
189.	Muntowo	22-69	III	11	---	śląd osadnictwa, nowożytność

190.	Muntowo	22-69	IV	12	---	1/ ślad osadnictwa, średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
191.	Muntowo	22-69	V	13	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ osada, starożytność
192.	Muntowo	22-69	VI	15	---	osada, nowożytność
193.	Muntowo	22-69	VII	16	---	ślad osadnictwa, nowożytność
194.	Muntowo	22-69	VIII	17	---	ślad osadnictwa, średniowiecze
195.	Muntowo	22-69	IX	18	---	osada, średniowiecze
196.	Muntowo	22-69	X	19	---	ślad osadnictwa, średniowiecze
197.	Muntowo	22-69	XI	20	---	ślad osadnictwa, nowożytność
198.	Muntowo	22-69	XII	21	---	ślad osadnictwa, nowożytność
199.	Muntowo	22-69	XIII	22	---	ślad osadnictwa, nowożytność
200.	Muntowo	22-69	XIV	23	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ cmentarzysko, nowożytność, dane archiwalne
201.	Muntowo	22-69	XV	31	---	ślad osadnictwa, nowożytność, dane archiwalne
202.	Muntowo	22-69	XVI	32	---	osada, okres wpływów rzymskich, dane archiwalne
203.	Muntowo	22-69	XVII	33	---	osada, nowożytność, dane archiwalne
204.	Muntowo	22-69	XVIII	34	---	osada, nowożytność, dane archiwalne

205.	Muntowo	21-69	XIX	3	---	śląd osadnictwa, okres wpływów rzymskich
206.	Muntowo	22-70	XIX	29	---	śląd osadnictwa, nowożytność
207.	Muntowo	22-70	XX	31	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
208.	Muntowo	22-70	XXI	32	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
209.	Muntowo	22-70	XXII	33	---	śląd osadnictwa, wczesna epoka żelaza
210.	Nikutowo	23-69	I	1	---	cmentarzysko ciałopalne, okres wpływów rzymskich, dane archiwalne
211.	Notyst Mały	21-70	I	73	C-025 z 17.11.49	gródek stożkowy, późne średniowiecze
212.	Notyst Mały	21-70	IV	61	---	1/ ślad osadnictwa, epoka brązu; 2/ osada, późne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
213.	Notyst Mały	21-70	V	1	---	śląd osadnictwa, starożytność
214.	Notyst Mały	21-70	VI	2	---	śląd osadnictwa, nowożytność
215.	Notyst Mały	21-70	VII	3	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
216.	Notyst Mały	21-70	VIII	4	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
217.	Notyst Mały	21-70	IX	5	---	śląd osadnictwa,

						nowożytność
218.	Notyst Mały	21-70	X	6	---	osada, nowożytność
219.	Notyst Mały	21-70	XI	7	---	śląd osadnictwa, nowożytność
220.	Notyst Mały	21-70	XII	8	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
221.	Notyst Mały	21-70	XIII	9	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
222.	Notyst Mały	21-70	XIV	10	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
223.	Notyst Mały	21-70	XV	11	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
224.	Notyst Mały	21-70	XVI	12	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
225.	Notyst Mały	21-70	XVII	13	---	śląd osadnictwa, nowożytność
226.	Notyst Mały	21-70	XVIII	14	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze
227.	Notyst Mały	21-70	XIX	15	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
228.	Notyst Mały	21-70	XX	16	---	śląd osadnictwa, nowożytność
229.	Notyst Mały	21-70	XXI	17	---	śląd osadnictwa, nowożytność
230.	Notyst Mały	21-70	XXII	62	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ osada, późne średniowiecze
231.	Notyst Mały	21-70	XXIII	63	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa,

						nowożytność
232.	Notyst Mały	21-70	XXIV	65	---	śląd osadnictwa, starożytność
233.	Notyst Mały	21-70	XXV	66	---	1/ osada, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze
234.	Notyst Mały	21-70	XXVI	70	---	1/ ślad osadnictwa, neolit; 2/ ślad osadnictwa, epoka brązu; 3/ ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza; 4/ ślad osadnictwa, starożytność
235.	Notyst Mały	22-70	XXVII	24	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
236.	Notyst Mały	22-70	XXVIII	25	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
237.	Notyst Mały	22-70	XXIX	26	---	śląd osadnictwa, wczesna epoka żelaza
238.	Notyst Mały	22-70	XXX	27	---	osada, okres wędrówek ludów
239.	Notyst Mały	22-70	XXXI	28	---	śląd osadnictwa, nowożytność
240.	Nowe Bagienice	23-68	I	1	C-020 z 29.07.49	grodzisko, wczesne średniowiecze
241.	Nowe Bagienice	22-68	II	1	---	cmentarzysko, chronologia nieokreślona
242.	Nowe Bagienice	23-68	III	15	---	osada, wczesne średniowiecze
243.	Nowe Bagienice	23-68	IV	8	---	osada, wczesne średniowiecze

244.	Polska Wieś	21-68	III	21	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze, dane archiwalne
245.	Polska Wieś	21-68	IV	22	---	osada, późne średniowiecze, dane archiwalne
246.	Polska Wieś	21-68	V	23	---	1/ ślad osadnictwa, epoka kamienia; 2/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 3/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze dane archiwalne
247.	Polska Wieś	21-68	VI	24	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze dane archiwalne
248.	Polska Wieś	21-68	VII	25	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze dane archiwalne
249.	Polska Wieś	21-68	VIII	26	---	osada, wczesne średniowiecze dane archiwalne
250.	Polska Wieś	21-68	IX	27	---	osada, późne średniowiecze
251.	Polska Wieś	21-68	X	28	---	śląd osadnictwa, nowożytność
252.	Polska Wieś	22-68	X	8	---	cmentarzysko, okres wpływów rzymskich, dane archiwalne
253.	Polska Wieś	22-68	XI	9	---	śląd osadnictwa, wczesne średniowiecze, dane archiwalne
254.	Polska Wieś	21-69	XII	19	---	1/ ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa okres wpływów

						rzymskich; 3/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów; 4/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
255.	Polska Wieś	21-69	XIII	5	---	śląd osadnictwa, wczesna epoka żelaza
256.	Popowo Sałęckie	21-69	I	1	---	śląd osadnictwa, okres wpływów rzymskich
257.	Popowo Sałęckie	21-69	II	4	---	1/ ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 3/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów
258.	Popowo Sałęckie	21-69	III	2	---	śląd osadnictwa, okres wędrówek ludów
259.	Popowo Sałęckie	21-69	IV	10	---	śląd osadnictwa, okres wpływów rzymskich
260.	Popowo Sałęckie	21-69	V	8	---	1/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów; 2/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
261.	Probark	23-69	I	5	---	osada, wczesne średniowiecze
262.	Probark	23-69	II	6	---	osada, średniowiecze
263.	Probark	23-69	III	2	---	osada, średniowiecze
264.	Ruska Wieś	20-69	I	6	---	cmentarzysko ciałopalne, okres wpływów rzymskich, dane archiwalne
265.	Ruska Wieś	20-69	II	7	---	śląd osadnictwa,

						epoka brązu, dane archiwalne
266.	Ruska Wieś	20-69	III	8	---	śląd osadnictwa, okres wpływów rzymskich
267.	Ruska Wieś	20-69	IV	10	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 2/ osada, średniowiecze; 3/ osada, nowożytność
268.	Ruska Wieś	20-69	V	11	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
269.	Ruska Wieś	20-69	VI	12	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
270.	Ruska Wieś	20-69	VII	13	---	śląd osadnictwa, średniowiecze
271.	Ruska Wieś	20-69	VIII	14	---	śląd osadnictwa, średniowiecze
272.	Ruska Wieś	20-69	IX	15	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
273.	Ruska Wieś	20-69	X	17	---	śląd osadnictwa, wczesne średniowiecze
274.	Ruska Wieś	20-69	XI	21	---	śląd osadnictwa, nowożytność
275.	Ruska Wieś	20-69	XII	22	---	1/ ślad osadnictwa,

						średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
276.	Ruska Wieś	20-69	XIII	25	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
277.	Ruska Wieś	20-69	XIV	26	---	1/ ślad osadnictwa, epoka kamienia; 2/ osada, wczesne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
278.	Ruska Wieś	20-69	XV	27	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
279.	Ruska Wieś	20-69	XVI	28	---	ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich
280.	Ruska Wieś	20-69	XVII	30	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
281.	Rydwągi	20-69	I	9	C-239 z 4.08.97	grodzisko, chronologia nieokreślona
282.	Rydwągi	20-69	II	16	---	ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
283.	Rydwągi	20-69	III	31	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
284.	Rydwągi	20-69	IV	32	---	ślad osadnictwa, wczesne

						średniowiecze
285.	Szestno	21-69	I	6	---	śląd osadnictwa, średniowiecze
286.	Szestno	21-69	II	7	---	1/ ślad osadnictwa, neolit; 2/ ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza; 3/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 4/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów; 5/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
287.	Szestno	21-69	III	9	C-022 z 29.07.49	1/ grodzisko, wczesna epoka żelaza; wczesne średniowiecze
288.	Szestno	21-69	IV	13	---	śląd osadnictwa, wczesne średniowiecze
289.	Szestno	21-69	V	26	---	cmentarzysko ciałopalne, okres wpływów rzymskich
290.	Śniodowo	22-70	I	1	---	śląd osadnictwa, późne średniowiecze
291.	Śniodowo	22-70	II	2	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
292.	Śniodowo	22-70	III	3	---	osada, nowożytność
293.	Śniodowo	22-70	IV	4	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze 2/ osada, nowożytność
294.	Śniodowo	22-70	V	5	---	1/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze

						2/ ślad osadnictwa, nowożytność
295.	Śniodowo	22-70	VI	6	---	osada, nowożytność
296.	Śniodowo	22-70	VII	7	---	osada, nowożytność
297.	Śniodowo	22-70	VIII	8	---	osada, nowożytność
298.	Śniodowo	22-70	IX	9	---	ślad osadnictwa, nowożytność
299.	Śniodowo	22-70	X	10	---	1/ ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
300.	Śniadowo	22-69	XI	38	---	ślad osadnictwa, pradzieje
301.	Śniodowo	22-70	XI	11	---	osada, nowożytność
302.	Śniodowo	22-70	XII	12	---	ślad osadnictwa, nowożytność
303.	Śniodowo	22-70	XIII	13	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
304.	Troszczykowo	22-69	I	36	---	ślad osadnictwa, nowożytność, dane archiwalne
305.	Uźranki	22-70	I	14	---	ślad osadnictwa, nowożytność
306.	Uźranki	22-70	II	15	---	ślad osadnictwa, nowożytność
307.	Uźranki	22-70	III	16	---	ślad osadnictwa, nowożytność
308.	Uźranki	22-70	IV	17	---	ślad osadnictwa, nowożytność
309.	Uźranki	22-70	V	18	---	ślad osadnictwa, nowożytność
310.	Uźranki	22-70	VI	19	---	ślad osadnictwa,

						nowożytność
311.	Uźranki	22-70	VII	20	---	śląd osadnictwa, nowożytność
312.	Uźranki	22-70	VIII	21	---	śląd osadnictwa, nowożytność
313.	Wierzbowo	23-69	I	3	---	osada, okres wpływów rzymskich
314.	Wierzbowo	23-69	II	4	---	osada, średniowiecze
315.	Wyszembork	21-69	I	17	---	1/ ślad osadnictwa, epoka brązu; 2/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 3/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów
316.	Wyszembork	21-69	II	18	---	1/ ślad osadnictwa, epoka brązu; 2/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
317.	Wyszembork	21-69	III	20	C-024 z 29.07.49	kopiec strażniczy, wczesne średniowiecze
318.	Wyszembork	21-69	IVa	21	---	1/ osada, epoka brązu; 2/ cmentarzysko, okres wpływów rzymskich; 3/ cmentarzysko, okres wędrówek ludów
319.	Wyszembork	21-69	IVb	22	---	śląd osadnictwa, okres wędrówek ludów
320.	Wyszembork	21-69	V	23	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, okres wędrówek

						ludów
321.	Wyszembork - Biestrzykowo	21-69	VI	12	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
322.	Wyszembork - Biestrzykowo	21-69	VII	24	---	funkcja nieokreślona, chronologia nieokreślona
323.	Wyszembork	21-69	VIII	11	---	1/ ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 3/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów
324.	Wyszembork	21-69	IX	14	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, średniowiecze
325.	Wyszembork	21-69	X	15	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów
326.	Wyszembork - Biestrzykowo	21-69	XI	25	---	ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich
327.	Wyszembork	21-70	XII	58	---	ślad osadnictwa, epoka brązu
328.	Wyszembork	21-70	XIII	59	---	ślad osadnictwa, starożytność
329.	Wyszembork	21-70	XIV	60	---	1/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 2/ ślad osadnictwa,

						nowożytność
330.	Zalec	21-70	I	74	---	cmentarzysko, okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów
331.	Zalec	22-70	I	30	---	1/ osada, epoka brązu; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
332.	Zalec	21-70	II	34	---	osada, wczesna epoka żelaza
333.	Zalec	21-70	III	35	---	ślad osadnictwa, późne średniowiecze
334.	Zalec	21-70	IV	36	---	ślad osadnictwa, nowożytność
335.	Zalec	21-70	V	47	---	ślad osadnictwa, nowożytność
336.	Zalec	21-70	VI	48	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ ślad osadnictwa, późne średniowiecze; 3/ ślad osadnictwa, nowożytność
337.	Zalec	21-70	VII	49	---	osada, nowożytność
338.	Zalec	21-70	VIII	50	---	osada, nowożytność
339.	Zalec	21-70	IX	51	---	1/ osada, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, okres wędrówek ludów; 3/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze; 4/ osada, późne średniowiecze
340.	Zalec	21-70	X	52	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność;

						2/ ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze
341.	Zalec	21-70	XI	53	---	1/ osada, epoka brązu – wczesna epoka żelaza; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
342.	Zalec	21-70	XII	54	---	1/ ślad osadnictwa, okres wpływów rzymskich; 2/ ślad osadnictwa, nowożytność
343.	Zalec	21-70	XIII	55	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ osada, późne średniowiecze
344.	Zalec	21-70	XIV	56	---	1/ ślad osadnictwa, starożytność; 2/ osada, późne średniowiecze
345.	Zalec	21-70	XV	57	---	ślad osadnictwa, starożytność

6. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą nr XI/183/25 z dnia 25 marca 2025 r. przyjął Audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego. Zgodnie z dokumentem w gminie Mrągowo zidentyfikowane zostały następujące krajobrazy:

Tabela 2 Zidentyfikowane krajobrazy

Kod krajobrazu	Typ krajobrazu	Typ krajobrazu - nazwa	Podtyp krajobrazu	Podtyp krajobrazu - nazwa	Typ rzeźby terenu
28-842.83-f9	6	wiejskie	6d	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy faliste

28-842.82-f5	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-f4	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-f3	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy faliste
28-842.82-e5	6	wiejskie	6d	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-e3	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-d7	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-c8	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-c7	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-b3	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy faliste
28-842.82-a9	2	bagiennie-łąkowe	2d	głównie bezleśne z dominacją torfowisk niskich	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-a8	6	wiejskie	6d	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-a6	8	podmiejskie i osadnicze	8d	zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-a5	3	leśne	3c	z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-a4	6	wiejskie	6c	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate

				tworzących małe pola	
28-842.82-a3	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-a2	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-a1	6	wiejskie	6d	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-99	7	mozaikowe	7b	podmiejskie	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-97	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-81	7	mozaikowe	7a	z przewagą terenów porolnych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-80	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-79	6	wiejskie	6d	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy faliste
28-842.82-78	6	wiejskie	6e	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy równinne
28-842.82-71	6	wiejskie	6e	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate, krajobrazy faliste
28-842.82-67	6	wiejskie	6e	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-61	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-53	6	wiejskie	6d	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate

				tworzących pola średniej wielkości	
28-842.82-52	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-51	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-42	6	wiejskie	6e	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-41	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-40	9	miejskie	9a	miejsowości z zachowanym układem historycznym	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-39	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-38	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-37	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-36	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-35	7	mozaikowe	7b	podmiejskie	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-34	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy wzgórzowe, krajobrazy pagórkowate
28-842.82-32	6	wiejskie	6e	z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	krajobrazy pagórkowate
28-842.82-08	3	leśne	3b	z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy wzgórzowe
28-842.82-07	1	wody powierzchniowe	1a	jeziora	krajobrazy wzgórzowe

Audyt określa rekomendacje i wnioski w odniesieniu do następujących krajobrazów wraz z wytycznymi odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania.

Tabela 3 Rekomendacje i wnioski dla krajobrazów

Kod krajobrazu	Rekomendacje
28-842.83-f9	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. W obrębie terenów użytkowanych rolniczo zachowanie układu i struktury pól oraz miedz, roślinności śródpolnej, zadrzewień przydrożnych, nadwodnych oraz terenów podmokłych i naturalnych oczek wodnych.</p> <p>3. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.</p> <p>4. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior, w tym: Probarskiego, Inulec, Wągiel i Wągiel Mały oraz Nawiady, w szczególności na obszarach zainwestowanych i podlegających presji inwestycyjnej związanej z rozwijaniem funkcji turystycznych i rekreacyjnych, w tym w miejscowościach: Probark, Kosewo, Probark Mały, Zełwagi, Zełwagi, Kosewo, Probark, Probark Mały, z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymania istniejącej roślinności, – zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, – utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień, – ograniczania lokalizowania pomostów. <p>5. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior i rzeki w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia wpływu substancji biogenych.</p> <p>6. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowania nowej zabudowy w obrębie jednostek osadniczych w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji, – planowania nowej zabudowy we wsiach: Cierzpięty, Nawiady, Mojtyny, Prusinowo w nawiązaniu do historycznych układów ruralistycznych, – planowania nowej zabudowy w Nawiadach z uwzględnieniem sylwety wsi oraz dominanty krajobrazowej (kościół),

- planowania nowej zabudowy we wsiach: Prawdowo, Zełwągi, Śmietki z uwzględnieniem sylwety wsi,
- kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połączeń dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego,
- kształtowania istniejących kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej we wsiach: Zełwągi (nad jeziorami Inulec i Płociczno), Probark, Kosewo i Probark Mały (nad jeziorem Probarskim), Piecki (28-842.82-a1, nad jeziorem Wągiel), z uwzględnieniem m.in.: ograniczania lokalizowania obiektów budowlanych niezwiązanych trwale z gruntem, prowadzenia działań estetyzujących (np. ujednolicanie form zabudowy), podnoszenia standardu, stosowania roślinności o funkcjach przesłaniających i izolujących obiekty dysharmonijne,
- zapobiegania łączeniu się kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej w wielkopowierzchniowe obszary.

7. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.

8. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.:

- zespołu dworsko-folwarcznego (Ostrów Pieckowski), parku podworskiego (Brejdyny),
- leśniczówki „Sosnówka” (Piecki),
- chałup drewnianych (Zełwągi, Stare Kielbonki),
- cmentarzy ewangelickich (Kosewo, Cierzpięty, Prusinowo, Piecki, Brejdyny, Krzywe, Żabieniec, Jakubowo, Wierzbowo, Probark),
- alei przydrożnych.

9. Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w szczególności w obrębie miejscowości: Probark, Kosewo, Probark Mały, Zełwągi, Piecki położonych nad jeziorami, w dostosowaniu intensywności

	<p>zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.</p> <p>10. Ochrona bioróżnorodności.</p>
<p>28-842.82-f5</p> <p>28-842.82-51</p> <p>28-842.82-41</p> <p>28-842.82-36</p>	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior: Kiersztanowskiego, Widryńskiego, Dejnowo, Juno, Juksty, Gielądzkiego, w szczególności w obrębie terenów zagospodarowanych i podlegających presji związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym, w tym w rejonie miejscowości: Kiersztanowo, Widryny, Dejnowo, Święta Lipka, Pilec, Muntowo, Probark, Stary Gieląd, Pustniki, z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymania istniejącej roślinności, - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, - utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień, - ograniczania lokalizowania pomostów. <p>3. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia wpływu substancji biogennych.</p> <p>4. Ochrona bioróżnorodności.</p>
<p>28-842.82-f4</p> <p>28-842.82-a2</p> <p>28-842.82-61</p> <p>28-842.82-52</p> <p>28-842.82-39</p> <p>28-842.82-c8</p> <p>28-842.82-a5</p>	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.</p> <p>3. Utrzymanie w strukturze lasów: śródleśnych łąk, muraw i innych zbiorowisk nieleśnych.</p> <p>4. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior, w tym Gielądzkiego i Głębokiego, w szczególności w obrębie terenów zagospodarowanych i podlegających presji związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym w miejscowościach Młynik i Lasowiec, z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymania istniejącej roślinności, - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, - utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,

	<p>– ograniczania lokalizowania pomostów.</p> <p>5. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi zlokalizowanych w enklawach leśnych z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji, – kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego. <p>6. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.</p> <p>7. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.: stanowisk archeologicznych (grodziska: średniowieczne i o nieznanym datowaniu) zlokalizowanych we wsiach Stama i Stanclewo oraz cmentarzy ewangelickich (Młynik, Stama), alei przydrożnych, w szczególności alei zlokalizowanej przy drodze powiatowej nr 1509N.</p> <p>8. Ochrona bioróżnorodności.</p>
<p>28-842.82-e5</p> <p>28-842.82-a8</p> <p>28-842.82-a4</p> <p>28-842.82-79</p> <p>28-842.82-78</p> <p>28-842.82-71</p> <p>28-842.82-42</p>	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. W obrębie terenów użytkowanych rolniczo zachowanie układu i struktury pól oraz miedz, roślinności śródpolnej, zadrzewień przydrożnych i nadwodnych oraz terenów podmokłych i naturalnych oczek wodnych.</p> <p>3. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.</p> <p>4. Ochrona wyróżniających się form geomorfologicznych, w szczególności rynien polodowcowych oraz form morenowych, w tym akumulacyjnych moren czołowych, a także pagórków i wałów kemów i ozów.</p>

5. Zachowanie terenów mokradłowych.

6. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior, m.in.: Gielądzkiego, Zyndaki, Warpuńskiego, Widryńskiego, Dejnowa, Kiersztanowskiego, Juno, Juksty, w szczególności w obrębie terenów zagospodarowanych i podlegających presji związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym, w tym w rejonie miejscowości: Stary Gieląd, Zyndaki, Warpuny, Widryny, Pilec, Kiersztanowo, Muntowo, Kosewo, Probark, z uwzględnieniem:

- utrzymania istniejącej roślinności,
- zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
- utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
- ograniczania lokalizowania pomostów.

7. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior i rzek w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia spływu substancji biogenych.

8. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:

- planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,
- planowania nowej zabudowy we wsiach: Popowo Salęckie, Szestno, Polska Wieś, Boruszewo, Pasterzewo, Widryny, Beżławki w nawiązaniu do historycznych układów ruralistycznych,
- planowania nowej zabudowy we wsiach: Święta Lipka, Sorkwity, Beżławki, Szestno z uwzględnieniem sylwet wsi oraz dominant krajobrazowych (kościół),
- planowania nowej zabudowy w wsiach Polska Wieś, Boruszewo z uwzględnieniem sylwet wsi,
- kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego,

– kształtowania istniejących kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej we wsiach: Warpuny (nad jeziorem Warpuńskim), Zyndaki (nad jeziorami Warpuńskim i Zyndackim), Kiersztanowo (nad jeziorami Juno i Kiersztanowskim), Czerwonki, Muntowo, Śniadowo, Kosewo (nad jeziorem Juksty) z uwzględnieniem m.in.: ograniczania lokalizowania obiektów budowlanych niezwiązanych trwale z gruntem, prowadzenia działań estetyzujących (np. ujednolicanie form zabudowy), podnoszenia standardu, stosowania roślinności o funkcjach przestaniających i izolujących obiekty dysharmonijne,

– zapobiegania łączeniu się kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej w wielkopowierzchniowe obszary.

9. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.

10. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.:

– Sanktuarium Matki Bożej Świętolipskiej (kościół p.w. Nawiedzenia NMP z krużgankami i klasztorem oraz parkiem) we wsi Święta Lipka, stanowiącego pomnik historii,

– zespołów: zabudowy młyna wodnego zlokalizowanego nad Pileckim Stawem we wsi Pilec, folwarcznego i parku podworskiego (Wola),

– dworów (Gronowo, Szestno, Beżławki),

– założeń: pałacowo-parkowego z folwarkiem (Łężany), dworsko-parkowych z folwarkami (Leginy, Śpigiel, Troszczykowo, Popowo Saleckie, Pustniki, Stanochwizna, Brodzikowo),

– kościoła stanowiącego dawniej zamek krzyżacki wraz z ogrodzeniem (dawnym obwarowaniem zamku) we wsi Beżławki,

– parku zamkowego (Szestno),

– kościołów (Sorkwity, Szestno), zespołu zabudowań plebanii (Szestno),

– kapliczki przydrożnej (Leginy), kaplicy (Boże),

- budynków mieszkalnych (Leginy, Święta Lipka, Pilec, Pasterzewo, Widryny, Pustniki, Plenowo, Łężany, Wola, Sąplawki, Bezlawki), dawnych szkół (Święta Lipka, Widryny, Czerwonki, Łężany), chałup (Zyndaki, Wyszembork),
- cmentarzy: rodowych (Leginy, Boża Wólka), ewangelickich (Sorkwity, Śpigłówka, Burszewo, Zyndaki, Bałowo, Gązwa, Kiersztanowo, Miejski Las, Zawada, Czerwonki, Tymnikowo, Piotrówka, Młynowo, Popowo Saleckie, Muntowo, Pustniki, Stama, Łężany, Wola, Lembruk, Szestno, Wyszembork, Ruska Wieś, Polska Wieś), cmentarza z kaplicą (Widryny),
- stanowisk archeologicznych (grodziska średniowieczne i o nieznanym datowaniu, kopce o nieznanym datowaniu) zlokalizowanych we wsiach Sorkwity, Śpigiel, Zyndaki, Szestno, Wyszembork,
- alei przydrożnych, w szczególności alei zlokalizowanych przy drogach powiatowych nr 1509N, 1918N, 1745N.

11. Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w szczególności w rejonie miejscowości położonych nad jeziorami: Stary Gieląd, Pustniki, Zyndaki, Warpuny, Widryny, Leginy, Pilec, Kiersztanowo, Muntowo, Kosewo, Probark oraz na terenach w obrębie rzek Dejny i Krutyni (szlaki kajakowe) w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego

i krajobrazu.

12. Ochrona bioróżnorodności.

28-842.82-b3

1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.
2. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.
3. Utrzymanie w strukturze lasów: śródleśnych łąk, muraw i innych zbiorowisk nieleśnych.
4. Ochrona wyróżniających się form geomorfologicznych w szczególności obszaru tzw. „Krzywe Góry” (28-842.82-37).
5. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior Wągiel i Wierzbowskiego z uwzględnieniem:
  - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
  - utrzymania istniejącej roślinności,
  - utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
  - ograniczania lokalizowania pomostów.
6. Planowanie nowej zabudowy w obrębie wsi Kromnice w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji.
7. Kształtowanie zabudowy we wsi Kromnice z uwzględnieniem stosowania jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego.
8. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.
9. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym cmentarza ewangelickiego, zlokalizowanego na „Cmentarnej Górze” (Brejdyny).
10. Ochrona bioróżnorodności.

28-842.82-a9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych. 2. Zachowanie i ochrona terenów mokradłowych stanowiących gytiowiska, lokalnie zmeliorowane, w części porośnięte szuwarem wielkoturzycowym. 3. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie. 4. Ochrona bioróżnorodności.
28-842.82-a1 28-842.82-32	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych. 2. W obrębie terenów użytkowanych rolniczo zachowanie układu i struktury pól oraz miedz, roślinności śródpolnej, zadrzewień przydrożnych, nadwodnych oraz terenów podmokłych i naturalnych oczek wodnych. 3. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne. 4. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior, w tym: Probarskiego, Inulec, Wągiel i Wągiel Mały oraz Nawiady, w szczególności na obszarach zainwestowanych i podlegających presji inwestycyjnej związanej z rozwijaniem funkcji turystycznych i rekreacyjnych, w tym w miejscowościach: Probark, Kosewo, Probark Mały, Żelwągi, Żelwągi, Kosewo, Probark, Probark Mały, z uwzględnieniem: <ul style="list-style-type: none"> – utrzymania istniejącej roślinności, – zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, – utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień, – ograniczania lokalizowania pomostów. 5. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior i rzeki w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia sptywu substancji biogenych. 6. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:

- planowania nowej zabudowy w obrębie jednostek osadniczych w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,
  - planowania nowej zabudowy we wsiach: Cierzpięty, Nawiady, Mojtyny, Prusinowo w nawiązaniu do historycznych układów ruralistycznych,
  - planowania nowej zabudowy w Nawiadach z uwzględnieniem sylwety wsi oraz dominanty krajobrazowej (kościół),
  - planowania nowej zabudowy we wsiach: Prawdowo, Zełwagi, Śmietki z uwzględnieniem sylwety wsi,
  - kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego,
  - kształtowania istniejących kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej we wsiach: Zełwagi (nad jeziorami Inulec i Płociczno), Probark, Kosewo i Probark Mały (nad jeziorem Probarskim), Piecki (28-842.82-a1, nad jeziorem Wągiel), z uwzględnieniem m.in.: ograniczania lokalizowania obiektów budowlanych niezwiązanych trwale z gruntem, prowadzenia działań estetyzujących (np. ujednocianie form zabudowy), podnoszenia standardu, stosowania roślinności o funkcjach przestaniających i izolujących obiekty dysharmonijne,
  - zapobiegania łączeniu się kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej w wielkopowierzchniowe obszary.
7. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.
8. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.:
- zespołu dworsko-folwarcznego (Ostrów Pieckowski), parku podworskiego (Brejdyny),
  - leśniczówki „Sosnówka” (Piecki),

	<ul style="list-style-type: none"> - chałup drewnianych (Zelwągi, Stare Kielbonki), - cmentarzy ewangelickich (Kosewo, Cierzpięty, Prusinowo, Piecki, Brejdyny, Krzywe, Żabieniec, Jakubowo, Wierzbowo, Probark), - alei przydrożnych. <p>9. Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w szczególności w obrębie miejscowości: Probark, Kosewo, Probark Mały, Zelwągi, Piecki położonych nad jeziorami, w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.</p> <p>10. Ochrona bioróżnorodności.</p>
28-842.82-81	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ochrona i kształtowanie strefy przybrzeżnej jeziora Czos z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymania istniejącej roślinności, - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, - ograniczania lokalizowania pomostów. <p>3. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.</p> <p>4. Kształtowanie terenów zabudowanych miejscowości Miejski Las z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planowania nowej zabudowy w obrębie miejscowości w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji, w szczególności ekspozycji zabudowy na jezioro Czos, - kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego.

	<p>5. Kształtowanie i podnoszenie standardu oraz zwiększanie dostępności do terenów przestrzeni publicznych.</p> <p>6. Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego w obrębie ośrodka narciarskiego „Góra Czterech Wiatrów” w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.</p> <p>7. Ochrona bioróżnorodności.</p>
<p>28-842.82-80</p> <p>28-842.82-34</p>	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior: Probarskiego, Inulec, Wągiel i Wągiel Mały oraz Nawiady i Nawiadki, w szczególności w obrębie terenów zagospodarowanych podlegających presji inwestycyjnej związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym, w tym w obrębie miejscowości: Żelwągi, Kosewo, Probark, Probark Mały, z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymania istniejącej roślinności, – zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, – utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień, – ograniczania lokalizowania pomostów. <p>3. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia spływu substancji biogennych.</p> <p>4. Ochrona bioróżnorodności.</p>
<p>28-842.82-67</p>	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. W obrębie terenów użytkowanych rolniczo zachowanie układu i struktury pól oraz miedz, roślinności śródpolnej, zadrzewień przydrożnych i nadwodnych oraz terenów podmokłych i naturalnych oczek wodnych.</p> <p>3. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.</p>

4. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior, m.in.: Tałty, Ryńskiego, Szymoneckiego, Kisajno, Dargin, Jagodne, Buwełno, Wojnowo, Gołdopiwo, Ublik Wielki i Ublik Mały, w szczególności w obrębie terenów zagospodarowanych i podlegających presji związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym, w tym w rejonie miejscowości Trupel, Tałty, Stare Sady, Nowe Sady, Skorupki, Jora Mała, Jora Wielka, Rybical, Wejdyki, Szymonka, Guty, Harsz, Jagodne Małe, Cierzpięty, Marcinowa Wola, Kleszczewo, Jeziorowskie, Ublik z uwzględnieniem:

- utrzymania istniejącej roślinności,
- zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
- utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
- ograniczania lokalizowania pomostów.

5. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior i rzek w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia spływu substancji biogenych.

6. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:

- planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,
- planowania nowej zabudowy we wsiach: Mierzejewo, Harsz, Nowy Harsz, Kamionki, Marcinowa Wola, Szymonka, Sztynort, Kronowo, Orło, Stręgiel, Stręgielek, Przerwanki, Staświny, Tałty, Żabinka, Boćwinka, Żywy, Fuleda, Ławki w nawiązaniu do historycznych układów ruralistycznych,
- planowania nowej zabudowy we wsiach: Sterławki Wielkie, Kuty, Szymonka, Doba i Miłki z uwzględnieniem sylwet wsi oraz dominant krajobrazowych (kościół),
- planowanie nowej zabudowy we wsiach: Mierzejewo, Harsz, Okowizna i Boćwinka z uwzględnieniem sylwet wsi,
- kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły,

geometrii połączeń dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego,

– kształtowania istniejących kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej we wsiach: Harsz kolonia (nad jeziorami Mamry i Dargin), Guty (nad jeziorem Kisajno), Wilkasy kolonia, Wrony (nad jeziorem Tajty), Jagodne Małe (nad jeziorem Jagodne), Kolonia Rybacka (nad jeziorem Święcajty), Kuty (nad jeziorem Czarna Kuta), Przytuły (nad jeziorem Głęboka Kuta), Tałty, Jora Wielka, Sady (nad jeziorem Tałty), Rybical (nad jeziorem Ryńskim), Brzozówka (nad jeziorami Gołdapiwo i Brzozówka) z uwzględnieniem m.in.: ograniczania lokalizowania obiektów budowlanych niezwiązanych trwale z gruntem, prowadzenia działań estetyzujących (np. ujednolicanie form zabudowy), podnoszenia standardu, stosowania roślinności o funkcjach przesłaniających i izolujących obiekty dysharmonijne,

– zapobiegania łączeniu się kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej w wielkopowierzchniowe obszary.

7. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.

8. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.:

– założeń: pałacowo-parkowych z folwarkami (Sztynort, Okowizna, Ruska Wieś, Doba, Notyst Wielki), dworsko-parkowych z folwarkami (Borki, Jagodne Małe, Zielony Lasek, Kalinowo, Ławki, Matyski, Staświny, Cierzpięty, Żywy),

– zespołu folwarcznego z parkiem podworskim (Róg Pierkunowski),

– parków podworskich (Kamienna Struga, Srebrna Góra, Głębowo, Ryński Dwór, Żywki, Brożówka),

– dworu (Mioduńskie),

– zespołu zabudowań dworca kolejowego (Sterławki Wielkie),

– wiatraka holenderskiego (Sterławki Małe), wiatraka „koźlak” (Jora Mała),

- kościoła ewangelickiego (obecnie parafialny rzymskokatolicki) we wsi Szymonka,
  - kościołów (Sterławki Wielkie, Doba), kościołów z cmentarzami przykościelnymi (Kuty, Miłki),
  - budynków: mieszkalnych i gospodarczych (Kamionki, Guty, Bogacko, Trygort, Inulec, Sterławki Małe, Kąp, Kruklin), gorzelni (Ruda), dawnych szkół (Kamionki), dawnej kuźni (Ławki),
  - punktu oporu piechoty (Zielony Gaj),
  - kaplic grobowych: z kryptą grobową Lehndorffów (Sztynort), mauzoleum we wsi Doba,
  - cmentarzy: ewangelickich (Cudnochy, Wronka, Marcinowa Wola, Kleszczewo, Szymonka, Rydzówka Mała, Mioduńskie, Grzybowo, Sterławki Wielkie, Głębowo, Kal, Zielona Góra, Kalskie Nowiny, Stręgiel, Zielony Gaj, Fuleda, Sztynort, Pniewo, Guty, Wrony, Kalinowo, Sterławki Małe, Upały Małe, Rybical, Kozin, Doba, Brożówka, Lipińskie, Ogródki, Ublik, Zastrużne, Wejdyki, Nowe Sady, Prawdowo, Żywki, Boćwinka, Sołtmany), wojennych (Marcinowa Wola, Węgorzewo, Ruda, Staświny, Ublik, Cierpięty, Żywki), żydowskiego (Ryn), - stanowisk archeologicznych (grodzisko średniowieczne, grodzisko z epoki pradziejów) zlokalizowanych we wsiach Notyst Mały, Staświny,
  - alei przydrożnych, w szczególności alei zlokalizowanych przy drogach powiatowych nr: 1750N, 1734N, 1811N, 1602N, 1803N, 1718N, 1787N, 1643N, 1789N, 1726N, 1642N, 1728N, 1734N, 1592N, 1977N, 1750N, 1720N, 1746N, 1742N. 9. Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w szczególności w rejonie miejscowości położonych nad jeziorami oraz związanego z funkcjonowaniem szlaku żeglownego na Kanałach Leleckim, Mioduńskim (28-842.83-44) i Szymoneckim (28-842.83-88) oraz szlaków kajakowych na rzekach Sapinie i Węgorapie (28-842.83-e1), w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
10. Ochrona bioróżnorodności.

28-842.82-37

1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.
2. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.
3. Utrzymanie w strukturze lasów: śródleśnych łąk, muraw i innych zbiorowisk nieleśnych.
4. Ochrona wyróżniających się form geomorfologicznych w szczególności obszaru tzw. „Krzywe Góry” (28-842.82-37).
5. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior Wągiel i Wierzbowskiego z uwzględnieniem:
  - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
  - utrzymania istniejącej roślinności,
  - utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
  - ograniczania lokalizowania pomostów.
6. Planowanie nowej zabudowy w obrębie wsi Kromnice w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji.
7. Kształtowanie zabudowy we wsi Kromnice z uwzględnieniem stosowania jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego.
8. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.
9. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym cmentarza ewangelickiego, zlokalizowanego na „Cmentarnej Górze” (Brejdyny).
10. Ochrona bioróżnorodności.

28-842.82-35	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ochrona i kształtowanie strefy przybrzeżnej jeziora Juno z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymania istniejącej roślinności, – zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, – ograniczania lokalizowania pomostów. <p>3. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi Polska Wieś z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji, – kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego. <p>4. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.</p> <p>5. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.: cmentarza ewangelickiego, alei przydrożnych.</p>
28-842.82-08	<p>1. Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.</p> <p>3. Utrzymanie w strukturze lasów: śródleśnych łąk, muraw i innych zbiorowisk nieleśnych.</p>

4. Ochrona stref przybrzeżnych jezior, w szczególności Ryńskiego, Dargin, Jagodne, Gołdopiwo, z uwzględnieniem:

- utrzymania istniejącej roślinności,
- zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
- utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
- ograniczania lokalizowania pomostów.

5. Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:

- planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji

zagospodarowania, z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,

- planowania nowej zabudowy we wsiach Mrówki i Drozdowo w nawiązaniu do historycznych układów ruralistycznych,

- planowania nowej zabudowy we wsi Książnik z uwzględnieniem sylwety wsi oraz kształtowanie zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połączeń dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego,

- kształtowania istniejących kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej w miejscowościach: Pieczarki (nad jeziorami Dargin, Dgał Wielki, Warniak), Przerwanki (nad jeziorem Gołdopiwo), Skorupki (nad jeziorem Tałty), Skorupki kolonia (nad jeziorem Tałowisko), Stręgielek (nad jeziorem Stręgiel), Piękna Góra kolonia (nad jeziorem Kisajno), z uwzględnieniem m.in.: ograniczania lokalizowania obiektów budowlanych niezwiązanych trwale z gruntem, prowadzenia działań estetyzujących (np. ujednolicanie form zabudowy), podnoszenia standardu, stosowania roślinności o funkcjach przesłaniających i izolujących obiekty dysharmonijne,

- zapobiegania łączeniu się kompleksów zabudowy rekreacji indywidualnej w wielkopowierzchniowe obszary.

	<p>6. Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.</p> <p>7. Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obiektów na Szlaku Fortyfikacji Mazurskich, w tym obiektów w Mamerkach, - budynków mieszkalnych (Dziewiszewo, Kamionki), - cmentarzy: ewangelickich (Bogacko, Kamionki, Ławki, Kutry, Drozdowo, Stoczki, Skorupki, Wrony, Piękna Góra, Miłki, Bogaczewo, Ogonki, Pierkunowo, Brzozówka), wojennych (Rudówka Mała, Drozdowo, Stoczki, Bogaczewo, Kula), - stanowisk archeologicznych (średniowieczny kopiec, zespół kurhanów z epoki żelaza) zlokalizowanych we wsiach Orło i Kamionki, - alei przydrożnych, w szczególności zlokalizowanych przy drogach powiatowych nr 1642N, 1718N, 1734N, 1750N, 1726N, 1696N, 1592N, 1803N, 1823N, 1602N, 1732N. <p>8. Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w tym związanego z funkcjonowaniem szlaku żeglownego na Kanale Kula (28-842.83-57) i szlaku kajakowego na rzece Sapinie (28-842.83-27, 28-842.83-a6), w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.</p> <p>9. Ochrona bioróżnorodności.</p>
28-842.82-07	<p>Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.</p> <p>2. Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior: Notyst, Pozezdrze, Orło, Ublík Wielki, Ublík Mały, Stręgiel, Gołdopiwo, Wilkus, Brząs, Kruklin, Dejguny, Harsz, Harsz Mały, Krzywa Kuta, Sołtmany, Żywy, w</p>

szczegółności w obrębie terenów zagospodarowanych i podlegających presji związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym, z uwzględnieniem:

- utrzymania istniejącej roślinności,
- zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
- utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
- ograniczania lokalizowania pomostów.

3. Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia spływu substancji biogennych.

4. Ochrona bioróżnorodności.

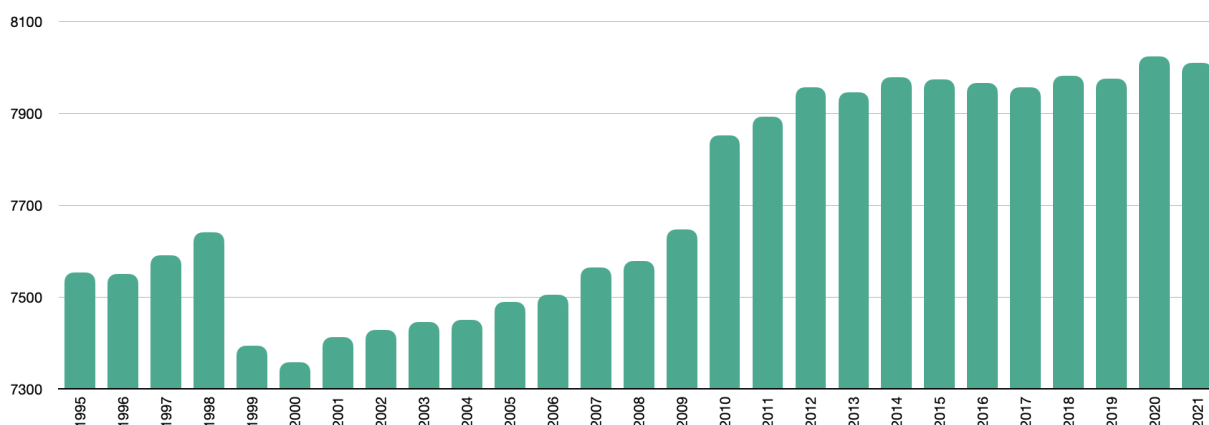
Audyt krajobrazowy nie wyznacza w granicach gminy krajobrazów priorytetowych.

7. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ZDROWIA ORAZ STAN ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

7.1. Demografia

Zgodnie z informacjami Urzędu Gminy gmina Mrągowo na koniec 2021 r. liczyła 8010 mieszkańców.

Wykres 4 Liczba mieszkańców gminy Mrągowo w latach 1995-2021

W ujęciu dwudziestosześcioletnim ogólna liczba ludności wzrosła o 457 osób, liczba kobiet wzrosła o 386 osób, zaś liczba mężczyzn wzrosła o 71 osób. Na tle ludności całego powiatu mrągowskiego udział mieszkańców gminy Mrągowo jest znaczący – na pięć gmin ludność gminy Mrągowo to ok. 16,4% ludności całego powiatu, co czyni gminę wiejską Mrągowo drugą pod względem liczby ludności gminą w powiecie, a wśród gmin wiejskich - pierwszą. Oficjalne dane demograficzne wskazują na bardzo silną konkurencję o mieszkańców wśród gmin w powiecie, jednak w odniesieniu do gminy Mrągowo – w przeciwieństwie do pozostałych gmin w powiecie – tendencję wzrostową liczby ludności. Dane o ruchach ludności wskazują, że do gminy Mrągowo migruje więcej ludzi niż z niej wyjeżdża, natomiast większość migracji pochodzi z miasta. Wynika z tego, że gmina Mrągowo, z racji podmiejskiego charakteru, demograficznie korzysta z mieszkańców miasta.

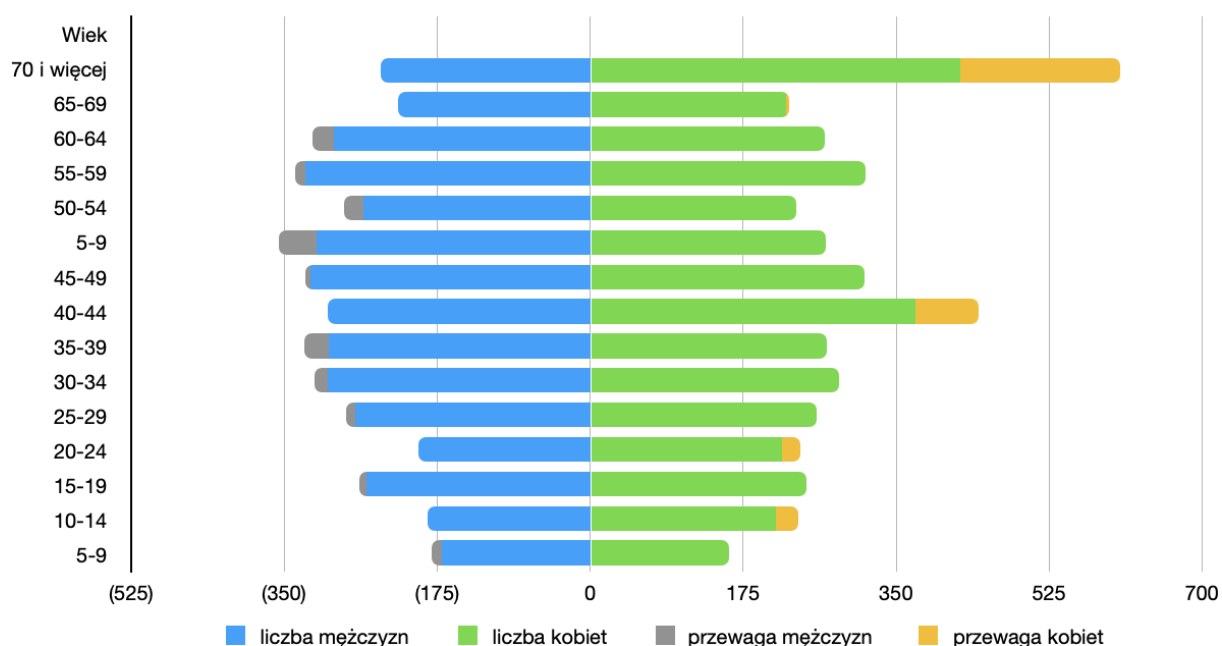
Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy przytoczono w poniższej tabeli:

Tabela 4 Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy

Wskaźnik	Wartość	
	gmina	powiat
gęstość zaludnienia [os/km ²]	27	46
współczynnik feminizacji [l. kobiet/100 mężczyzn]	104	105
małżeństwa na 1000 ludności	2,6	2,6
urodzenia żywe na 1000 ludności	7,73	6,36
zgony na 1000 ludności	7,86	11,44
przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,12	-4,07

Gmina Mrągowo na tle powiatu prezentuje korzystne statystyki demograficzne. Jakkolwiek współczynnik feminizacji jest lekko wyższy dla powiatu, to pozostałe wskaźniki prezentują się znacznie lepiej. Co prawda mniejsza gęstość zaludnienia wynika z bardzo wysokiej gęstości miasta Mrągowo, podbijającej średnią dla powiatu. Dwa kolejne wskaźniki: małżeństwa oraz zgony na 1000 ludności świadczą z kolei o starzeniu się społeczeństwa. Przyrost naturalny w obydwu przypadkach jest ujemny, niemniej jednak w skali powiatu jest on ponad trzydziestokrotnie mniejszy niż w gminie Mrągowo. Te niekorzystne dane o ruchu naturalnym ludności potwierdzają tezę o tym, że źródłem zwiększania liczby ludności gminy Mrągowo jest nie tylko korzystna sytuacja demograficzna, ale również zwiększona imigracja z gmin sąsiednich, głównie z miasta.

Wykres 5 Piramida wieku

Struktura płci i wieku wskazuje na niekorzystne zjawiska. Regresywny kształt piramidy demograficznej mieszkańców gminy Mrągowo (cieńsza dolna część piramidy i względnie taka sama i grubsza część środkowa oraz niemal równie szeroka górna część) wskazuje na tendencje do stopniowego starzenia się społeczeństwa. W całej strukturze wiekowej generalnie przeważają mężczyźni, jednak widoczna jest duża nadwyżka kobiet w wieku 70+.

Konfrontując to z danymi dotyczącymi współczynnika feminizacji można prognozować, że w najbliższych pięciu latach współczynnik ten może dla gminy obniżyć się jeszcze bardziej.

Gęstość zaludnienia gminy wynosi 27 osób/km² i wykazuje tendencję wzrostową w ostatnim dwudziestolecu.

Tabela 5 Migracje

Rodzaj migracji	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
zameldowania ogółem	127	113	81	102	135	0	113	107	138	144	145
zameldowania z miast	91	80	61	82	102	88	89	79	107	106	108
zameldowania ze wsi	35	32	18	17	32	12	19	25	26	33	36
wymeldowania ogółem	100	93	60	109	110	0	81	132	123	115	111
wymeldowania do miast	55	68	45	74	84	71	66	102	78	93	74
wymeldowania na wieś	42	23	15	35	26	29	15	30	44	22	36
saldo migracji	27	20	21	-7	25	0	32	-25	15	29	34

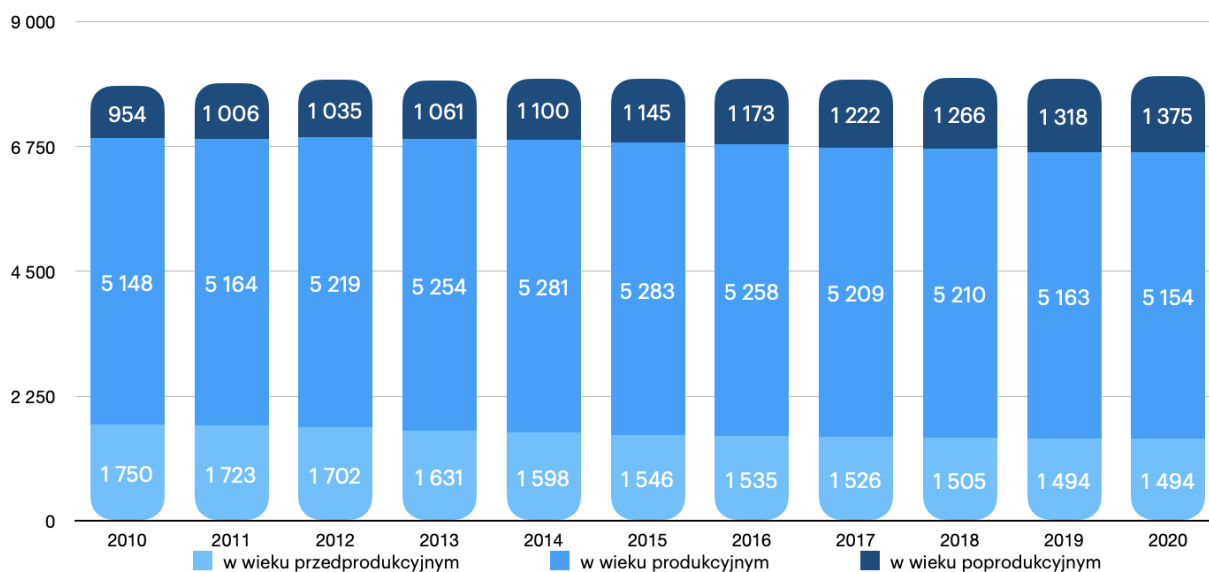
Analiza ruchu migracyjnego ludności potwierdza dane dotyczące przyczyn zwiększania się liczby ludności gminy. Z konfrontacji z danymi dotyczącymi urodzin i zgonów (ujemny przyrost naturalny) wynika, że, choć liczba ludności gminy rośnie, to wzrost ten nie jest spowodowany przyrostem naturalnym, ale dużą imigracją.

Najczęstszym kierunkiem emigracji jest miasto, do którego wyemigrowało w ostatnim dziesięcioleciu o blisko 500 osób więcej niż na wieś. Również wśród zameldowań zdecydowanie dominują zameldowania z miasta – od 2010 r. zameldowało się z tego kierunku aż o 708 osób więcej niż ze wsi, co świadczy o tym, że Mrągowo jest atrakcyjną gminą dla mieszkańców miasta jako miejsce zamieszkania i tzw. „sypialnia”.

Ogólne saldo migracji jest zdecydowanie korzystne dla gminy. W badanym okresie występują tylko dwa roczniki (2013 i 2017), w których saldo jest ujemne, natomiast w pozostałych latach jest wyraźnie wyższe, aż do wielkości 34 osób w roku 2020.

Rozwinięciem piramidy wiekowej jest wykres przedstawiający strukturę wiekową ludności w podziale na grupy wiekowe:

Wykres 6 Struktura wieku mieszkańców gminy

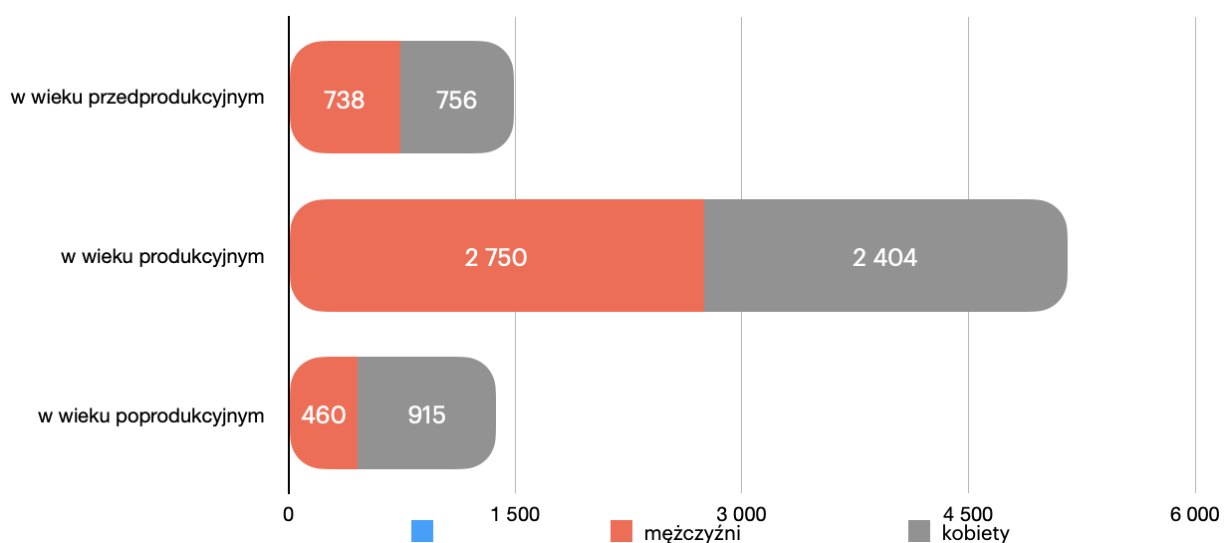

Dane potwierdzają hipotezę społeczeństwa dojrzewającego. Rokrocznie zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, maleje natomiast liczba dzieci. Efektem dużej imigracji do gminy jest natomiast rosnąca liczba osób aktywnych zawodowo - gmina jest wybierana jako miejsce zamieszkania przez osoby młode, aktywne na rynku pracy, co jest pozytywnym aspektem. Około 64% liczby ludności gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym (spadek o ok. 1% w stosunku do roku 2010). Wskaźnik obciążenia demograficznego zmniejszył się od

2010 roku z 52,5 i w 2020 wynosił 55,7 osoby i jest korzystniejszy od wskaźnika dla powiatu (61,8 osoby).

Struktura wiekowa w podziale na płeć charakteryzuje się dominacją mężczyzn w grupie wieku produkcyjnego, gdzie ich udział wynosi 53%. Znaczący jest natomiast udział kobiet w wieku przedprodukcyjnym (50,6%) i poprodukcyjnym (ponad dwukrotnie więcej kobiet niż mężczyzn – 66,5%). Ma to związek przede wszystkim z wcześniejszym przechodzeniem kobiet na emeryturę, jak również z większą długością ich życia.

Wykres 7 Struktura wieku mieszkańców gminy w podziale na płeć

7.2. Mieszkalnictwo

Na sytuację mieszkaniową ludności oddziałuje wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową czy tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Tabela 6 Budynki mieszkalne w gminie

Rok	Liczba budynków
2010	1598
2011	1663
2012	1687
2013	1726
2014	1755

2015	1786
2016	1810
2017	1832
2018	1865
2019	1914
2020	1941

Zgodnie z danymi GUS w gminie Mrągowo w roku 2020 znajdowało się 1941 budynków mieszkalnych. Ich liczba w ciągu dziesięciu lat wzrosła o 343 budynki, średnio 34 rocznie.

Tabela 7 Mieszkania w gminie

Rok	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań [m.kw.]
2010	2 303	9 903	196 160
2011	2 338	10 102	201 217
2012	2 364	10 265	205 756
2013	2 410	10 544	213 641
2014	2 440	10 729	218 415
2015	2 474	10 937	224 081
2016	2 499	11 083	228 130
2017	2 524	11 222	231 450
2018	2 558	11 414	236 512
2019	2 582	11 541	239 916
2020	2 605	11 669	242 976

Ilość mieszkań w gminie stale rośnie, średnio o 30,2 mieszkania rocznie. Biorąc pod uwagę podany wyżej roczny przyrost budynków mieszkalnych można zauważyć mniejszą dynamikę przyrostu mieszkań niż budynków. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań wzrasta też liczba izb o 1766. Konsekwentnie rośnie też średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania. W roku 2010 wyniosła 85,17 m², a w 2020 już 93,27 m² (wzrost o 8,1 m², średnio rocznie o 0,81 m²). Takie wartości wskazują jako dominującą formę budownictwo jednorodzinne.

Tabela 8 Mieszkania oddane do użytkowania

Rok	mieszkania	powierzchnia użytkowa mieszkań [m.kw.]	średnia powierzchnia oddawanego mieszkania [m.kw.]
2010	22	3221	146,41
2011	35	5057	144,49
2012	26	4 539	174,58
2013	46	7 885	171,41
2014	30	4 774	159,13
2015	34	5 666	166,65
2016	26	4 177	160,65
2017	25	3 320	132,80
2018	34	5 062	148,88
2019	24	3 404	141,83
2020	23	3 060	133,04

W latach 2010 – 2020 oddano do użytkowania 325 nowych mieszkań, średnio 16,25 mieszkania rocznie. Są to mieszkania głównie w domach jednorodzinnych. Gmina Mrągowo skutecznie wykorzystuje swój podmiejski charakter. Dzięki stałemu trendowi migracyjnemu do gminy obserwuje się ze stałe rosnącą dynamiką kolejne powierzchnie oddawanych do użytkowania mieszkań. Mieszkania oddawane do użytkowania cechują się znacznie większą średnią powierzchnią użytkową, choć z biegiem lat zmienną. Do roku 2016 obserwujemy zwiększające się wartości powierzchni mieszkalnej, od 2017 r. powierzchnia ta wynosi średnio ponad 133 m², co świadczy o pewnym racjonalizowaniu powierzchni nowych domów mieszkalnych w stosunku do lat ubiegłych. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę niską liczbę dzieci w gminie, taka forma zabudowy może spowodować sytuację, w której dzieci z wiekiem opuszczają rodziców, którzy zamieszkując duże domy będą mieli problem z ich utrzymaniem.

Średnio rocznie oddawanych jest do użytku ok. 4560 m² powierzchni użytkowej mieszkań.

7.3. Oświata

Realizacja zadań oświatowych i wychowawczych w gminie następuje w ramach następujących placówek, dla których gmina jest organem prowadzącym:

- Szkoły Podstawowej w Bożem z oddziałami przedszkolnymi,
- Szkoły Podstawowej w Kosewie z oddziałami przedszkolnymi,

- Szkoły Podstawowej w Marcinkowie z oddziałami przedszkolnymi,
- Szkoły Podstawowej w Szestnie z oddziałami przedszkolnymi.

Największą placówką pod względem liczebności uczniów jest Szkoła Podstawowa w Szestnie, do której uczęszcza ok. 29% wszystkich uczniów, natomiast najliczniejsza grupa przedszkolna prowadzona jest w oddziale przedszkolnym przy szkole w Marcinkowie, do którego uczęszcza ponad 38% dzieci w wieku przedszkolnym.

7.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

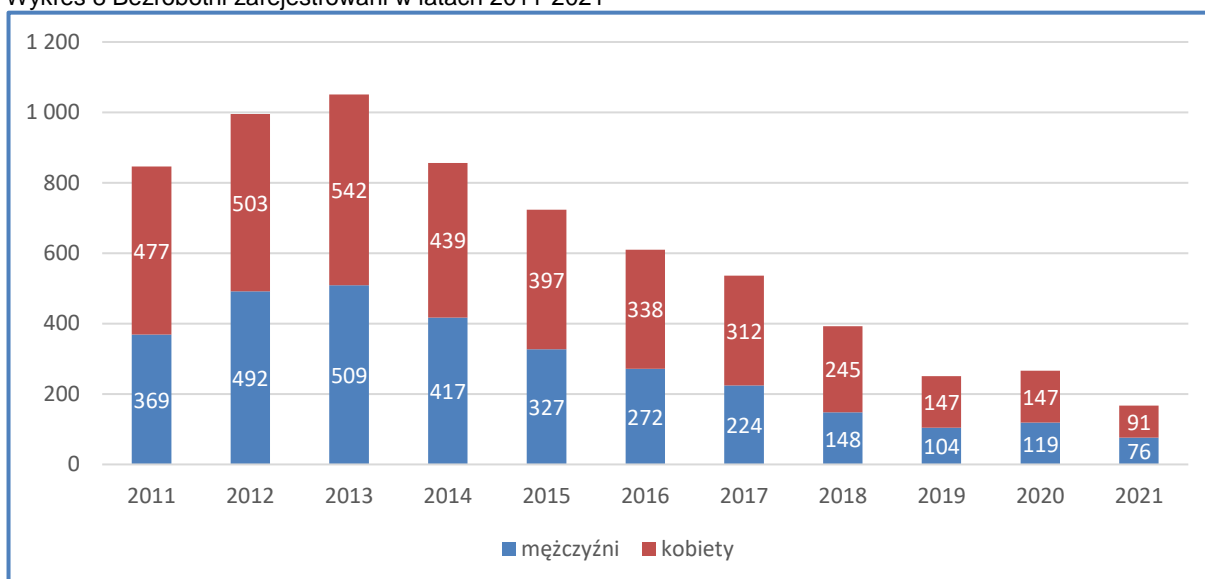
Na terenie gminy nie występują publiczne placówki ochrony zdrowia. Mieszkańcy korzystają z placówek ochrony zdrowia w Mrągowie. Tam też mogą skorzystać z bardziej rozwiniętej oferty. Na terenie gminy brak jest również aptek.

Pomocą społeczną w gminie kieruje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie. Średnio rocznie ok. 480 gospodarstw domowych (średnia z ostatnich dwunastu lat) korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej, z czego średnio ok. 345 gospodarstw poniżej kryterium dochodowego, przy czym należy zaznaczyć, że od roku 2014 liczba ta z roku na rok maleje, podobnie maleje liczba gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego. Znacząco zmniejsza się liczba rodzin, które otrzymują zasiłki rodzinne na dzieci. W 2021 r. wyniosła 159 rodzin, co w okresie ostatnich dziesięciu lat stanowi spadek o 67%. Podobnie jest z liczbą dzieci otrzymujących zasiłki rodzinne – w roku 2021 ich liczba wyniosła 361, co stanowi spadek o ok. 65%.

7.5. Rynek pracy

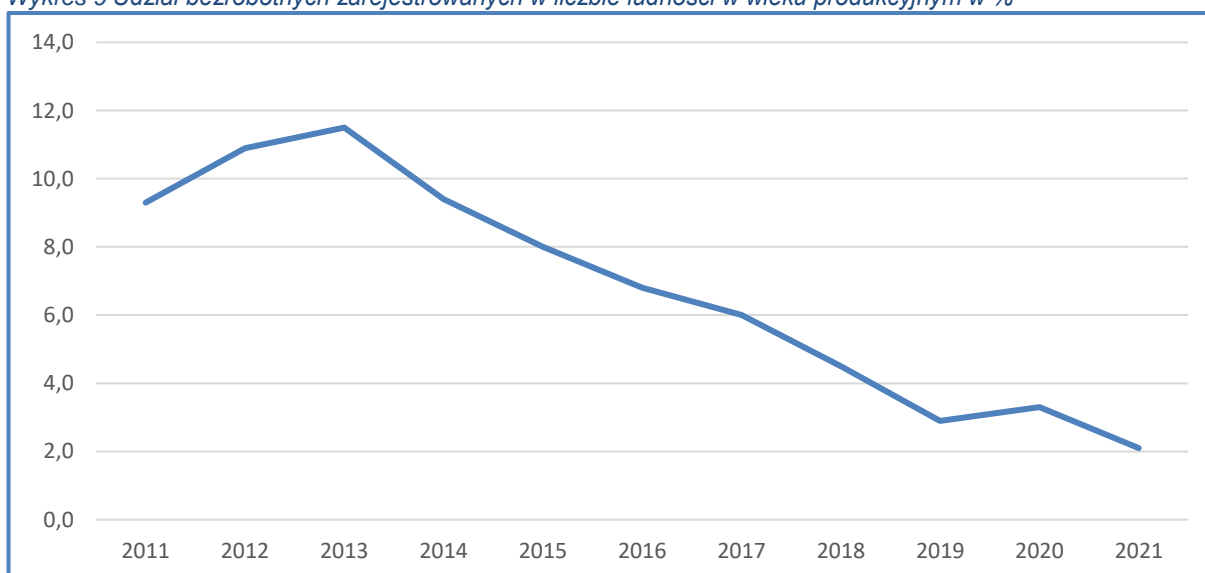
Podstawowym miernikiem poziomu zadowolenia jest dziś dostęp do rynku pracy. Znaleźnienie i utrzymanie zatrudnienia są dziś jednymi z głównych celów szczególnie młodego pokolenia.

Wykres 8 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2011-2021

Powyższy wykres wskazuje, po okresie wzrostu w latach 2011-2013, ogólną tendencję spadkową liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Najnowsze dostępne dane wskazują na najniższą liczbę bezrobotnych od 2011 r. Potwierdzają to również dane statystyczne dotyczące udziału bezrobotnych w liczbie ludności, który również należy do najniższych w badanym okresie.

Wykres 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %

Istotnym jest to, że wraz ze zmniejszaniem się ilości bezrobotnych mężczyzn, maleje równocześnie liczba bezrobotnych kobiet, co oznacza ich większą aktywizację na rynku pracy.

Spadek liczby bezrobotnych jest oczywiście pozytywnym zjawiskiem, jednakże nie stałym. Należy mieć świadomość tego, że z pewnością w pewnym momencie nastąpi wyhamowanie tego trendu.

7.6. Stan zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Według raportu o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego budynki użyteczności publicznej w gminie co do zasady zapewniają wstęp osobie korzystającej z psa asystującego, posiadają wolne od barier poziome i pionowe przestrzenie komunikacyjne, a także stosuje się w nich rozwiązania architektoniczne, środki techniczne lub posiada zainstalowane urządzenia, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń. W budynkach widnieje widoczna i czytelna informacja na temat rozkładu pomieszczeń. Brak jest możliwości (w razie sytuacji nadzwyczajnych) ewakuacji dla osób ze szczególnymi potrzebami. Budynek urzędu gminy posiada podjazd dla niepełnosprawnych, który zlokalizowany jest na tyłach budynku, a także miejsca parkingowe wyznaczone jest dla osób niepełnosprawnych.

Kontakt z jednostkami gminy możliwy jest w formie telefonicznej, korespondencji tradycyjnej oraz elektronicznej, za pomocą faksu. Urząd posiada tłumacza języka migowego, nie posiada środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących.

8. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8.1. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku awarii przemysłowej

Na terenie gminy Mrągowo nie znajdują się zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku awarii przemysłowej.

8.2. Osuwanie się mas ziemnych

Na terenie gminy Mrągowo występują naturalne zagrożenia geologiczne w postaci obszarów osuwania się mas ziemnych lub obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Zlokalizowane są głównie w pasie centralnym gminy, w sąsiedztwie zbiorników wodnych.

8.3. Zanieczyszczenie wód

W zakresie uwarunkowań ochrony wód rozumianych jako element środowiska ocenie podlegały jedynie jeziora Dłużek, Probarskie oraz Sałęt Mały. Zgodnie z danymi Państwowego Monitoringu Środowiska z 2021 r. jedynie jezioro Sałęt Mały uznane zostało za niezanieczyszczone, pozostałe dwa sklasyfikowane zostały jako zanieczyszczone z powodu przekroczeń wskaźników określanych jako suma substancji takich, jak: Naftalen, Fenantren, Antracen, Fluoranten, Chryzen, Benzo(a)antracen, Acenaftylen, Acenaften, Fluoren, Piren, Benzo(b)fluoranten, Benzo(k)fluoranten. Według mapy stanu jednolitych części wód podziemnych wody podziemne na obszarze, na którym znajduje się gmina Mrągowo, oceniono jako dobre zarówno pod kątem stanu chemicznego, jak i ilościowego.

Głównym potencjalnym źródłem zanieczyszczeń wód jest spływ wód powierzchniowych z działalności rolniczej. Urozmaicony sposób użytkowania terenów gminy (zróżnicowana rzeźba, różne formy zieleni, liczne zbiorniki wodne) w pewien sposób niweluje zagrożenie zanieczyszczeniem. Drugim źródłem ryzyka jest słaby stopień skanalizowania gminy i stosowanie zbiorników bezodpływowych jako głównego sposobu odprowadzania ścieków. Istotnymi źródłami zanieczyszczenia są również: drogi, stacja paliw czy obszary magazynowo – składowe.

Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią obiekty gospodarcze, inwentarskie, obszary magazynowo – składowe, składowiska odpadów, stacje paliw, oczyszczalnie ścieków czy drogi, które poprzez emisję zanieczyszczeń wpływają lub potencjalnie mogą wpływać w sposób niekorzystny na ich jakość. Zagrożenia wód podziemnych będą silniejsze w miejscach źródeł, w tym potencjalnych, zanieczyszczeń wód. Na pozostałych obszarach zagrożenia wód będą niewielkie.

8.4. Powodzie i podtopienia

Z przeprowadzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WORP) wynika, że na terenie gminy Mrągowo nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, co nie wyklucza lokalnych podtopień i zalań w czasie zwiększonych opadów.

8.5. Zagrożenia jakości powietrza

Celem oceny powietrza jest określenie stężeń poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym, wskazanie przyczyn ponadnormatywnych stężeń oraz źródeł emisji zanieczyszczeń w regionie. Ocena jakości powietrza dokonywana jest pod względem dwóch

kryteriów: ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia, której dotyczy rozdział, obejmuje analizę stężeń zanieczyszczeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, benzenu, ołowiu, arsenu, niklu, kadmu, benzo(a)pirenu, pyłu PM10, ozonu, tlenku węgla oraz pyłu PM2,5. Gmina Mrągowo pod względem strefowania badania jakości powietrza znajduje się w tzw. strefie pozostałego obszaru województwa (strefa warmińsko-mazurska). Według danych Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie gminy Mrągowo i w jej okolicach nie znajdują się żadne stacje monitorujące, zatem brak jest danych mogących służyć jako podstawa oceny jakości powietrza.

Można jednak stwierdzić, że większość zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego decydujących o jego stanie sanitarnym ma charakter egzogeniczny, napływowy, niemniej jednak istnieje grupa zanieczyszczeń, które swoje źródło mają na terenie gminy. Są to przede wszystkim:

- kotłownie lokalne i paleniska domowe zlokalizowane na terenie całej gminy,
- kotłownie zakładowe,
- komunikacja samochodowa własna i tranzytowa,
- stacja paliw,
- obiekty inwentarskie.

Na wielkość emisji zanieczyszczeń duży wpływ ma z pewnością sposób zaopatrzenia w ciepło zabudowy w gminie. Brak sieci gazowych i ciepłowniczych powoduje, że indywidualne źródła ciepła są podstawowym sposobem ogrzewania.

8.6. Zagrożenia klimatu akustycznego

Klimat akustyczny gminy jest pochodną działalności człowieka: to, jak gospodaruje przestrzenią (jak i gdzie inwestuje) będzie miało wpływ na emisję hałasu. Głównymi źródłami hałasu na terenie gminy Mrągowo są drogi, a wśród nich zwłaszcza drogi krajowe nr 16 i 59, drogi wojewódzkie nr 591 oraz nr 600 oraz ważniejsze drogi powiatowe (1745N, 1509N, 1747N, 1632N, 1618N) lub gminne, generujące hałas liniowy. Drugą kategorią źródeł hałasu na terenie gminy będą zakłady usługowo-przemysłowe. Stanowią one raczej punktowe źródła i oddziałują najbardziej na najbliższe otoczenie.

Hałas jest tego rodzaju oddziaływaniem, którego nie można całkowicie wyeliminować, choć można go ograniczać. Obydwa typy źródeł hałasu wskazują na znaczącą rolę polityki przestrzennej gminy polegającą na takim rozmieszczeniu form działalności człowieka, aby minimalizować negatywne oddziaływanie hałasowe.

8.7. Zagrożenia polem elektromagnetycznym

Jakkolwiek oddziaływanie elektromagnetyczne jest stale obecne w życiu człowieka, to rozwój infrastruktury w ostatnich latach znacząco przyczynił się do wzrostu jego emisji. Głównymi źródłami sztucznego promieniowania i oddziaływania elektromagnetycznego na terenie gminy są:

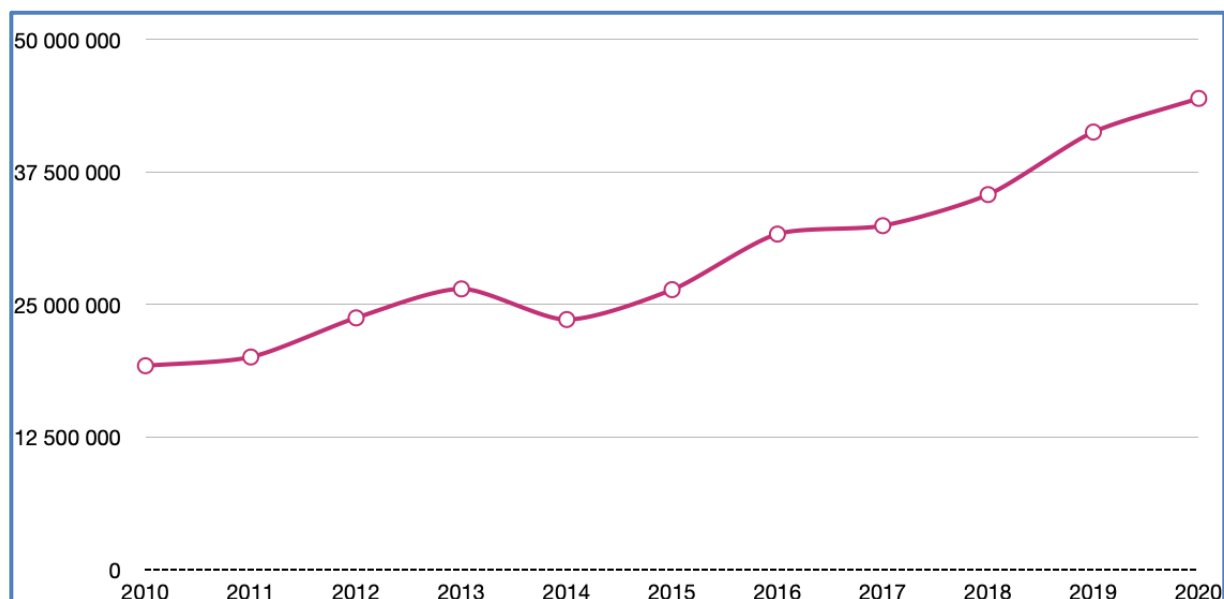
- linie energetyczne o napięciu 15 kV i 110 kV i związane z nimi stacje elektroenergetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- instalacje i urządzenia elektryczne w zakładach przemysłowych, gospodarstwach domowych oraz wykorzystywane do celów medycznych.

9. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

9.1. Analiza ekonomiczna

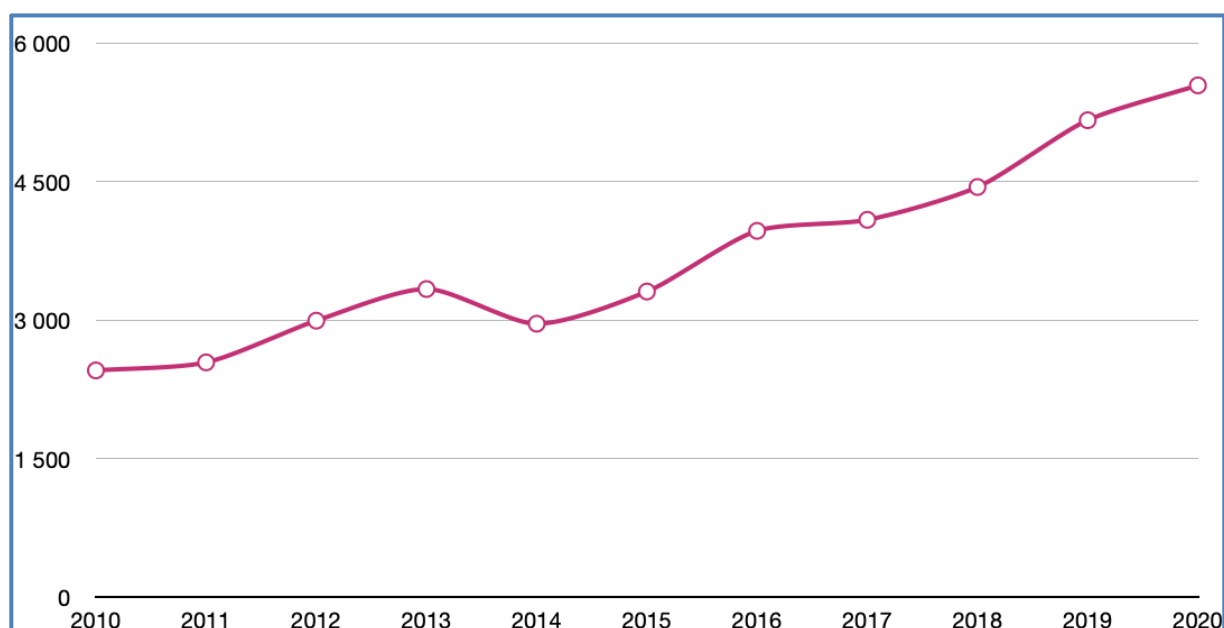
Analiza ekonomiczna gminy dotyczyć ma nie tylko porównania rocznych wpływów i wydatków jednostki, ale ma być również próbą odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób kształtowały się te działy w ciągu ostatnich lat, jaki miały wpływ na deficyt budżetowy gminy. W dalszej części nastąpi także ocena możliwości inwestycyjnych gminy, stąd w analizie ekonomicznej niezbędnym jest również odniesienie się do części inwestycyjnej budżetu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju sieci infrastruktury technicznej czy budownictwa w gminie.

Wykres 10 Dochody gminy ogółem w zł w latach 2010-2020

Budżet gminy Mrągowo po stronie dochodów wykazuje – poza rokiem 2014 – stałą, wzrostową tendencję. Z największymi wzrostami mamy do czynienia w latach 2016 i 2019. Po cyklu spadku dochodów następował ich większy wzrost. W badanym okresie dochody gminy wzrosły ponaddwukrotnie. Średni przyrost dochodów to ponad 2,5 mln zł rocznie. Analogicznie sytuacja wygląda po przeliczeniu dochodów gminy na jednego mieszkańca.

Wykres 11 Dochody gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2010-2020

Odnotowania wymaga tożsamość przebiegu obu powyższych wykresów: w momencie wzrostu dochodów, w podobnym tempie wzrastają dochody na jednego mieszkańca, podobnie w przypadku spadku dochodów w roku 2014. Wskazuje to na proporcjonalną zależność między liczbą mieszkańców a wielkością wpływów do budżetu gminy.

Poza subwencjami i dotacjami, najważniejszym źródłem dochodów gminy są tzw. dochody własne. Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego źródłami dochodów własnych są:

1) wpływy z podatków:

- od nieruchomości,
- rolnego,
- leśnego,
- od środków transportowych,
- dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej,
- od spadków i darowizn,
- od czynności cywilnoprawnych;

2) wpływy z opłat:

- skarbowej,
- targowej,
- miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,
- reklamowej,
- eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
- innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów;

3) dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;

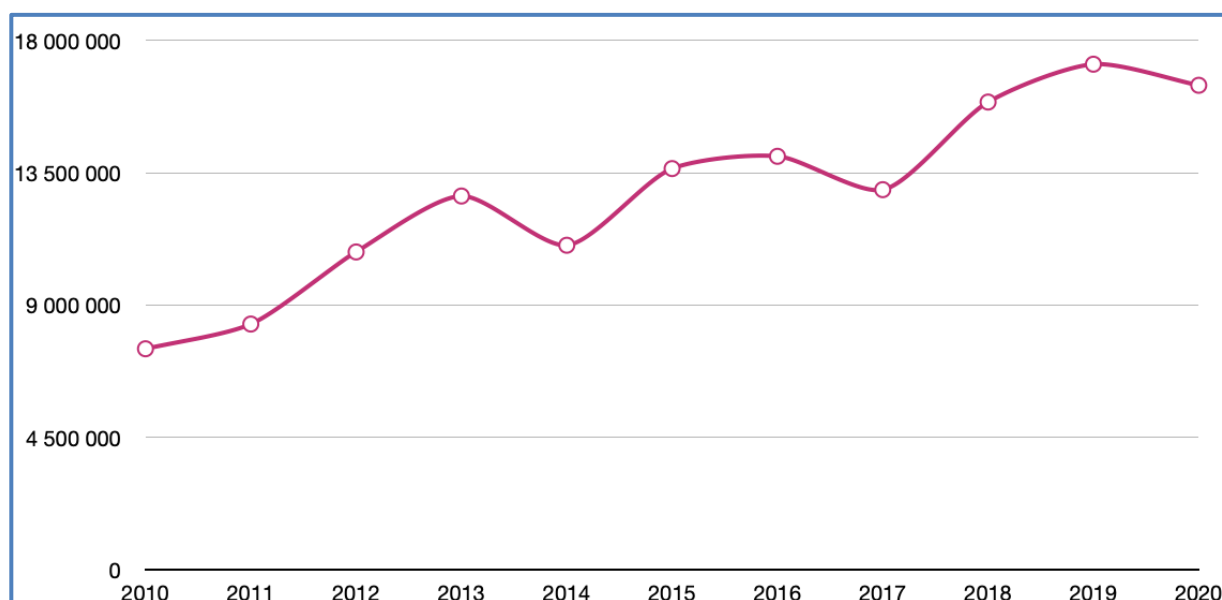
4) dochody z majątku gminy;

5) spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;

6) dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;

- 7) 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- 8) odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- 9) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy;
- 10) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
- 11) dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego;
- 12) inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

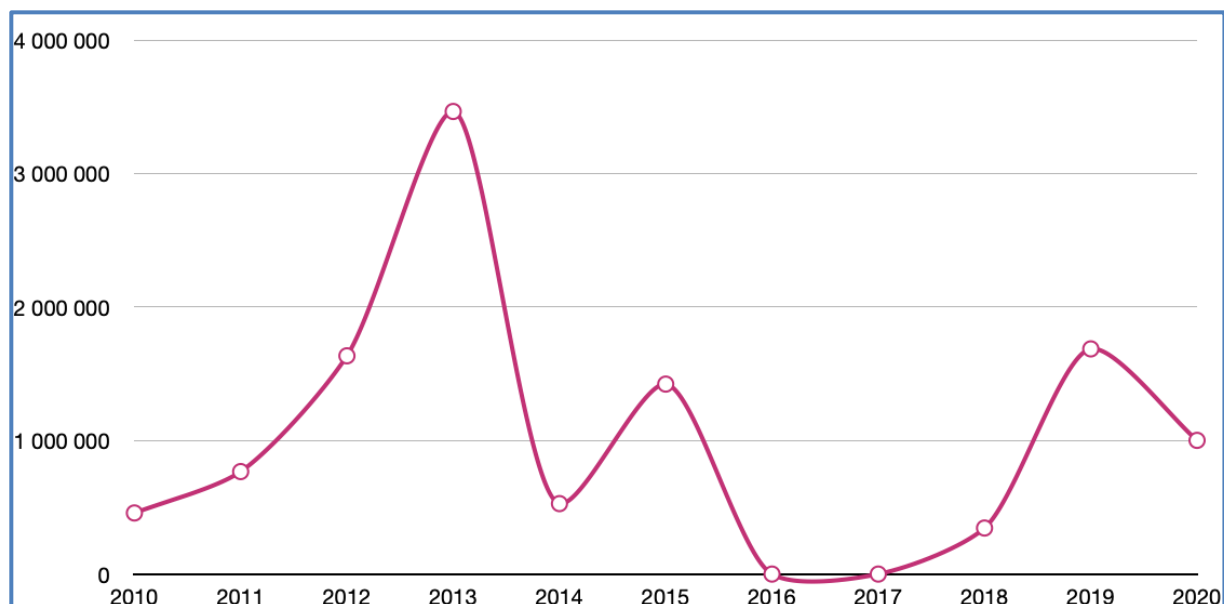
Wykres 12 Dochody własne gminy w zł w latach 2011-2021

Analiza wielkości dochodów własnych gminy Mrągowo potwierdza regularność wzrostu jak w przypadku dochodów ogółem, choć należy też zwrócić uwagę na sinusoidalny charakter krzywej dochodów. Mimo generalnego wzrostu dochodów własnych występują również ich spadki: w latach 2014, 2017 i 2020. Poza tymi spadkami dochody własne gminy stale się zwiększają, a największy przyrost dochodów obserwuje się w 2018 r., kiedy to wrosły o ponad 2,9 mln zł. Najniższe dochody własne gmina uzyskała w roku 2010, najwyższe w roku 2019 i 2020, przy czym różnica między tymi wartościami wynosi ponad 9,6 mln zł. Średnio z dochodów własnych gmina uzyskuje rocznie 12,8 mln zł.

Wśród źródeł dochodów, oprócz wyżej wymienionych, są również środki, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł finansowania.

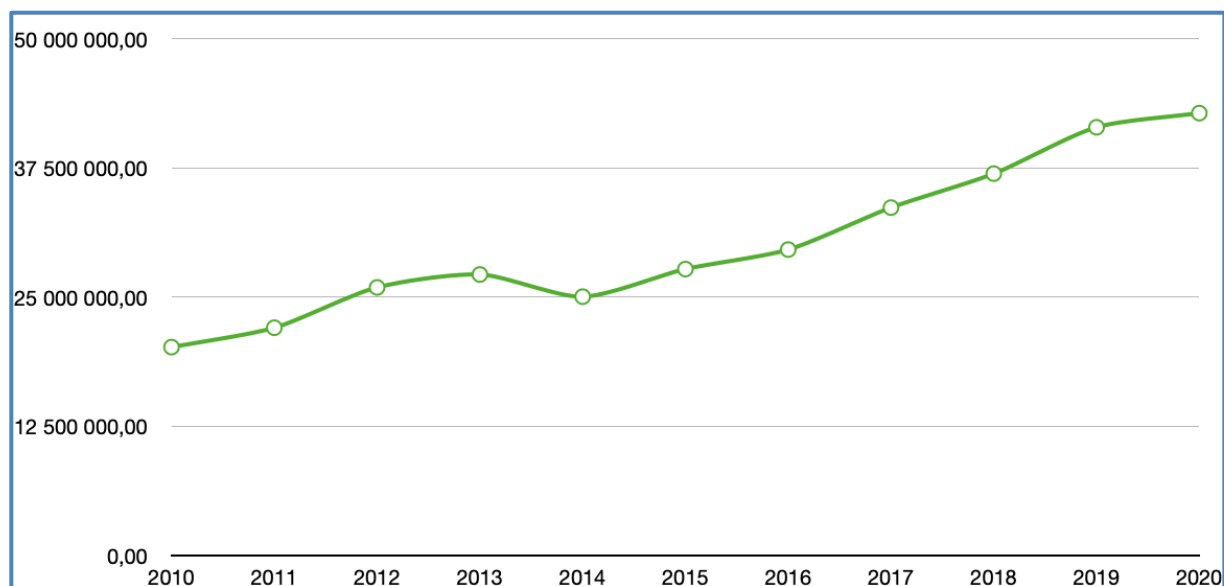
Wykres 13 Dochody w zł z zewnętrznych źródeł finansowania (w tym środki z Unii Europejskiej)

Wielkość środków, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł (w tym również z dotacji Skarbu Państwa) zależna jest od kondycji finansowej jednostki, planowanych zadań inwestycyjnych, dostępnych do pozyskania środków (ogłaszanych konkursów) oraz konkurencji w pozyskaniu tych samych środków ze strony innych jednostek. Największy poziom dochodów gmina Mrągowo z tego tytułu otrzymała w roku 2013 (3,5 mln zł). Poza tym czasem absorpcja środków jest dużo niższa i oscyluje w granicach 0,5-1,6 mln zł z brakiem tego typu dochodów w latach 2016 i 2017. Średnio rocznie gmina uzyskiwała w badanym okresie ok. 1 mln zł. Uzyskiwane fundusze stanowiły od 1% (rok 2018) do 13% (rok 2013) dochodów ogółem gminy.

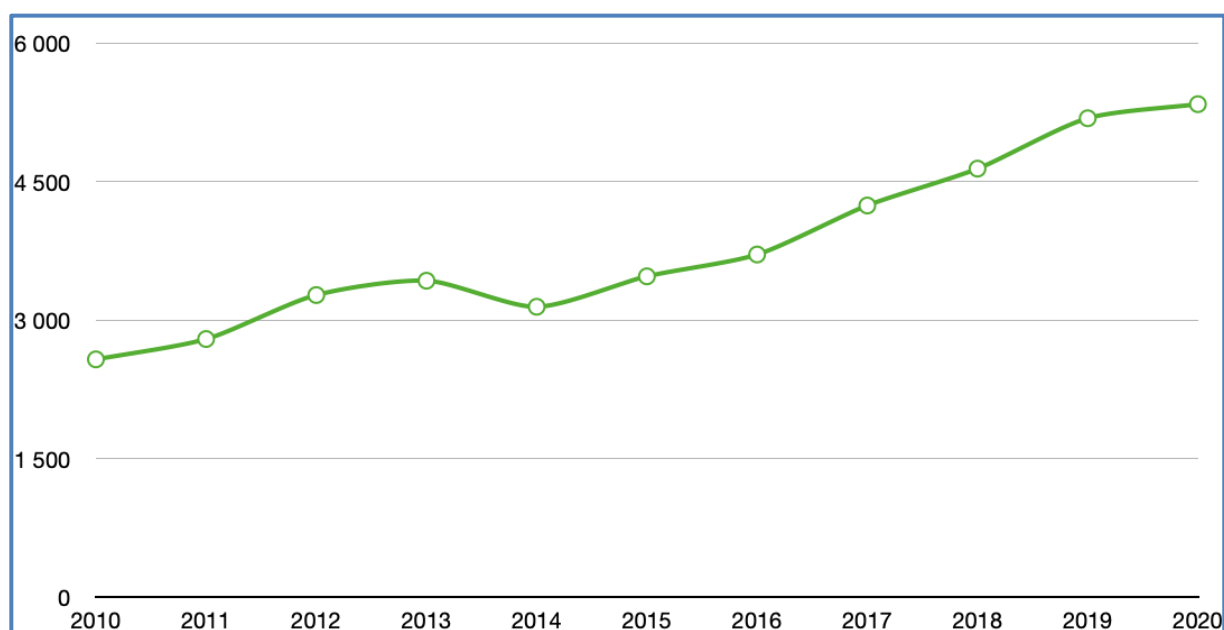
Wydatki gminy Mrągowo ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na jej terenie ludności. Dzielią się na majątkowe, w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

Wykres 14 Wydatki ogółem gminy w zł w latach 2010-2020

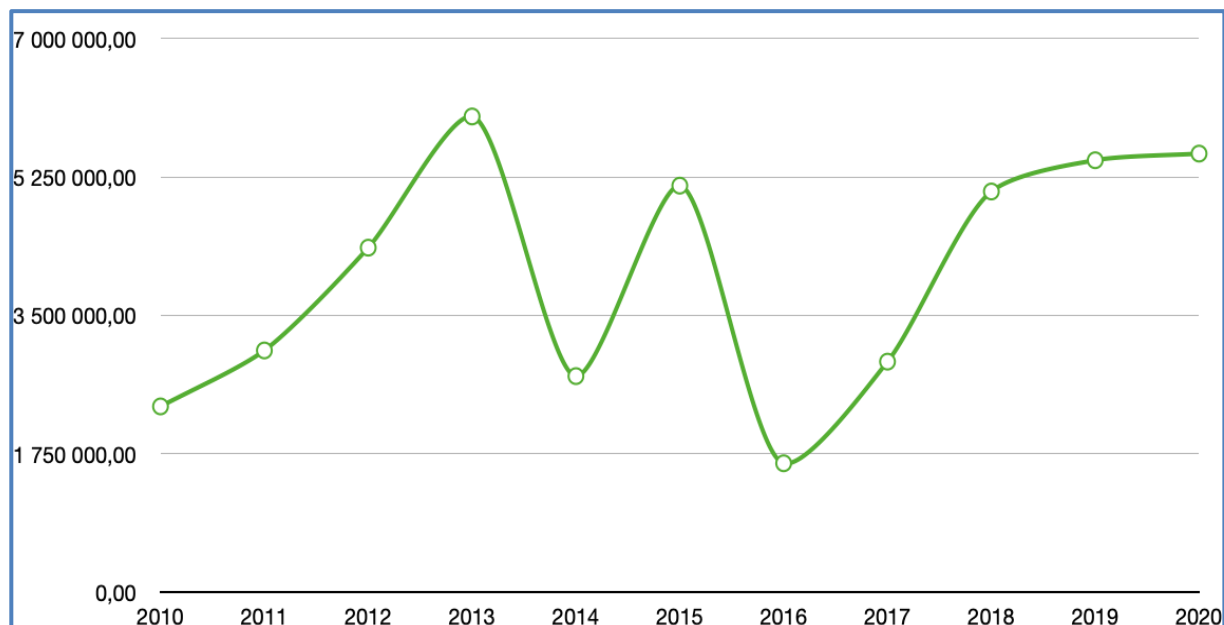
Wydatki gminy, podobnie jak dochody, wykazują stałą tendencję wzrostową. Poza pojedynczym, lekkim spadkiem (rok 2014) każdego roku odnotowuje się wzrost wydatków z 20,1 mln zł w 2010 r. do 42,8 mln zł w 2012 r. Stanowi to ponad dwukrotny wzrost. Średni przyrost wydatków to ok. 2,3 mln zł rocznie przy ok. 2,5 mln zł przyrostu dochodów rocznie. Wzrost wydatków ma swoje przełożenie również w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Podobnie, jak w przypadku dochodów tak i wydatków, zauważalna jest tożsamość przebiegu obu wykresów.

Wykres 15 Wydatki gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2010-2020

Bardzo istotną informacją z punktu widzenia finansowania ewentualnych zadań z zakresu infrastruktury wynikających z niniejszego bilansu są wydatki gminy na cele inwestycyjne.

Wykres 16 Wydatki majątkowe gminy w zł w latach 2010-2020 (w tym inwestycyjne)

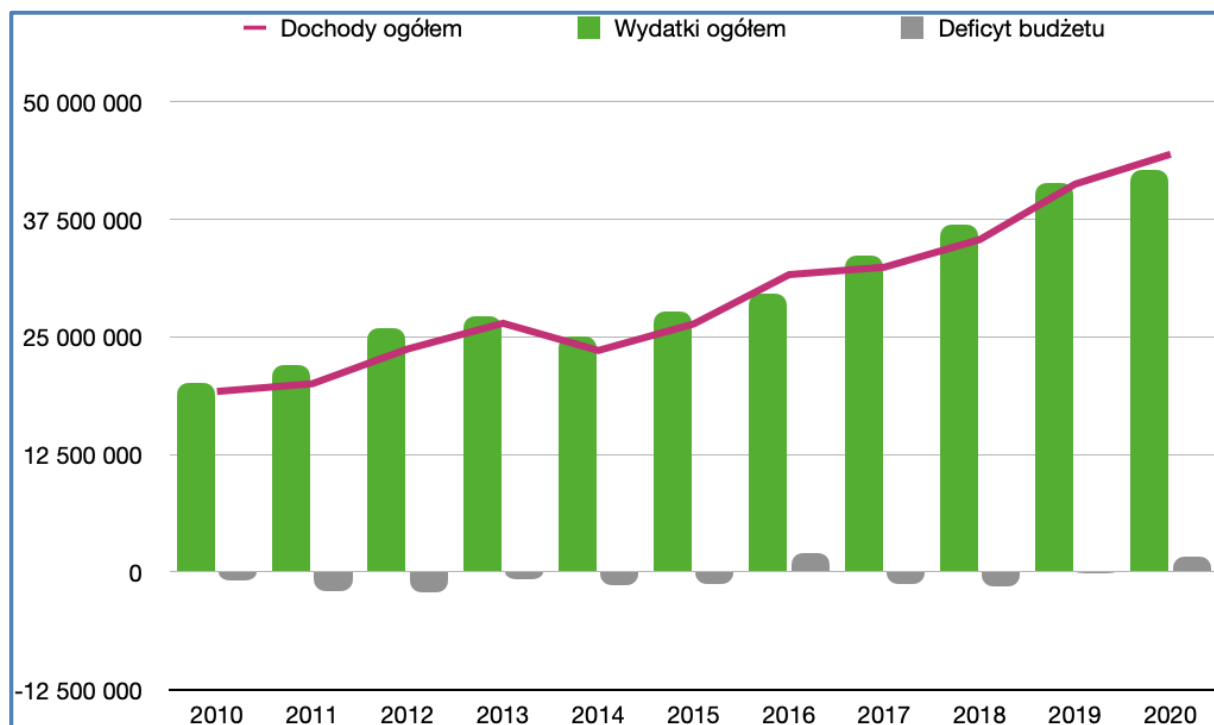

Wydatki gminy na inwestycje, z racji na ograniczoność środków budżetowych, nie mogą być wysokie rok do roku. Z tego względu samorząd decyduje się na okresy zwiększonych wydatków na inwestycje oraz okresy, gdzie te wydatki są mniejsze. W przypadku badanego okresu w gminie Mrągowo również widoczny jest taki trend. W pierwszej kolejności widoczne są lata stopniowego zwiększania wydatków (lata 2011 – 2012 oraz 2017 – 2019) aż do roku, w którym osiągają one swój szczytowy poziom (lata 2013, 2020), po którym następuje odciążenie budżetu i widoczny spadek (lata 2014 i 2016). W badanym okresie można wyodrębnić dwa takie „cykle”: lata 2010 – 2015 oraz 2016 – 2020.

Największe wydatki zaobserwować można w latach 2013 oraz 2019-2020, gdzie poziom wydatków wynosił ponad od 5,5 mln do 6 mln zł, najmniejsze w latach 2010, 2014 i 2016 – tu wydatki nie przekroczyły kwoty 2,7 mln zł.

Relacja dochodów i wydatków w ich wartościach bezwzględnych zawsze rodzi pytanie o wielkość deficytu budżetowego. W przypadku gminy Mrągowo przedstawia się on następująco:

Wykres 17 Dochody i wydatki, deficyt budżetowy w zł

W badanym okresie przez dziewięć lat gmina Mrągowo odnotowywała, podobnie jak większość gmin w kraju, deficyt budżetowy. Rzadziej natomiast, bo w latach 2016 i 2020 odnotowuje się nadwyżkę budżetową. Co ciekawe, choć w 2016 r. wydatki inwestycyjne gminy notowały najniższy poziom, co może w pewien sposób tłumaczyć nadwyżkę, to jednak w 2020 r. gmina była w stanie wypracować nadwyżkę budżetową mimo jednych z najwyższych wydatków majątkowych.

Warto zauważyć, że w większości są to lata, w których wydatki inwestycyjne gminy były na niższym poziomie niż zwykle.

Na sytuację ekonomiczną gminy wpływają jednak nie tylko przepływy pieniężne w budżecie gminnym. Można powiedzieć, że są one pochodną ogólnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy, a ta z kolei zależy od uwarunkowań stymulujących bądź destymulujących oszczędzanie, wydawanie pieniędzy, ogólniej – obieg pieniądza.

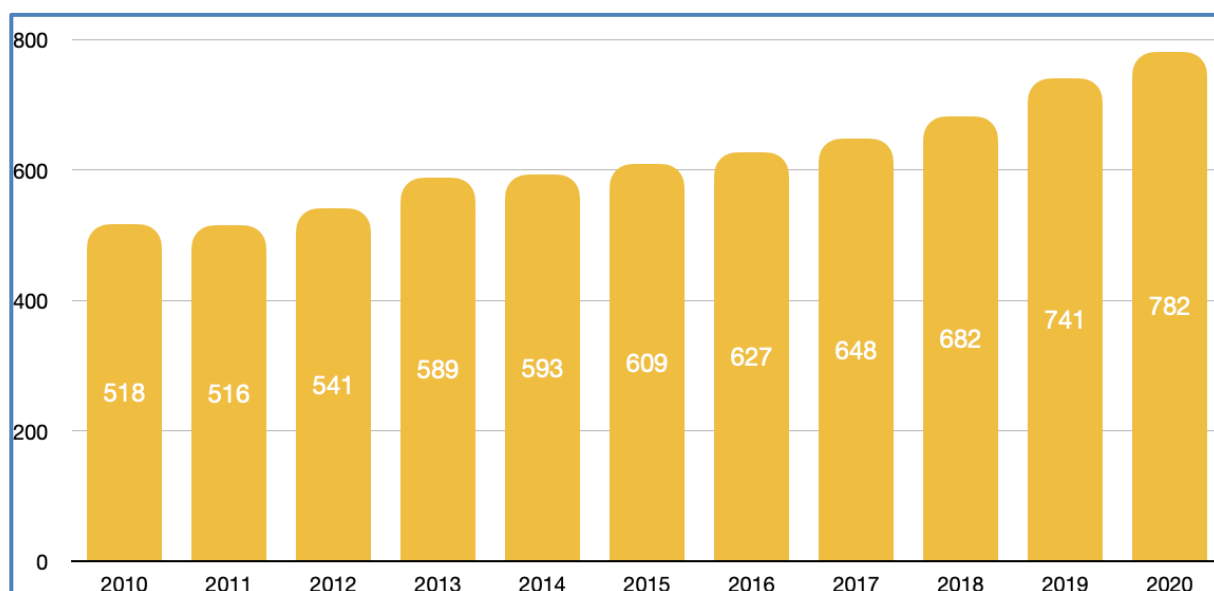
Pierwszym z uwarunkowań jest ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Głównym wyznacznikiem lokowania nowej działalności w danym miejscu (gminie) jest wielkość zysku i jak największe minimalizowanie strat. Osoby lokujące swoją działalność kierują się więc racjonalnym rozeznaniem wszelkich aspektów ekonomicznych prowadzenia tej działalności. Działalność ta, rozumiana jako szeroko pojęte usługi, będzie się rozwijała tylko na terenach sprzyjających takiemu rozwojowi. Poniższy wykres prezentuje ilość podmiotów

gospodarki narodowej w gminie Mrągowo. Wielkość ta nawiązuje do rejestru REGON, w którym umieszczane są:

- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne,
- jednostki lokalne tych podmiotów.

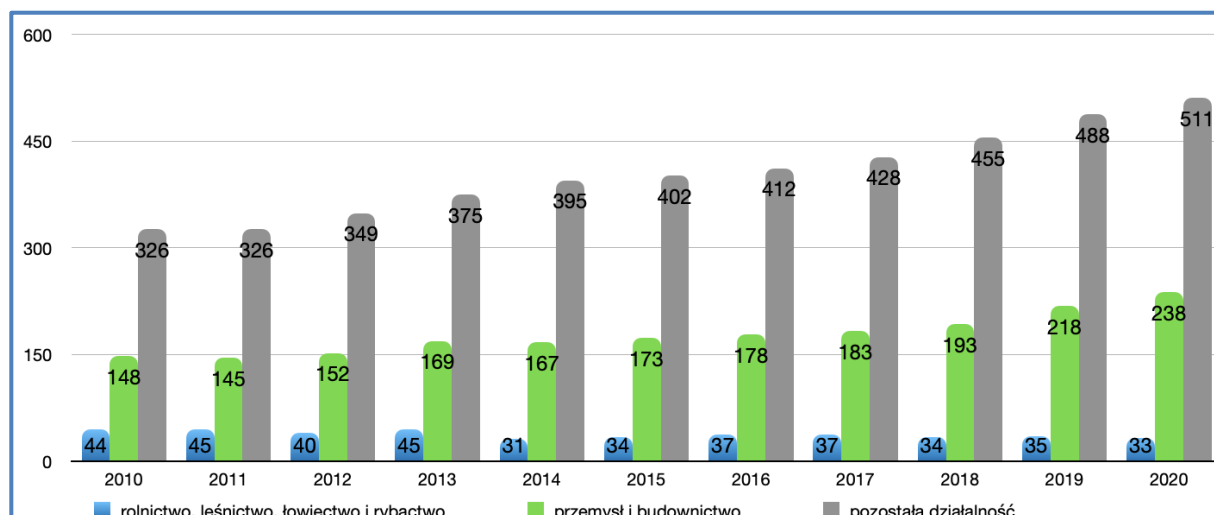
Informacje z rejestru dają zatem obraz ilości podmiotów, które w głównej mierze będą korzystały z funkcji usługowej lub produkcyjnej zabudowy.

Wykres 18 Liczba podmiotów gospodarki narodowej

Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie rośnie. Choć w roku 2011 można zaobserwować nieznaczną zmianę trendu, to można stwierdzić, że miała ona charakter incydentalny. W latach 2010 – 2020 liczba podmiotów w gminie wzrosła o 264.

Wykres 19 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w podziale na rodzaje

Z powyższego wykresu wynika, że zarówno w przemyśle, jak i w pozostałych działalnościach (przez które rozumie się usługi) liczba podmiotów wyraźnie wzrasta. Jedynie w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie widoczny jest wyraźny spadek. Taka sytuacja wynika przede wszystkim z dobrej koniunktury gospodarczej i odchodzenia ludzi młodych od rolnictwa na rzecz pozarolniczej działalności gospodarczej. Średni wzrost liczby podmiotów wynosi w działach:

- przemysł i budownictwo – 9 podmiotów rocznie,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – spadek o 1,1 podmiotu rocznie,
- pozostała działalność – 18,5 podmiotu rocznie.

Drugą istotną cechą wpływającą na kondycję ekonomiczną gminy jest budownictwo mieszkaniowe. Nowi mieszkańcy oznaczają większe wpływy z podatków, ale też coraz większą potrzebę ponoszenia nakładów na przygotowywanie nowych terenów pod budownictwo. Analiza w tym zakresie została dokonana w rozdziale 7.2.

Kolejnym czynnikiem jest dostępność infrastruktury technicznej. Im bardziej rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, tym mniejsze koszty jej uzupełnienia czy rozbudowy. Z drugiej strony, im bardziej rozproszona zabudowa, tym większe koszty rozbudowy sieci. Podstawowe statystyki dotyczące uzbrojenia gminy przedstawiają się następująco:

- 100% ludności przyłączona jest do sieci wodociągowej,
- 40,3% ludności przyłączona jest do sieci kanalizacyjnej.

Powyższe dane wskazują na dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, ale bardzo słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną. Niedostatki sieci występują głównie na terenach położonych na

południe i wschód w większej odległości od miasta Mrągowo oraz w miejscach, gdzie nowe zagospodarowanie dopiero pojawia się lub zabudowa istniejąca ma charakter silnie rozproszony. Do czasu ich rozprowadzenia, z uwagi na rachunek ekonomiczny, można przyjąć, że korzystniejsze jest tam stosowanie rozwiązań indywidualnych.

9.2. Analiza środowiskowa

W kontekście rozwoju różnych form zabudowy obecnie uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej.

Obszar opracowania charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-użytkowymi. W granicach gminy występują obszary i obiekty objęte formami ochrony przyrody:

- Obszary Chronionego Krajobrazu: Jezior Legińsko-Mrągowskich, Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego,
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk: Gązwa, Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo, Ostoja Piska,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Piska,
- Rezerwat Przyrody Gązwa,
- użytek ekologiczny Rozlewisko Zawady,
- parki krajobrazowe: Mazurski Park Krajobrazowy, Otulina Mazurskiego Parku Krajobrazowego,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Sorkwickie,
- 5 pomników przyrody.

Ogółem wszystkie formy ochrony przyrody zajmują na terenie gminy powierzchnię ponad 16 000 ha, co stanowi ok. 55% powierzchni gminy. Ich charakterystyka została przedstawiona w dalszej części studium.

Analiza stanu środowiska, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony była podstawą określenia przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania jej struktury funkcjonalno-przestrzennej. I tak wskazuje się następujące obszary o szczególnych uwarunkowaniach środowiskowych w kontekście lokalizacji zabudowy:

1) wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:

- tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
- tereny wzdłuż linii kolejowej w odległościach określonych w przepisach kolejowych,

- tereny w strefach sanitarnych od cmentarzy,
  - położone w granicach rezerwatu przyrody, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego czy użytku ekologicznego,
- 2) niekorzystne dla zabudowy ze względu na niekorzystne warunki ekofizjograficzne (gruntowe, topoklimatyczne, występujące cenne elementy środowiska przyrodniczego do bezwzględnego zachowania i ochrony, a także ze względu na istniejące i potencjalne zagrożenia środowiska). Do terenów niekorzystnych dla zabudowy należą:
- pasy technologiczne linii elektroenergetycznych (niekorzystne dla niektórych typów zabudowy, szerokości określane przez zarządców sieci),
  - lasy,
  - doliny rzek,
  - grunty organiczne,
  - tereny podmokłe,
- 3) średnio korzystne dla zabudowy i korzystne z ograniczeniami. Do terenów średnio korzystnych i korzystnych z ograniczeniami należą:
- obszary gleb chronionych klasy III,
  - tereny w granicach parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000
  - korytarze ekologiczne,
  - obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu istnieje także w gminie rezerwuar terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy.

9.3. Analiza społeczna

Analiza społeczna została przedstawiona w rozdziale 7.

9.4. Prognozy demograficzne

Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jednym z elementów bilansu terenów powinna być prognoza demograficzna. Jej zadaniem jest wskazanie, jak będzie wyglądała sytuacja demograficzna gminy w zakładanej perspektywie przyszłego szacowania zapotrzebowania na zabudowę.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na wykonaną już dla każdej gminy w Polsce, prognozę demograficzną, sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny². W przypadku gminy Mrągowo przedstawia się ona następująco:

Tabela 9 Prognoza demograficzna
Głównego Urzędu Statystycznego

Rok	Liczba ludności
2016	7966
2017	7985
2018	8005
2019	8024
2020	8044
2021	8063
2022	8080
2023	8096
2024	8109
2025	8124
2026	8133
2027	8142
2028	8151
2029	8158
2030	8163

Prognoza ta co prawda nie dotyczy wymaganego horyzontu czasowego, niemniej jednak wskazuje, że do roku 2030 ludność gminy Mrągowo (przy założeniu niezmienności uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych) zwiększy się o 197 osób w stosunku do roku

---

² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>.

2016. Analiza porównawcza prognozowanych wartości z faktycznymi danymi o liczbie ludności wykazuje jednak widoczne różnice, co świadczy o tym, że prognoza GUS w dużej mierze nie sprawdziła się. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że prognoza GUS kończy się na roku 2030, a zatem w chwili sporządzania dokumentu jej horyzont czasowy w zasadzie niedługo będzie dobiegał końca, podczas gdy na potrzeby bilansu terenów konieczne jest użycie prognozy o horyzoncie 30 lat, a zatem do 2052 roku. Biorąc powyższe pod uwagę zdecydowano się na sporządzenie prognozy z pominięciem tej wykonanej przez GUS, jednak opierającej się na rzeczywistych danych o liczbie ludności.

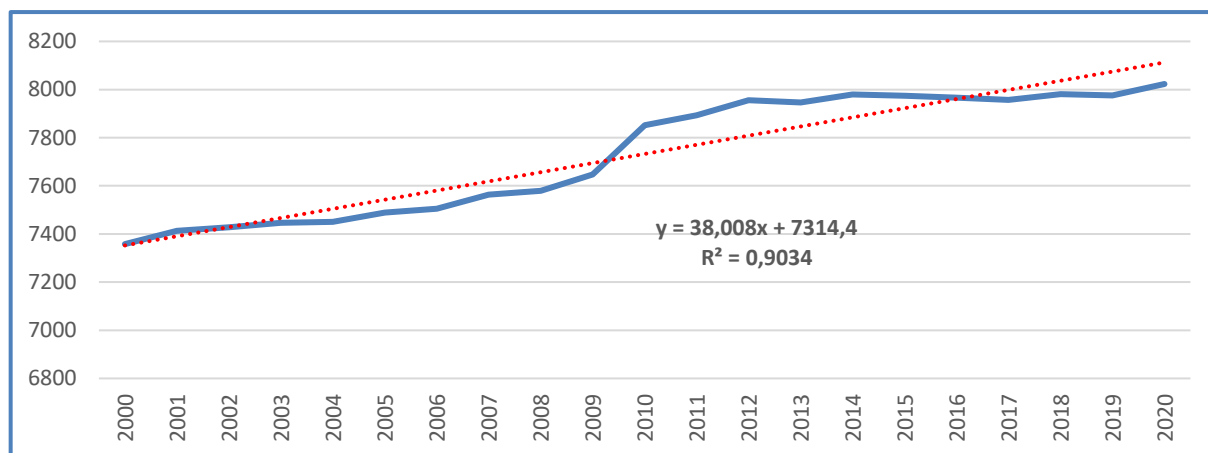
Przed przystąpieniem do opracowania prognozy należy zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Pierwsza to perspektywa czasowa prognozy. Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. Wydaje się więc zasadne, aby i prognoza demograficzna opierała się właśnie na takim okresie. Drugą kwestią, związaną z okresem prognozy, jest jej dokładność. Jak wskazuje piśmiennictwo³, horyzont prognozy jest tym czynnikiem, który ma największy wpływ na jej dokładność. Im dłuższy horyzont, tym prognoza mniej dokładna, lub – inaczej mówiąc – prognoza przejawia największą dokładność, gdy jest „na teraz”. Stąd, jak wskazuje literatura, za wiarygodną (prawdziwą) prognozę należy traktować tylko taką, która jednocześnie określa prawdopodobieństwo wystąpienia prognozowanego stanu w przyszłości. Powyższe rozważania mają o tyle istotne znaczenie, gdyż sporządzana prognoza demograficzna, jak wspomniano wyżej, będzie posiadała 30-letni horyzont czasowy, a więc należy do prognoz długoterminowych o (najczęściej) małym prawdopodobieństwie spełnienia. W celu wzmocnienia danych wejściowych do prognozy poszerzono bazę danych liczby ludności w taki sposób, aby obejmowała lata 2000-2020.

Tabela 10 Liczba ludności gminy w latach 2000-2020

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba ludności	7358	7413	7428	7446	7451	7489	7505
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba ludności	7564	7579	7647	7852	7893	7956	7946
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba ludności	7979	7974	7966	7957	7981	7975	8023

³ Zarządzanie przestrzenne. Teoretyczne i praktyczne aspekty prognozowania finansowych skutków opracowań planistycznych pod red. Tomasza Bajerowskiego. Olsztyn 2008, s. 52.

Wykres 20 Zmiana liczby ludności gminy w latach 2000-2020

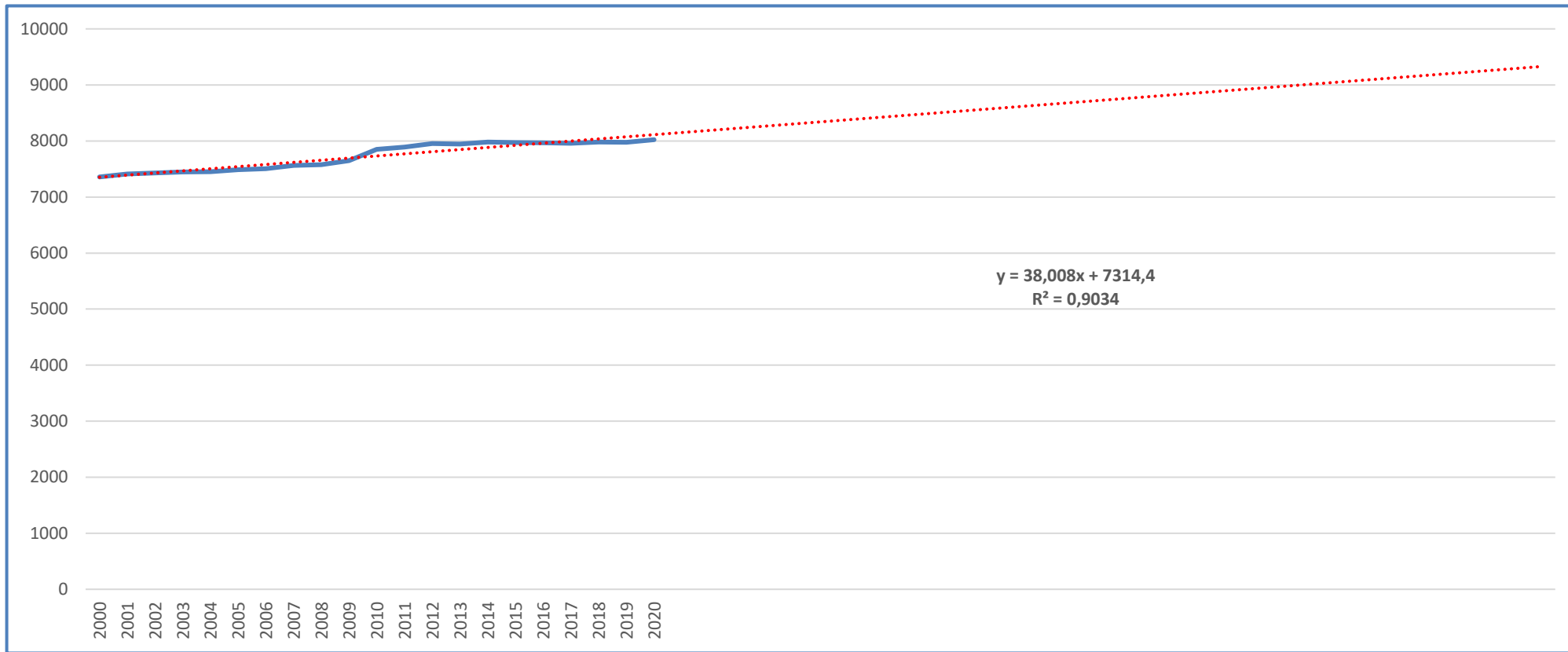

Zarówno z tabeli, jak i z wykresu jednoznacznie wynika, że liczba ludności gminy rośnie. Co prawda można wyróżnić okresy, gdy następuje niewielki spadek lub stagnacja, niemniej jednak generalna tendencja jest zdecydowanie rosnąca. Potwierdzają to analizy społeczne wykonane w poprzednim rozdziale. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w liczbie ludności, wyznaczono trend tych zmian, ukazany na wykresie jako czerwona linia przerywana. W celu jak najdokładniejszego ukazania zależności posłużono się trendem liniowym, którego współczynnik determinacji był najwyższy spośród dostępnych⁴. W przedmiotowym przypadku wynosi on 0,90, co oznacza niemal idealne dopasowanie dwóch zmiennych. Za pomocą funkcji statystycznych programu Excel wyznaczono również równanie matematyczne, opisujące zmianę liczby ludności od kolejnego roku, gdzie zmienna X stanowi kolejny rok w modelu danych (2000 – rok 1, 2011 – rok 12, 2023 – rok 24, pierwszy rok prognozy itp.). Za pomocą uzyskanych narzędzi można dokonać prognozy liczby ludności na kolejnych trzydziści lat, a więc do roku 2052.

---

⁴ Współczynnik determinacji (inaczej współczynnik dopasowania) jest wartością ukazującą siłę zależności dwóch cech (w niniejszym opracowaniu: danego roku oraz liczby ludności). Przyjmuje wartości od 0 do 1, im większa wartość tym siła dopasowania jest większa, a sprawdzalność prognozy wyższa.

Wykres 21 Prognoza liczby ludności do roku 2052

Wykres powyżej stanowi graficzną interpretację prognozy demograficznej w gminie Mrągowo. Linia trendu wskazuje z 90% pewnością na znaczny wzrost liczby mieszkańców w ciągu 30 lat. W celu przedstawienia wyników prognozy w liczbach bezwzględnych należy pod otrzymany wzór

$$y = 38,008x + 7314,4$$

podstawić kolejne lata prognozy.

Tabela 11 Prognoza demograficzna w liczbach bezwzględnych

Kolejny rok prognozy	Rok	Ludność
	2000	7358
	2001	7413
	2002	7428
	2003	7446
	2004	7451
	2005	7489
	2006	7505
	2007	7564
	2008	7579
	2009	7647
	2010	7852
	2011	7893
	2012	7956
	2013	7946
	2014	7979
	2015	7974
	2016	7966
	2017	7957
	2018	7981
	2019	7975
	2020	8023
	2021	8151
	2022	8189
1	2023	8227
2	2024	8265
3	2025	8303
4	2026	8341
5	2027	8379
6	2028	8417
7	2029	8455
8	2030	8493
9	2031	8531
10	2032	8569
11	2033	8607

12	2034	8645
13	2035	8683
14	2036	8721
15	2037	8759
16	2038	8797
17	2039	8835
18	2040	8873
19	2041	8911
20	2042	8949
21	2043	8987
22	2044	9025
23	2045	9063
24	2046	9101
25	2047	9139
26	2048	9177
27	2049	9215
28	2050	9253
29	2051	9291
30	2052	9329

Z tabeli powyżej wynika, że w ostatnim roku prognozy (rok 2052), uwzględniając tendencje z poprzednich lat liczba ludności powinna wynosić 9329 osób, co oznacza zwiększenie liczby ludności gminy o 1140 osób.

Gmina Mrągowo należy do Obszaru Funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich⁵, co niesie za sobą konieczność uwzględnienia w prognozie demograficznej migracji w ramach tego obszaru⁶. W przypadku gminy Mrągowo jest to szczególnie konieczne, bowiem jest ona celem migracji z gmin ościennych, a w szczególności z samego miasta. W związku z powyższym niezbędne jest, aby zaznaczyć, że przedstawiona prognoza bazuje na dotychczasowych danych o liczbie ludności gminy, które są z kolei m.in. pochodną ruchów migracyjnych, zatem sama prognoza uwzględnia już w sobie migracje ludności.

---

⁵ Por. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2030.

⁶ Por. art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

9.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Układ drogowy gminy stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz sieć dróg gminnych, z których następuje bezpośrednia komunikacja nieruchomości. Większość publicznych dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową lub żwirową, jedynie główne drogi posiadają nawierzchnię utwardzoną. Stan nawierzchni drogowych ocenia się jako średni i wymagający bieżących napraw. Samorząd gminny sukcesywnie inwestuje w utrzymanie ciągów komunikacyjnych. Z tego względu możliwości finansowania przez gminę zaplanowanych ciągów dróg w ich docelowym standardzie są znacznie ograniczone. Pozytywnym aspektem jest to, że pomimo, iż zabudowa miejscowości gminnych ma często charakter rozproszony, to polityka przestrzenna gminy określona w obowiązującym studium dąży do ograniczenia tego trendu poprzez koncentrację nowej zabudowy wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Omówiony stan zaopatrzenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną wskazuje na dobrze rozwinięty system wodociągowy i słabo rozwinięty system kanalizacyjny. Brak systemu kanalizacyjnego obejmującego całość gminy powoduje, że gmina, chcąc wprowadzić zbiorowy system odprowadzania ścieków, musiałaby go w wielu miejscowościach stworzyć w zasadzie od podstaw, co wygenerowałoby koszty wielokrotnie przewyższające środki, jakimi dysponuje w rocznym budżecie. Można stwierdzić, że taka operacja przewyższa możliwości finansowe gminy w tym zakresie. Niemniej jednak należy również zwrócić uwagę, że obowiązujące przepisy, a zwłaszcza ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie nie nakładają na inwestorów bezwzględnego obowiązku przyłączenia się do sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, dopuszczając jednocześnie – tam, gdzie przyłączenie do sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione – rozwiązania indywidualne. Również orzecznictwo sądowe w dziedzinie planowania przestrzennego zakazuje umieszczania w dokumentach planistycznych nakazu przyłączenia do sieci⁷. Co do zasady zatem można stwierdzić, że obecność sieci kanalizacji sanitarnej w gminie, choć podnosi jakość życia mieszkańców oraz ułatwia inwestowanie, to nie jest warunkiem niezbędnym do lokalizowania nowej zabudowy na terenie gminy.

W odniesieniu do infrastruktury społecznej należy zwrócić uwagę na specyfikę zaopatrzenia w taką infrastrukturę gmin wiejskich. Nie zawsze bowiem zachodzi konieczność lub jest to

---

⁷ Por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2012 r., II OSK 684/12: „Władztwo planistyczne gminy generalnie nie uzasadnia wprowadzania zakazu wyposażania terenów przeznaczonych w planie na rozwój budownictwa mieszkaniowego w elementarne wyposażenie, a w szczególności w szczelne, bezodpływowe zbiorniki.”

uzasadnione ekonomicznie, aby wszystkie miejscowości posiadały pełną infrastrukturę społeczną (część ważniejszej infrastruktury jest dostępna w mieście Mrągowo). Oceniając stan zaopatrzenia w nią gminy Mrągowo należy stwierdzić, że jest on dobry i w obecnym czasie wystarczający.

9.6. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, z uwagi na prognostyczny charakter opracowania, niezbędnym wydaje się sprecyzowanie podstawowych pojęć i założeń.

Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że nie każdy kierunek zagospodarowania ustalony w studium powinien podlegać szacowaniu. W tym miejscu należy wymienić chociażby inwestycje celu publicznego lokalizowane niezależnie od ewentualnego szacowanego zapotrzebowania czy obszary rozmieszczenia obiektów infrastruktury technicznej. Dodatkowo należy rozróżnić pojęcia „kierunku zagospodarowania”, który ustalany jest w studium, od „funkcji zabudowy”, która szacowana jest w bilansie terenów. Kierunek jest zatem pojęciem ogólniejszym, funkcja zabudowy jest szczegółowym przeznaczeniem danego obiektu budowlanego. W tym kontekście szacowaniu będą podlegać funkcje: mieszkaniowa, usługowa, usług turystycznych, rekreacji indywidualnej (letniskowa) i produkcyjno-usługowa.

Dodatkowo w przypadku funkcji usługowej należy zwrócić uwagę na istotną jej cechę, wyróżniającą ją od innych: funkcja usługowa może współistnieć z zabudową o innych funkcjach. W tym kontekście szczególnie z dwiema: mieszkalnictwem oraz produkcją (przemysłem). Funkcja usługowa nie tylko je uzupełnia, ale i wzbogaca. Zjawisko to jest charakterystyczne nie tylko dla gminy Mrągowo, ale w zasadzie dla całego kraju. Warty uwagi jest natomiast, że zabudowa usługowa związana z mieszkalnictwem to usługi publiczne znajdujące się raczej w jednostkach osadniczych, o mniejszej intensywności, towarzyszące funkcji mieszkaniowej i nie zakłócające jej, posiadające podobną skalę intensywności, co sąsiednia zabudowa mieszkaniowa, ale także budynki o funkcji usługowej ogólnomiejskiej, jak szkoły, domy kultury, budynki poczty, Policji, służby zdrowia, świetlice itp., które choć związane są ściśle z mieszkalnictwem i rozwojem funkcji osadniczych, to jednak gabarytami i intensywnością generują większą powierzchnię użytkową. Funkcję usługową związaną z produkcją tworzą natomiast budynki o większych gabarytach i intensywności (np. magazyny), lokujące przedsięwzięcia znacząco oddziałujące na środowisko, wykluczające w zasadzie funkcję mieszkaniową. Na terenach o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym niekiedy trudno jest wyznaczyć ścisłą granicę między funkcją produkcyjną i związaną z nią funkcją usługową. Tak istotna różnica między obydwoimi rodzajami funkcji usługowej powinna mieć również swoje odzwierciedlenie w sporządzanym bilansie, w związku z tym szacowanie zapotrzebowania na zabudowę, jak również kolejne elementy bilansu będą traktować funkcję usługową jako dwie oddzielne funkcje: związaną

z mieszkalnictwem oraz związaną z produkcją. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt dużego udziału funkcji usług turystycznych, zwłaszcza w obowiązujących planach miejscowych. Z tego powodu zdecydowano o wyodrębnieniu tej funkcji zabudowy jako osobnej kategorii podlegającej szacowaniu.

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę trzeba również zwrócić uwagę, że zapotrzebowanie na każdą z funkcji zabudowy wynika z innych czynników. Zostaną one omówione podczas szacowania poszczególnych funkcji, niemniej jednak najbardziej odpowiednią w każdym przypadku wydaje się analiza dotychczasowych trendów i prognozowanie na ich podstawie.

Poniższa prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę zostanie wykonana metodą zalecaną przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w ramach projektu „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym”.

9.6.1. Zabudowa mieszkaniowa

Zabudowa mieszkaniowa jest tym rodzajem zabudowy, na który zapotrzebowanie – mniejsze lub większe – istnieje zawsze. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową zależne jest przede wszystkim od liczby ludności w gminie. Zgodnie z wykonaną prognozą demograficzną liczba ludności gminy wzrośnie do 9329 osób w trzydziestym roku prognozy. Ponadto wyniki analiz wskazują na stale oddawane do użytkowania nowe mieszkania oraz wzrastającą powierzchnię użytkową jednego mieszkania, średnio o 1,17 m² rocznie.

Podstawowe dane potrzebne do obliczenia zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową przedstawia tabela:

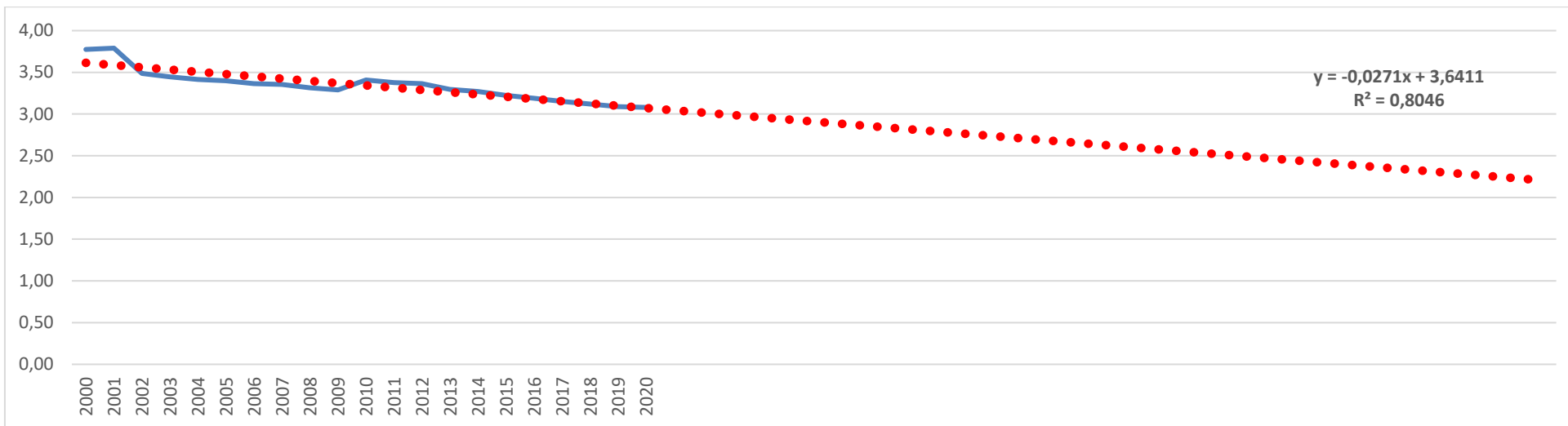
Tabela 12 Dane dotyczące mieszkalnictwa

Rok	Ludność	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Liczba osób na mieszkanie	Średnia powierzchnia mieszkania
1995	7553	1918	132351	3,94	69,00
1996	7550	1920	132631	3,93	69,08
1997	7591	1932	134097	3,93	69,41
1998	7641	1938	134936	3,94	69,63
1999	7395	1943	135579	3,81	69,78
2000	7358	1949	136195	3,78	69,88
2001	7413	1956	137445	3,79	70,27
2002	7428	2131	166313	3,49	78,04
2003	7446	2160	171069	3,45	79,20
2004	7451	2182	174483	3,41	79,96
2005	7489	2203	177916	3,40	80,76

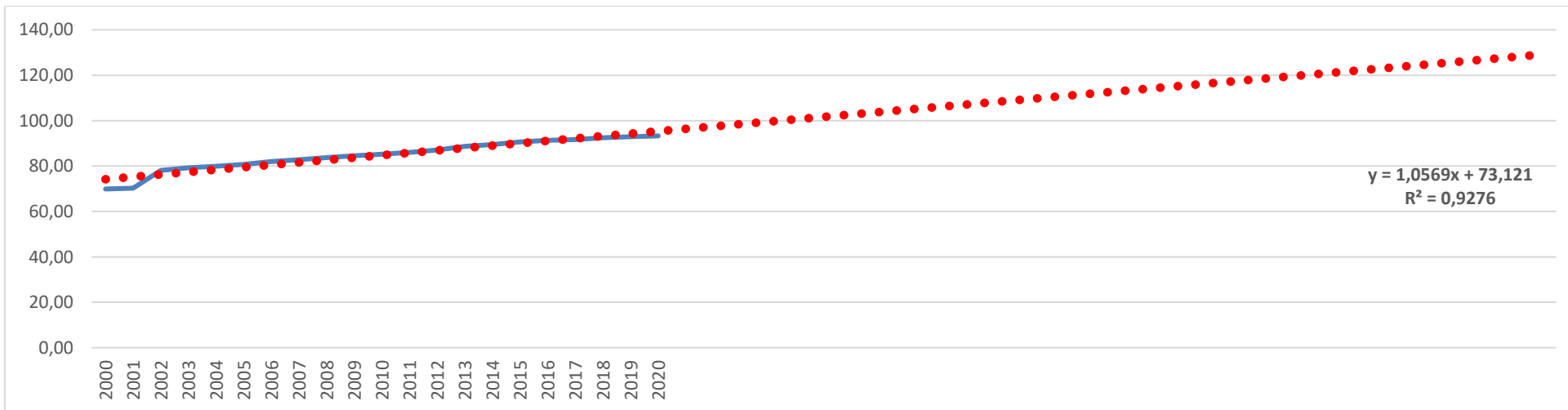
2006	7505	2231	182812	3,36	81,94
2007	7564	2254	186558	3,36	82,77
2008	7579	2287	191349	3,31	83,67
2009	7647	2325	196564	3,29	84,54
2010	7852	2303	196160	3,41	85,18
2011	7893	2338	201217	3,38	86,06
2012	7956	2364	205756	3,37	87,04
2013	7946	2410	213641	3,30	88,65
2014	7979	2440	218415	3,27	89,51
2015	7974	2474	224081	3,22	90,57
2016	7966	2499	228130	3,19	91,29
2017	7957	2524	231450	3,15	91,70
2018	7981	2558	236512	3,12	92,46
2019	7975	2582	239916	3,09	92,92
2020	8023	2605	242976	3,08	93,27

Według danych z tabeli liczba mieszkań systematycznie rośnie, co zostało już potwierdzone analizami we wcześniejszych rozdziałach. Wraz z ilością mieszkań maleje natomiast średnia liczba ludności przypadająca na mieszkanie. Jest to zjawisko powszechne w całym kraju i związane z opuszczaniem domów rodzinnych przez osoby młode, w związku z czym rodzice pozostają często sami w dużych domach, co powoduje swoiste rozproszenie ludności. Zjawisko to jest bardzo dobrze widoczne w gminie Mrągowo. Wraz ze spadkiem liczby osób na mieszkanie rośnie jednocześnie średnia powierzchnia mieszkania, co jest również oznaką bogacenia się społeczeństwa, z drugiej strony może być problemem w utrzymaniu tych mieszkań w momencie dalszego rozpraszania się ludności.

Wykres 22 Zmiana liczby osób na mieszkanie w latach 2000-2020

Wykres 23 Zmiana średniej wielkości mieszkania w latach 2000-2020

Powyższe wykresy obrazują graficzną interpretację trendów zmian w zagęszczeniu mieszkań oraz ich średniej wielkości. Pozyskane dane statystyczne tworzą wiarygodne, bo opisujące z dokładnością 80% i 93%, trendy zmian w wymienionych cech. Wskazują także równania obydwu zależności, na podstawie których można je zaprognozować. I tak dla zagęszczenia ludności równanie ma postać:

$$y = -0,0271x + 3,6411,$$

natomiast dla wielkości mieszkania:

$$y = 1,0569x + 73,121.$$

Prognozę w wartościach bezwzględnych przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 13 Prognoza liczby osób przypadających na mieszkanie

Rok prognozy	Rok	Liczba osób na mieszkanie
	2000	3,78
	2001	3,79
	2002	3,49
	2003	3,45
	2004	3,41
	2005	3,40
	2006	3,36
	2007	3,36
	2008	3,31
	2009	3,29
	2010	3,41
	2011	3,38
	2012	3,37
	2013	3,30
	2014	3,27
	2015	3,22
	2016	3,19
	2017	3,15
	2018	3,12
	2019	3,09
	2020	3,08
	2021	3,04
	2022	3,02
1	2023	2,99
2	2024	2,96
3	2025	2,94
4	2026	2,91

Rok prognozy	Rok	Liczba osób na mieszkanie
5	2027	2,88
6	2028	2,86
7	2029	2,83
8	2030	2,80
9	2031	2,77
10	2032	2,75
11	2033	2,72
12	2034	2,69
13	2035	2,67
14	2036	2,64
15	2037	2,61
16	2038	2,58
17	2039	2,56
18	2040	2,53
19	2041	2,50
20	2042	2,48
21	2043	2,45
22	2044	2,42
23	2045	2,39
24	2046	2,37
25	2047	2,34
26	2048	2,31
27	2049	2,29
28	2050	2,26
29	2051	2,23
30	2052	2,20

Tabela 14 Prognoza średniej wielkości mieszkania

Rok prognozy	Rok	Średnia powierzchnia mieszkania
	2000	69,88
	2001	70,27
	2002	78,04
	2003	79,20
	2004	79,96
	2005	80,76
	2006	81,94
	2007	82,77
	2008	83,67
	2009	84,54
	2010	85,18
	2011	86,06

Rok prognozy	Rok	Średnia powierzchnia mieszkania
	2012	87,04
	2013	88,65
	2014	89,51
	2015	90,57
	2016	91,29
	2017	91,70
	2018	92,46
	2019	92,92
	2020	93,27
	2021	96,37
	2022	97,43
1	2023	98,49
2	2024	99,54
3	2025	100,60
4	2026	101,66
5	2027	102,71
6	2028	103,77
7	2029	104,83
8	2030	105,88
9	2031	106,94
10	2032	108,00
11	2033	109,06
12	2034	110,11
13	2035	111,17
14	2036	112,23
15	2037	113,28
16	2038	114,34
17	2039	115,40
18	2040	116,45
19	2041	117,51
20	2042	118,57
21	2043	119,62
22	2044	120,68
23	2045	121,74
24	2046	122,80
25	2047	123,85
26	2048	124,91
27	2049	125,97
28	2050	127,02
29	2051	128,08
30	2052	129,14

Jak wynika z powyższych prognoz w trzydziestym roku prognozy średnia wielkość mieszkania wyniesie 129,14 m², natomiast jedno mieszkanie zamieszkiwać będzie średnio 2,20 osoby. Według wykonanej prognozy demograficznej liczba ludności gminy Mrągowo wynosić będzie 9329 osób. Szacowana powierzchnia użytkowa zajmowanej funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy wyniesie zatem:

$$P_{M2052} = \frac{9329 \text{ osób}}{2,2 \text{ osoby/mieszkanie}} \times 129,14 \text{ m}^2 = 547\,612,3 \text{ m}^2$$

Przedmiotowa wartość prezentuje docelową ilość powierzchni funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy, a więc w 2052 r. Trzeba zwrócić uwagę, że wielkość ta zawiera w sobie również powierzchnię mieszkań już istniejących, należy zatem od uzyskanego wyniku odjąć istniejącą w chwili dokonywania niniejszej prognozy powierzchnię mieszkalną:

$$P_{M2022} = \frac{8189 \text{ osób}}{3,02 \text{ osoby/mieszkanie}} \times 97,43 \text{ m}^2 = 264\,190,1 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy mieszkaniowej wyrazi się zatem wzorem:

$$Z_{M2052} = P_{M2052} - P_{M2022}$$

gdzie:

Z_{M2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

P_{M2052} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

P_{M2022} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2022 r.

$$Z_{M2052} = 547\,612,3 \text{ m}^2 - 264\,190,1 \text{ m}^2 = 283\,422,2 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wyniesie zatem 283 422,2 m².

9.6.2. Usługi związane z funkcją mieszkaniową

Ze względu na specyfikę funkcji usługowej, wiąże się ona z funkcją mieszkaniową. Usługi dopełniają funkcję mieszkaniową i wzbogacają ją, zapobiegając jednocześnie

monofunkcyjności⁸. Samo sformułowanie powiązania obydwu funkcji rodzi zatem logiczną konieczność szacowania zapotrzebowania na funkcję usługową w nawiązaniu do zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową. W gminie Mrągowo obserwowane jest zróżnicowanie zabudowy. Większe przemieszanie i zróżnicowanie zabudowy występuje w miejscowościach bliższych granicy z miastem. Poszczególne funkcje są tam niejednorodne, wśród zabudowy mieszkaniowej pojawia się funkcja usługowa z nią związana, czasami również funkcja usług turystycznych czy letniskowa. Funkcje współwystępują ze sobą, jest to tendencja już stała i utrwalona. Znalazła ona również swoje przełożenie w dotychczas prowadzonej przez gminę polityce przestrzennej, w której to współwystępowanie funkcji wyrażało się w mieszanych kierunkach zagospodarowania, co w praktyce oznaczało, że wraz ze wzrostem powierzchni użytkowej funkcji mieszkaniowej może również wzrastać powierzchnia użytkowa funkcji usługowej. Ponadto to założenie nie różnicowało tempa przyrostu żadnej z tych funkcji. Na potrzeby sporządzenia bilansu zakłada się zatem utrzymanie tej ciągłości. W celu ustalenia skali zapotrzebowania na powierzchnię użytkową funkcji usługowej przyjmuje się, że zapotrzebowanie na każdy metr kwadratowy funkcji usługowej jest równe 30% zapotrzebowania na każdy metr kwadratowy funkcji mieszkaniowej. Takie podejście nie tylko odpowiada dotychczasowej polityce przestrzennej wyrażonej w studium, ale jest zgodne z definicją budynku mieszkalnego jednorodzinnego, zgodnie z którą w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej można wyodrębnić jeden lokal użytkowy o powierzchni nieprzekraczającej 30% powierzchni.

Zapotrzebowanie na usługi można określić zatem wzorem

$$Z_{U2052} = 30\% \times Z_{M2052}$$

gdzie:

Z_{U2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej w 2052 r.

Z_{M2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2052 r.

$$Z_{U2052} = 30\% \times 283\,422,2 \text{ m}^2 = 85\,026,66 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej wyniesie zatem 85 026,66 m².

---

⁸ Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, projekt pn. „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym”.

9.6.3. Funkcja usług turystycznych

Gmina Mrągowo, z uwagi na swoje walory przyrodnicze, fizjograficzne czy środowiskowe, postrzegana jest jako gmina turystyczna. Jest to szczególnie widoczne w dotychczasowej polityce przestrzennej gminy – 23% terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego stanowią obszary przeznaczone pod różnego rodzaju usługi turystyczne, a w proporcji do zabudowy mieszkaniowej – funkcja usług turystycznych stanowi aż 50% powierzchni, jaka została wyznaczona w planach miejscowych pod funkcję mieszkaniową. Zakłada się, że zapotrzebowanie na funkcję usług turystycznych nie tylko zostanie utrzymane, ale nawet wzrośnie i będzie wynosiło 75% zapotrzebowania na mieszkania, a zatem:

$$Z_{UT2052} = 75\% \times 283\,422,2 \text{ m}^2 = 212\,566,65 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na funkcję usług turystycznych wyniesie 212 566,65 m² powierzchni użytkowej.

9.6.4. Funkcja przemysłowa i związana z nią funkcja usługowa

Przemysł i usługi są tymi rodzajami zabudowy, które nie wynikają wprost z prognoz demograficznych czy ilości wybudowanej masy budynkowej mieszkań (można powiedzieć, że to one raczej są czynnikiem powodującym wzrost liczby mieszkańców, a tym samym mieszkań). Lokalizacja zabudowy przemysłowo – usługowej następuje przede wszystkim w wyniku korelacji korzystnych uwarunkowań środowiskowych terenu, jego dobrej dostępności oraz wyników analizy ekonomicznej. Mówiąc wprost: budowa budynku przemysłowego lub usługowego musi być opłacalna.

W przypadku zabudowy przemysłowej według danych GUS w gminie funkcjonuje 238 podmiotów w dziale przemysł i budownictwo, natomiast rocznie ich liczba zwiększa się średnio o 9 podmiotów rocznie. Jest to związane z lepszą koniunkturą gospodarczą. Należy pamiętać, że takie inwestycje drogowe w gminie, jak wykonana zachodnia obwodnica Mrągowo, czy trasa S16 na odcinku Borki Wielkie - Mrągowo, znacznie podniosą atrakcyjność inwestycyjną gminy. Według opracowań i analiz zewnętrznych⁹ lokalizacja ważniejszych szlaków komunikacyjnych powoduje zwiększoną aktywizację lokalnych firm przy ich budowie. Daje to

---

⁹ „Wpływ budowy autostrad i dróg ekspresowych na rozwój społeczno-gospodarczy i terytorialny Polski”. Komornicki, Rosik , Śleszyński, Solon, Wiśniewski, Stępnia, Czapiewski, Goliszek. Warszawa 2013.

bodziec do pojawiania się nowych firm oraz rozwoju istniejących. Zatrudnienie lokalnej firmy jako podwykonawcy daje możliwość redukcji kosztów (brak konieczności zapewnienia transportu i noclegów pracownikom). Z drugiej strony po zlokalizowaniu takiej inwestycji zwiększa się (często radykalnie) dostępność komunikacyjna terenów w jej najbliższym sąsiedztwie. Według przeprowadzonych analiz¹⁰ sąsiedztwo drogi ekspresowej lub autostrady w gminach o liczbie ludności ok. 15 tys. generuje na przestrzeni ośmiu badanych lat wzrost liczby podmiotów gospodarczych o ok. 10%, co daje średnioroczny wzrost 1,25% rocznie.

W dalszej części analizy wskazany jest ważny wniosek, iż na wzrost przedsiębiorczości w gminie jeszcze większy wpływ ma jej położenie w strefie oddziaływania dużego ośrodka miejskiego. W tym kontekście należy wspomnieć Mrągowo – miasto powiatowe i jeden z ośrodków rozwoju turystyki w województwie. Jakkolwiek źródła nie wskazują wielkości wpływu ośrodka miejskiego na otaczającą gminę, wskazując tylko, że jest on większy niż wpływ drogi szybkiego ruchu, to jednak stwierdza się, że taki wpływ niewątpliwie istnieje. Należy mieć bowiem na uwadze, że grunty usługowo-przemysłowe w mieście Mrągowo mają dużo większe ograniczenie przestrzenne (choćby ze względów środowiskowych czy ilości dostępnej wolnej powierzchni), natomiast dobrze skomunikowana gmina podmiejska stanowi atrakcyjny cel dla przedsiębiorcy, który nie tylko lokalizuje swój zakład w danym miejscu, ale musi także mieć na uwadze jego przyszły rozwój.

W związku z tym zakłada się utrzymanie i wzrost dobrej koniunktury do średnio 12 nowych podmiotów gospodarczych rocznie. Zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków, która zawiera również informacje z Klasyfikacji Środków Trwałych w gminie występują łącznie 62 budynki produkcyjne (kod 101), których powierzchnia zabudowy wynosi łącznie 30053 m². Z danych pozyskanych metodą analizy powierzchni użytkowych i powierzchni zabudowy istniejących budynków przemysłowych wynika, że powierzchnia użytkowa budynku przemysłowego stanowi średnio 130% jego powierzchni zabudowy, wynika z tego więc, że powierzchnia użytkowa budynków produkcyjnych w gminie wynosi:

$$130\% \times 30053 \text{ m}^2 = 39\,068,9 \text{ m}^2,$$

zaś w przeliczeniu na jeden podmiot wynosi średnio:

$$39\,068,9 \div 238 = 164,15 \text{ m}^2.$$

Roczny przyrost podmiotów w branży przemysłu i budownictwa – jak założono wyżej – wynosić ma 12 podmiotów rocznie. Przedstawiona wyżej prognoza zapotrzebowania na powierzchnię użytkową prezentuje to zapotrzebowanie przy założeniu, że uwarunkowania

---

¹⁰ Ibidem.

zewnątrzne rozwoju gminy pozostaną na niezmienionym poziomie. Jest to jednak założenie niedokładne, bowiem już istniejące podmioty gospodarcze powinny mieć możliwość rozwoju swoich działalności między innymi poprzez rozbudowę swoich siedzib lub zmianę lokalizacji na korzystniejszą. Zakłada się, że nowe inwestycje istniejących firm spowodują przyrost ich powierzchni użytkowej do średnio 200 m² na jeden podmiot, zatem przy założeniu utrzymania tego tempa wzrostu zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy przemysłowo – usługowej wyniesie:

$$Z_{PU2052} = 200 \text{ m}^2 \times 12 \times 30 = 72\,000 \text{ m}^2$$

gdzie:

Z_{PU2052} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy przemysłowo-usługowej w 2052 r.

Szacuje się zatem, że przyszłe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową przemysłu i usług w perspektywie trzydziestu lat wyniesie 72 000 m².

9.6.5. Zabudowa letniskowa

O możliwości lokalizacji funkcji letniskowej – podobnie, jak w przypadku zabudowy produkcyjno – usługowej – nie decyduje liczba mieszkańców gminy. W tym przypadku kluczowymi aspektami decydującymi o atrakcyjności gminy pod kątem wypoczynku indywidualnego są:

- położenie gminy – preferowane tereny poza dużymi miastami, a jednocześnie umożliwiające komfortowy dojazd do nich (powrót do domu);
- warunki fizjograficzne – preferowane gminy ze zróżnicowaną rzeźbą terenu, obszarami o wyróżniających walorach krajobrazowych, obecnością lasów i wód otwartych;
- charakter okolicy – preferowane gminy z mniejszą gęstością zabudowy, z dostępnością terenów niezabudowanych w atrakcyjnych lokalizacjach (nad wodą, w pobliżu lasu itp.).

W przypadku gminy Mrągowo wszystkie te uwarunkowania są spełnione. Na podstawie danych o funkcjach budynków zawartych w Bazie Danych Obiektów Topograficznych ustalono, że powierzchnia zabudowy budynków o funkcji letniskowej stanowi ok. 4,3% powierzchni zabudowy budynków o funkcji mieszkalnej. Na potrzeby niniejszego bilansu szacuje się, że ta zależność wzrośnie. Szacuje się, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię funkcji letniskowej (rekreacji indywidualnej) wyniesie 10% zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową, a zatem 28 342,22 m².

9.7. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz całkowitej w skali gminy chłonności terenów, w podziale na funkcje zabudowy

9.7.1. Metodologia i główne założenia

Na podstawie przeprowadzonych analiz i prognoz otrzymano wszystkie informacje niezbędne w procesie bilansowania terenów pod nową zabudowę w gminie Mrągowo. Nie może jednak ujść uwadze fakt, że jest pewna grupa danych, których nie sposób pozyskać metodami prognostycznymi, w tym w szczególności udział powierzchni zabudowy do powierzchni działki oraz przelicznik powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową. Ich ustalenie wynika raczej z doświadczeń projektowania przestrzeni w odniesieniu do specyfiki różnych funkcji zabudowy. Są to jednocześnie wielkości, zwane dalej współczynnikami, które stanowiąc będą zarazem założenia dla przeprowadzonego bilansu terenów. Tabela poniżej przedstawia przyjęte uśrednione współczynniki:

Tabela 15 Przyjęte parametry przeliczeniowe dla zabudowy

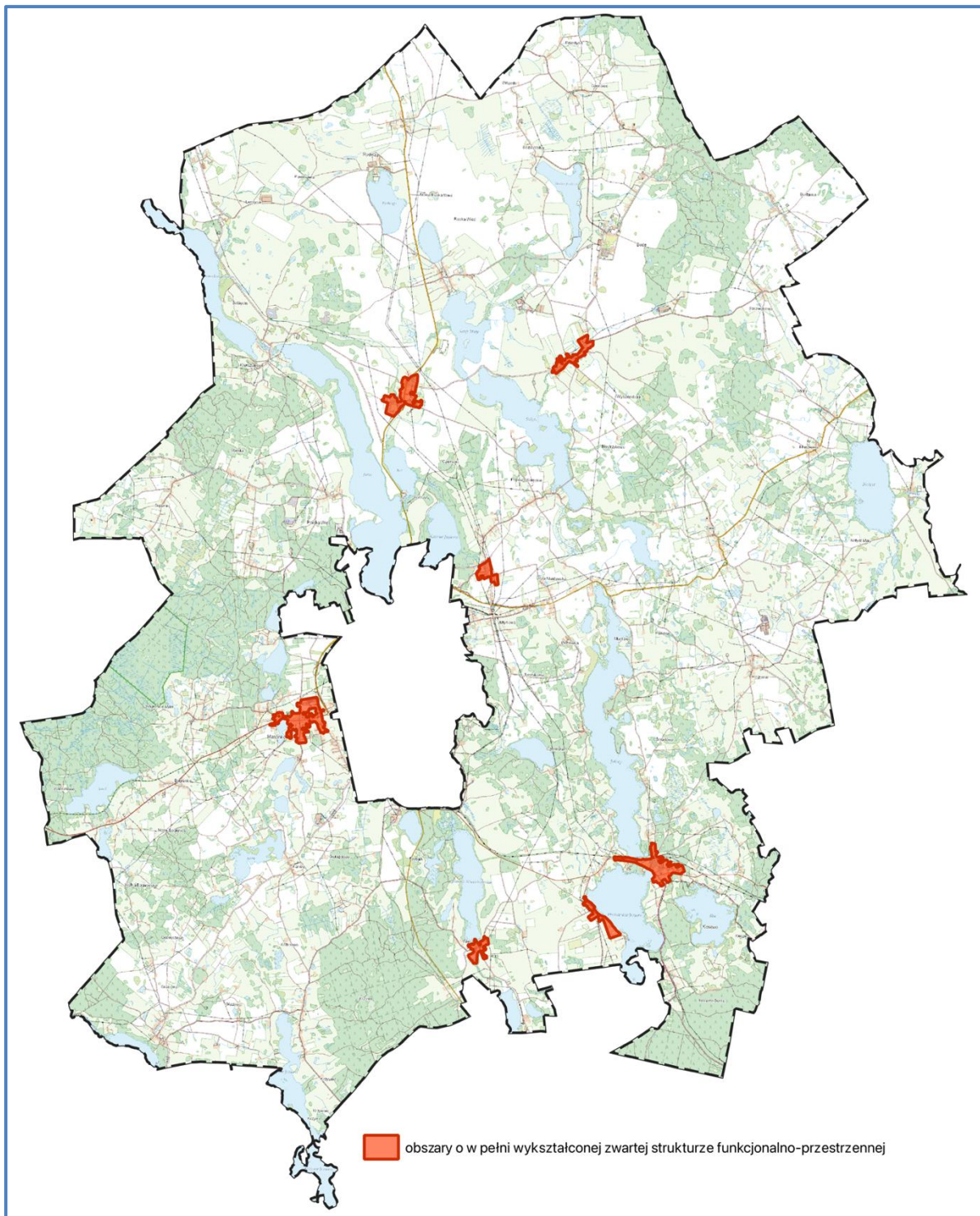
Funkcja zabudowy	Mieszka- niowa	Usługowa związana z mieszkańową	Produkcyjn o-usługowa	Usługi turystyczne	Rekrea- cyjna
Współczynnik przeliczeniowy terenów zajętych pod drogi	0,10	0,10	0,10	0,20	0,10
Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki	0,20	0,30	0,40	0,40	0,10
Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,10	1,30	1,30	1,20	1,10

Ustawodawca w procesie bilansowania terenów, oprócz szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, ustalił konieczność analizy możliwości lokalizowania nowej zabudowy w tzw. obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Obecny w piśmiennictwie pogląd¹¹ warunkuje istnienie takich struktur m.in. od stanu uzbrojenia terenu w

¹¹ Pismo Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 29 kwietnia 2016 r. znak DPP.621.1.2016.RR; Program szkoleniowy dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego – skrypt, Instytut Rozwoju Miast pod red. A. Matuszko, 2016 r.

infrastrukturę techniczną, głównie wodociągi i kanalizację, drogi czy infrastrukturę społeczną. Zgodnie z powyższym na terenie gminy Mrągowo wyznaczono obszary, które spełniają wymienione warunki. Ich granice przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 4 Granice obszarów o zwartej, w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

W kolejnym rozdziale przedstawione zostało rozliczenie powierzchni wraz z bilansem terenów. Przed przejściem do analizy obliczeń należy jednak wyjaśnić podstawowe założenia i metodykę prac.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym szacowaniu podlegają obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (dalej: obszary zwarte) a także tereny poza tymi obszarami, objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W ramach czynności analitycznych w tabeli 13 ustalono najpierw powierzchnię tych obszarów (część C). Przyjęto ponadto założenie, że działki już zabudowane traktowane są jako zagospodarowane. Otrzymane wyniki porównano z danymi satelitarnymi obrazującymi zagospodarowanie działek, dokonując jednocześnie niezbędnych pojedynczych korekt uwzględniających sytuacje, w których:

- niektóre działki (zwłaszcza te o większych powierzchniach) są zabudowane relatywnie niewielkimi obiektami budowlanymi, a ich większa powierzchnia jest tak naprawdę niezagospodarowana,
- istnieją niezabudowane działki, których powierzchnia jest na tyle mała, że nie będą mogły stanowić samodzielnych działek budowlanych.

Wyeliminowanie wymienionych pojedynczych przypadków zapobiega stworzeniu fałszywego obrazu chłonności terenów, natomiast chłonność ta liczona jest dla działek rzeczywiście pustych i możliwych do zagospodarowania – tzw. luk w zabudowie.

Na terenach o zwartej, w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno - przestrzennej nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zatem w celu wyodrębnienia z terenów luk w zabudowie możliwych do zlokalizowania powierzchni zabudowy poszczególnych funkcji, posłużono się średnimi współczynnikami przyjętymi z analizy stanu zagospodarowania gminy (część D –). Finalnie oszacowano chłonność na obszarach zwartych (część H).

Na obszarach położonych poza obszarami o zwartej, w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wyodrębniono metodami graficznymi tereny o przeznaczeniu takim, jak funkcje podlegające bilansowaniu, stanowiące niezagospodarowane działki – tzw. luki w zabudowie (część I). Następnie za pomocą właściwych współczynników określono możliwą do zlokalizowania w ich granicach powierzchnię użytkową (część J – L), określając chłonność tych obszarów (część M). Na koniec zsumowano obydwie otrzymane chłonności dla każdej z funkcji (część N) i porównano je z zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową poszczególnych funkcji zabudowy. (część O – P).

9.7.2. Bilans terenów

(na następnej stronie)

Tabela 16 Bilans terenów

Wiersz	Funkcja zabudowy		Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjno-usługowa	Usługi turystyczne	Rekreacyjna
POWIERZCHNIE PODANE SĄ W HEKTARACH							
A	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową (m.kw.) w trzydziestym roku prognozy	Szacowane	28,34	8,50	7,20	21,26	2,83
B		Zwiększone o 30%, zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy	36,84	11,05	9,36	27,63	3,68
OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ							
NIEOBJĘTE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO							
C	Powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej		168,90				
D	Powierzchnia luk w zabudowie w ramach poszczególnych funkcji		5,20	1,04	1,04	1,55	1,04
E	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki		0,20	0,30	0,40	0,40	0,10
F	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy [D * E]		1,04	0,31	0,42	0,62	0,10
G	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową		1,1	1,3	1,3	1,2	1,1
H	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy - CHŁONNOŚĆ [F * G]		1,14	0,41	0,54	0,74	0,11
OBSZARY OBJĘTE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ							

I	Powierzchnia luk w zabudowie w ramach poszczególnych funkcji		81,27	7,82	0,00	11,82	23,90
J	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki		0,20	0,30	0,40	0,40	0,10
K	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy [I * J]		16,25	2,35	0,00	4,73	2,39
L	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową		1,10	1,30	1,30	1,20	1,10
M	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy - CHŁONNOŚĆ [K * L]		17,88	3,05	0,00	5,67	2,63
N	SUMA CHŁONNOŚCI [H + M]		19,02	3,46	0,54	6,42	2,74
O	Porównanie chłonności oraz szacowanego zapotrzebowania - BILANS	nadmiar powierzchni [I - B]					
P		niedobór powierzchni [B - I]	17,82	7,60	8,82	21,22	0,9411

Po dokonaniu bilansu terenów stwierdza się, że zapotrzebowanie na wszystkie funkcje zabudowy jest większe niż chłonność. Niedobór powierzchni użytkowych poszczególnych funkcji wskazany jest w części P tabeli nr 18.

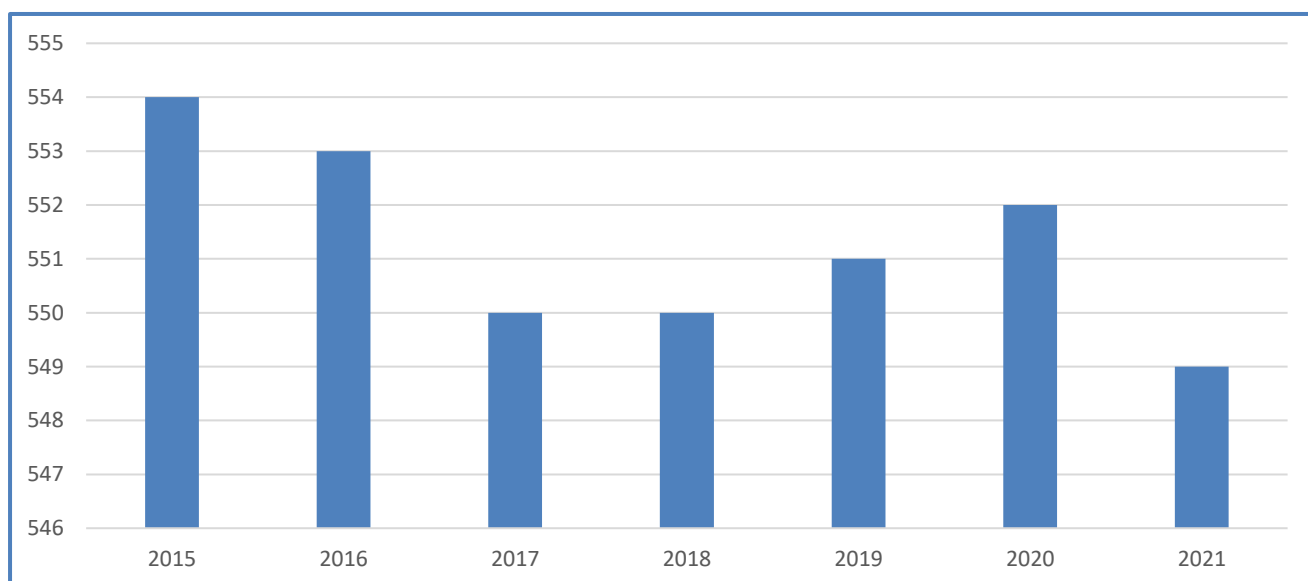
10. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Istotnym w procesie gospodarowania przestrzenią jest jej stan prawny. Choć przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wymieniając w art. 1 enumeratywnie wartości, jakie są istotne w planowaniu przestrzennym, stawiają prawo własności dopiero na siódmym miejscu, to jednak biorąc pod uwagę wypracowane przez lata obowiązującej ustawy orzecznictwo sądowe należy stwierdzić, że prawo własności jest obecnie najważniejszym wyznacznikiem określania optymalnych kierunków zagospodarowania terenu. Odpowiedź na pytanie „kto włada?” może stanowić jednocześnie dla gospodarza przestrzeni – gminy – odpowiedź na pytanie „co robimy?”. Im większy jest bowiem udział gruntów prywatnych, tym trudniej jest realizować choćby terenochłonne inwestycje celu publicznego. Z drugiej strony, im większy jest udział gruntów publicznych, tym dochody z podatków będą mniejsze.

Stan prawny gruntów to również formy ich użytkowania. Nie sposób planować przestrzeni gminy bez znajomości rodzajów użytków, jakie znajdują się na jej terenach.

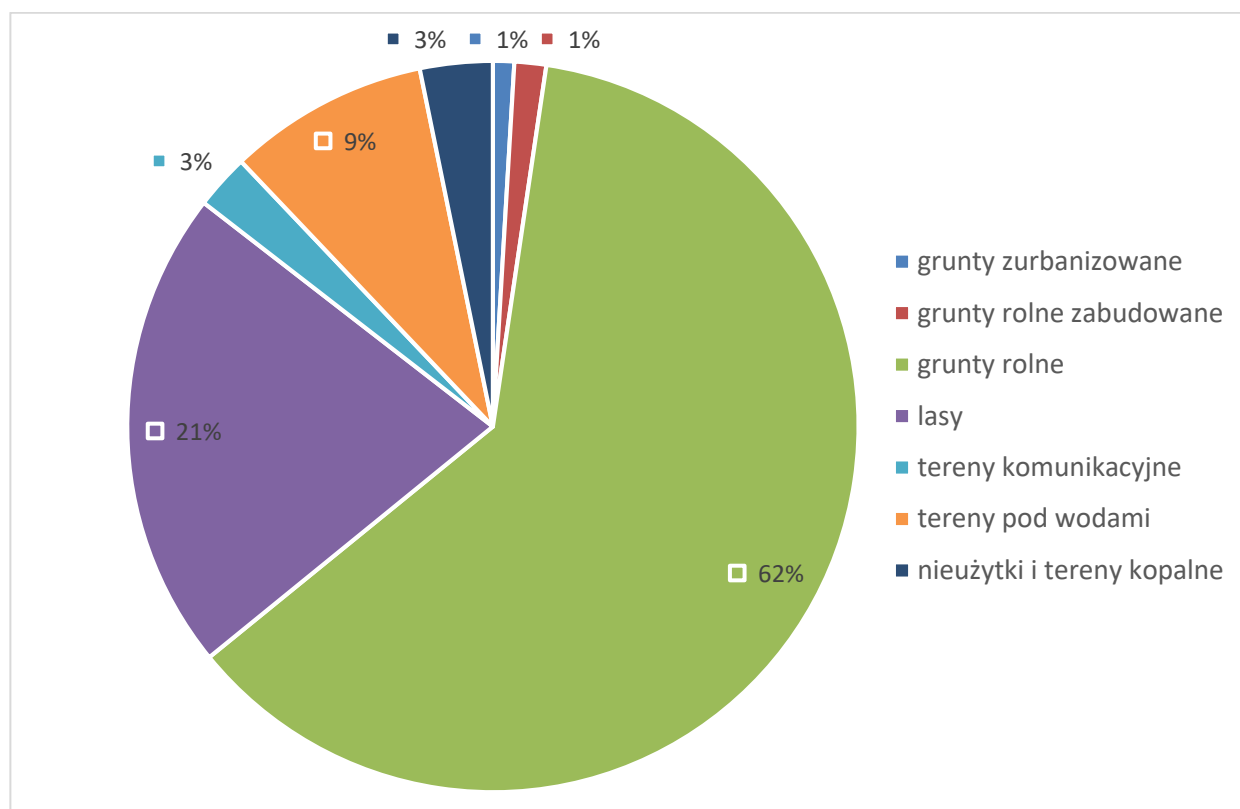
W gminie według stanu na 2022 r. było ok. 15,1 tys. działek ewidencyjnych. Średnia powierzchnia jednej działki ewidencyjnej to 1,9 ha.

Wykres 24 Powierzchnia w ha gruntów wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości w latach 2015-2021

Gminny zasób nieruchomości w ciągu minionych lat podlegał dużym zmianom. Ogólną tendencją wśród jednostek samorządu terytorialnego jest zmniejszanie się powierzchni gruntów komunalnych. W przypadku gminy Mrągowo zaobserwować można wyraźny wzrost powierzchni tych gruntów w latach 2018 - 2020. W pozostałych latach powierzchnia gruntów komunalnych generalnie spada do poziomu 549 ha. Większość z tych gruntów stanowią grunty pod drogami.

Wykres 25 Struktura gruntów

Największą powierzchnię – niemal dwie trzecie wszystkich gruntów – stanowią grunty rolne. Tak duży ich udział świadczy z jednej strony o rolniczym profilu gminy, a z drugiej o dużym rezerwarze potencjalnych terenów budowlanych. Na drugim miejscu znajdują się lasy, których udział w powierzchni gminy to 21%, na kolejnym z wysokim dziewięcioprocentowym udziałem są tereny pod wodami, a czwarte miejsce na leży do nieużytków i terenów kopalnych. Taki sam udział notują tereny zajęte pod komunikację. Pozostałe formy użytkowania przestrzeni mają już dużo mniejszy udział, nieprzekraczający jednego procenta. Niski udział terenów zurbanizowanych potwierdza rolniczy charakter gminy.

Grunty rolne, jako dominująca forma, są położone na obszarze całej gminy. Tereny wyłączone z produkcji rolnej (zurbanizowane) położone są w zdecydowanej większości wzdłuż dróg. Tereny wód stanowią głównie jeziora, ale także rzeki i inne ciek wodne, rozmieszczone są na terenie

całej gminy. Cechą szczególną terenów rolnych są różnej wielkości nieużytki w formie zabagnień, podmokłości lub małych oczek, występujące na obszarze całej gminy.

11. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

11.1. Formy ochrony przyrody

Na wymienionych niżej obszarach obowiązują zakazy i nakazy, w tym ograniczenia, wynikające z aktów prawnych powołujących te obszary.

11.1.1. Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi¹². Studium wskazuje następujące rezerваты przyrody w gminie Mrągowo:

Tabela 17 Rezerваты przyrody

Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Cel ochrony	Rodzaj rezerwatu / typ rezerwatu	Uwagi
Gązwa	Zarządzenie Nr 49 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 września 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Gązwa" Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w	zachowanie śródleśnego torfowiska wysokiego typu bałtyckiego oraz borów bagiennych z charakterystycznymi dla tych ekosystemó	torfowiskowy/fitocenotyczny	

¹² Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

	Olsztynie z dnia 9 czerwca 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Gązwa”	w roślinami naczyniowymi i mszakami		
--	---	-------------------------------------	--	--

11.1.2. Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Na terenie gminy Mrągowo znajdują się cztery pomniki przyrody – głązy narzutowe – przedstawione na rysunku uwarunkowań.

11.1.3. Obszary Natura 2000

Na obszarze gminy Mrągowo znajdują się trzy obszary wchodzące w skład sieci Natura 2000.

Tabela 18 Obszary Natura 2000

Nazwa obszaru	Akt prawny
Puszcza Piska (kod PLB280008)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25 poz. 133)
Ostoja Piska (PLH280048)	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 września 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Piska (PLH280048) (Dz.U. poz. 2182) Dla obszaru został przyjęty plan zadań ochronnych przyjęty przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze

	zarządzenia z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 1813 z późn. zm.)
Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo (PLH280055)	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo (Dz.U. z 2022 r. poz. 397) Dla obszaru został przyjęty plan zadań ochronnych przyjęty przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze zarządzenia z dnia 20 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 1038 z późn. zm.)
Gązwa (PLH280011)	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Gązwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2095)

11.1.4. Obszary chronionego krajobrazu

Obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych¹³. Na terenie gminy znajdują się następujące obszary chronionego krajobrazu:

Tabela 19 Obszary chronionego krajobrazu

Nazwa	Akt prawny
Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Uchwała Nr XX/327/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 grudnia 2025 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 5244)

¹³ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Jezior Legińsko-Mrągowskich	Uchwała NR XXXIII/727/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r. poz. 415)
Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Zachód	Uchwała nr XLIV/636/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Zachód (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 5616)

11.1.5. Parki krajobrazowe

Obejmują obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju¹⁴. Na terenie gminy Mrągowo znajduje się część jednego parku - Mazurskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną. Park został wyznaczony uchwałą nr XLIV/635/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 5615).

11.1.6. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne¹⁵. Na terenie gminy położona jest część Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego Jeziora Sorkwickie utworzony rozporządzeniem Nr 23 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Jeziora Sorkwickie” (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. Nr 122, poz. 1697). Celem ochrony zespołu jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów polodowcowych o zróżnicowanej rzeźbie i o szczególnych wartościach kulturowych.

---

¹⁴ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

¹⁵ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

11.1.7. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej¹⁶. Na obszarze gminy Mrągowo znajduje się jeden użytek ekologiczny - Rozlewisko Zawady, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 254 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 21 grudnia 1993 w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 36 poz. 405 z 21.12.1993 r.). Aktualnie jego funkcjonowanie reguluje Rozporządzenie Nr 37 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Rozlewisko Zawady" (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. 2000 r. Nr 105, poz. 1670). Użytek stanowi rozlewisko śródpolne - ostoję żółwia błotnego i wielu rzadkich gatunków ptactwa wodno-błotnego.

11.2. Ujęcia wody

Innym rodzajem ochrony wynikającym z przepisów odrębnych jest ochrona ujęć wody i ich stref ochronnych. Na terenie gminy ujęcia wody występują w Czerwonkach, Gązwie, Grabowie, Gronowie, Kosewie, Lembruku, Mierzejewie, Probarku, Szestnie, Użrankach, Wierzbowie i Wyszemborku. Dla ujęć zostały ustalone strefy ochrony bezpośredniej, na których zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

11.3. Cmentarze

Ochronie podlegają również tereny wokół cmentarzy. Dopóki cmentarz nie został zamknięty i nie została wydana decyzja zezwalająca na zmianę formy jego użytkowania, wokół cmentarza (niezależnie od tego, czy obecnie sprawowane są na nim pochówki) funkcjonują tzw. strefy sanitarne:

- a) strefa wyznaczająca odległość 50 m od cmentarza, w której zakazana jest lokalizacja zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych,
- b) strefa wyznaczająca odległość 150 m od cmentarza, w której zezwala się na lokalizację wyżej wymienionej zabudowy pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,

---

¹⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

- c) strefa wyznaczająca odległość 500 m od cmentarza, w której zabronione jest lokalizowanie ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych będących źródłem zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

Na terenie gminy znajduje się wiele cmentarzy, część z nich stanowi zabytki. Dla nich oraz dla wszystkich cmentarzy zabytkowych, które nie zostały zamknięte, obowiązują wymienione wyżej strefy ochronne.

11.4. Inne obszary i obiekty

Poza wymienionymi wyżej, ochronie na podstawie przepisów odrębnych podlegają obszary i obiekty objęte ochroną zabytków, grunty leśne, grunty rolne klas trzecich, obiekty objęte ochroną akustyczną (w zależności od ich funkcji). Należy nadmienić, że przepisy regulujące zasady ich ochrony dopuszczają udział w kształtowaniu tej ochrony organów i jednostek trzecich. Ochrona ta może przybierać również formy administracyjne (pozaplanistyczne): wykreślenia lub ujęcia w ewidencjach lub rejestrach czy zgody na zmianę przeznaczenia lub ustawowe zwolnienia z nałożonych zasad ochrony.

12. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Mrągowo występują naturalne zagrożenia geologiczne w postaci obszarów osuwania się mas ziemnych lub obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Zlokalizowane są głównie w pasie centralnym gminy, w sąsiedztwie zbiorników wodnych.

13. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANE KOMPLEKSY PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na obszarze gminy Mrągowo położone są następujące udokumentowane złoża surowców mineralnych:

Tabela 20 Udokumentowane złoża kopalin

L.p.	ID złoża	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny
1	9214	Kiersztanowo II	piaski i żwiry
2	3576	Polska Wieś	piaski i żwiry
3	14396	Szestno – pole N	piaski i żwiry

4	14396	Szestno – pole S	piaski i żwiry
5	18568	Polska Wieś II	piaski i żwiry
6	10389	Kiersztanowo II p.A	piaski i żwiry
7	3590	Kiersztanowo I	piaski i żwiry
8	8831	Marcinkowo	piaski i żwiry
9	12257	Marcinkowo 1	piaski i żwiry

Gmina położona jest w części w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 205 o nazwie Subzbiornik Warmia. Na obszarze gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

14. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego¹⁷. Granice terenu górniczego określa się w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, podziemne składowanie odpadów albo podziemne składowanie dwutlenku węgla. Na obszarze gminy występują cztery tereny górnicze:

- A) Szestno (numer w rejestrze - 10-14/5/421/a,b, ID terenu – 9945, decyzja koncesyjna - GW.7422.14.2014) dla złoża o nazwie Szestno;
- B) Kiersztanowo II (numer w rejestrze - 10-14/6/563, ID terenu – 135738, decyzja koncesyjna - GW.7422.14.2017) dla złoża o nazwie Kiersztanowo II;
- C) Polska Wieś II (numer w rejestrze - 10-14/6/562, ID terenu – 18568, decyzja koncesyjna - GW.7422.28.2017) dla złoża o nazwie Polska Wieś II;
- D) Kiersztanowo II, Pole A (numer w rejestrze - 10-14/2/87, ID terenu – 5966, decyzja koncesyjna - ROŚ 7510-3/05) dla złoża o nazwie Kiersztanowo II p.A.

Na terenie górniczym co do zasady zabrania się zabudowy innej niż związana z eksploatacją złoża.

---

¹⁷ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

Podkreślić należy, że wszystkie roboty geologiczne muszą zgodnie z prawem być zgodne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku jego braku – ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Dopuszcza się wydobywanie kopalin jedynie ze złóż udokumentowanych oznaczonych w przyszłości w studium, chyba, że kierunek zagospodarowania ustalony w studium zawiera ustalenia przeciwnie. Warunkiem ewentualnej eksploatacji odkrywkowej złóż jest zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz geologicznego i górnictwa. W celu ochrony terenów i obiektów chronionych, w tym terenów obcych, należy stosować odpowiednie normy górnicze. W szczególności wydobywanie kopaliny powinno być prowadzone przy zachowaniu odpowiednich filarów ochronnych od terenów i obiektów sąsiednich.

15. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

15.1. Komunikacja

Nadrzędny układ komunikacyjny stanowią drogi krajowe:

- 1) nr 16 Grudziądz – Olsztyn – Mrągowo – Augustów – granica państwa, która stanowi główną oś komunikacyjną w układzie równoleżnikowym województwa; docelowa klasa drogi to S, obecnie na odcinku Borki Wielkie – Mrągowo droga jest w trakcie budowy, natomiast odcinek Mrągowo – Orzysz – Elk jest w fazie prac przygotowawczych
- 2) nr 59 Giżycko – Mrągowo – Piecki – Rozogi, stanowiąca jedną z kluczowych dróg tej części regionu, łączącą miasta powiatowe Szczytno – Mrągowo i Giżycko, a także współkomunikującą Wielkie Jeziora Mazurskie z centrum kraju

Podstawowy układ komunikacyjny gminy stanowią drogi wojewódzkie nr 591 Mrągowo – Kętrzyn – granica państwa oraz nr 600 Mrągowo – Kałęczyn - Szczytno. Łączą one bezpośrednio lub pośrednio lokalny układ komunikacyjny z układem nadrzędnym. Do dróg układu podstawowego – z uwagi na znaczenie w układzie sieci drogowej – należy zaliczyć drogi powiatowe nr: 1509 N relacji Młynowo- Mrągowo – Gązwa – Zyndaki, 1616 N relacji dr. nr 1618N – Słabowo- Ryn, 1618 N odc. Szestno – Nakomiady, 1699 N Święta Lipka – Szestno, 1751 N Zalec - Użranki-Baranowo.

Układ dróg wojewódzkich wspomagany jest przez drogę sieć lokalnych dróg powiatowych i gminnych:

Tabela 21 Drogi publiczne powiatowe

Nr drogi	Przebieg drogi powiatowej
1509 N	Młynowo – Mrągowo – Gązwa – Zyndaki – Choszczewo – Borki Wlk. – Kobyłty – Popowo – Kałużyczyn
1616 N	dr. nr 1618 N - Słabowo – Ryn
1618 N	Szestno – Nakomiady
1620 N	Rydwągi – Gronowo
1622 N	Wyszembork – Słabowo
1630 N	dr. woj. nr 590 (Szymanowo) – Gązwa
1632 N	Młynik – Marcinkowo
1634 N	Sorkwity – Grabowo – Krzywe
1699 N	Święta Lipka - Szestno
1739 N	Budziska – Sądry
1741 N	dr. nr 1620 N – Boże
1743 N	Wyszembork – Zalec
1745 N	Wyszembork – Młynowo
1747 N	dr. kraj. nr 59 (Mrągowo) – Probark – Ostrów Pieckowski
1749 N	dr. kraj. nr 59 (Muntowo) – Kosewo – Kosowiec (dr. woj. nr 610)
1751 N	Zalec (dr. kraj. nr 59) – Uźranki – Jora Wlk. – Baranowo
1753 N	Mierzejewo – Uźranki
1757 N	Gązwa – Sorkwity
1763 N	Bagienice – Grabowo
1767 N	Nikutowo – Krzywe – Brejdyny
1914 N	Nikutowo – Wierzbowo
1916 N	Notyst Wlk. – Notyst Mały
1968 N	Św. Lipka – Wilkowo – Gronowo – dr. nr 1618 N

Tabela 22 Drogi publiczne gminne

Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
169001 N	gr. gm. (Pilec) - Rydwągi
169002 N	dr. pow. nr 1699 N (Lembruk) – dr. wojew. nr. 591 (Ruska Wieś)
169003 N	Szestno kol. - Szestno
169004 N	dr. pow. nr 1699 N - Szestno
169005 N	Kiersztanowo – Polska Wieś
169006 N	dr. gm. nr 169005 N (Kiersztanowo) – dr. pow. nr 1509 N
169007 N	dr. pow. nr 1509 N – Polska Wieś kol. – dr. gm. nr 169008 N (zalicza się dz. nr 200/18,200/19,200/22)
169008 N	Polska Wieś – (oczyszczalnia ścieków)
169009 N	Gązwa - Mrągowo
169010 N	Lasowiec – Bagienice Małe
169011 N	Bagienice Małe – dr. kraj. nr 16 (Bagienice)
169012 N	Nowe Bagienice – (jez. Sarż)
169013 N	gr. gm. – Wólka Bagnowska

169014 N	(jez. Kociołek) - Marcinkowo
169015 N	Lasowiec - Marcinkowo
169016 N	dr. gm. nr 169017 N – Marcinkowo kol. – dr. wojew. nr 600 (Karwie)
169017 N	Marcinkowo – dr. wojew. nr 600 (Karwie)
169018 N	Marcinkowo – (cmentarz)
169019 N	Marcinkowo - Mrągowo
169020 N	dr. gm. nr 169019 N (Marcinkowo) – dr. wojew. nr 600
169021 N	Karwie – dr. pow. nr 1767 N
169022 N	dr. gm. nr. 169016 N – dr. wojew. nr 600
169023 N	Dobroszewo – dr. gm. nr. 169022 N
169024 N	dr. wojew. nr 600 (Karwie) – dr. pow. nr 1767 N (Krzywe)
169025 N	Grabowo kol. - Grabowo
169026 N	Grabowo – gr. gm.
169027 N	dr. pow. nr 1968 N - Palestyna
169028 N	dr. pow. nr 1968 N (Gronowo) – Gronowo kol.
169029 N	Gronowo - Boże
169030 N	dr. pow. nr 1741 N – dr. pow. nr 1618 N (Boże)
169031 N	Boża Wólka – dr. gm. nr 169032 N
169032 N	dr. wojew. nr 591 – Ruska Wieś - Boże
169033 N	Boża Wólka – dr. gm. nr 169032 N (Ruska Wieś)
169034 N	Wyszembork – (cmentarz)
169035 N	Szestno – Popowo Sałęckie - Muntowo
169036 N	Mrągowo - Młynowo
169037 N	Młynowo kol. – dr. kraj. nr 59
169038 N	Wola Muntowska – dr. kraj. nr 59 - Czerwonki
169039 N	dr. kraj. nr 59 - Wierzbowo
169040 N	Wierzbowo – Wólka Baranowska
169041 N	Wierzbowo – gr. gm.
169042 N	gr. gm. – Nowy Probark
169043 N	Zalec – Zalec kol.
169044 N	Zalec kol. – dr. kraj. nr 59
169045 N	Sądry – gr. gm.
169046 N	Mierzejewo – (jez. Mierzejewskie)
169047 N	dr. pow. nr 1753 N – Zalec kol. – Notyst Mały
169048 N	Notyst Wielki – gr. gm.
169049 N	Zalec – Notyst Mały kol.
169050 N	dr. pow. nr 1749 N (Pełkowo) - Uźranki
169051 N	Śniadowo – dr. gm. nr 169050 N
169052 N	Kosewo - Uźranki
169053 N	dr. gm. nr 169052 N (Uźranki) – gr. gm.
169054 N	Kosewo – Kosewo kol. – dr. kraj. nr 16
169055 N	dr. kraj. nr 16 (Kosewo) - Kucze
169056 N	gr. gm. – Kosewo Górne
169057 N	Kosewo - droga prowadzona przez działki nr: 134, 143, 154, 170, 171/2, 171/4, 171/9, 171/12, 171/13, 171/15, 174/6, 179/5, 186/1
bez numeru	działka nr 183/2, obręb Bagienice Małe

Drogi publiczne rozłożone są po obszarze gminy równomiernie. Średnio na każdy kilometr kwadratowy gminy przypada 1,03 km dróg publicznych. Układ dróg publicznych uzupełniony jest siecią dróg wewnętrznych, stanowiących drogi o mniejszej wadze, pomocniczych względem dróg publicznych.

Przez gminę przebiegają 34 km dróg krajowych, 22 km dróg wojewódzkich, ok. 125 km dróg powiatowych i ponad ok. 124 km dróg gminnych.

Zauważalnym problemem jest natomiast stan techniczny dróg. Drogi krajowe i wojewódzkie posiadają nawierzchnię bitumiczną, natomiast drogi powiatowe i gminne posiadają taką nawierzchnię jedynie w części swojej długości.

Zły stan techniczny dróg lokalnych, stanowiących dojazdy do zabudowań, lasów i pól wymaga corocznych znacznych zwiększeń środków na ich remonty. Z drugiej strony ograniczoność środków oraz wielkość zapotrzebowania powodują, że przeprowadzane remonty są za każdym razem niewystarczające w stosunku do potrzeb, przy jednoczesnym pogarszaniu się stanu dróg nieremontowanych w danym roku. Problem ten można opisać terminem „wykluczenia strukturalnego”, który dobrze oddaje diagnozę sytuacji. Należy przy tym podkreślić, że rzeczywistym problemem nie jest brak chęci i pomysłów władz samorządowych, ale zbyt duże potrzeby inwestycyjno-remontowe w stosunku do możliwości budżetowych. Taka sytuacja musi zatem wymagać interwencji państwa.

Przez gminę przebiega drugorzędna niezelektryfikowana linia kolejowa nr 223 relacji Czerwonka – Ełk. Linia została całkowicie zamknięta dla ruchu pasażerskiego.

Przez teren gminy przebiegają międzyregionalne trasy rowerowe: trasa międzyregionalna Suwałki – Orzysz – Mrągowo – Biskupiec – Olsztyn (umożliwia powiązanie Suwałk i Olsztyna), trasa międzyregionalna Karwica - Ruciane Nida – Mrągowo - Święta Lipka – Drogosze (umożliwia połączenie tras międzynarodowych przebiegających przez województwo), oraz trasa międzyregionalna Mrągowo – Ryn (wiąże ze sobą pojezierze Mrągowskie z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi), jak również trasy lokalne: szlak wokół jeziora Juno (Mrągowo - Popowo Sałęckie - Szestno - Kiersztanowo – Polska Wieś – Mrągowo), szlak Duża Pętla Mrągowska (Mrągowo - Wierzbowo - Żabieniec - Jakubowo – Probark oraz szlak Lasy Sorkwickie (Lasowiec – Gązwa – Stama – Młynik – Bałowo – Pustniki – Stary Gieląd – Sorkwity – Bagienice Małe – Lasowiec).

Z uwagi na dużą liczbę jezior przepływowych przez gminę przebiegają również szlaki turystyki wodnej: szlak kajakowy rzeki Krutyni o znaczeniu między narodowym oraz szlak kajakowy w ciągu rzeki Dajny, przebiegający przez jeziora: Wągiel, Wierzbowskie, Czos, Juno, Kiersztanowskie.

15.2. Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną i gospodarka odpadami

15.2.1. Sieć elektroenergetyczna i gazowa

Na sieć elektroenergetyczną gminy składają się linie wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Głównymi liniami elektroenergetycznymi są linia 110 kV relacji Olsztyn 1 – GPZ w Młynowie - Kętrzyn oraz linia 110 kV relacji Mrągowo - Mikołajki. Są one ważnym elementem zarówno gminnej, jak i regionalnej sieci przesyłowej i pełnią strategiczną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego regionu. Linia przecina gminę w jej centralnej części.

Na gminną sieć elektroenergetyczną składają się w głównej mierze linie średniego napięcia, które z głównego punktu zasilającego 110/15 kV w Młynowie rozprawdają energię na terenie gminy, a następnie przy pomocy stacji 15/0,4 kV zapewniają zasilenie końcowych odbiorców. Rozprawdzenie sieci średniego napięcia w gminie jest w miarę równomierne. Stan techniczny sieci jest dobry, jednak na wielu odcinkach, zwłaszcza w miejscach rozwiniętej urbanizacji, sieć wymaga rozbudowy.

Gmina Mrągowo jest w niewielkim stopniu zgazyfikowana. Jedynie wieś Marcinkowo jest przyłączona do sieci gazowej. Na terenie gminy zlokalizowane są dwie stacje redukcyjno – pomiarowe: w Marcinkowie i w Młynowie. Mimo, że liczba przyłączy gazowych rokrocznie się zwiększa, to jednak zaopatrzenie w gaz gospodarstw domowych odbywa się głównie za pomocą butli gazowych. Przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Szczytno – Mrągowo (DN150 mm PN 6,3 MPa), relacji Mrągowo – Kętrzyn (DN10 mm PN 6,3 MPa) oraz Mrągowo – Giżycko (DN125 mm PN 6,3 MPa). Dla gazociągów obowiązuje stosowna strefa kontrolowana w odległościach zgodnych z przepisami odrębnymi.

15.2.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Gminna sieć wodociągowa obejmuje miejscowości wszystkie miejscowości gminy. Zgodnie z danymi GUS 100% mieszkańców gminy korzysta z wody z sieci: mieszkańcy wsi Kiersztanowo, Marcinkowo, Polska Wieś, Bagienice, Bagienice Małe, Nowe Bagienice przyłączone są do sieci wodociągowej miasta Mrągowo, pozostałe wsie korzystają z sieci gminnych. Liczba przyłączy z roku na rok wzrasta i w 2021 r. wynosiła 832 sztuki. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 219,4 km. Woda do sieci dostarczana jest z ujęć wody w Gązwie, Grabowie, Gronowie, Kosewie, Mierzejewie, Probarku, Szestnie, Użrankach, Wierzbowie i Wyszemborku.

Skanalizowane wsie w gminie to Biegienice Małe, Kosewo, Lasowiec, Marcinkowo, Nowy Probark, Polska Wieś, Probark, Zawada, Boże, Lembruk, Ruska Wieś, Szestno, Wyszembork, Rydwągi. W zakresie zbiorczej kanalizacji sanitarnej gmina obsługiwana jest przez dwie oczyszczalnie ścieków w Polskiej Wsi i Bożem. Mimo sukcesywnej rozbudowy infrastruktury, pokrycie obszaru gminy siecią kanalizacyjną jest na tyle niewielkie (ok. 41% mieszkańców), że głównym sposobem odprowadzania ścieków są rozwiązania indywidualne w zakresie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Mrągowo objęta jest aglomeracją Mrągowo wyznaczoną uchwałą Nr XXXI/1/2021 Rady Miejskiej w Mrągowie z dnia 28 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 632), w skład której wchodzi miasto Mrągowo oraz wsi z gminy Mrągowo: Bagienice Małe, Kosewo, Lasowiec, Marcinkowo, Nowy Probark, Polska Wieś, Probark, Zawada.

15.2.3. Sieć telekomunikacyjna

Gmina posiada dosyć dobrze rozwiniętą telekomunikację kablową. Sieć telekomunikacji przewodowej zrealizowana jest jako doziemna lub podwieszana na istniejących liniach elektroenergetycznych.

Na terenie gminy znajdują się także obiekty infrastruktury telekomunikacyjnej bezprzewodowej (BTS) – stacje bazowe telefonii komórkowej oraz sieci internetowej w okolicach miejscowości Rydwągi, Boże, Sądry, Zalec, Młynowo, Probark, Wierzbowo, Kosewo oraz Grabowo. Stacje należą do głównych operatorów telefonii komórkowej w Polsce.

15.2.4. Energetyka wiatrowa i słoneczna

W gminie Mrągowo nie ma zlokalizowanych elektrowni wiatrowych. Z uwagi na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego rozwój energetyki słonecznej odbywa się w sposób bezplanowy, a więc tylko na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. O przyszłej lokalizacji farmy fotowoltaicznej decyduje więc kryterium ekonomiczne, zgodnie z którym elektrownia lokalizowana jest w jak najbliższej odległości od sieć elektroenergetycznych średniego napięcia. Jednocześnie biorąc pod uwagę stan możliwości przyłączeniowe sieci energetycznej należy zaznaczyć, że większość z wydanych decyzji nie doczekała się realizacji i budowy farm.

15.2.5. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami jest obecnie realizowana w oparciu o przepisy odrębne, w tym Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2016-2022, przyjęty uchwałą Nr XXXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 30 sierpnia 2022 (z późn. zm.). Gmina Mrągowo pod względem regionalizacji położona jest w Regionie Centralnym. Obecnie odpady zwożone są do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Olsztynie, po wcześniejszym przeładunku na stacji przeładunkowej w Polskiej Wsi.

Gmina posiada własny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Polskiej Wsi.

16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium określa się, zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. Poniższa tabela przedstawia te zadania. Wszystkie znajdują się w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa oraz dodatkowo w dokumentach, o których mowa w kolumnie Program, dokument.

Tabela 23 Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

L.p.	Nazwa zadania	Program, dokument
1	Budowa stacji gazowej Mrągowo II	Plan rozwoju PSG na lata 2016 - 2020
2	Budowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
3	Budowa drogi S16 Olsztyn – Ełk, odcinek Borki Wielkie - Mrągowo	Program budowy dróg krajowych na lata 2014 – 2023 (z perspektywą do 2025 r.)
4	Budowa GPZ Mrągowo Zachód wraz z zasilającymi liniami 110 kV	Plan Rozwoju na lata 2017-2022. ENERGA- OPERATOR S.A.
5	Modernizacja linii 110 kV Biskupiec - Mrągowo	Plan Rozwoju na lata 2017-2022. ENERGA- OPERATOR S.A.
6	Przysposobienie retencyjne rzeki Dajny, gm.: Piecki, Mrągowo, Reszel	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty

17. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach z przeprowadzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WORP) wynika, że na terenie gminy Mrągowo nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MRĄGOWO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO

Studium zostało opracowane w 2000 r. przez Rożen & Rożen Pracownie Autorskie Urbanistyki i Architektury w Olsztynie
ul. Sarnowskiego 3/1, 10-115 Olsztyn

Zmiany studium sporządziła firma Rożen & Rożen Pracownie Autorskie Urbanistyki i Architektury w Olsztynie
ul. Sarnowskiego 3/1, 10-115 Olsztyn

Generalny projektant:

mgr inż. arch. Izabella Ossowska – Rożen

Zespół generalnego projektanta:

mgr inż. arch. Katarzyna Roszkowska – część przestrzenna

mgr inż. Bożena Antonowicz – układ drogowy

mgr inż. arch. Michał Jodko – infrastruktura techniczna

mgr Zbigniew Zaprzelski – środowisko przyrodnicze

mgr Łucja Krupińska – środowisko przyrodnicze

techn. Joanna Kozera – opracowanie graficzne

Zmiany studium w 2026 r. zostały oznaczone czcionką w kolorze pomarańczowym (tekst usuwany został ~~skreślony~~)

WSTĘP

Niniejsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo została opracowana w trybie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2012 poz. 647)

Z uwagi na upływ czasu – 12 lat obowiązywania studium - oraz zmiany przepisów prawa, studium wymaga daleko idących zmian. W związku z powyższym tekst i rysunek studium zostały opracowane na nowo bez uwidaczniania zmian. Dokument zmiany studium został zatytułowany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo”.

Elaborat Studium składa się z następujących części:

DOKUMENT STUDIUM PODLEGAJĄCY UCHWALENIU

- **Tekst uwarunkowań zagospodarowania stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.**
- **Tekst ~~Studium~~ kierunków zagospodarowania stanowiący załącznik nr 4 2 do uchwały.**
W tekście zamieszczono schematy zatytułowane: Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego gminy, Prawne formy ochrony przyrody.
- **Rysunek w skali 1:25 000 Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały.**
- **Rysunek w skali 1:25 000 Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo, stanowiący załącznik nr 2 4 do uchwały**
- **Rysunek w skali 1:25 000 ~~Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej~~ Formy ochrony przyrody, stanowiący załącznik nr 3 5 do uchwały**
- **Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag, stanowiące załącznik nr 4 6 do uchwały**

DOKUMENTACJA STUDIUM

- Inwentaryzacja urbanistyczna poszczególnych miejscowości – rysunek w skali 1:25 000
- Opracowanie ekofizjograficzne – tekst i rysunek w skali 1:25 000
- Prognoza skutków wpływu ustaleń studium na środowisko przyrodnicze – tekst i rysunek w skali 1:25 000

Zmiany wprowadzone w tekście i rysunku studium nie naruszają ustalonych podstawowych zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.

Zmiany dotyczą:

1. dostosowania do obecnego stanu prawnego w zakresie: ochrony przyrody, inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym oraz terenów zamkniętych;
2. zmiany w zakresie kierunków rozwoju, wynikające ze zmian w zagospodarowaniu przestrzennym następujących na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz będące skutkiem realizacji inwestycji drogowych o znaczeniu krajowym, planowanych inwestycji drogowych o znaczeniu krajowym oraz wniosków, jakie wpłynęły po ogłoszeniu o przystąpieniu do zmiany studium
3. zmiany w zakresie infrastruktury technicznej wynikające ze stanu realizacji, uwarunkowań prawnych oraz polityki gminy.

Uaktualniono następujące materiały:

- warunki fizjograficzne w zakresie m. in. prawnych form ochrony przyrody, złóż kopalin (ustanowionych terenów i obszarów górniczych), ochrony wód podziemnych, stanu i zagrożeń środowiska przyrodniczego,
- zasób obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej.

Ponadto układ treści Studium dostosowano do wymogów Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

4 Materiały i opracowania wykorzystane w toku prac nad zmianą Studium:

- Informacja z planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko - mazurskiego do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo, opracowana przez Warmińsko – Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w 2012 2018 r.
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będące w toku opracowania.
- Materiały robocze uzyskane z Urzędu Gminy w Mrągowie.
- Mapy ewidencyjne.
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Mrągowo na lata 2007-2016 aktualizowany w 2007 r.
- Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2007 – 2013.

Podstawowe informacje o gminie

- Powierzchnia gminy – 295,14 km²
w tym:
  - użytki rolne: - ok. 61 %
  - lasy i wody powierzchniowe - ok. 30 %
  - tereny zabudowane i komunikacja - ok. 9 %
  - gęstość zaludnienia - 27 os/km².
- Liczba ludności – 7 893 osób (stan w dniu 31 marca 2011 r.)

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

1.1. Zasady wydzielenia stref polityki przestrzennej

Na obszarze gminy wyróżniono 4 strefy o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach polityki przestrzennej. Jako podstawowe kryterium wydzielenia stref przyjęto stopień ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Wyjątkiem od tej zasady jest strefa podmiejska, o której wydzieleniu zdecydowała specyfika zagospodarowania obszaru będąca skutkiem wpływu miasta Mrągowo.

W obrębie stref wydzielono obszary funkcjonalne. Jako kryterium wydzielenia obszarów przyjęto charakter istniejącego zagospodarowania, trendy rozwojowe na danym obszarze i predyspozycje terenu do pełnienia określonych funkcji. Odnosnie strefy I, umownie nazwanej „Ochronną”, podstawowym kryterium wydzielenia obszarów funkcjonalnych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód były ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z Planu Ochrony Parku, ~~który utracił ważność~~. Obejmował on również otulinę MPK. Pozostawiono bez zmiany generalnej zasady podział na obszary oraz ograniczenia w zagospodarowaniu wg zapisów zmienianego studium. W stosunku do zmienianej wersji Studium strefa I została rozszerzona o tereny w rejonie wsi Grabowo (obszar IF) wchodzące w skład obszaru Natura 2000 „Puszcza Piska” oraz Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jeziora Sorkwické”.

W obrębie obszarów funkcjonalnych wydzielono tereny zabudowane oraz o rozpoczętym procesie urbanizacji. Tereny te na rysunku studium pokazano łącznie.

Tereny zabudowane - jest to przestrzeń zabudowana tworząca układ osadniczy wiejski, na który składają się tereny mieszkaniowe, produkcyjne, usługowe i rekreacyjno-wypoczynkowe.

Tereny o rozpoczętym procesie urbanizacji - jest to przestrzeń kształtującej się zabudowy z możliwością znaczących wielkościowo zagęszczeń. Ze względów urbanistycznych nie występują przeszkody w kontynuacji zabudowy.

Podstawą wydzielenia tych terenów była zaktualizowana inwentaryzacja urbanistyczna.

Ponadto Studium wskazuje tereny zwartej zabudowy wiejskiej, których granice zostały określone na podstawie stanu istniejącego. Jest to przestrzeń zabudowana różnymi formami i rodzajami funkcji w stopniu ograniczającym znaczące wielkościowo dogęszczenia.

Dla miejscowości przewidzianych do rozwoju wskazano tereny rozwojowe wyłonione w oparciu o wnioski oraz analizę potrzeb uwzględniającą m.in. wydane decyzje administracyjne, predyspozycje terenu, w tym ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych. Lokalizacja obiektów budowlanych na terenach rozwojowych będzie możliwa pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi wynikającymi z ustanowionych form ochrony przyrody.

Granice stref polityki przestrzennej oraz granice obszarów funkcjonalnych przebiegające wzdłuż dróg, linii kolejowych oraz wzdłuż granic OCHK, na rysunku studium zostały wrysowane w ich sąsiedztwie. Należy przyjąć, że granice te przebiegają odpowiednio po krawędzi drogi, terenów kolejowych, po granicy OCHK.

Na terenach zabudowanych granice stref polityki przestrzennej i granice obszarów funkcjonalnych nie są pokazane. Dla czytelności rysunku zostały one przerwane na granicy terenów zabudowanych. Oznacza to, że granice te przebiegają dalej wzdłuż drogi przy której je wrysowano.

W studium wyodrębniono następujące strefy i obszary funkcjonalne:

strefa I - „Ochronna”

Obejmuje tereny objęte różnymi formami ochrony.

W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

IA
IB
IC
ID
IE
IF

strefa II - „Krajobrazowa”

Obejmuje tereny objęte ochroną krajobrazu.

W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

IIA
IIB
IIC

strefa III – „Aktywizacji gospodarczej”

Obejmuje tereny nie objęte prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody.

W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

IIIA
IIIB

strefa IV – „Podmiejska”

Obejmuje tereny w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Mrągowo, w części objęte ochroną krajobrazu (obszar IVB):

IVA
IVB

1.2. Kierunki polityki przestrzennej w poszczególnych strefach

1.2.1. Strefa I „Ochronna”

Obszar strefy obejmuje południową część gminy o najwyższych walorach przyrodniczych. Cały obszar strefy objęty jest prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody. Są to: Mazurski Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK – Zachód, Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Piska” (kod obszaru: PLB280008) oraz obszar o znaczeniu dla Wspólnoty „Ostoja Piska” (kod obszaru: PLH280048), zawierający się w granicach Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Piska oraz Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Jeziora Sorkwiczne”.

Występuje tu największa, w porównaniu z pozostałym obszarem gminy, ilość lasów - jest to północny fragment Masywu Puszczy Piskiej.

Na terenie strefy stwierdzono występowanie żółwia błotnego. Żółw spotykany jest tu przy jeziorach Wągiel, Wierzbowskie, Probarskie, Kuc. Gad ten zasługuje na szczególną ochronę z uwagi na rzadkość występowania w kraju.

Użytkowanie i ochrona według przepisów odrębnych w zakresie ochrony przyrody łącznie z przepisami wykonawczymi. Funkcje gospodarcze muszą być podporządkowane zasadom ochrony wynikającym z przepisów prawnych.

W strefie Ochronnej wyznaczono 6 obszarów o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i użytkowania.

Obszar 1A

Charakterystyka

Granice obszaru zawierają się w granicach Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Cały obszar 1A wchodzi w skład obszarów Natura 2000. Są to Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Piska” oraz obszar o znaczeniu dla Wspólnoty „Ostoja Piska”. Ponadto jest to obszar położony w zlewni jezior bezodpływowych, a więc wymagający szczególnej ochrony.

Plan ochrony parku wyznacza strefy przyrodniczo-krajobrazowe. Obszar Mazurskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Mrągowo należy do strefy pierwszej ekologicznej (IE), są to strefy IE23 oraz IE21. Strefa IE - obejmuje dużą część obszarów leśnych Parku, niektóre cenne przyrodniczo tereny rolnicze wraz z ich terenami zabudowanymi oraz cenniejsze tereny wodne. Obszary tej strefy odgrywają bardzo ważną rolę w równowadze ekologicznej Parku, stanowiąc ostoję wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt; Strefa IE21 „Lasy Lipowsko-Pieckowskie” – tereny o istotnym znaczeniu dla utrzymania właściwego stanu środowiska północno-zachodniej części Parku. Jest to obszar wododziałowy, tereny łąkowe bielika, oraz biotopy żółwia błotnego.

Funkcje obszaru:

Naukowe, dydaktyczne i krajoznawcze, rolnictwo ekologiczne, □ gospodarka rybacka ograniczona wymogami ochrony, turystyka krajoznawcza piesza, rowerowa, konna po wyznaczonych trasach, gospodarka leśna prowadzona zgodnie z zapisami w planach urządzenia lasu.

Zasady zagospodarowania i użytkowania

- Warunkiem zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru i jego bioróżnorodności jest utrzymanie dotychczasowego, przede wszystkim leśnego, użytkowania terenu, uprawy polowe z preferencjami dla zwiększania trwałych użytków zielonych oraz utrzymanie naturalnych cech krajobrazu.
- Należy dążyć do □ zwiększanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- Lokalizacja nowej zabudowy możliwa wyłącznie w obrębie istniejących siedlisk z zachowaniem istniejącej linii zabudowy nawiązującej do układu dróg publicznych i układu zabudowań w siedlisku. Nowa zabudowa powinna nawiązywać do architektury regionalnej południowych Mazur.
- Na pozostałym obszarze obowiązuje całkowity zakaz wyznaczania nowych siedlisk budowlanych – rolniczych, mieszkalnych i innych.
- Należy zachowywać istniejące układy przestrzenne poszczególnych wsi oraz ich zabudowę; obiekty zniszczone powinny być w miarę możliwości remontowane i odbudowywane na wzór istniejącej zabudowy regionalnej.

- Zaleca się ograniczenie budowy betonowych ogrodzeń oraz niedopuszczenie budowy w krajobrazie polnym, poza jednostkami osadniczymi ogrodzeń o trwałych fundamentach i trwałych bram.
- Przy realizacji obiektów budowlanych należy stosować wzorce architektury regionalnej wynikającej z historycznych i kulturowych uwarunkowań Mazur. Wydanie pozwoleń na budowę obiektów nowych i przebudowywanych powinno następować po zasięgnięciu opinii Dyrektora Parku na temat poszczególnych projektów pod kątem ich zgodności z wymogami ochrony krajobrazu kulturowego.
- Szyldy i reklamy mogą być stawiane wyłącznie w miejscowościach, w granicach obszaru zabudowanego, w jednolitej formie uzgodnionej z gminami, zarządcami dróg i dyrektorem Parku.
- Na obszarze Parku nie dopuszcza się ustawiania przyczep kampingowych i innych obiektów o podobnych funkcjach i przeznaczeniu (np. samochodów mieszkalnych, baraków, przenośnych domków, domków kampingowych, kontenerów) poza miejscami wyznaczonymi do tego celu zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. 2004 r. Nr 223, poz. 2268).
- Należy zabezpieczyć teren pod budowę parkingu przy drodze nr 1749N dla punktu widokowego w Kosewie Górnym.
- W celu ograniczenia uciążliwości urządzeń elektroenergetycznych należy:
  - zrezygnować w miarę możliwości z prowadzenia nowych linii 110 kV przez teren Parku,
  - budować nowe linie średniego i niskiego napięcia jako kablowe,
  - przy programowaniu remontów i modernizacji istniejących linii napowietrznych przewidywać ich skablowanie kablem podziemnym,
  - nowe i modernizowane stacje transformatorowe wykonywać, jako kubaturowe, wkomponowane w zabudowę.

Obszar IB

Charakterystyka

Obszar IB obejmuje lasy „Gór Krzywych” oraz niwę polną i w części siedliskową wsi Krzywe. Cały obszar IB wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK- Zachód oraz ostoi ptasiej „Puszcza Piska”. Siecią Natura 2000 nie jest objęta tylko część wsi Krzywe. Są to tereny wrażliwe na działalność ludzką – znaczną część obszaru stanowią tereny o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni.

Funkcje obszaru:

Ochronne i dydaktyczne. Turystyka krajoznawcza (wycieczki piesze, rowerowe, konne) narciarstwo nizinne, gospodarka leśna prowadzona zgodnie z zapisami w planach urządzenia lasu, rolnictwo.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Lokalizacja nowej zabudowy możliwa tylko na terenie zwartej zabudowy wsi Krzywe oraz w obrębie działek istniejącej zabudowy kolonijnej. Tereny rozwojowe wyznaczono w obszarze IIIB. Realizacja zabudowy zagrodowej na terenach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Ograniczenie budowy betonowych ogrodzeń oraz niedopuszczenie budowy w krajobrazie polnym, poza jednostkami osadniczymi ogrodzeń o trwałych fundamentach i trwałych bram.
- Penetracja turystyczna po wyznaczonych szlakach.
- Preferowane zwiększanie udziału użytków zielonych w ogólnym areale gruntów rolnych oraz wprowadzenie form ekologicznych upraw.

Obszar IC

Charakterystyka

Obszar IC obejmuje rejon jeziora Probarskiego wraz z niwą polną i siedliskową wsi Kosewo oraz częścią siedlisk wsi Probark i Probark Nowy. Cały obszar IC wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK- Zachód oraz ostoi ptasiej „Puszcza Piska”. Są to tereny wrażliwe na działalność ludzką – prawie cały obszar IC stanowią tereny o niskiej odporności wód

podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni. Ponadto jest to obszar położony w zlewni jezior bezodpływowych, a więc wymagający szczególnej ochrony.

Funkcje obszaru:

Turystyka, rolnictwo, gospodarka rybacka, gospodarka leśna prowadzona zgodnie z zapisami w planach urządzenia lasu:

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Lokalizacja nowej zabudowy możliwa tylko na terenach zwartej zabudowy wsi Kosewo, Probark oraz Nowy Probark, w obrębie działek istniejącej zabudowy kolonijnej, na terenach wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych oraz na terenach rozwojowych wrysowanych na rysunku Studium. Realizacja zabudowy zagrodowej na terenach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Ograniczenie budowy betonowych ogrodzeń oraz niedopuszczenie budowy w krajobrazie polnym, poza jednostkami osadniczymi ogrodzeń o trwałych fundamentach i trwałych bram.
- Preferowane zwiększanie udziału użytków zielonych w ogólnym areale gruntów rolnych oraz wprowadzenie form ekologicznych upraw.
- Należy egzekwować przepisy o zakazie używania silników spalinowych obowiązujących na wodach jeziora Probarskiego.

Obszar ID

Charakterystyka

Obszar ID obejmuje grunty rolne i zabudowę siedliskową cz. wsi Probark, Probark Nowy, Wierzbowo wraz z koloniami, położone pomiędzy jeziorami Probarskie i Wierzbowskie.

Cały obszar ID wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK- Zachód oraz ostoi ptasiej „Puszcza Piska”. Część obszaru, rejon wsi Wierzbowo i jeziora Wągiel, stanowią tereny o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni. Ponadto część obszaru, teren w okolicach wsi Probark i Nowy Probark, położony jest w zlewni jezior bezodpływowych, a więc wymagający szczególnej ochrony.

Funkcje obszaru:

Rolnictwo, turystyka.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Nowe obiekty w tym turystyczne mogą powstawać na terenach zwartej zabudowy wsi Wierzbowo i Nowy Probark, na terenach oznaczonych jako zabudowane oraz o rozpoczętym procesie urbanizacji oraz w obrębie działek istniejącej zabudowy kolonijnej i na wyznaczonych terenach rozwojowych. Realizacja zabudowy zagrodowej na terenach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Ograniczenie budowy betonowych ogrodzeń oraz niedopuszczenie budowy w krajobrazie polnym, poza jednostkami osadniczymi ogrodzeń o trwałych fundamentach i trwałych bram.
- Preferowane zwiększanie udziału użytków zielonych w ogólnym areale gruntów rolnych oraz wprowadzenie form ekologicznych upraw.
- Na zachód od wsi Probark, przy drodze krajowej nr 16 wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Obszar IE

Charakterystyka

Obszar IE obejmuje rejon jeziora Wierzbowskiego z częścią siedlisk wsi Wierzbowo. Cały obszar IE wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK- Zachód oraz ostoi

ptasiej „Puszcza Piska”. Są to tereny wrażliwe na działalność ludzką – część południową obszaru IE stanowią tereny o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni. Na zachodnim brzegu jeziora występują tereny osuwiskowe i predysponowane do powstawania osuwisk.

Funkcje obszaru:

Turystyka, rolnictwo.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Lokalizacja nowej zabudowy możliwa tylko na terenach zwartej zabudowy wsi Wierzbowo, na terenach oznaczonych jako zabudowane oraz o rozpoczętym procesie urbanizacji, w obrębie działek istniejącej zabudowy kolonijnej oraz na wyznaczonych terenach rozwojowych. Realizacja zabudowy zagrodowej na terenach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Zagospodarowanie i użytkowanie istniejących ogrodów działkowych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Preferencje dla rozwoju agroturystyki i obsługi turystyki wodnej.
- Ograniczenie budowy betonowych ogrodzeń oraz niedopuszczenie budowy w krajobrazie polnym, poza jednostkami osadniczymi ogrodzeń o trwałych fundamentach i trwałych bram.
- Preferowane zwiększanie udziału użytków zielonych w ogólnym areale gruntów rolnych oraz wprowadzenie form ekologicznych upraw.

Obszar IF

Charakterystyka

Obszar IF obejmuje teren w sąsiedztwie wsi Grabowo przylegający do brzegów jeziora Kujno oraz tereny przyległe do brzegów jeziora Krzywe i część siedlisk wsi Krzywe.

Cały obszar IF wchodzi w skład obszaru Natura 2000 „Puszcza Piska” [PLB280008](#) oraz częściowo w skład obszaru Natura 2000 [Ostoja Piska PLH280048](#). Okolice Grabowa stanowią część zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jeziora Sorkwickie”. Przez jezioro Kujno przebiega szlak turystyki wodnej o znaczeniu międzynarodowym: szlak rzeki Krutyni. Obszar stanowi obudowę biologiczną i krajobrazową szlaku wodnego. Znaczna część obszaru jest zalesiona.

Funkcje obszaru:

Turystyka, rolnictwo, leśnictwo.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jeziora Sorkwickie” obowiązuje m.in. zakaz zmiany użytkowania ziemi.
- Lokalizacja nowej zabudowy możliwa na terenie zwartej zabudowy wsi Grabowo, w obrębie działek istniejącej zabudowy rozproszonej pod warunkiem, że będzie to zgodne z przepisami odrębnymi, oraz na terenie wyznaczonym w obowiązującym planie miejscowym. Realizacja zabudowy zagrodowej na terenach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Preferencje dla rozwoju agroturystyki w istniejących siedliskach i obsługi turystyki wodnej.
- Preferowane zwiększanie udziału użytków zielonych w ogólnym areale gruntów rolnych oraz wprowadzenie form ekologicznych upraw.

Tereny osadnicze w strefie I „Ochronnej”

Kosewo

Wieś letniskowa i ośrodek koncentracji bazy turystycznej, krajoznawczej specjalistycznej

Funkcje uzupełniające: usługi i rolnictwo.

Rozwój ograniczony poprzez sąsiedztwo terenów cennych przyrodniczo – Mazurski Park Krajobrazowy. Studium wyznacza tereny rozwojowe na południe od drogi krajowej, jej obecnego przebiegu, do granicy MPK.

Wskazana rewaloryzacja wsi w celu odtworzenia historycznej skali miejscowości, form architektonicznych i układu urbanistycznego.

Z uwagi na położenie w zlewni jezior bezodpływowych konieczne jest skanalizowanie.

Probark i Nowy Probark

Wieś letniskowa i ośrodek koncentracji bazy turystycznej, krajoznawczej specjalistycznej
Funkcje uzupełniające: usługi i rolnictwo.

Rozwój ograniczony z uwagi na położenie na terenach cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną. Nowa zabudowa może być lokalizowana na terenach zwartej zabudowy wsi na zasadzie dopełnień oraz na terenach rozwojowych.

Studium wyznacza tereny rozwojowe wzdłuż drogi powiatowej do Piecek, po jej zachodniej stronie.

Krzywe

Funkcje: rolnictwo, turystyka z ukierunkowaniem na turystykę kwalifikowaną.

Rozwój ograniczony z uwagi na położenie na terenach cennych przyrodniczo objętych ochroną prawną. Nowa zabudowa może być lokalizowana na terenach zwartej zabudowy wsi na zasadzie dopełnień oraz na terenach rozwojowych.

Studium wyznacza tereny rozwojowe w części północnej wsi, na terenie nie objętym prawnymi formami ochrony przyrody.

Wierzbowo

Wieś letniskowa. Funkcja uzupełniająca: rolnictwo.

Wieś o wyjątkowych walorach krajobrazowo-kulturowych. Wskazane jest opracowanie planu miejscowego w celu ochrony walorów architektonicznych i historycznie ukształtowanego układu urbanistycznego.

Rozwój umiarkowany. Studium wyznacza tereny rozwojowe zabudowy mieszkaniowej i usługowej wzdłuż dróg gminnych oraz pod funkcje rekreacyjne na terenie gdzie wydano ważne decyzje administracyjne.

Konieczność skanalizowania z uwagi na położenie na terenach o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni.

Grabowo cz. południowa

Obszar położony w granicach zespołu przyrodniczo- krajobrazowego „Jeziora Sorkwiczne”, w obrębie którego obowiązuje m.in. zakaz zmiany sposobu użytkowania ziemi. Wyznaczony na rysunku studium obszar zwartej zabudowy wsi odwzorowuje stan istniejący lecz lokalizacja nowej zabudowy na tym terenie będzie możliwa pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi.

W obecnym stanie prawnym lokalizacja obiektów budowlanych w granicach wyznaczonego terenu poza działkami zabudowanymi jest niemożliwa.

Ponieważ teren wskazany na rysunku studium jest w znaczącej części zabudowany, Gmina powinna podjąć kroki prawne w celu umożliwienia uzupełnień zabudowy w tej części wsi.

1.2.2. Strefa II „Krajobrazowa”

Granice strefy wyznaczono w oparciu o granice obszarów chronionego krajobrazu. Jest to Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko - Mrągowskich oraz OCHK Krainy Wielkich jezior Mazurskich. Użytkowanie i ochrona według przepisów odrębnych w zakresie ochrony przyrody łącznie z przepisami wykonawczymi.

W strefie „Krajobrazowej” wyznaczono 3 obszary o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i użytkowania.

Obszar IIA

Charakterystyka

Obszar IIA obejmuje tereny położone na północ, wschód i zachód od miasta Mrągowo, w tym tereny rynien jezior Kiersztanowskie i Juno oraz Sałę, rejon wsi Bagienice Małe i kompleksy leśne w zachodniej części gminy.

Prawie cały obszar IIA wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko - Mrągowskich. Z ochrony krajobrazu wyłączony jest teren wysypiska śmieci i oczyszczalni ścieków wraz z otoczeniem oraz teren na północ od wsi Marcinkowo do granic miasta. W części

południowo-zachodniej obszar znajduje się obszar o znaczeniu dla Wspólnoty Natura 2000 „Gązwa” zawierający w swych granicach rezerwat przyrody „Gązwa”.

W większości są to tereny wrażliwe na działalność ludzką – część zachodnią obszaru IIA stanowią tereny o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni.

Funkcje obszaru:

Rolnictwo, turystyka, leśnictwo.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Obszar posiadający warunki do rozwoju różnych form turystyki oraz produkcji rolnej w formach przyjaznych środowisku. Szczególnie pożądaną formą są gospodarstwa agroturystyczne.
- Głównymi ośrodkami rozwoju osadnictwa oraz usług nieuciążliwych na terenie obszaru będą jednostki podmiejskie: Szestno, Polska Wieś i kolonia Polska Wieś. Nową zabudowę należy lokalizować w powiązaniu z istniejącymi jednostkami osadniczymi W pierwszej kolejności na terenach zwartej zabudowy wiejskiej oraz na terenach oznaczonych w studium jako tereny rozwojowe. Należy dążyć do ograniczania ilości nowej zabudowy na terenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- Teren na północ od wsi Marcinkowo, zawarty pomiędzy granicą miasta, granicą OCHK oraz granicą obszaru IVA, powinien być objęty zakazem zabudowy.
- Preferowane zwiększanie udziału użytków zielonych w ogólnym areale gruntów rolnych oraz wprowadzenie form ekologicznych upraw.
- Na obszarze w okolicy wsi Wymysty wyznacza się tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej w miejsce części dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:
  - 1) wysokość zabudowy: maksymalnie 17 m;
  - 2) geometria dachów: dachy dwuspadowe strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach $30^\circ \div 45^\circ$, dachy płaskie, jednospadowe;
- W sąsiedztwie obwodnicy Mrągowa, na północ od wsi Marcinkowo, wyznacza się tereny zabudowy działalności gospodarczej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:
  - 1) wysokość zabudowy: maksymalnie 20 m;
  - 2) geometria dachów: dachy dwuspadowe, płaskie, jednospadowe;
- Na północ wsi Szestno wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej, uwzględniając odległość od wód wynikającą z przepisów o ochronie przyrody.

Obszar IIB

Charakterystyka

Obszar IIB obejmuje tereny będące częścią Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko - Mrągowskich położone pomiędzy jeziorem Czos a jeziorem Juksty oraz tereny na wschodnim brzegu jeziora Juksty. Z ochrony krajobrazu wyłączony jest fragment terenu w sąsiedztwie wsi Śniadowo.

Po wschodniej stronie rynny jez. Juksty znajduje się Obszar o znaczeniu dla Wspólnoty Natura 2000 „Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo” zawierający w swych granicach użytek ekologiczny „Rozlewisko Zawady”.

W części są to tereny wrażliwe na działalność ludzką – obszar w rejonie wsi Troszczykowo, Poręby jest terenem o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni. Tereny na południe od wsi Zawada położone są w zlewni jezior bezodpływowych. Jest to zlewnia wymagająca szczególnej ochrony.

Funkcje obszaru:

Turystyka, rolnictwo

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Obszar posiadający warunki do rozwoju różnych form turystyki oraz produkcji rolnej w formach przyjaznych środowisku. Szczególnie pożądaną formą są gospodarstwa agroturystyczne.
- Głównymi ośrodkami funkcji rekreacyjnych i obsługi turystyki są wieś Zawada, Śniadowo i w ograniczonym zakresie Czerwonki. Rozwój wsi Zawada i Czerwonki na podstawie obowiązującego planu miejscowego. Rozwój wsi Śniadowo na terenach zwartej zabudowy wsi i wyznaczonych terenach rozwojowych. Pozostały obszar chronić przed nową zabudową oraz przystosować do penetracji turystycznej – pieszej, konnej, rowerowej.
- Preferowane wprowadzenie form ekologicznych upraw.
- Na południe od wsi Muntowo oraz między Muntowem a Tymnikami wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Obszar IIC

Charakterystyka

Obszar IIC obejmuje tereny będące częścią Obszaru Chronionego Krajobrazu Wielkich Jezior Mazurskich – rejon jeziora Mierzejewskiego i jeziora Tałty przylegający do wschodniej granicy gminy.

Są to tereny wrażliwe na działalność ludzką o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni.

Funkcje obszaru:

Turystyka, rolnictwo.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

- Obszar posiadający predyspozycje do rozwoju gospodarstw typu farmerskiego. Preferowane wprowadzenie form ekologicznych upraw.
- Należy dążyć do ograniczenia wyznaczania nowych siedlisk budowlanych.
- Rozwój funkcji turystycznych w oparciu o istniejącą bazę po b. PGR.

Tereny osadnicze w strefie II „Krajobrazowej”

Kiersztanowo

Wieś letniskowa. Pożądane funkcje związane z obsługą turystyki wodnej i rowerowej.

Funkcja uzupełniająca: rolnictwo w formach przyjaznych środowisku.

Miejscowość o wyjątkowych wartościach kulturowo-krajobrazowych.

Rozwój w oparciu o obowiązujący plan miejscowy.

Lembruk (wieś)

Funkcje: rolnictwo, turystyka.

Rozwój umiarkowany na zasadzie uzupełnień zwartej zabudowy wsi i na terenach wyznaczonych w planie miejscowym.

Polska Wieś i kolonia Polska Wieś

Funkcje: rolnictwo, turystyka. Miejscowość stanowiąca jeden z głównych ośrodków rozwoju osadnictwa. Tereny rozwojowe o funkcji turystycznej i rekreacyjnej w miejscowości Polska Wieś nad jeziorem Juno zagospodarować głównie jako tereny otwarte. Zabudowa może być realizowana wyłącznie poza strefą 100 m od linii brzegowej jeziora.

Gązwa

Funkcje: rolnictwo, agroturystyka

Rozwój umiarkowany, ograniczony do uzupełnień w ramach zwartej zabudowy wsi.

Stamka

Rozwój umiarkowany, ograniczony do uzupełnień w ramach zwartej zabudowy wsi oraz na terenach rozwojowych wrysowanych na rysunku studium.

Bagienice Małe

Funkcje: rolnictwo

Rozwój umiarkowany, ograniczony do uzupełnień w ramach zwartej zabudowy wsi.

Nową zabudowę kształtować kalenicowo do historycznej drogi. Nowe siedliska lokalizować wzdłuż historycznej ulicówki. Pożądane zahamowanie procesu rozpraszania zabudowy.

Lasowiec

Funkcje: wieś letniskowa.

Rozwój w oparciu o aktualny plan miejscowy.

Szestno

Funkcje: ośrodek koncentracji mieszkalnictwa i usług, produkcja nieuciążliwa, turystyka, rolnictwo.

Rozwój funkcji produkcji i obsługi rolnictwa przede wszystkim poprzez modernizację istniejącej bazy.

Preferowany rozwój usług turystycznych, mieszkalnictwa.

Wskazane wydobyć walorów historycznych wsi w celu uczynienia z niej atrakcji turystycznej.

Brodzikowo (d. PGR)

Funkcje: Produkcja i obsługa rolnictwa.

Rozwój funkcji produkcji i obsługi rolnictwa poprzez modernizację istniejącej bazy.

Rozmiary hodowli ograniczone zgodnie z obowiązującymi przepisami dla terenów chronionych.

Wyszembork

Funkcje: Ośrodek koncentracji usług, rolnictwo.

Popowo Salęckie

Funkcje: Rolnictwo, turystyka w formach pobytowych.

Muntowo

Funkcje: rolnictwo. Rozwój na terenach zwartej zabudowy wsi na zasadzie dopełnień.

Piotrówka (d. PGR)

Funkcje: Rolnictwo. Pożądana zmiana funkcji na turystyczną lub usługową. Rozwój w ramach restrukturyzacji obecnie zainwestowanych terenów.

Czerwonki

Funkcje: Rolnictwo, turystyka w formach pobytowych. Rozwój na terenach zwartej zabudowy wsi oraz na terenach wyznaczonych w planach miejscowych.

Śniadowo

Funkcje: wieś letniskowa, rolnictwo. Nowa zabudowa może powstawać na terenach zwartej zabudowy wsi oraz na wyznaczonych w Studium terenach rozwojowych.

Zawada

Funkcje: Ośrodek koncentracji funkcji osadniczych, turystyka, rolnictwo. Rozwój zgodnie z obowiązującym planem miejscowym.

Notyst Wielki

Funkcje: Ośrodek turystyczno-wypoczynkowy (włączając w to turystykę wodną) i mieszkaniowy, tereny różnych form zieleni, w tym zieleni pełniące funkcje rekreacyjne, tereny obiektów sportowych. Uzupełniająco zabudowa zagrodowa oraz tereny rolnicze.

Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla zabudowy we wsi Notyst wielki ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) wysokość zabudowy: maksymalnie 20 m dla zabytkowego pałacu w Notyście, maksymalnie 10 m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, budynków gospodarczych, garaży i wiat, maksymalnie 16 m dla pozostałej zabudowy;
- 2) geometria dachów: dla obiektów zabytkowych według wytycznych konserwatorskich, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dachy strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach $30^\circ \div 45^\circ$, dla pozostałej zabudowy dachy płaskie, jednospadowe, dwuspadowe, tarasowe, zielone;
- 3) pokrycie dachowe: dla obiektów zabytkowych według wytycznych konserwatorskich, dla pozostałej zabudowy dachówka ceramiczna, tradycyjna w kolorze czerwonym lub materiały imitujące tradycyjną dachówkę, blacha, strzecha, dla dachów płaskich pokrycia dachowego nie ustala się.

1.2.3. Strefa III – „Aktywizacji gospodarczej”

Obejmuje tereny nie objęte prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody. W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

Obszar IIIA

Charakterystyka

Obejmuje tereny w północnej i wschodniej części gminy, rejon wsi Lembruk, Rydwągi, Ruska Wieś oraz wsi Boże i Użranki. W tej części gminy w dużym udziale występują gleby klasy III, objęte prawną ochroną, głównie w rejonie Szestna, Rydwąg, Lembruka, Gronowa, Bożego, Wyszemborka, a także w mniejszej ilości w rejonie Użranek, Zalca, Szczerbowa.

W północno-wschodniej części występują obszary, na których nie stwierdzono występowania warstw wodonośnych - rejon miejscowości Wyszembork, Boże Małe, Boże, Gronowo, Budziszki, Szczerbowo, Sądry. Wydajność potencjalną studni w tym rejonie określa się jako bardzo niską (na poniżej $10 \text{ m}^3/\text{godz.}$) lub niską ($10\text{-}30 \text{ m}^3/\text{godz.}$).

Funkcje obszaru:

Rolnictwo, usługi, produkcja, turystyka.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

Obszar posiadający warunki do rozwoju bardziej intensywnych form rolnictwa (gospodarstwa farmerskie) oraz funkcji produkcyjnych z ograniczeniami dla lokalizacji przemysłu wodochłonnego. Ograniczeniem intensyfikacji gospodarki rolnej jest głównie duże zróżnicowanie morfologii terenu stwarzające trudności w uprawie mechanicznej roli i zagrożenia erozją powierzchniową. Z przedstawionych uwarunkowań wynikają predyspozycje do rozwijania kierunku hodowlano-pastwiskowego. Urządzenia obsługi i produkcji rolnej winny powstawać głównie poprzez restrukturyzację istniejących obiektów. Nowa zabudowa w pierwszej kolejności powinna powstawać w ramach uzupełnień istniejących jednostek osadniczych oraz na terenach rozwojowych, wyznaczonych na rysunku studium.

Obszar IIIB

Charakterystyka

Obejmuje tereny w południowo zachodniej części gminy, rejon wsi Karwie, Grabowo, Dobroszewo. W rejonie miejscowości Karwie i Bagienice w dużym udziale występują gleby klasy III, objęte prawną ochroną.

Funkcje obszaru:

Rolnictwo, usługi, produkcja, turystyka

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

Obszar posiadający warunki do rozwoju bardziej intensywnych form rolnictwa (gospodarstwa farmerskie) oraz funkcji produkcyjnych. W związku z występowaniem szczególnie urodzajnych

gleb w rejonie miejscowości Karwie i Bagienice, obszar predysponowany do dominacji funkcji rolnej. Ograniczeniem intensyfikacji gospodarki rolnej jest głównie duże zróżnicowanie morfologii terenu stwarzające trudności w uprawie mechanicznej roli i zagrożenia erozją powierzchniową. Z przedstawionych uwarunkowań wynikają predyspozycje do rozwijania kierunku hodowlano-pastwiskowego.

Na południe od wsi Marcinkowo wyznacza się tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Nowa zabudowa w pierwszej kolejności powinna powstawać w ramach uzupełnień istniejących jednostek osadniczych oraz na terenach rozwojowych, wyznaczonych na rysunku studium.

Obszar IIIC

Charakterystyka

Obejmuje tereny w zachodniej części gminy, na zachód od dróg powiatowych nr 1757 i 1630 oraz zachodnią część miejscowości Gązwa.

Funkcje obszaru

Rolnictwo

Zasady zagospodarowania i Użytkowania

Obszar posiadający warunki do rozwoju bardziej intensywnych form rolnictwa oraz funkcji produkcyjnych.

Tereny osadnicze w strefie III „Aktywizacji gospodarczej”

Lembruk (d. PGR)

Funkcje: rolnictwo. Rozwój funkcji obsługi i produkcji rolnej poprzez modernizację istniejącej bazy.

Ruska Wieś

Funkcje: Rolnictwo, turystyka. Rozwój w ramach terenów zwartej zabudowy wsi oraz na terenach rozwojowych wyznaczonych na rysunku studium. Preferencje dla agroturystyki. Należy zachować i utrwalić historyczny układ drożny.

Boże

Funkcje: Ośrodek koncentracji usług, rolnictwo. Rozwój umiarkowany. Preferowane funkcje obsługi rolnictwa. Nie lokalizować nowych obiektów w obrębie folwarku. Dwór, park dworski oraz zespół folwarczny wpisane do rejestru zabytków.

Boże Małe

Funkcje: Rolnictwo. Rozwój funkcji obsługi rolnictwa i produkcji rolnej przede wszystkim poprzez modernizację istniejącej bazy.

Budziska

Funkcje: Rolnictwo. Rozwój umiarkowany. Pożądane zachowanie dawnego układu folwarczanego istniejącego gospodarstwa.

Szczerzbowo

Funkcje: Rolnictwo. Rozwój umiarkowany. Wieś o wyjątkowych walorach krajobrazowych i kulturowych. Należy zachować układ przestrzenny wsi.

Sądry

Funkcje: Rolnictwo, turystyka.

Mierzejewo

Funkcje: Rolnictwo, turystyka. Rozwój umiarkowany.

Notyst Mały

Funkcje: Rolnictwo. Rozwój umiarkowany.

Uźranki

Funkcje: Ośrodek koncentracji usług. Rolnictwo, turystyka. Preferencje dla rozwoju usług dla ludności i turystów (obsługa szlaku rowerowego) oraz drobnej wytwórczości.

Palestyna

Funkcje: Rolnictwo. Rozwój umiarkowany.

Bagienice

Funkcje: Rolnictwo, obsługa ruchu turystycznego. Do czasu przebudowy drogi krajowej nr 16 unikać lokalizacji nowych siedlisk wzdłuż obecnego przebiegu tej drogi. Wyznaczone tereny rozwojowe pod działalność gospodarczą docelowo powiązane z drogą krajową nr 16, po jej przebudowie do parametrów drogi głównej ruchu przyspieszonego, wyłącznie poprzez projektowane węzły.

Nowe Bagienice

Funkcje: Rolnictwo, obsługa ruchu turystycznego. Do czasu przebudowy drogi krajowej nr 16 unikać lokalizacji nowych siedlisk wzdłuż obecnego przebiegu tej drogi.

W okolicach wsi wyznacza się tereny zabudowy działalności gospodarczej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) wysokość zabudowy: maksymalnie 14 m;
- 2) geometria dachów: dachy dwuspadowe strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach $30^\circ \div 45^\circ$, dachy płaskie, jednospadowe.

Karwie

Funkcje: Rolnictwo, turystyka. Rozwój umiarkowany.

Grabowo cz. północna

Funkcje: Ośrodek koncentracji usług, rolnictwo, turystyka. Rozwój na terenach zwartej zabudowy wsi, na zasadzie dopełnień oraz na terenach rozwojowych wrysowanych na rysunku studium.

Nikutowo(d. PGR)

Funkcje: mieszkalnictwo, wypoczynek codzienny mieszkańców, rzemiosło i usługi nieuciążliwe. Studium wyznacza w rejonie wsi teren pod lądowisko w miejscu istniejącego, nieczynnego lotniska służącego obsłudze funkcji rolnej.

1.2.4. Strefa IV – „Podmiejska”

Tereny w części objęte ochroną krajobrazu (obszar IVB). Strefa ożywionej działalności inwestycyjnej związanej z sąsiedztwem miasta Mrągora. Granice strefy wyznaczono na podstawie istniejącego zagospodarowania, trendów rozwojowych oraz predyspozycji terenu do pełnienia określonych funkcji.

Obszar IVA

Charakterystyka

Obejmuje tereny w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Mrągora – wieś Marcinkowo oraz tereny na północ od wsi oraz w kierunku południowym do projektowanego przebiegu drogi krajowej nr 16. Obszar nie jest objęty prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody.

Funkcje obszaru:

Mieszkalnictwo, produkcja, usługi

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

Zabudowa może być lokalizowana na całym obszarze strefy z wyłączeniem terenów zalesionych i podmokłych obniżen terenowych. Warunkiem lokalizacji zabudowy na nowych terenach jest opracowanie planu miejscowego.

Teren pomiędzy zabudową wsi Marcinkowo a granicą miasta, na styku z dzielnicą przemysłową w mieście, posiada predyspozycje do lokalizacji mało uciążliwego przemysłu, rzemiosła produkcyjnego i usługowego. Część południowa obszaru powinna być zagospodarowana na zasadzie gniazd zabudowy wkomponowanych w krajobraz z preferencją dla funkcji mieszkaniowych i usług nieuciążliwych. Powiązanie z drogą krajową nr 16, po jej przebudowie do parametrów drogi klasy GP, tylko poprzez projektowane węzły.

Obszar IVB

Charakterystyka

Obejmuje tereny w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Mrągorowa – wschodni brzeg jeziora Czos: tereny rekreacyjne „Góra Czterech Wiatrów”, tereny wyznaczone w planach miejscowych pod różne formy rekreacji (teren na południe od Góry Czterech Wiatrów, Troszczykowo), rejon wsi Tymnikowo oraz zachodnia część wsi Młynowo.

Obszar IVB objęty jest w przeważającej części ochroną krajobrazu. Jest to Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrågorowskich. Północna część strefy, rejon wsi Młynowo nie jest objęta prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody. Są to tereny wrażliwe na działalność ludzką – prawie cały obszar IVB stanowią tereny o niskiej odporności wód podziemnych głównego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni. Stopień zagrożenia tych wód zanieczyszczeniami określa się jako średni.

Funkcje obszaru:

Różne formy rekreacji, w ograniczonym zakresie mieszkalnictwo.

Zasady zagospodarowania i użytkowania:

Zabudowa i urządzenia służące rekreacji mogą być lokalizowane na całym obszarze strefy z wyłączeniem terenów zalesionych i podmokłych obniżen terenowych. W części objętej ochroną krajobrazu obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz przepisów wykonawczych. Warunkiem lokalizacji zabudowy na nowych terenach jest opracowanie planu miejscowego.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPÓD ZABUDOWY

2.1. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Poniżej podane wskaźniki stanowią wytyczne do uściślenia na etapie sporządzania planów miejscowych.

- **Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna**
  - Mieszkalnictwo jednorodzinne tradycyjne – wiejskie, osiedlowe na działkach o powierzchni 7-12 arów. Zalecana zabudowa jednorodzinna wolnostojąca o wysokości optymalnej 2 kondygnacje nadziemne w tym poddasze użytkowe. Zabudowa z dachami stromymi o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach 30° ÷ 45° krytymi dachówką ceramiczną, tradycyjną w kolorze czerwonym lub materiałami nawiązującymi charakterem do tradycyjnej dachówki.
  - Zabudowa gospodarczo-garażowa realizowana na poszczególnych działkach zabudowy jednorodzinnej o wysokości 1 kondygnacji.
  - Należy dążyć do wykształcenia jednorodnego charakteru architektonicznego poszczególnych osiedli i rejonów wsi.
  - Co najmniej 50% powierzchni poszczególnych działek powinna stanowić powierzchnię terenu biologicznie czynnego.

- **Zabudowa mieszkaniowa z dopuszczeniem działalności produkcyjno-usługowej i gospodarczej – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wolnostojąca i bliźniacza, z**

możliwością prowadzenia różnorodnych form działalności nie kolidującej z funkcją mieszkaniową:

- Działki o powierzchni 10-30 arów zabudowane maksimum dwiema odrębnymi bryłami.
- Dążenie do wytworzenia w obrębie działek strefy mieszkalnej i usługowo-wytwórczej.
- Co najmniej 30% powierzchni poszczególnych działek powinna stanowić powierzchnia terenu biologicznie czynnego.
- Zabudowa o wysokości do 2 kondygnacji z dachami stromymi.
- Egzekwowanie estetycznych, dopracowanych form architektonicznych zabudowy.
- Zabudowa rekreacji indywidualnej:
  - Powierzchnia działki budowlanej min 1000 m².
  - Zalecana zabudowa o wysokości optymalnej 2 kondygnacje nadziemne w tym poddasze użytkowe. Zabudowa z dachami stromymi o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach 30° ÷ 45° krytymi dachówką ceramiczną, tradycyjną w kolorze czerwonym lub materiałami nawiązującymi charakterem do tradycyjnej dachówki. Co najmniej 70% powierzchni poszczególnych działek powinna stanowić powierzchnia terenu biologicznie czynnego.

Zasady kształtowania zabudowy na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego zostały zapisane w ustaleniach dla strefy I, obszar IA.

Zabudowa przeznaczona na pobyt ludzi lokalizowana wzdłuż dróg musi spełniać warunki w zakresie ochrony przed hałasem, drganiami i zanieczyszczeniem powietrza zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zabudowa przemysłowa i produkcyjno-gospodarcza oraz usługowa – lokalizacja nowych zespołów zabudowy (przemysłowej, magazynowej, wytwórczej itp.) skoncentrowana została na terenie gminy w rejonie węzła drogowego w sąsiedztwie wsi Bagienice i Nowe Bagienice. Zabudowa powinna dostosować się skalą i charakterem działalności do zainwestowanego, różnorodnego otoczenia i możliwości fizjograficznych terenu.

2.2. Tereny wyłączone spod zabudowy.

1. Ograniczenia w zagospodarowaniu poszczególnych terenów MPK określa plan ochrony Parku.
2. Na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody w obrębie Obszarów Chronionego Krajobrazu obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w tym zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkami.
3. W strefie I „Ochronnej” w obszarze IA obowiązuje całkowity zakaz wyznaczania nowych siedlisk budowlanych – rolniczych, mieszkalnych i innych poza terenami wskazanymi w studium. Szczegółowe zasady zawarte są w ustaleniach dla poszczególnych obszarów wyznaczonych w tej strefie.
4. Tereny użytków ekologicznych oraz rezerwatów przyrody objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody.
5. Na terenie obszarów specjalnej ochrony Natura 2000 obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody.
6. Tereny udokumentowanych złóż kopalin objęte terenem górniczym wyłączone są spod zabudowy, za wyjątkiem urządzeń i obiektów bezpośrednio związanych z wydobywaniem, zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górniczego.
7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami Prawa wodnego.
8. Korytarze technologiczne związane z lokalizacją gazociągów, linii elektroenergetycznych.
9. Na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, stanowią wyjątek od w/w wymienionych zakazów o ile ich lokalizacja zgodna jest z przepisami odrębnymi.

W/w przepisy mają zastosowanie przy sporządzaniu planów miejscowych.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. Prawne formy ochrony przyrody.

W gminie Mrągowo znajdują się formy ochrony przyrody, które zostały wymienione poniżej. Niezależnie od części graficznej studium (kierunki - załącznik nr 4), granice form ochrony przyrody należy przyjmować na podstawie załącznika nr 5 Formy ochrony przyrody. W granicach wymienionych niżej form obowiązują nakazy i zakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z aktów prawa je ustanawiających i przepisów odrębnych.

Rezerваты przyrody.

W zachodniej części obszaru gminy znajduje się rezerwat torfowiskowy „Gązwa”. Utworzony został w roku 1958. ~~Aktami prawnymi powołującymi są MP z 1958 r. Nr 16, poz. 105 oraz MP z 1968 r. Nr 27, poz. 117. Aktem prawnym zmieniającym jest zarządzenie Nr 49 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 września 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. nr 150, poz. 1935).~~ Obecnie funkcjonuje na podstawie zarządzenia Nr 49 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 września 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Gązwa”. Powierzchnia rezerwatu: wynosi ~~204,76~~ 204,37 ha. Jest to rezerwat torfowiskowy. Przedmiotem ochrony jest zachowanie śródleśnego torfowiska wysokiego typu bałtyckiego oraz borów bagiennych z charakterystycznymi dla tych ekosystemów roślinami naczyniowymi i mszakami.

Użytki ekologiczne.

W rejonie miejscowości Zawada, po wschodniej stronie rynny jez. Juksty znajduje się rozległy teren bagienny, który pierwotnie w 1993 roku został ustanowiony użytkiem ekologicznym pod nazwą „Rozlewisko Zawada”. Powierzchnia jego wynosi 40,72 ha. Obiektem ochrony jest herpetofauna (żółw błotny) i ptactwo wodno - błotne. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 37 z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie użytku ekologicznego „Rozlewisko Zawady” (Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. z 2009 r. Nr 105, poz. 1670).

Zgodnie z w/w Rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, na obszarze użytku ekologicznego zabrania się między innymi:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na obszarze gminy ustanowiono jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Jest to Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Jeziora Sorkwickie”, na obszarze którego obowiązuje Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Jeziora Sorkwickie”. Na terenie gminy Mrągowo obejmuje on niewielki obszar położony na skraju południowo-zachodnim gminy, w rejonie Grabowa.

Według wyżej wymienionego rozporządzenia szczególnym celem ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów polodowcowych o zróżnicowanej rzeźbie i o szczególnych wartościach kulturowych.

Na terenach zespołu przyrodniczo - krajobrazowego, zabrania się między innymi (z wyjątkami):

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową,

- odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.

Mazurski Park Krajobrazowy.

Teren Mazurskiego Parku Krajobrazowego obejmuje skraj południowo-wschodni gminy Mrągowo (rejon Kosewa Górnego i jeziora Kuc).

Mazurski Park Krajobrazowy utworzony został w 1977 r. w celu zachowania wartości przyrodniczych, kulturowych i historycznych tego obszaru dla potrzeb nauki, dydaktyki i turystyki. Zasady zagospodarowania terenów MPK ogólnie dla całego Parku ustala ~~rozporządzenie nr 9 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 26 stycznia 2006 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego~~ uchwała nr XLIV/635/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 5615).

W Parku zgodnie z wyżej wymienionym ~~rozporządzeniem~~ **aktem** obowiązują następujące zakazy i ograniczenia, wraz ze stosownymi odstępstwami:

- ~~1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późno zm.1);~~
- ~~2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej rybackiej i łowieckiej;~~
- ~~3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;~~
- ~~4. pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;~~
- ~~5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;~~
- ~~6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;~~
- ~~7. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;~~
- ~~8. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;~~
- ~~9. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;~~
- ~~10. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;~~
- ~~11. utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;~~
- ~~12. organizowania rajdów motorowych i samochodowych;~~
- ~~13. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych (z wyjątkami).~~

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na

środowisko;

- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;- z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Szczegółowo ograniczenia w zagospodarowaniu poszczególnych terenów MPK określa plan ochrony Parku uchwalony Uchwałą XIX/368/12 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

W planie ochrony Parku zawarte są m.in. ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania województwa. Ustalenia te zawarte są w pkt.3.2. „Kierunki polityki przestrzennej w poszczególnych strefach” w części dotyczącej obszaru IA – Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

Obszary chronionego krajobrazu.

Część terenów gminy Mrągowo znajduje się w obrębie obszarów chronionego krajobrazu. Są to następujące obszary:

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK – Zachód. Tereny pozostające w jego granicach znajdują się w południowej części gminy, głównie w części wschodniej. Obejmuje takie jeziora jak Wierzbowo oraz Probarskie, a także tereny leśne na wschód od jeziora Krzywe). Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK – Zachód obowiązują postanowienia ~~rozporządzenia Nr 158 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny MPK – Zachód (Dz. Urz. Woj. W-M z 2008 r. Nr 198 poz. 3109)~~ uchwały nr XLIV/636/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego

Parku Krajobrazowego - Zachód (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 5616).

2. Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko - Mrągowskich. Tereny pozostające w jego granicach to głównie tereny zlokalizowane w pasie centralnym gminy, przebiegającym południkowo przez obszar gminy, oraz w części środkowo-zachodniej, obejmujące takie jeziora jak: Kiersztanowskie, Juno, Kot, Czarne, Salet, Juksty, Sarż, Piecuch, Średnie, Głębokie, Kociołek, Dobrzynek. Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich obowiązują postanowienia ~~Rozporządzenia Nr 159 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich (Dz. Urz. Woj. W-M z 2008r Nr 201, poz.3151) uchwały NR XXXIII/727/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r. poz. 415).~~
3. Obszar Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. Obszar zajmuje skraj środkowy części wschodniej obszaru gminy, obejmuje jezioro Mierzejewskie (Notyst). Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich obowiązują postanowienia Uchwały nr ~~XXII/430/12 XX/327/25~~ Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia ~~27 listopada 2012~~ 16 grudnia 2025 r. w sprawie ~~wyznaczenia~~ Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich

Granice Obszarów Chronionego Krajobrazu przebiegające wzdłuż elementów liniowych (dróg, linii kolejowych itp.), ze względów technicznych, na rysunku studium zostały poprowadzone w ich sąsiedztwie. Szczegółowy przebieg granic OCHK określają opisy granic zawarte w wymienionych wyżej przepisach powołujących te OCHK.

Granice OCHK wrysowane wzdłuż linii kolejowej nr 223 Czerwonka – Orzysz na odcinku od skrzyżowania drogi Kosewo -Zawada z linią kolejową do drogi gminnej prowadzącej na Górę Czterech Wiatrów, granica OCHK Jezior Legińsko- Mrągowskich oraz granica OCHK Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – zachód jest wspólną granicą tych obszarów. Na rysunku Studium, ze względów technicznych, granice obszarów chronionych zostały wrysowane po obu stronach linii kolejowej. Przebieg tego odcinka należy interpretować w sposób opisany powyżej.

Na obszarach chronionego krajobrazu w w/w ~~Rozporządzeniach Wojewody~~ aktach wprowadzone zostały między innymi następujące zakazy i ograniczenia, wraz ze stosownymi odstępstwami i wyjątkami:

- ~~realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) – z wyjątkami;~~
- ~~likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (z wyjątkami);~~
- ~~Wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;~~
- ~~lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (z wyjątkami);~~
- ~~dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej;~~
- ~~likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnołotnych;~~
- ~~wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.~~

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu

drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwszstormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoosuwiwkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Obszary Natura 2000.

Część obszaru gminy Mrągowo wchodzi w skład obszarów Natura 2000 będących obszarami specjalnej ochrony (OSO) bądź obszarami o znaczeniu dla wspólnoty (OZW).

Są to Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Piska PLB280008, który swoim zasięgiem obejmuje południowy pas obszaru gminy oraz obszar o znaczeniu dla wspólnoty Ostoja Piska PLH280048, zawierający się w granicach Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Piska, ~~a obejmujący południowo-wschodni skraj obszaru gminy (tereny leśne na południe od miejscowości Kosewo-Górne)~~. Poza tym na obszarze gminy znajduje się obszar o znaczeniu dla wspólnoty Gązwa PLH280011, ~~znajdujący się przy zachodniej granicy gminy~~, zawierający w swych granicach rezerwat Gązwa, oraz obszar o znaczeniu wspólnotowym Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo PLH280055, obejmujący część obszarów na wschód od jeziora Juksty.

Ostoje ptasie w ramach sieci Natura 2000 zostały utworzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, zmienionym kolejnymi rozporządzeniami Ministra Środowiska. Celem wyznaczenia ostoi jest ochrona populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymanie ich siedlisk w niepogorszonym stanie.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Piska na terenie gminy obejmuje południowy pas obszaru gminy, co stanowi nieduży fragment tej wieloprzestrzennej ostoi. Według standardowego formularza danych z lutego 2008 roku powierzchnia całej ostoi wynosi 117 802.2 ha. Puszcza Piska jest ostoją ptasią o randze europejskiej i krajowej. Na obszarze ostoi występuje co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to bardzo ważna ostoja cietrzewia. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika (PCK) i cietrzewia (PCK); ponadto obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bocian czarny, orlik krzykliwy (PCK), puchacz (PCK), rybitwa rzeczna, włochatka (PCK); w stosunkowo wysokiej liczebności występuje derkacz. Zagrożeniem jest niekontrolowana presja turystyczno-rekreacyjna, w tym presja osadnicza, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności, możliwość gradacji kambiofagów - w wyniku klęski wiatrolomów, jaka dotknęła ten obszar w roku 2002.

Obszar o znaczeniu dla wspólnoty Ostoja Piska zajmuje na obszarze gminy Mrągowo ~~niewielki fragment położony niewielkie fragmenty położone~~ w południowo-wschodnim i południowo-zachodnim skraju obszaru gminy ~~(tereny leśne na południe od miejscowości Kosewo-Górne)~~.

Według standardowego formularza danych z lutego 2009 roku powierzchnia całego obszaru wynosi 57 826,6 ha. Jest to obszar o wysokiej różnorodności biologicznej (16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Jest to ważna ostoja wydry *Lutra lutra*, bobra *Castor fiber*, i wilka *Canis lupus*. Szczególnie cenne są zachowane w naturalnym stanie zbiorowiska roślinne, zwłaszcza: grądu

subkontynentalnego, naturalnych, dystroficznych zbiorników wodnych, torfowisk przejściowych i trzęsawisk, jezior eutroficznych oraz zbiorowisk ramienic w wodach mezotroficznych.

Oprócz gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, flora obszaru obejmuje gatunki prawnie chronione oraz rzadkie i zagrożone w skali kraju i regionu. Obszar jest fragmentem ostoi ptasiej o randze europejskiej E-23.

Zagrożeniem może być intensyfikacja ruchu turystycznego i zwiększenie presji rekreacyjnej, a zwłaszcza lokalizacja domków letnich nad jeziorami. Podobnie zintensyfikowanie gospodarki leśnej, wędkarstwa, gospodarki rolnej. Teren ten jest także potencjalnie wrażliwy na obniżanie poziomu wód gruntowych.

Dla obszaru został przyjęty plan zadań ochronnych przyjęty przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze zarządzenia z dnia 16 kwietnia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 1813 z późn. zm.). W dokumencie tym zostały określone wskazania do zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Mrągowo. Zgodnie z nimi:

- należy określić granice terenów zabudowanych, zgodnie z planem zadań ochronnych (w gminie Mrągowo takie nie występują),
- ustala się ograniczenie zabudowy poza granicami terenów zabudowanych, wyznaczonych w załączniku nr 10 do zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych, z preferowaniem lokalizacji siedlisk rolniczych oraz infrastruktury technicznej (w tym drogowej), a także zabudowy uzupełniającej na działkach zabudowanych obiektami budowlanymi z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy tych obiektów oraz skupianiem zabudowy wokół zabudowy istniejącej,
- ustala się ograniczenie budowy nowych i rozbudowy istniejących pomostów i innych urządzeń wodnych, w tym kąpielisk do miejsc wskazanych w załączniku nr 10 do zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych, za wyjątkiem budowli regulacyjnych na rzekach, służących minimalizacji ryzyka powodziowego oraz budowli służących zabezpieczeniu przepraw mostowych,
- ustala się ograniczenie zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od jezior i nieuregulowanych odcinków rzek,
- ustala się, że w całej zlewni wód obszaru Natura 2000 Ostoja Piska możliwość zabudowy należy warunkować odprowadzeniem ścieków kanalizacją do oczyszczalni zapewniającej kontrolę parametrów oczyszczonych ścieków, a przypadku braku kanalizacji gromadzeniem ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych,
- ze względu na konieczność ochrony gleb hydrogenicznych (torfowych i murszowych) ustala się zakaz zabudowy na tych glebach.

Obszar o znaczeniu dla wspólnoty Gązwa PLH280011 znajduje się przy zachodniej granicy gminy i zawiera w swych granicach rezerwat Gązwa. Obszar obejmuje kompleks bagien i torfowisk. Według standardowego formularza danych z lutego 2008 roku powierzchnia ostoi wynosi 499,1 ha. Najważniejsza jego część jest chroniona jako rezerwat przyrody. Najciekawszą część obszaru stanowi torfowisko wysokie. Jest to jeden z największych takich ekosystemów w Polsce, który dotąd nie uległ zniszczeniu, z wciąż przebiegającym procesem torfotwórczym. Występują tu też bogate populacje 2 mchów, uznanych w Polsce za ginące - *Sphagnum fuscum* i *Dicranum affine*. Łącznie, dwa stwierdzone tu siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmują ok. 60% powierzchni obszaru. Odnotowano tu też obecność 4 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG (*Haliaeetus albicilla*, *Bubo bubo*, *Ciconia nigra*, *Grus grus*). Warte odnotowania jest obfite występowanie bażyny czarnej *Empetrum nigrum*. Głównym zagrożeniem jest obecność jednego dużego i szeregu mniejszych rowów odwadniających, osuszających torfowisko. Osuszanie to jest przyczyną gwałtownego rozwoju serii zbiorowisk leśnych, które zastępują typową dla otwartych torfowisk roślinność.

Dla obszaru został przyjęty plan zadań ochronnych przyjęty przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w drodze zarządzenia z dnia 30 maja 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 3072).

Obszar o znaczeniu dla wspólnoty Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo PLH280055, w obrębie gminy Mrągowo obejmuje część obszarów na wschód od jeziora Juksty. Według standardowego formularza danych z 2009 roku powierzchnia ostoi wynosi 4305,1 ha. Obszar położony jest w mezoregionie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, w makroregionie Pojezierza

Mazurskiego, na północ od drogi Mrągowo- Mikołajki. Teren pagórkowaty z licznymi zagłębieniami, oczkami śródleśnymi i śródpolnymi, stanowiącymi dogodnie siedlisko dla żółwia błotnego. Większość ostoi to grunty rolne.

Obszar ma szczególne znaczenie ze względu na silną populację żółwia błotnego (*Emys orbicularis*).

O wartości tego terenu decyduje też dobry stan zachowania jezior. Głębokie i Zełwążek z właściwie wykształconą roślinnością hydrofitów: *Ceratophylletum demersi*, *Elodeetum canadensis*, *Nupharo-Nymphaetum albae* czy *Potametum perfoliati*, duży udział siedliska z łąkami rajgrasowymi (*Arrhenatheretum elatioris*), obecność muraw kserotermicznych i występowanie rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków bezkręgowców, takich jak *Osmoderma eremita*, *Lycaena dispar*. Licznie występują oczka wodne z takimi gatunkami jak turzyca sztywna (*Carex elata*), rdest ziemnowodny (*Polygonum amphibium*) i mozga trzcinowata (*Phalaris arundinacea*), przy pewnym udziale takich taksonów, jak: wiechlina błotna (*Poa palustris*), rzepicha błotna (*Rorippa palustris*), przytulia błotna (*Galium palustre*), żabieniec babka-wodna (*Alisma plantago-aquatica*), turzyca zaostrowana (*Carex gracilis*), turzyca dzióbkwata (*C. rostrata*), manna fałdowana (*Glyceria plicata*).

Według standardowego formularza danych sporządzonego dla obszaru o znaczeniu wspólnotowym Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo głównymi zagrożeniami na tym terenie jest obniżanie się poziomu wód gruntowych, wysychanie samoczynne małych oczek wodnych oraz niszczenie małych oczek wskutek antropopresji. Populacja żółwia błotnego na tym terenie jest dość mocno zagrożona. Obecnie tylko stanowisko koło wsi Zawady jest chronione formą ochrony w postaci użytku ekologicznego. Podstawowymi zagrożeniami dla zachowania siedliska jezior na omawianym obszarze jest szeroko pojęta eutrofizacja zbiorników wodnych. Ze względu na rolniczy charakter zlewni jezior i małych zbiorników wodnych, są one poddane silnej eutrofizacji. Teren ten jest także pod coraz większym wpływem antropopresji. Jednak jako największym potencjalnym zagrożeniem dla ostoi, zgodnie z w/w formularzem danych, może być planowana droga szybkiego ruchu Olsztyn-Elk.

Dla obszaru został przyjęty plan zadań ochronnych przyjęty przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze zarządzenia z dnia 20 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 1038 z późn. zm.). W dokumencie tym zostały określone wskazania do zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Mrągowo. Zgodnie z nimi:

- na obszarach kluczowych dla ochrony miejsc lęgowych żółwia błotnego, wskazanych na załączniku nr 5, ustala się zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, oddalonej od istniejących zabudowań, mogącej negatywnie wpływać na przedmiot ochrony obszaru (ostateczny wpływ należy zbadać w procedurze oceny oddziaływania na obszar Natura 2000),
- ustala się zakaz budowy wielkoprzestrzennych ferm i tuczarni na obszarze zlewni jezior,
- realizacja nowych inwestycji, w tym zabudowy, może znacząco negatywnie wpływać na przedmioty ochrony obszaru, jego integralność oraz spójność sieci Natura 2000, zgodnie ze wskazanym w planie zadań ochronnych katalogiem zagrożeń dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, każdorazowo przed realizacją inwestycji w obszarze Natura 2000 należy szczegółowo rozważyć ich wpływ na ten obszar Natura 2000.

3.2. Pomniki przyrody.

Na terenie gminy Mrągowo ochroną pomnikową objęte są głazy:

- 2 głazy w rejonie wsi Muntowo zwane „Bliźniętami”, zbudowane z granitu szaroróżowego o wymiarach (obwód w m/wysokość w m) 11,4/2,7 i 11,3/1,8. Nr pomnika - wg rejestru wojewódzkiego - 284.
- 1 głaz w rejonie wsi Gązwa o wymiarach 9,5m/1,4m, zbudowany z granitu szarego. Nr pomnika - 285.
- 1 głaz w rejonie jez. Czarnego, granitognejs o wymiarach 9,3m/1,5m. Nr pomnika - 286.
- głaz narzutowy, granit różowy „Pomnik Wolności Ojczyzny” o wymiarach obwód - 1150 cm i wysokości 2 m, w miejscowości Stamka k/Gązwa. Nr pomnika – 957.

3.3. Kopaliny.

Na terenie gminy udokumentowane zostały złoża kruszywa naturalnego oraz wstępnie częściowo rozpoznano złoża torfów.

Kruszywo naturalne. Geologicznie w kategoriach poznania ujmowanych w Bilansie zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce (za 2011 rok) udokumentowanych jest 5 złóż, z których dwa zostały wtórnie podzielone, a więc obecnie istnieje 7 udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego. Są to złoża małe lub średniej wielkości.

Dwa małe złoża *Kiersztanowo II Pole A* i *Marcinkowo 1* mają ustanowiony obszar i teren górniczy w ramach wydanych przez Starostę Mrągowskiego koncesji na wydobywanie kopaliny. Są one wydzielone ze złóż *Kiersztanowo II* i *Marcinkowo*.

Wydobywanie kopaliny z udokumentowanego w ubiegłym wieku złoża *Polska Wieś* i *Kiersztanowo I* zostało zaniechane. Wydobywanie kopaliny z tych złóż pozostawałoby na ogół w kolizji z ochroną krajobrazu i obecnym przeznaczeniem terenów. Wydaje się, że wznowienie ich wydobywania nie powinno być brane pod uwagę.

Eksploatacja złoża *Szestno*, udokumentowanego w 2010 roku, nie została jeszcze podjęta.

Wykaz złóż kopalin z terenu gminy Mrągowo; stan na 31.XII 2010 r. (według „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce”, uzupełnione o dane późniejsze.)

Nazwa złoża	Kopalina	Miejscowość	Zasoby wg stanu na 31 XII 2010 r.	Stan prawny: K - złożę objęte terenem górniczym i koncesją na wydobywanie; uwagi
1	2	3	4	5
Kruszywo naturalne (piaski i żwiry) – zasoby w tys. ton				
Kiersztanowo I	Kruszywo naturalne	Kiersztanowo	164	Położone w obszarze chronionego krajobrazu
Kiersztanowo II	- „ -	Kiersztanowo	246	
Kiersztanowo II Pole A	- „ -	Kiersztanowo	80	K
Marcinkowo	- „ -	Marcinkowo	374	
Marcinkowo 1	- „ -	Marcinkowo	304	K
Polska Wieś	- „ -	Polska Wieś	1 013	Częściowo w obszarze chronionego krajobrazu
Szestno	- „ -	Szestno	1348	

W 1982r. wykonano wstępne rozpoznanie surowcowe terenu położonego na południe od Polskiej Wsi. Stwierdzono występowanie głównie piasków, miejscami z przewarstwieniami kruszywa grubego. Występowanie piasków i piasków ze żwirem w rejonie projektowanego wysypiska dla Mrągowo potwierdziły wiercenia wykonane dla potrzeb wysypiska. W tym rejonie na Mapie geośrodowiskowej Polski 1:50 000 (PIG-PIB Warszawa 2012) określony jest obszar prognostyczny występowania kruszywa naturalnego. Częściowo jest on położony na obszarze zalesionym i w obrębie chronionego krajobrazu.

W 1996 roku „Polgeol” W-wa wykonał inwentaryzację złóż kopalin miasta i gminy. W jej wyniku zlokalizowano 15 punktów eksploatacji kruszywa naturalnego. Wytypowano też 3 tereny spodziewanego występowania niewielkich złóż kruszywa. Znajdują się one w rejonie koloni Krzywe (najlepiej potwierdzone odkrywkami), przy drodze z Mrągowo do wsi Karwie (obecnie na tym terenie znajdują się złoża Marcinkowo i Marcinkowo I) i w okolicach Mierzejewa. Teren w rejonie Mierzejewa jako perspektywiczny został uznany też na Mapie geośrodowiskowej Polski.

Złoża torfu. Wstępnie rozpoznanie je w zachodniej i północnej części gminy. Duże złożę torfu wysokiego znajduje się na południe od Gązwy. Jego zasoby bilansowe wynoszą 12 mln m³, a średnia miąższość 3m. Złożę w dużej części jest rezerwatem przyrody.

Pozostałe złoża są to na ogół nieduże złoża torfu niskiego, w mniejszej części torfu wysokiego. Ich łączne zasoby bilansowe wynoszą ok. 2,5 mln m³. Rzeczywiste zasoby torfu na terenie całej gminy są prawdopodobnie kilkakrotnie większe. Pod częścią złóż torfu zanotowano występowanie gytii, głównie organicznej i wapiennej.

Torfy ze złóż zalegających na terenie gminy mogą być przydatne do celów rolniczych, ogrodniczych, a także w części - balneologicznych - pod warunkiem spełnienia wymagań sanitarnych.

Ponadto na terenie gminy eksploatowano złoża surowców ilastych w rejonie miejscowości Czerwonka nad jez. Juksty. Ze względu na brak surowca spełniającego wymagania przemysłu zaniechano eksploatacji, a decyzję zatwierdzającą zasoby złoża uchylono.

Nad jez. Juno na północ od Mrągowa zanotowano występowanie kredy jeziornej, lecz o bardzo małych zasobach - ok. 9 tys. ton i obecnie o obrębie obszaru chronionego krajobrazu.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Zasady ochrony dóbr kultury

Zabytki nieruchome

Na prace prowadzone w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków konieczne jest uzyskanie pozwolenia WKZ, zaś dla obiektów i obszarów w ewidencji zabytków, ale nie objętych wpisem do rejestru zabytków, konieczne jest uzgodnienie lub uzyskanie pozytywnej opinii WKZ. Zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga posiadania przez jego właściciela lub posiadacza:

- dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku nieruchomego i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości tego zabytku,
- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, określającego zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie,
- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu zagospodarowania zabytku nieruchomego wraz z otoczeniem oraz dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości.

Zabytki archeologiczne

W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, nie będącego w rejestrze zabytków, obowiązuje art. 31 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DZ.U. z 2010 r. nr 75 poz. 474. Prace ziemne należy poprzedzić badaniami archeologicznymi - ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych ustala Wojewódzki Konserwator Zabytków w drodze decyzji.

Na stanowiskach archeologicznych o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej, winny one pozostać nieużytkami. W przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przed realizacją inwestycji. Na w/w rodzaje badań archeologicznych należy bezwzględnie uzyskać pozwolenia WKZ.

Zabytki architektury ujęte w ewidencji zabytków

Odnośnie zabytków architektury ujętych w ewidencji zabytków oraz w ich otoczeniu obowiązuje:

- ochrona historycznego krajobrazu kulturowego z widokami na historyczne ośrodki miejskie i wiejskie z dominantami w postaci kościołów oraz historyczną zieleń zagospodarowaną w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych,
- ochrona zachowanej zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej w postaci układu ruralistycznego, zabytków architektury, zabytkowych parków i cmentarzy, zabytkowej zieleni zorganizowanej, np. alei przydrożnych,

- ochrona układu dróg i placów, sposobu zabudowy wsi i zależności przestrzennych, występujących pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi wsi,
- pełna ochrona obiektów historycznych w stosunku do których obowiązuje:
  - ochrona kształtu i rodzaju pokrycia dachów, artykulacja i sposób opracowania elewacji (w tym rodzaj i forma stolarki otworowej jako jednego z elementów wystroju elewacji),
  - zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzania, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego, tj. wprowadzania współczesnego rodzaju pokrycia oraz przebudowy obiektów historycznych - w tym zmian w obrębie elewacji, z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich),
  - remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycję elewacji, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia elewacji, historyczny rodzaj materiałów budowlanych.

Historyczne parki i cmentarze

W obrębie cmentarzy obowiązuje:

- ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater),
- ochrona zabytkowego drzewostanu,
- ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury, tj. ogrodzenia, pompy wody, kaplice,
- zakaz zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery),
- zakaz wycinki starodrzewia,
- zakaz likwidacji historycznych elementów małej architektury oraz zabytkowych nagrobków.

W obrębie parków obowiązuje:

- ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania,
- ochrona zabytkowego drzewostanu,
- ochrona historycznych elementów małej architektury, tj. ogrodzenia, itp.,
- zakaz zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery),
- zakaz wycinki starodrzewia,
- zakaz likwidacji historycznych elementów małej architektury.

Wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania. Wszelkie prace prowadzone w obrębie historycznych parków i cmentarzy należy uzgodnić z WKZ, a w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków-uzyskać pozwolenia WKZ na prowadzenie prac.

4.2. Zasób obiektów zabytkowych i kulturowych

Rejestr zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego z terenu gminy Mrągowo

Miejscowość	Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
BAGIENICE MAŁE		cmentarz ewangelicki	A-1622	19 lutego 1986
BOŻE		kaplica	A-1092	15 sierpnia 1968
BOŻE		dwór	A-3544	28 czerwca 1993
BOŻE		zespół folwarczny (8 obiektów)	A-3541	21 czerwca 1993
BOŻE		park dworski	A-1533	13 kwietnia 1984
BUDZISKA		cmentarz ewangelicki	A-1625	19 lutego 1986
BUDZISKA		cmentarz ewangelicki	A-1628	19 lutego 1986

GAŻWA	naprzeciw nr 10	drewniana chata	A-90	4 sierpnia 1950
GRONOWO	7	dworek	A-1093	15 sierpnia 1968
KRZYWE		cmentarz ewangelicki	A-1639	5 marca 1986
KRZYWE		cmentarz ewangelicki /przy drodze do Brejdyn/	A-1624	19 lutego 1986
LEMBRUK		cmentarz ewangelicki	A-1626	19 lutego 1986
MUNTOWO		cmentarz ewangelicki /przy drodze do Uźranek /	A-1635	20 lutego 1986
MUNTOWO		cmentarz ewangelicki /przy drodze na Zalec /	A-1635	19 lutego 1986
NIKUTOWO		cmentarz ewangelicki	A-1629	19 lutego 1986
POLSKA WIEŚ	15	chałupa	A-937	21 maja 1968
POLSKA WIEŚ		cmentarz ewangelicki	A-1630	19 lutego 1986
POPOWO SAŁĘCKIE		park	A-1458	17 marca 1983
RUSKA WIEŚ		cmentarz ewangelicki	A-1633	19 lutego 1986
RYDWĄGI		cmentarz ewangelicki	A-1631	19 lutego 1986
SZESTNO		cmentarz ewangelicki	A-1623	19 lutego 1986
SZESTNO		Kościół ewangelicko-augsburski, ob. Rzymsko-katolicki p.w. Św. Krzyża z wystrojem wnętrza i fr. polichromii	A-230	22 marca 1957
SZESTNO		pozostałości zamku zakonnego	A-553	18 lipca 1961
SZESTNO		dwór	A-4101	8 lutego 1999
SZESTNO		park zamkowy	A-1546	2 maja 1984
UŻRANKI		Kościół parafialny p.w. Apostołów Piotra i Pawła wraz z otoczeniem (działka)	A-4431	8 września 2006
WYSZEMBORK	7	chałupa	A-744	2 lutego 1968
WYSZEMBORK		cmentarz ewangelicki	A-1632	19 lutego 1986

Rejestr zabytków archeologicznych województwa warmińsko-mazurskiego z terenu gminy Mrągowo

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Nazwa Własna
NOTYST MAŁY	kopiec strażniczy	C-025	17 listopada 1949	Zamek
NOWE BAGIENICE	grodzisko wyżynne	C-020	29 lipca 1949	Szwedzki Szaniec
RYDWĄGI	grodzisko stożkowe	C-239	4 sierpnia 1997	-
SZESTNO	grodzisko wyżynne	C-022	29 lipca 1949	Stary Szaniec
WYSZEMBORK	kopiec strażniczy obwałowany	C-024	29 lipca 1949	Stary Szaniec

Aleje przydrożne znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Numer drogi	Przebieg drogi	Droga/odcinek typowany do ochrony
1509N	Młynowo – Mrągowo – Polska Wieś – Stamka – Gażwa – Zyndaki – Choszczewo – Jełmuń – Borki Wielkie –	Odcinek długości 1 km do drogi wojewódzkiej, obsadzony kasztanowcami, przed Polską

	Kobuły – Popowa Wola – Kałużyn	Wsią
1618N	Szestno – Wyszembork – Boże – skrzyżowanie z drogą nr 1968N i nr 1616N – Langanki – Nakomiady	Odcinki: 1. Wyjazdowy z Szestna 2. Wjazdowy do Wyszemborka 3. Wyszembork - Boże
1622N	Wyszembork – Boże Małe – Szczerbowo – Słabowo	Odcinek Wyszembork – Boże Małe

Aleje typowane do ochrony jako element krajobrazu kulturowego

Numer drogi	Przebieg drogi	Droga/odcinek typowany do ochrony
1509N	Młynowo – Mrągowo – Polska Wieś – Stamka – Gązwa – Zyndaki – Choszczewo – Jełmuń – Borki Wielkie – Kobuły – Popowa Wola – Kałużyn	Odcinek Mrągowo – Surmówka
1618N	Szestno – Wyszembork – Boże – skrzyżowanie z drogą nr 1968N i nr 1616N – Langanki – Nakomiady	Na całej długości
1745N	Wyszembork – Młynowo	Odcinek Popowo Sałęckie – Młynowo
1751N	Zalec (droga kraj. nr 51) – Użranki – Jora Wielka – Baranowo	Na całej długości
1968N	Św. Lipka – Wilkowo – Gronowo – droga nr 1618N	Na całej długości

Ochrona w/w alei powinna polegać na pielęgnacji i konserwacji drzew z uzupełnieniami i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznych dokumentacji.

W przypadku kolizji wymogów ochrony krajobrazu kulturowego z wymogami bezpieczeństwa ruchu drogowego i potrzeby modernizacji dróg, decyzję należy podjąć na podstawie specjalistycznej dokumentacji w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Ewidencja zabytków nieruchomych oraz spis stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Mrągowo znajdują się na końcu opracowania.

5. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH

5.1. Rolnictwo i rybactwo

Rolnictwo obok turystyki jest nadal funkcją wiodącą. W oparciu o rozpoznane warunki do produkcji rolnej przyjęto następujące kierunki rozwoju:

- Zasady prowadzenia gospodarki rolnej na obszarze MPK (strefa I, obszar IA) określa plan ochrony Parku, m. in:
  - zalecenie wprowadzenia na gruntach rolnych programów rolno-środowiskowych,

- obowiązek przestrzegania zasad nawożenia gleb gnojowicą zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz.1033),
  - zakaz realizacji obiektów inwentarskich opartych o gnojowicowy system chowu zwierząt,
  - kompostowanie obornika lub innych nawozów organicznych musi być zabezpieczone przed negatywnym wpływem warunków atmosferycznych oraz przesiąkaniem do wód podskórnych,
  - zakaz wprowadzania organizmów modyfikowanych genetycznie do upraw i hodowli;
- Intensyfikacja produkcji rolnej w strefie III „Aktywizacji gospodarczej” W strefie tej preferuje się kontynuację rozpoczętego już procesu tworzenia gospodarstw farmerskich, powstających w wyniku prywatyzowania gruntów agencji Nieruchomości Rolnych. Optymalna wielkość gospodarstw 100-1000ha.
  - Gospodarstwa rodzinne o wielkości 20-50 ha preferowane są na terenach atrakcyjnych turystycznie i jednocześnie o wysokich reżimach ochrony. Są to strefy: I „Ochronna” – obejmująca Mazurski Park Krajobrazowy wraz z OCHK Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego i strefa II „Krajobrazowa”- obejmująca tereny objęte ochroną krajobrazu. W obrębie wymienionych stref, szczególnie zaleca się tworzenie gospodarstw agroturystycznych w ramach istniejących siedlisk.
  - Wprowadzenie form ekologicznych upraw, szczególnie w strefach I „Ochronnej” i II „Krajobrazowej”.
  - Urządzenia obsługi i produkcji rolnej winny powstawać głównie poprzez restrukturyzację istniejących obiektów.
  - Technologie produkcji rolnej muszą uwzględniać wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, w szczególności zasobów wodnych - wód powierzchniowych i wglębnych.
  - Poziom produkcji zwierzęcej należy dostosować do bilansu paszowego.
  - Przy lokalizacji obiektów produkcji zwierzęcej na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują ograniczenia wynikające z Ustawy o ochronie przyrody i stosownych rozporządzeń.

Gospodarka rybacka

W zakresie gospodarki rybackiej przyjmuje się następujące zasady:

- Intensyfikacja produkcji rybackiej, która obok korzyści gospodarczych jest procesem korzystnym dla środowiska przyrodniczego jezior.
- Ograniczenia użytkowania jezior w obrębie Mazurskiego Parku Krajobrazowego określone w planie ochrony Parku.

5.2. Leśnictwo

Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o plany urządzeniowe poszczególnych nadleśnictw, w których określono obszary lasów ochronnych i wodochronnych.

Odnośnie gospodarki leśnej przyjmuje się następujące zasady:

- W celu ochrony obszarów leśnych przed antropopresją należy:
  - linie energetyczne średniego napięcia prowadzone przez obszary leśne realizować jako kablowe,
  - dążyć do zastępowania węgla ekologicznymi surowcami energetycznymi,
  - ograniczyć poruszanie się pojazdami mechanicznymi na terenach leśnych.
- Grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej. Zalecane jest zalesianie terenów o silnie skonfigurowanej rzeźbie, szczególnie tych o spadkach powyżej 18%, w celu przeciwdziałania procesom erozyjnym.

- Na obszarze Mazurskiego Parku Krajobrazowego gospodarka leśna regulowana jest planem ochrony parku.

5.3. Przemysł i rzemiosło

Rozwój działalności produkcyjnej na terenie gminy jest ograniczony uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego. Preferuje się kierunki związane z przetwórstwem surowców lokalnych - płody rolne, surowiec drzewny, produkcja zwierzęca oraz małe i średnie zakłady o swobodnych warunkach lokalizacji i technologii bezpiecznej dla środowiska.

Najkorzystniejsze warunki do lokalizacji zakładów usługowych i produkcyjnych posiada na terenie gminy strefa III - „Aktywizacji gospodarczej”, obszar IIIA i IIIB oraz strefa IV „Podmiejska”, obszar IVA.

Na terenie całej gminy, z wyłączeniem strefy I „Ochronnej”, dopuszcza się lokalizację zakładów drobnej wytwórczości i rzemiosła, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Funkcje wytwórcze winny się skupiać w rejonie wsi Marcinkowo- strefa IV „Podmiejska”, obszar IVA oraz w miejscowościach pełniących funkcje ośrodków usługowych, tj. Szestno, Wyszembork, Użranki i Boże (w części miejscowości położonej poza OChK).

We wsi Marcinkowo studium wyznacza teren pod usługi handlowe z możliwością lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².”

5.4. Turystyka

W rozwoju turystyki przyjmuje się następujące zasady:

- Uporządkowanie istniejącego zagospodarowania turystycznego poprzez podniesienie jego standardu i rozwiązanie gospodarki wodno- ściekowej.
- Poprzedzanie nowego zainwestowania rozwiązaniem gospodarki ściekowej w sposób niezagrażający środowisku.
- Rozwój turystyki krajoznawczej w obrębie strefy I „Ochronnej”.
- Rozwój bazy dla różnych form turystyki. Szczególny nacisk należy położyć na przedłużenie sezonu turystycznego.
- Budowa obiektów związanych z obsługą szlaków turystyczno- wodnych, drogowych i rowerowych.
- Nową zabudowę turystyczną należy wiązać z istniejącymi układami osadniczymi.
- Architektura obiektów winna nawiązywać do tradycyjnych form zabudowy.

Zasady rozmieszczania bazy turystycznej:

Na obszarze gminy, w oparciu o uwarunkowania i zgłaszane we wnioskach potrzeby, wyznaczono następujące rejony koncentracji funkcji turystycznych:

- w strefie podmiejskiej, w obszarze IVB jako kontynuacja już wykształconych funkcji;
- w rejonie wsi Kosewo, Zawada i Śniadowo jako kontynuacja podjętych wcześniej działań;
- rozwój wsi Zawada będzie następował w oparciu o obowiązujący plan miejscowy. W miejscowości Kosewo, ze względu na ograniczenia wynikające z sąsiedztwa Mazurskiego Parku Krajobrazowego, nie przewiduje się nowych terenów pod usługi turystyczne. Rozwój bazy turystycznej i wypoczynkowej będzie następował na zasadzie modernizacji i dopełnień. W rejonie wsi Śniadowo wyznaczone w studium tereny pod rozwój zabudowy rekreacyjnej w części już są zabudowane na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy;
- w miejscowości Kiersztanowo rozwój w oparciu o obowiązujący plan miejscowy;
- w miejscowości Grabowo tereny pod budowę stacji wodnej wyznaczone są w obowiązującym planie miejscowym;
- w miejscowości Notyst Wielki w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- w miejscowości Lasowiec i Popowo Salęckie zabudowa letniskowa realizowana jest w oparciu o obowiązujące plany miejscowe.

Hotele

W planach miejscowych zaprojektowano tereny pod usługi hotelarskie w obrębie Probank, we wsi Kiersztanowo, w obrębie Szestno nad jeziorem Juno, w miejscowości Notyst Wielki i w rejonie Góry Czterech Wiatrów. W miejscowościach Troszczykowo i Śniodowo modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów.

Pensjonaty

Tereny pod zabudowę mieszkalno-pensjonatową wyznaczone są w planach miejscowych w obrębie Probank w strefie IV „Podmiejskiej”, obszar IVB i w Kiersztanowie.

W miejscowości Ruska Wieś funkcjonują dwa pensjonaty. Nie przewiduje się nowych terenów pod usługi turystyczne. Rozwój bazy turystycznej i wypoczynkowej będzie następował na zasadzie modernizacji i dopełnień, ew. na terenach rozwojowych.

Sport

Tereny usług sportowych wraz z obiektami towarzyszącymi przewiduje się w Kiersztanowie. Na Górze Czterech Wiatrów istnieje baza do uprawiania sportów zimowych – narciarskie trasy zjazdowe, saneczkowe wraz z obiektami obsługującymi.

Agroturystyka

Agroturystyka może być rozwijana na terenie całej gminy, a w szczególności na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny w ramach istniejących siedlisk.

Szlaki turystyczne

Wodne

- szlak kajakowy rzeki Krutyni o znaczeniu między narodowym;
- szlak kajakowy w ciągu rzeki Dajny, przebiegający przez jeziora: Wągiel, Wierzbowskie, Czos, Juno, Kiersztanowskie;
- szlak żeglowny łączącym jezioro Czos z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi projektowanym kanałem wodnym; przebieg tego kanału pokazano schematycznie na rysunku studium;
- wszystkie szlaki wymagają urządzenia i wyposażenia w obiekty obsługujące. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Grabowa przewidziana jest lokalizacja ośrodka dla obsługi turystyki wodnej.

Rowerowe

Ścieżki rowerowe omówiono w pkt. 9.3.

6. ZASADY ROZWOJU OSADNICTWA

Według Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, uchwalonego w 2015 r., miasto Mrągowo stanowi lokalny ośrodek osadniczy II stopnia spełniający ważną rolę w aktywizowaniu obszaru. Powinna tu następować koncentracja funkcji gospodarczych i usługowych, również dla potrzeb obsługi obszarów wiejskich.

Głównymi ośrodkami rozwoju osadnictwa w gminie Mrągowo będą jednostki podmiejskie: Marcinkowo, Szestno, Polska Wieś oraz miejscowości, dla których przewiduje się szerszy rozwój bazy turystycznej: strefa podmiejska (obszar IVB), Zawada, Kiersztanowo, Lasowiec, Popowo Salęckie, Grabowo, Śniodowo.

Rozwój miejscowości położonych na terenach najbardziej cennych przyrodniczo oraz na terenach, gdzie chłonność rekreacyjna jest ograniczona ze względu na sąsiedztwo terenów przewidzianych do intensywnego rozwoju, winien być ograniczony. Są to miejscowości: Probank, Probank Nowy, Wierzbowo, Krzywe, Czerwonki. Konieczna jest konsekwentna polityka hamowania nadmiernego wzrostu w tych rejonach.

Miejscowości, których możliwości rozwoju określono jako „rozwój umiarkowany”, nie powinny rozwijać się w sposób prowadzący do zasadniczych zmian obecnego układu przestrzennego.

7. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

7.1. Drogi

Funkcjonalny układ komunikacyjny, który zapewnia obsługę komunikacyjną gminy tworzą drogi zaliczone do układu:

- nadrzędnego
- podstawowego
- pomocniczego
-

W układzie nadrzędnym znalazły się drogi:

- droga krajowa nr 16 Grudziądz – Olsztyn – Mrągowo - Augustów – gr. państwa

zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa jest jedną z najważniejszych dróg w układzie komunikacyjnym województwa i regionu. Główna oś komunikacyjna województwa w układzie równoleżnikowym. Wiąże AI z Via Balticą. Zgodnie z polityką transportową TEN-T (transeuropejska sieć transportowa) zaliczona do dróg, której realizacja przewidziana w pierwszej kolejności. W gminie jest główną osią komunikacyjną, która przejmując ruch tranzytowy.

Droga ta ma założoną klasę GP – główną ruchu przyspieszonego, postulowana do podniesienia i wpisania do sieci dróg ekspresowych. W opracowaniach projektowych droga nr 16 projektowana jest w parametrach drogi S, dla której należy zachować rezerwę terenu 100 m w liniach rozgraniczających.

Odcinek granica gminy Mrągowo do drogi nr 59 posiada przygotowane warianty przebudowy drogi nr 16 po nowym śladzie. Wskazano preferowany wariant przebiegu tego odcinka do wydania decyzji środowiskowej. Zaproponowano powiązanie drogi nr 16 z przyległym terenem poprzez dwa węzły: Bagienice i Mrągowo (powiązanie z drogą nr 59). Odcinek Mrągowo – Ełk z uwagi na ochronę terenów przyrodniczych ma przygotowane 2 warianty przebiegu, powyższe warianty prowadzone są po nowym terenie. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem materiałów do wydania decyzji środowiskowej.

Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych należy zachować odległość od krawędzi projektowanej zgodnie z przepisami odrębnymi

- droga krajowa nr 59 Giżycko - Mrągowo - Piecki - Rozogi

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa jest ważną drogą w układzie komunikacyjnym województwa i regionu. Wiąże Wielkie Jeziora Mazurskie z centrum kraju poprzez drogę nr 53 Olsztyn- Szczytno- Pułtusk, wiąże bezpośrednio ze sobą ośrodki powiatowe tj. Szczytno, Mrągowo i Giżycko. W gminie jest główną osią komunikacyjną, która przejmując ruch tranzytowy.

Droga ta ma założoną klasę GP – główną ruchu przyspieszonego, powinna być przebudowana do wymaganych parametrów. Docelowo należy zachować rezerwę pasa terenu 40 m w liniach rozgraniczających drogi oraz przewidzieć rezerwę terenu pod przebudowę drogi w miejscowościach: Muntowo, Zalec i Mierzejewo.

Odnośnie lokalizowania obiektów budowlanych w sąsiedztwie dróg krajowych obowiązują następujące zasady:

- projektowane urządzenia sieci infrastruktury technicznej należy lokalizować poza pasem istniejącej i projektowanej drogi krajowej i prostopadle do osi drogi z zachowaniem przepisów o drogach publicznych,
- dla obiektów budowlanych należy zachować minimalną odległość od zewnętrznej krawędzi jezdni zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ścieżki rowerowe należy lokalizować poza pasem drogowym, niezależnie od niwelety i przekroju drogi krajowej,
- odległość planowanych turbin wiatrowych od granicy pasa drogowego drogi krajowej nie może być mniejsza niż maksymalna wysokość obiektu (wysokość ponad poziom terenu skrajnego punktu wirnika/ skrzydła elektrowni wiatrowej w pozycji pionowej) powiększona o 50%.

Układ podstawowy gminy powinien zapewnić powiązanie gminy z powiatem, gmin pomiędzy sobą oraz pełnić funkcję głównych powiązań sieci osadniczej na obszarze gminy. Układ podstawowy gminy oparty został na drogach wojewódzkich i wybranych drogach powiatowych. Są to następujące ciągi drogowe:

- droga wojewódzka nr 591 Mrągowo – Kętrzyn - gr. państwa

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa jest to ważna droga w układzie komunikacyjnym województwa, wiąże Mrągowo z Kętrzynem, dwa ośrodki miejskie ze sobą, oraz poprzez drogę nr 16 umożliwia powiązanie z Olsztynem powiatu kętrzyńskiego. W przyszłości ma obsłużyć przejście graniczne w Barcianach. Przenosi duże natężenie ruchu tranzytowego z terenów północnych województwa. Należy dążyć, aby droga ta miała parametry klasy G- droga główna rezerwując teren 30 m w liniach rozgraniczających.

- droga wojewódzka nr 600 Mrągowo-Kałęczyn-Szczytno

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa jest to droga w układzie komunikacyjnym województwa, która poprzez drogi nr 57 i 58 umożliwia połączenie Wielkich Jezior Mazurskich z południową częścią kraju, wiąże Mrągowo ze Szczytnem. Dla powyższej drogi założono klasę Z- zbiorczą, dla której należy zarezerwować teren w liniach rozgraniczających 25 m pod jej przebudowę.

Zgodnie z ustawą o drogach publicznych, do kategorii dróg powiatowych publicznych winny należeć drogi zapewniające połączenie miasta będącego siedzibą powiatu z siedzibami gmin oraz siedzib gmin między sobą.

Analizując funkcję dróg powiatowych w układzie podstawowym nie wszystkie drogi powiatowe należące do dróg kategorii powiatowej publicznej powinny być w układzie podstawowym.

Drogi układu podstawowego tworzyć będą następujące drogi publiczne powiatowe:

nr 1509 N	Młynowo- Mrągowo – Gązwa - Zyndaki
nr 1616 N	dr. nr 1618N – Słabowo- Ryn
nr 1618 N	odc. Szestno - Nakomiady
nr 1699 N	Święta Lipka-Szestno
nr 1751 N	Zalec- Uźranki-Baranowo

Drogi układu podstawowego wymagają modernizacji do parametrów klasy „Z”- zbiorczej, zalecana rezerwa terenu 25-20 m w liniach rozgraniczających.

Układ pomocniczy wspomaga układ podstawowy gminy, zapewnia obsługę sieci osadniczej rozproszonej i skupionej oraz dojazdu do ośrodków turystycznych lasów i pól. Oparty jest na drogach publicznych powiatowych, które nie weszły do układu podstawowego i gminnych.

Drogi **powiatowe** włączone do układu pomocniczego to:

Nr drogi	Przebieg drogi
1509 N	Młynowo – Mrągowo – Gązwa – Zyndaki – Choszczewo – Borki Wlk. – Kobyłty – Popowo – Kałęczyn
1616 N	dr. nr 1618 N - Słabowo – Ryn
1618 N	Szestno – Nakomiady
1620 N	Rydwągi – Gronowo
1622 N	Wyszembork – Słabowo
1630 N	dr. woj. nr 590 (Szymanowo) – Gązwa
1632 N	Młynik – Marcinkowo
1634 N	Sorkwity – Grabowo – Krzywe
1699 N	Święta Lipka - Szestno
1739 N	Budziska – Sądry
1741 N	dr. nr 1620 N – Boże

1743 N	Wyszembork – Zalec
1745 N	Wyszembork – Młynowo
1747 N	dr. kraj. nr 59 (Mragowo) – Probark – Ostrów Pieckowski
1749 N	dr. kraj. nr 59 (Muntowo) – Kosewo – Kosowiec (dr. woj. nr 610)
1751 N	Zalec (dr. kraj. nr 59) – Użranki – Jora Wlk. – Baranowo
1753 N	Mierzejewo – Użranki
1757 N	Gązwa – Sorkwity
1763 N	Bagienice – Grabowo
1767 N	Nikutowo – Krzywe – Brejdyny
1914 N	Nikutowo – Wierzbowo
1916 N	Notyst Wlk. – Notyst Mały
1968 N	Św. Lipka – Wilkowo – Gronowo – dr. nr 1618 N

Drogi **gminne**, które należy uwzględnić jako połączenia będące drogami publicznymi w gminie to następujące ciągi:

Nr drogi	Przebieg drogi
169001 N	gr. gm. (Pilec) - Rydwągi
169002 N	dr. pow. nr 1699 N (Lembruk) – dr. wojew. nr. 591 (Ruska Wieś)
169003 N	Szestno kol. - Szestno
169004 N	dr. pow. nr 1699 N - Szestno
169005 N	Kiersztanowo – Polska Wieś
169006 N	dr. gm. nr 169005 N (Kiersztanowo) – dr. pow. nr 1509 N
169007 N	dr. pow. nr 1509 N – Polska Wieś kol. – dr. gm. nr 169008 N (zalicza się dz. nr 200/18,200/19,200/22)
169008 N	Polska Wieś – (oczyszczalnia ścieków)
169009 N	Gązwa - Mragowo
169010 N	Lasowiec – Bagienice Małe
169011 N	Bagienice Małe – dr. kraj. nr 16 (Bagienice)
169012 N	Nowe Bagienice – (jez. Sarż)
169013 N	gr. gm. – Wólka Bagnowska
169014 N	(jez. Kociotek) - Marcinkowo
169015 N	Lasowiec - Marcinkowo
169016 N	dr. gm. nr 169017 N – Marcinkowo kol. – dr. wojew. nr 600 (Karwie)
169017 N	Marcinkowo – dr. wojew. nr 600 (Karwie)
169018 N	Marcinkowo – (cmentarz)
169019 N	Marcinkowo - Mragowo
169020 N	dr. gm. nr 169019 N (Marcinkowo) – dr. wojew. nr 600
169021 N	Karwie – dr. pow. nr 1767 N
169022 N	dr. gm. nr. 169016 N – dr. wojew. nr 600
169023 N	Dobroszewo – dr. gm. nr. 169022 N
169024 N	dr. wojew. nr 600 (Karwie) – dr. pow. nr 1767 N (Krzywe)
169025 N	Grabowo kol. - Grabowo
169026 N	Grabowo – gr. gm.
169027 N	dr. pow. nr 1968 N - Palestyna
169028 N	dr. pow. nr 1968 N (Gronowo) – Gronowo kol.
169029 N	Gronowo - Boże
169030 N	dr. pow. nr 1741 N – dr. pow. nr 1618 N (Boże)
169031 N	Boża Wólka – dr. gm. nr 169032 N
169032 N	dr. wojew. nr 591 – Ruska Wieś - Boże
169033 N	Boża Wólka – dr. gm. nr 169032 N (Ruska Wieś)
169034 N	Wyszembork – (cmentarz)

169035 N	Szestno – Popowo Sałęckie - Muntowo
169036 N	Mrażowo - Młynowo
169037 N	Młynowo kol. – dr. kraj. nr 59
169038 N	Wola Muntowska – dr. kraj. nr 59 - Czerwonki
169039 N	dr. kraj. nr 59 - Wierzbowo
169040 N	Wierzbowo – Wólka Baranowska
169041 N	Wierzbowo – gr. gm.
169042 N	gr. gm. – Nowy Probark
169043 N	Zalec – Zalec kol.
169044 N	Zalec kol. – dr. kraj. nr 59
169045 N	Sądry – gr. gm.
169046 N	Mierzejewo – (jez. Mierzejewskie)
169047 N	dr. pow. nr 1753 N – Zalec kol. – Notyst Mały
169048 N	Notyst Wielki – gr. gm.
169049 N	Zalec – Notyst Mały kol.
169050 N	dr. pow. nr 1749 N (Pełkowo) - Uźranki
169051 N	Śniadowo – dr. gm. nr 169050 N
169052 N	Kosewo - Uźranki
169053 N	dr. gm. nr 169052 N (Uźranki) – gr. gm.
169054 N	Kosewo – Kosewo kol. – dr. kraj. nr 16
169055 N	dr. kraj. nr 16 (Kosewo) - Kucze
169056 N	gr. gm. – Kosewo Górne
169057 N	Kosewo - droga prowadzona przez działki nr: 134, 143, 154, 170, 171/2, 171/4, 171/9, 171/12, 171/13, 171/15, 174/6, 179/5, 186/1
bez numeru	działka nr 183/2, obręb Bagienice Małe

Drogom powiatowym w układzie pomocniczym należy nadać klasę „L” – lokalną i zabezpieczyć pas 15 m w liniach rozgraniczających.

Drogi gminne wymagają poprawy stanu technicznego dróg, wzmocnienia nawierzchni, oraz zapewnienia widoczności na łukach. Nadaje się im klasę dojazdową „D”, wymagają one zabezpieczenia pasa 15- 12 m w liniach rozgraniczających.

Z uwagi na bezpieczeństwo pieszych i ruch na drogach w miejscowościach na obszarze gminy należy przewidzieć w terenie zabudowanym chodniki i przejścia dla pieszych.

Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych w sąsiedztwie dróg należy zachować odległość od krawędzi jezdni zgodnie z przepisami odrębnymi.

7.2. Kolej

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 223 Czerwonka – Orzysz znaczenia regionalnego, linia drugorzędna, jednotorowa. Aktualnie na tej linii zawieszono przewozy.

Z uwagi na przyjazny dla środowiska środek transportu, jakim jest kolej należy dążyć do przebudowy tej linii. Kolej winna być wykorzystana dla przewozów zarówno osobowych jak i towarowych.

7.3. Ścieżki rowerowe

Z Planu województwa wynika, że przez gminę Mrągowo przebiegają:

- Trasa międzyregionalna **Suwałki – Orzysz – Mrągowo – Biskupiec - Olsztyn**, która umożliwi powiązanie Suwałk i Olsztyna. Łączy część środkową województwa ze wschodnią.
- Trasa międzyregionalna **Karwica - Ruciane Nida – Mrągowo - Święta Lipka – Drogosze**, która umożliwi połączenie tras międzynarodowych przebiegających przez województwo.
- Trasa międzyregionalna **Mrągowo – Ryn**, która wiąże ze sobą pojezierze Mrągowskie z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.

Jako uzupełnienie powyższych tras zaproponowano trasy lokalne, których zasięg wychodzi poza gminę. Tak projektowane trasy zapewniają powiązania wszystkich ważnych tras ze sobą na obszarze gminy i terenach przyległych.

Trasy lokalne, które są szlakami ziemi Mrągowskiej na terenie gminy to:

Szlak wokół j.Juno

Mrągowo -Popowo Sałęckie - Szestno - Kiersztanowo – Polska Wieś- _Mrągowo

Szlak Duża Pętla Mrągowska

Mrągowo - Wierzbowo - Żabieniec - Jakubowo - Probark

Szlak Lasy Sorkwickie

Lasowiec – Gązwa – Stama – Młynik – Bałowo – Pustniki – Stary Gieląd – Sorkwity – Bagienice Małe – Lasowiec

Proponowane do uzupełnienia trasy to:

- szlak wokół jeziora Czos,
- Świeta Lipka- Pilec- Gizewo- Polska Wieś- Mrągowo- Popowo Sałęckie- Muntowo- Użranki- Jora Wielka,
- Muntowo- Kosewo- Jeziorko,
- Nikutowo - Krzywe – Brejdyny.

Trasy lokalne na wielu odcinkach pokrywają się z wyznaczonymi trasami międzyregionalnymi w Planie Województwa. Ten fakt wskazuje o charakterze tras nie tylko lokalnych, ale ważnych dla regionu. Projektowane trasy prowadzone są przez najciekawsze krajobrazowo i kulturowo obszary gminy, po drogach o nawierzchni asfaltowej i gruntowej.

Obszary dla realizacji zadań rządowych

1. Budowa drogi krajowej nr 16 Olsztyn- Mrągowo- Elk.
2. Przebudowa i utrzymanie drogi krajowej nr 59 Giżycko -Rozogi w miejscowościach Młynowo, Zalec, Mierzejewo.

Obszary dla realizacji zadań samorządu województwa

1. Modernizacja i utrzymanie dróg wojewódzkich nr 591 Mrągowo- Kętrzyn- Gr. Państwa, nr 600 Mrągowo – Szczytno.
2. Budowa chodników w miejscowościach przy drogach wojewódzkich.

Obszary dla realizacji zadań samorządu powiatowego

1. Przebudowa i utrzymanie dróg powiatowych.
2. Remonty nawierzchni odcinków dróg powiatowych.
3. Przebudowa nienormatywnych mostów.
4. Budowa parkingów przy drogach powiatowych.
5. Budowa chodników w miejscowościach przy drogach powiatowych.

Obszary dla realizacji zadań samorządu gminnego

1. Przebudowa i utrzymanie dróg gminnych.
2. Budowa chodników.
3. Budowa i utrzymanie odwodnienia przy drogach.
4. Budowa i oznakowanie tras rowerowych.

8. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1. Gospodarka wodna

Możliwości zaopatrzenia w wodę pitną na terenie gminy ocenia się ogólnie jako średnio korzystne. Szacuje się, że istnieją spore rezerwy w dyspozycyjnych zasobach użytkowych wód

podziemnych. Negatywnymi zjawiskami są mało wydajne warstwy wodonośne (lub ich brak) w północno-wschodniej części obszaru gminy oraz dość niska jakość wód w północnej części gminy, gdzie wody na ogół wymagają skomplikowanego uzdatniania.

Zasadnicze elementy systemu gminnych sieci wodociągowych:

Stopień zwodociągowania gminy Mrągowo wynosi blisko 81,2% (dane na 2011 r.)

Zaopatrzenie w wodę oparte jest na 10 komunalnych ujęciach głębinowych. Dodatkowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest 12 indywidualnych ujęć głębinowych, 3 zbiorniki zakryte oraz szereg indywidualnych studni kopanych.

Istniejące ujęcia zaspokajają potrzeby mieszkańców gminy.

Rozwój gminy w kierunku turystyki, rolnictwa oraz przetwórstwa żywności będzie skutkował wzrostem zapotrzebowania na wodę, co wymaga zarówno modernizacji istniejących ujęć jak i likwidacji problemów związanych z uzdatnianiem i przesyłaniem wody.

Zestawienie ujęć wody

Lp	Miejscowość	Rodzaj ujęcia	Parametry ujęć wody		Zasięg obsługi ujęcia
			Wydajność ujęcia w m ³ /dobę	Strefa ujęcia wody	
1.	Gązwa	głębinowe	26	bezpośr.	Gązwa, Polska Wieś (kolonia)
2.	Grabowo	głębinowe		bezpośr.	Wólka Bagnowska, Dobroszewo, Krzywe
3.	Gronowo	głębinowe	103,3	bezpośr.	Gronowo, Ruska Wieś, Rydwągi
4.	Kosewo	głębinowe	287	bezpośr.	Kosewo, Probark, Zawady
5.	Mierzejewo	głębinowe	144,9	bezpośr.	Mierzejewo, Sądry, Szczerbów, Budziska
6.	Probark	głębinowe	10,2	bezpośr.	Probark - kolonia
7.	Szestno	głębinowe	200,0	bezpośr.	Szestno,
8.	Uźranki	głębinowe	136,5	bezpośr.	Uźranki, Zalec, Notyst Wielki, Notyst Mały
9.	Wierzbowo	głębinowe	85,5	bezpośr.	Wierzbowo
10.	Wyszembork	głębinowe	92,0	bezpośr.	Wyszembork, Boże, Boże Małe, Brodzikowo

Miejscowości Polska Wieś, Kiersztanowo oraz Marcinkowo, Bagienice, Bagienice Małe, Nowe Bagienice zaopatrywane są z sieci miejskiej miasta Mrągowo.

Kierunki rozwoju i zasady działań

- Rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej w kierunku zabudowy kolonijnej i rozproszonej oraz łączenie małych sieci w większe
- Modernizacja istniejących stacji wodociągowych polegające na przebudowie budynków, wymianie urządzeń pod kątem zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i poprawienia jakości wody (zmniejszenie zanieczyszczeń w wodzie uzdatnionej), automatyzacja procesów technologicznych
- Bieżąca modernizacja i konserwacja zbiorowych ujęć wody oraz sieci wodociągowej.
- Ujęcia wody wyłączone z eksploatacji w miejscowościach Nikutowo, Troszczykowo, Młynowo, Probark, Marcinkowo pozostawić jako ujęcia awaryjne.
- Wszystkie ujęcia wody na terenie gminy mają wyznaczone bezpośrednie strefy ochrony sanitarnej.

Docelowo planowane jest objęcie siecią wodociągową całego obszaru gminy.

8.2. Kanalizacja deszczowa

Nadal nierozwiązanym problemem pozostaje sieć kanalizacji deszczowej, zwłaszcza w rejonach natężonego ruchu samochodowego. Jedynie odprowadzenie wód deszczowych nowej infrastruktury drogowej rozwiązane jest poprzez indywidualne osadniki, odprowadzające oczyszczone ścieki deszczowe do istniejącego systemu melioracyjnego.

8.3. Gospodarka ściekowa

Kierunki rozwoju i zasady działań, postulowane rozwiązania projektowe dla rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej:

Większość terenu gminy Mrągowo zajmuje obszar zlewni jezior przepływowych i wpływających do nich cieków, (z wyłączeniem miejscowości Rydwągi i Gronowo), na którym, ze względu na ochronę wód powierzchniowych konieczny jest wysoki stopień oczyszczania wprowadzanych ścieków.

Docelowo zakłada się skanalizowanie wszystkich miejscowości wg następujących zasad:

- Na terenach bez izolacji lub o izolacji nieciągłej wód wglębnych od powierzchni likwidacja istniejących szamb. Inwestowanie na tych obszarach winno być poprzedzone rozwiązaniem gospodarki wodno – ściekowej. Realizacja kanalizacji sanitarnej winna być prowadzona równolegle z realizacją sieci wodociągowej. Obszary o wysokiej wrażliwość wód podziemnych na zanieczyszczenia, gdzie w celu ochrony wód podziemnych należy stosować zabezpieczenia o wysokim standardzie, znajdują się przy jez. Czos, jez. Juno z miejscowościami Kiersztanowo i Polska Wieś, następnie obszar w południowej części gminy z miejscowościami Głazowo, Krzywe, Kromnice, Wierzbowo, oraz obszar we wschodniej części gminy z miejscowościami Notyst Mały, Notyst Wielki, także wydzielony teren przy miejscowości Budziska.
- Ograniczenia związane z odprowadzeniem ścieków do wód występują również przy jez. Probarskim i jez. Kuc – ze względu na bezodpływowy charakter w/w jezior (oraz bardzo ograniczone możliwości odprowadzania zanieczyszczeń przez wody podziemne) postuluje się prawny zakaz zrzutu ścieków do wód powierzchniowych w tym obszarze (Kosewo, Górne Kosewo i kolonia Kosewo oraz Probark i nowy Probark).
- Na pozostałych terenach ścieki z zabudowy zwartej i rozproszonej powinny być odprowadzone do kanalizacji zbiorczej, a wszystkie inne rozwiązania winny być poprzedzone szczegółowymi badaniami hydrogeologicznymi wskazującymi możliwości utylizacji ścieków.

Zasadnicze elementy systemu kanalizacji sanitarnej:

System odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy oparty jest na dwóch oczyszczalniach ścieków:

- w Polskiej Wsi - oczyszczalnia chemiczno -biologiczno-mechaniczna obsługująca miasto Mrągowo,

- w miejscowości Boże - oczyszczalnia biologiczno-mechaniczna.

Wg. danych na 2011 r. 25.7% ogółu ludności korzysta z instalacji kanalizacyjnej.

W celu uzyskania funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu kanalizacji sanitarnej (w tym modernizację w/w oczyszczalni oraz skanalizowanie pobliskich miejscowości, utworzono na terenie gminy dwie aglomeracje:

- Aglomeracja Mrągowo, wyznaczona rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr 12 z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Mrągowo (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. Nr 34 z dnia 07 marca 2006 r. poz.723, która obejmuje swym zasięgiem miejscowości Mrągowo, Polska Wieś, Bagienice Małe, Śniadowo, Zalec, Lasowiec, Kiersztanowo, Zawada, Muntowo, Młynowo, Popowo Sałęckie, Piotrówka, Czerwonki, Probark, Nowy Probark, Kosewo, Kosewo Górne, Mierzejewo, Notyst Mały, Notyst Wielki, Bagienice, Nowe Bagienice, Karwie, Uźranki, Sądry, Nikutowo – zlewnia oczyszczalni w Polskiej Wsi.

Gmina zamierza ograniczyć zasięg aglomeracji Mrągowo do następujących miejscowości: Marcinkowo, Polska Wieś, Probark, Lasowiec. Toczy się postępowanie w sprawie dokonania tej zmiany.

Powyższe działania administracyjne nie zmieniają zasady odprowadzenia ścieków z miejscowości objętych obecnie aglomeracją do oczyszczalni w Polskiej Wsi.

- Aglomeracja Boże, uchwalona uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr XXXI/595/09 z dnia 30 czerwca 2009 r., która obejmuje swym zasięgiem miejscowości Boże, Lembruk, Ruska Wieś, Rydwągi, Szestno oraz Wyszembork – zlewnia oczyszczalni w miejscowości Boże.

Stan istniejący

Kanalizacja sanitarna na terenie objętym Aglomeracją Boże została zrealizowana prawie w całości. Pozostał do realizacji odcinek Polska Wieś – Rydwągi i likwidacja oczyszczalni w Rydwągach.

W obrębie Aglomeracji Mrągowo skanalizowano następujące miejscowości: Polska Wieś, Marcinkowo, Góra Czterech Wiatrów. Zrealizowano główną przepompownię w Probarku.

Ponadto gmina posiada pozwolenie na budowę kanalizacji sanitarnej obejmującej miejscowości:

- Probark, Kosewo, Zawada (ścieki sanitarne z miejscowości Probark, Kosewo, Zawada będą przepompowane przez projektowane przepompownie ścieków rurociągami tłocznymi sanitarnymi do istniejącej głównej przepompowni ścieków w Probarku. Przepompownia ta poprzez sieć kanalizacji sanitarnej w Mrągowie przepompowuje ścieki sanitarne do oczyszczalni w Polskiej Wsi.
- Śniadowo, Uźranki – ścieki kanalizacji sanitarnej doprowadzane będą kanałami grawitacyjnymi i rurociągami tłocznymi do głównej przepompowni ścieków w w/w miejscowościach, i dalej ścieki będą przepompowywane do istniejącej przepompowni ścieków w Probarku.
- Młynowo, Muntowo, Popowo Sałęckie. Odbiornikiem ścieków sanitarnych z wymienionych wsi będzie istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej miasta Mrągowo z odprowadzeniem do oczyszczalni w Polskiej Wsi.
- Czewonka, Mierzejewo i Zalec - do rurociągu tłoczno sanitarnego zaprojektowanego dla wsi Młynowo, Wola Muntowska, Muntowo.

W toku opracowania są kolejne projekty kanalizacji sanitarnej.

Do aglomeracji ściekowych nie zostały włączone miejscowości leżące poza zlewniami dwóch głównych oczyszczalni. Skanalizowanie tych miejscowości będzie wymagało indywidualnego rozwiązania. Są to:

W pobliżu aglomeracji Mrągowskiej:

- Nikutowo, Gązwa, Wierzbowo - postuluje się włączyć do systemu kanalizacji z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Polskiej Wsi.

W południowo - zachodniej części gminy:

- Wólka Bagnowska, Grabowo, Krzywe - są to miejscowości położone peryferyjnie w stosunku do istniejących oczyszczalni ścieków. Brak jest również w bliskiej odległości odbiornika. W związku z tym najbardziej racjonalnym rozwiązaniem będzie odprowadzenie ścieków do oczyszczalni na terenie gminy Piecki.

W północno-wschodniej części gminy, w pobliżu aglomeracji Boże:

- Gronowo, Boża Wólka – postuluje się włączenie do oczyszczalni w Bożem.
- Szczerbowo, Budziska - zakłada się dwa warianty skanalizowania- do oczyszczalni w Bożem lub rozwiązania indywidualne.

8.4. Gospodarka cieplna

W zakresie gospodarki cieplnej wskazane są następujące kierunki działań:

- modernizacja istniejących kotłowni w zabudowie wielorodzinnej polegająca na automatyzacji pracy przez wymianę kotłów na paliwo stałe na kotły na olej opalowy,
- zmniejszenie zużycia ciepła w budynkach wielorodzinnych poprzez ocieplenie ścian zewnętrznych, wymianę stolarki, opomiarowanie mieszkań.

8.5. Elektroenergetyka

Gmina Mrągowo zasilana jest ze stacji elektroenergetycznej 110/15kV GPZ Mrągowo liniami średniego napięcia 15kV i dalej poprzez stacje transformatorowe 15/04kV oraz linie niskiego napięcia 0,4kV. Przyłączanie kolejnych odbiorców będzie mogło być realizowane po wykonaniu lokalnych dowiązań do istniejącej sieci 15kV i budowie, w zależności od potrzeb, stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Lokalizacja nowych inwestycji w rejonie jeziora Czos będzie wymagała budowy sieci 15 kV i stacji transformatorowych. W planach miejscowych należy rezerwować teren pod w/w obiekty.

Wzdłuż osi linii napowietrznej WN 110 kV oraz SN 15 kV obowiązuje obustronna strefa wolna od zabudowy kubaturowej, zgodnie z przepisami odrębnymi. W strefie tej lokalizacja obiektów budowlanych lub zmiana sposobu zagospodarowania może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci. Również przebudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej związana z projektowanym sposobem zagospodarowania terenu, niezależnie od poziomu jej napięcia, może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci.

W celu zapewnienia dostaw energii elektrycznej na potrzeby nowych odbiorców niezbędne będzie wybudowanie na terenie gminy nowych linii elektroenergetycznych 110 kV i 15 kV oraz budowy nowej stacji elektroenergetycznej 110/15kV GPZ Mrągowo-Zachód, budowy nowych stacji elektroenergetycznych 15/04 kV wraz z wykonaniem powiązań funkcjonalnych z istniejącymi i projektowanymi liniami 15kV, i 0,4 kV. Orientacyjną lokalizację stacji elektroenergetycznej 110/15kV oraz linii elektroenergetycznej 110 kV pokazano na rysunku Studium. Szczegółowa lokalizacja stacji elektroenergetycznej 110/15kV, 15/04kV oraz linii elektroenergetycznych zostaną ustalone na etapie sporządzania dokumentacji budowlanej.

Wymogi ochrony środowiska, przede wszystkim konieczność ograniczenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery, powodują poszukiwania alternatywnych źródeł energii. Dopuszcza się na terenie gminy, z wyłączeniem terenów objętych prawnymi, terytorialnymi formami ochrony przyrody, lokalizowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Nie wyznacza się obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

8.6. Telekomunikacja

Rozwój cywilizacyjny i związany z tym postęp w zakresie łączności publicznej powoduje konieczność rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i

bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie.

Inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, można lokalizować na całym terenie gminy, jeżeli taka inwestycja zgodna jest z przepisami odrębnymi. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać regulacje zawarte w przepisach ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych w szczególności nie można ustalać zakazów lub rozwiązań, które uniemożliwiałyby lokalizowania w/w inwestycji.

Teren gminy winien być objęty zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemem sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej.

8.7. Gazownictwo

Na terenie gminy występuje sieć gazowa wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia.

Są to:

- gazociąg wysokiego ciśnienia DN150 mm PN 6,3 MPa relacji Szczytno-Mragowo, rok budowy 1976
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN125 mm PN 6,3 MPa relacji Mragowo - Giżycko, rok budowy 1977
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN10 mm PN 6,3 MPa relacji Mragowo -Kętrzyn, rok budowy 1978

Wzdłuż istniejących gazociągów w odległości 3 m projektowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN300 mm PN 6,3 MPa relacji Rybno-Młynowo-Muławki k/ Kętrzyna. Dla tego gazociągu należy zachować strefę kontrolowaną o szerokości 6,00 m, której linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu. W strefie tej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu zgodnie z przepisami odrębnymi.

W sprzyjających warunkach ekonomicznych i wystarczającym zapotrzebowaniu na gaz docelowo zachodzą możliwości objęcia sieciami gazowymi większości miejscowości gminnych, w tym obszarów przewidywanych w projekcie Studium do intensywnego rozwoju.

Należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od sieci gazowej i stacji gazowych, zgodnie z odpowiednimi przepisami i normami.

8.8. Gospodarka odpadami

System musi obejmować 100% mieszkańców miasta i gminy oraz zapewniać możliwości gromadzenia odpadów w miejscu wytworzenia, usuwania z częstotliwością dostosowaną do indywidualnych potrzeb użytkowników, a także ich wstępnej segregacji.

Transport odpadów i ich unieszkodliwienie nie może być uciążliwe dla mieszkańców i nie może wywoływać pogorszenie stanu środowiska.

Gospodarka odpadami w gminie będzie się odbywała zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Opady będą dostarczane do wyznaczonej instalacji regionalnej lub zastępczej.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

- Tereny przeznaczone pod lokalne sieci infrastruktury technicznej
- Tereny przeznaczone pod ulice miejskie i drogi gminne
- Tereny przeznaczone pod ścieżki rowerowe o znaczeniu lokalnym
- Tereny przeznaczone pod obiekty oświaty i użyteczności publicznej
- Tereny przeznaczone na inne cele: place zabaw, zieleń miejską, schroniska dla zwierząt, miejsca gromadzenia odpadów, kąpieliska wiejskie itp.
- Teren pod budowę lotniska sportowo-turystycznego w Nikutowie

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1

Na obszarze gminy nie występują programy służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym w rozumieniu art. 48 i 49 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.

Do zadań ponadlokalnych wynikających z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą:

1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oznaczeniu ponadlokalnym ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (wg planu zagospodarowania przestrzennego województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalonego uchwałą nr ~~VII/164/15~~ ~~XXXIX/832/18~~ Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia ~~27 maja 2015 r.~~ ~~28 sierpnia 2018 r.~~)

- ~~• „Sieć Szerokopasmowa – Polski – Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim)~~
  - ~~• Usprawnienie połączenia transgranicznego pomiędzy Polską i Rosją poprzez przebudowę drogi wojewódzkiej nr 591 granica państwa – Barciany – Kętrzyn – Mrągowo, etap I.~~
  - Budowa GPZ Mrągowo Zachód wraz z zasilającą linią 110kV
  - Modernizacja linii 110kV Biskupiec – Mrągowo.
  - Modernizacja linii 110 kV Kętrzyn - Mrągowo
  - Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Interkonektor – Elk – Ryn - Mrągowo
  - Budowa stacji gazowej Mrągowo II
  - Przystosowanie retencyjne rzeki Dajny
  - Instalacje do odzysku i recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych – budowa, rozbudowa i modernizacja
  - ~~• Realizacja gazociągów wysokiego ciśnienia relacji Szczytno – Młynowo – Muławki k. Kętrzyna oraz gazyfikacja gmin, relacji Młynowo – Monetki~~
  - ~~• Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi. Poprawa jakości gleb poprzez regulacje stosunków wodnych oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią, zwiększenie retencji wodnej.~~
  - ~~• Projekt odtworzenia, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomowego rz. Muntówka km 1+250 – 3+032 gm. Mrągowo.~~
  - ~~• Ochrona cennych zasobów przyrodniczych na terenie parków krajobrazowych Pomorza, Kujaw, Warmii i Mazur przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów. Ochrona przyrody, zagospodarowanie turystyczne (Mazurski Park Krajobrazowy Krutyń).~~
  - ~~• Modernizacja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej. Modernizacja i rozbudowa punktów informacji turystycznej~~
  - ~~• Warmia i Mazury Pro – invest 2015.”~~
2. ~~Planowane przez GDDKiA zamierzenia inwestycyjne na drogach krajowych do 2030 roku (wg planu zagospodarowania przestrzennego województwa Warmińsko-Mazurskiego).~~
- Budowa drogi krajowej DK S16 na odcinku Borki Wielkie – Mrągowo – Orzysz

~~3. Do zadań ponadlokalnych wynikających z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą:~~

- ~~• Przebudowa drogi nr 16 do parametrów klasy GP, a docelowo do klasy S~~
- ~~• Przebudowa drogi krajowej nr 59 Giżycko – Rozogi.~~
- ~~• Przebudowa dróg wojewódzkich nr 591 Mrągowo – Kętrzyn – Gr. Państwa, nr 600 Mrągowo – Szczytno.~~
- ~~• Przebudowa dróg powiatowych.~~
- ~~• Objęcie działaniami rewitalizacyjnymi obiektów, zespołów i układów zabytkowych najważniejszych dla zachowania tożsamości kulturowej regionu.~~
- ~~• Wzmocnienie potencjału usługowego lokalnych ośrodków osadniczych.~~
- ~~• Zwiększenie lesistości~~

11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

Na terenie gminy Mrągowo nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia procedury scaleń i podziału nieruchomości oraz obszarów przestrzeni publicznej.

W miejscowości Marcinkowo wyznacza się teren pod lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

12.1. Obowiązujące plany miejscowe

Lp.	Nazwa opracowania	Uchwała Rady Gminy Mrągowo	Ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym
1.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gm. Mrągowo obejmująca Obszar Działek 79 i 78/8 w Obrębie Kiersztanowo	Uchwała Nr XXI/137/96 z dnia 27 czerwca 1996r.	Dz. Urzędowy Województwa Olsztyńskiego Nr 30 z dnia 16 sierpnia 1996r., poz. 315
2.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Terenów Zabudowy Rekreacyjnej w Kiersztanowie gm. Mrągowo	Uchwała Nr XXXI/216/97 z dnia 23 września 1997r.	Dz. Urzędowy Województwa Olsztyńskiego Nr 30 z dnia 31 października 1997r.
3.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gm. Mrągowo w Obrębie Grabowo	Uchwała Nr XXXI/217/97 z dnia 23 września 1997r.	Dz. Urzędowy Województwa Olsztyńskiego Nr 30 z dnia 31 października 1997r., poz. 423
4.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gm. Mrągowo w Obrębie Kiersztanowo dz. nr 178/3, 178/4	Uchwała Nr XXVIII/195/97 z dnia 21 kwietnia 1997r.	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 19 z dnia 09 czerwca 1997r., poz. 245
5.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gm. Mrągowo w obrębie Użranki	Uchwała Nr XXXIX/277/98 z dnia 22 kwietnia 1998r.	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 11 z dnia 27 maja 1998r., poz. 152
6.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Rekreacyjnych „Góra Czterech Wiatrów” w obrębie Probark gmina Mrągowo	Uchwała Nr VI/34/98 z dnia 30 grudnia 1998r.	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 6 z dnia 05 lutego 1999r., poz. 33
7.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mrągowo obręb Bagienice Małe	Uchwała Nr XIII/91/99 z dnia 10 września 1999r.	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 67 z dnia 12 października 1999r., poz. 1107
8.	Zmiana Miejscowego Planu Szczegółowego Zagospodarowania Przestrzennego Wsi Kosewo gm. Mrągowo	Uchwała Nr XVIII/131/2000 z dnia 6 marca 2000r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 19 z dnia 22 marca 2000r., poz. 296
9.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Turystycznej w Troszczykowie Gm. Mrągowo	Uchwała Nr XXVI/180/2000 z dnia 24 listopada 2000r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 3 z dnia 18 stycznia 2001r., poz. 40
10.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego pod nazwą zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo w rejonie wsi Zawada, obręb Śniodowo	Uchwała Nr XXXII/236/2001 z dnia 24 maja 2001r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 56 z dnia 06 lipca 2001r., poz. 912

11.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego w m. Lasowiec gm. Mrągowo	Uchwała Nr XL/294/2001 z dnia 14 grudnia 2001r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 12 z dnia 28 stycznia 2002r., poz. 229
12.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mrągowo w Miejscowości Nowe Bagienice	Uchwała Nr XXXVIII/276/2001 z dnia 26 października 2001r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 2 z dnia 11 stycznia 2002r., poz. 33
13.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Rekreacyjnych nad jez. Juno w obrębie Szestno gm. Mrągowo	Uchwała Nr XLIII/311/02 z dnia 12 kwietnia 2002r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 55 z dnia 07 maja 2002r., poz. 873
14.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Kosewo gmina Mrągowo	Uchwała Nr XLV/332/2002 z dnia 20 czerwca 2002r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 102 z dnia 21 sierpnia 2002r., poz. 1543
15.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo w obrębie Kiersztanowo dz. Nr 87/2	Uchwała Nr XLV/333/02 z dnia 20 czerwca 2002r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 93 z dnia 01 sierpnia 2002r., poz. 1429
16.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gminy Mrągowo we wsi Kiersztanowo dz. nr 66/1, 66/2	Uchwała Nr XLVI/345/2002 z dnia 19 lipca 2002r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 3 września 2002r., poz. 1648
17.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części Zachodniej Miejscowości Kiersztanowo gmina Mrągowo	Uchwała Nr XLVIII/360/2002 z dnia 20 września 2002r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 147 z dnia 15 listopada 2002r., poz. 2029
18.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Siedliskowej w Miejscowości Popowo Sałęckie, gmina Mrągowo	Uchwała nr XLIX/363/02 z dnia 10 października 2002r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 149 z dnia 19 listopada 2002r., poz. 2047
19.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Rekreacyjnych nad jez. Juno w obrębie Szestno. Gmina Mrągowo (Dz.nr 198/2)	Uchwała Nr V/41/2003 z dnia 21 lutego 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 32 z dnia 17 marca 2003r., poz. 461
20.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części Południowo – Zachodniej Miejscowości Kiersztanowo, gmina Mrągowo	Uchwała Nr V/42/2003 z dnia 21 lutego 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 32 z dnia 17 marca 2003r., poz. 462
21.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Mieszkalno-Usługowej w Miejscowości Popowo Sałęckie, gm. Mrągowo	Uchwała Nr VIII/59/2003 z dnia 28 kwietnia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 72 z dnia 30 maja 2003r., poz. 1084
22.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu Zabudowy Mieszkalno-Pensjonatowej w Śniodowie, gmina Mrągowo	Uchwała Nr XII/88/2003 z dnia 20 października 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 178 z dnia 21 listopada 2003r., poz. 2149
23.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Rekreacji Indywidualnej w obrębie Wyszembork , gm. Mrągowo	Uchwała Nr XII/89/2003 z dnia 20 października 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 178 z dnia 21 listopada 2003r., poz. 2150
24.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Mieszkaniowej w obrębie Młynowo, gmina Mrągowo	Uchwała Nr XII/90/2003 z dnia 20 października 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 178 z dnia 21 listopada 2003r., poz. 2151
25.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu Zabudowy Mieszkalnej i Usługowo-Turystycznej w Obrębie Geodezyjnym Polska Wieś w Gminie Mrągowo	Uchwała Nr XII/91/2003 z dnia 20 października 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 178 dnia 21 listopada 2003r., poz. 2152
26.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Mieszkaniowej w Marcinkowie, gm. Mrągowo	Uchwała Nr XIII/99/03 z dnia 21 listopada 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 2 z dnia 08 stycznia 2004r., poz. 21
27.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Części wsi Kosewo Gm. Mrągowo	Uchwała Nr XV/116/2003 z dnia 30 grudnia 2003r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 40 z dnia 26 marca 2004r., poz. 497

28.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu Zabudowy Mieszkaniowej w m. Śniadowo, Gmina Mrągowo	Uchwała Nr XXVI/208/2004 z dnia 30 grudnia 2004r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 17 z dnia 17 lutego 2005r., poz. 300
29.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu Zabudowy Rekreatyjnej w m. Śniadowo, Gmina Mrągowo	Uchwała Nr XXXVII/296/2005 z dnia 30 grudnia 2005r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 30 z dnia 24 lutego 2006r., poz. 666
30.	Miejscowy Plan Zagospodarowania przestrzennego miejscowości Kiersztanowo, Gmina Mrągowo	Uchwała Nr XVIII/135/08 z dnia 2 czerwca 2008r.	Dz. Urz. Woj. War-Maz. Nr 115 z dnia 25 lipca 2008r., poz. 1927
31.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Mieszkaniowej we wsi Zawada Gmina Mrągowo	Uchwała Nr XXXVI/312/10 z dnia 26 maja 2010r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 102 z dnia 12 lipca 2010r. poz.1531
32.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu o numerach geodezyjnych 365/3 i 365/2 w Obrębie Polska Wieś, Gmina Mrągowo	Uchwała Nr XXXVI/311/10 z dnia 26 maja 2010r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 121 z dnia 11 sierpnia 2010r. poz.7162
33.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów w obrębie Probark Gmina Mrągowo	Uchwała Nr V/42/11 z dnia 13 kwietnia 2011r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 66 z dnia 31 maja 2011r. poz.1086
34.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Zabudowy Mieszkalno-Rekreatyjnej w m. Śniadowo Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VII/58/11 z dnia 16 maja 2011r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr.78 z dnia 20 czerwca 2011r. poz.1347
35.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działek o nr.geodezyjnych 326/3 i 326/5 w obrębie Kiersztanowo Gmina Mrągowo	Uchwała Nr V/43/11 z dnia 13 kwietnia 2011.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 80 z dnia 22 czerwca 2011r. poz. 1391
36.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w m. Marcinkowo obręb Marcinkowo Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VII/57/11 z dnia 16 maja 2011r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 80 z dnia 22 czerwca 2011r. poz. 1411
37.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Wsi Kosewo Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VII/56/11 z dnia 16 maja 2011	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 85 z dnia 01 lipca 2011r. poz.1493
38.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu Zabudowy Rekreacji Indywidualnej w m.Probark Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VIII/74/11 z dnia 20 lipca 2011r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 124 z dnia 01 września 2011r.poz.2080
39.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego fragmentu wsi Muntowo Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VIII/75/11 z dnia 20 lipca 2011r.	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 128 z dnia 8 września 2011r. poz. 2098
40.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego części wsi Kosewo w obr. Kosewo Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VIII/76/11 z dnia 20 lipca 2011r..	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 128 z dnia 8 września 2011r. poz.2099
41.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Terenów Rekreatyjnych „Góra Czterech Wiatrów” w obrębie geodezyjnym Probark Gmina Mrągowo	Uchwała Nr VII/67/11 z dnia 20 czerwca 2011r..	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 105 z dnia 29 lipca 2011r. poz.1747
42.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego miejscowości Kiersztanowo, Gmina Mrągowo	Uchwała Nr XVII/165/12 z dnia 30 maja 2012r.	Dz. Urz. Woj. Warm-Maz z dn. 25 czerwca 2012 poz.1919.

12.2. Obszary do objęcia planami miejscowymi

Z uwagi na występujące uwarunkowania postuluje się następujące obszary do objęcia planami miejscowymi:

- obszar strefy podmiejskiej,
- obręb Muntowo, tereny po wschodniej stronie jeziora Juksty – w celu ustalenia zakazu zabudowy,

- wieś Marcinkowo, Kosewo,
- tereny rozwojowe.

Kolejność sporządzania planów zależeć będzie od potrzeb i możliwości finansowych gminy. Rada Gminy może zdecydować o przystąpieniu do opracowania planów miejscowych również na inne tereny niż wymienione powyżej, stosownie do potrzeb.

13. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

13.1. Erozja i osuwiska.

Na terenach o skonfigurowanej rzeźbie gleby narażone są na erozję. Dla przeciwdziałania procesom erozyjnym wskazane jest zalesianie terenów (szczególnie tych o spadkach powyżej 18-20 %). Ponadto stosowanie użytków zielonych i upraw wieloletnich także osłabia procesy erozyjne gleb. Powinny one być preferowane (obok zalesiania) na terenach o spadkach 10-18%. Na obszarze gminy Mrągowo tereny o takich spadkach występują głównie na zboczach polodowcowych dolin rynnowych i – w mniejszym stopniu – na terenach wysoczyznowych.

Według Katalogu Osuwisk Instytutu Geologicznego Zakładu Geologii Inżynierskiej (W-wa 1971r.) i materiałów własnych na terenie gminy Mrągowo zidentyfikowano obszary osuwiskowe i obszary o predyspozycjach do powstawania osuwisk. Znajdują się one niemal wyłącznie w strefach krawędziowych polodowcowych dolin rynnowych.

13.2. Tereny zagrożone powodzią.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie na terenie gminy Mrągowo nie wyznaczył obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Ze względu na predyspozycje do występowania podtopień, powinno się unikać lokalizacji obiektów budowlanych w dolinach rzecznych oraz w obniżeniach terenu.

14. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na obszarze gminy nie udokumentowano geologicznie kopalni, których eksploatacja byłaby opłacalna sposobem podziemnym. Wobec tego nie występują też filary ochronne złóż takich kopalni.

Na obszarze gminy występują tylko bilansowe złoża kopalni pospolitych, które eksploatuje się sposobem odkrywkowym. Obiekty wymagające wyznaczenia filarów ochronnych w złożach tych kopalni, to głównie ciągi infrastrukturalne (takie jak drogi czy linie elektroenergetyczne), zabudowania i tereny leśne. Te obiekty i obszary są - zgodnie z obowiązującym prawodawstwem – wyznaczone szczegółowo w trybie procedury na udzielanie koncesji na wydobycie poszczególnych złóż kopalni.

Wydobycie tych kopalni na obszarze gminy jest możliwe o ile nie stworzy kolizji z innym zagospodarowaniem danych terenów i pozostanie w zgodzie z przepisami prawa.

15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

W granicach gminy Mrągowo w/w obszary nie występują.

16. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Gmina Mrągowo należy do gmin, których powierzchnia ziemi nie została w sposób istotny zdegradowana.

Tereny wymagające rekultywacji związane są z terenami eksploatacji kopalni. Na obszarze gminy dotyczy to lokalnych kopalni piasku ze żwirem. Preferowane kierunki rekultywacji to zalesienia lub przywrócenie użytkowania rolniczego.

Rewitalizacji wymagają dawne zespoły folwarczne i założenia parkowe oraz zasoby mieszkaniowe na terenach wiejskich - głównie osiedla po byłym PGR.

17. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy Mrągowo terenami zamkniętymi są niżej wymienione działki, przez które przebiegają linie kolejowe (decyzja nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako terenów zamkniętych)

obręb	nr działki	powierzchnia /ha/
Bagienice	30	4,2000
Kosewo	104/4	11,310
Marcinkowo	20	2,5100
Marcinkowo	349	4,5500
Nowe Bagienice	12/1	5,9500
Probark	388/2	5,8700
Probark	406/1	8,0600
Probark	422	5,5000

18. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.

W gminie Mrągowo nie występuje potrzeba wyznaczenia w/w obszarów.

19. ZASÓB OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH.

19.1 Ewidencja zabytków nieruchomych

Miejscowość	Obiekt	Numer	Rodzaj ewidencji w/g
Bagienice	Cmentarz ewangelicki, 400 m na pñn. wschód od wsi, przy szosie w kierunku Mrągowo		g
Bagienice	Dom	5	g
Bagienice	Dom	6	g
Bagienice	Bud. gospod.	6	g
Bagienice	Dom	9	g
Bagienice	Dom	10	g
Bagienice	Dom	12	g
Bagienice	Dom	14	g
Bagienice	Bud. gospod.	14	g
Bagienice	Dom	16	g
Bagienice	Bud. gospod.	16	g
Bagienice	Dom	17	g
Bagienice	Dom	18	g

Bagienice	Dom	19	g
Bagienice Małe	Cmentarz ewangelicki na pld. skraju wsi		g
Bagienice Małe	Dom	2	g
Bagienice Małe	Dom	3	g
Bagienice Małe	Dom	4	g
Bagienice Małe	Dom	5	g
Bagienice Małe	Dom	6	g
Bagienice Małe	Dom	7	g
Bagienice Małe	Dom	8	g
Bagienice Małe	Dom	9	g
Bagienice Małe	Dom	10	g
Bagienice Małe	Dom	11	g
Bagienice Małe	Dom	12	g
Bagienice Małe	Dom	13	g
Bagienice Małe	Dom	14	g
Bagienice Małe	Dom	15	g
Bagienice Małe	Dom	18	g
Bagienice Małe	Dom	25	g
Bagienice Małe	Dom	26	g
Bagienice Małe	Bud. gospod.	26	g
Bagienice Małe	Dom	27	g
Bagienice Małe	Dom	28	g
Bagienice Małe	Bud. gospod.	28	g
Bagienice Małe	Dom	30	g
Bagienice Małe	Dom	32	g
Bagienice Małe	Dom	34	g
Bagienice Małe	Dom	35	g
Bagienice Małe	Dom	39	g
Bagienice Małe	Dom	42	g
Biestrzykowo Kol.	Dom	55	g
Biestrzykowo Kol.	Dom	56	g
Biestrzykowo Kol.	Dom	57	g
Biestrzykowo Kol.	Dom	58	g
Biestrzykowo Kol.	Dom	61	g
Boża Wólka	Cmentarz rodowy na pld. skraju wsi, przy drodze do wsi Boże		g

Boża Wólka	Dom	1	g
Boża Wólka	Dom	2	g
Boża Wólka	Dom	3	g
Boża Wólka	Dom	4	g
Boża Wólka	Dom	5	g
Boża Wólka	Dom	7	g
Boża Wólka	Dom	8	g
Boża Wólka	Dom	9	g
Boża Wólka	Dom	14	g
Boża Wólka	Dom	15	g
Boża Wólka	Dom	16	g
Boża Wólka	Dom	17	g
Boża Wólka	Dom	18	g
Boża Wólka	Bud. gospod.	18	g
Boża Wólka	Dom	19	g
Boża Wólka	Bud. gospod.	19	g
Boża Wólka	Dom	20	g
Boża Wólka	Bud. gospod.	20	g
Boża Wólka	Dom	21	g
Boża Wólka	Bud. gospod.	21	g
Boża Wólka	Dom	22	g
Boża Wólka	Dom	23	g
Boża Wólka	Dom	24	g
Boże	Cmentarz na ptn. skraju wsi, przy drodze do Kętrzyna		g
Boże	Cmentarz przy drodze do Bożej Wólki		g
Boże	Dom	1	g
Boże	Dom	2	g
Boże	Dom	3	g
Boże	Dom	5	g
Boże	Dom	19	g
Boże	Dom	13	g
Boże	Dom	21	g
Boże	Dom	22	g
Boże	Dom	23	g
Boże	Dom	20	g

Boże	Dom	24	g
Boże	Dom	25	g
Boże	Dom	31	g
Boże	Bud. gospod.	31	g
Boże	Dom	34	g
Boże	Bud. gospod.	34	g
Boże	Dom	35	g
Boże	Bud. gospod.	35	g
Boże	Dom	36	g
Boże	Dom	37	g
Boże	Dom	38	g
Boże	Bud. gospod.	38	g
Boże	Dom	39	g
Boże	Dom	40	g
Boże	Dom	41	g
Boże	Dom	42	g
Boże	Dom	43	g
Boże	Dom	44	g
Boże	Dom	45	g
Boże	Dom	46	g
Boże	Dom	47	g
Boże	Dom	48	g
Boże	Dom	49	g
Boże	Dom	50	g
Boże	Dom	51	g
Boże	Bud. gospod.	51	g
Boże Małe	Dom	49	g
Boże Małe	Dom	3	g
Boże Małe	Cmentarz w okol. drogi do Szczerbowa		g
Brodzikowo	Dom	7	
Brodzikowo	Dom	8	g
Brodzikowo	Dom	13	g
Brodzikowo	Dom	15	g
Brodzikowo	Dom	16	g
Brodzikowo	Dom	20	g

Brodzikowo	Dom	21	g
Brodzikowo	Dom	22	g
Brodzikowo	Dom	23	g
Brodzikowo	Zespół dworsko-folwarczny (dwór, cieleńnik, stodoła, obora, kuźnia		W
Budziszki (Budziska)	Cmentarz 200 m na płn. wschód od wsi w polu		g
Budziszki	200 m na płd.-wschód od wsi w polu		g
Budziszki	Zespół folwarczny: obora, stodoła, kuźnia, lodownia, czworaki, studnia		w
Budziszki	Park		g
Budziszki	Dom	2	g
Budziszki	Dom	3	g
Budziszki	Dom	4	g
Budziszki	Dom	5	g
Czarny Las	Cmentarz		g
Czarny Las	Dom	2	g
Czarny Las	Bud. gospod.	2	g
Czarny Las	Dom	7	g
Czarny Las	Bud. gospod.	7	g
Czarny Las	Dom	8	g
Czarny Las	Bud. gospod.	8	g
Czarny Las	Komin cegielni		g
Czerwonki	Cmentarz na płd. od wsi, nad jeziorem		g
Czerwonki	Dom	10/1	g
Czerwonki	Bud. gospod.	10/1	g
Czerwonki	Dom	7	g
Czerwonki	Bud. dawnej szkoły	4	g
Dobroszewo	Dom	1	g
Dobroszewo	Dom	3	g
Dobroszewo	Dom	5	g
Dobroszewo	Dom	6	g
Dobroszewo	Dom	7	g
Dobroszewo	Dom	8	g
Dobroszewo	Dom	9	g
Dobroszewo	Dom	10	g
Dobroszewo	Dom	11	g

Dobroszewo	Dom	12	g
Dobroszewo	Dom	13	g
Dobroszewo	Dom	14	g
Dobroszewo	Dom	15	g
Dobroszewo	Dom	18	g
Dobroszewo	Zespół dworsko-folwarczny (park, dwór, stodoła, spichlerz, obora)		g
Gązwa	Cmentarz na pñ. - wsch. skraju wsi		g
Gązwa	Cmentarz na pñd. skraju wsi, przy szosie Gązwa-Polska Wieś		g
Gązwa	Dom	2	g
Gązwa	Bud. gospod.	2	g
Gązwa	Dom	3	g
Gązwa	Dom	6	g
Gązwa	Bud. gospod.	6	g
Gązwa	Dom	7	g
Gązwa	Dom	8	g
Gązwa	Dom	9	g
Gązwa	Bud. gospod.	9	g
Gązwa	Dom	10	g
Gązwa	Bud. gospod.	10	g
Gązwa	Dom	12	g
Gązwa	Dom	15	g
Gązwa	Bud. gospod.	15	g
Gązwa	Dom	14	g
Gązwa	Dom	13	W
Gązwa	Dom	25	g
Gązwa	Dom	35	g
Gązwa	Dom	24	g
Gązwa	Dom	26	g
Gązwa	Dom	22	g
Gązwa	Dom	19	g
Gązwa	Dom	29	g
Gązwa	Dom	28	g
Gązwa	Dom	30	g
Gązwa	Dom	31	g

Gązwa	Dom	32	g
Głazowo	Dom	2	g
Głazowo	Dom	3	g
Głazowo	Dom	6	g
Głazowo	Dom	7	g
Głazowo	Dom	8	g
Głazowo	Dom	9	g
Głazowo	Dom	11	g
Głazowo	Dom	12	g
Głazowo	Dom	15	g
Gniazdowo	Dom	5	g
Gniazdowo	Dom	6	g
Gniazdowo	Dom	7	g
Gniazdowo	Dom	37	g
Gniewkowo(Gronowo)	Cmentarz		g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	21	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	23	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	25	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	27	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	28	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	29	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	30	g
Gniewkowo(Gronowo)	Dom	31	g
Grabowo	Cmentarz 600 m na płn. wsch. od wsi, w lesie		g
Grabowo	Dom	21	g
Grabowo	Bud. gospod.	21	g
Grabowo	Dom	18	g
Grabowo	Dom	17	g
Grabowo	Bud. gospod.	17	g
Grabowo	Dom	15	g
Grabowo	Dom	12	g
Grabowo	Dom	11	g
Grabowo	Dom	5	g
Grabowo	Bud. gospod.	5	g
Grabowo	Dom	6	g

Grabowo	Dom	7	g
Grabowo	Bud. gospod.	7	g
Grabowo	Dom	10	g
Grabowo	Dom	2	g
Gronowo	Cmentarz na pld. od wsi, przy drodze do wsi Boże		g
Gronowo	Dom	1	g
Gronowo	Bud. gospod.	1	g
Gronowo	Dom	2	g
Gronowo	Bud. gospod.	2	g
Gronowo	Dom	3	g
Gronowo	Dom	11	g
Gronowo	Dom	12	g
Gronowo	Dom (dawna szkoła)	13	g
Gronowo	Bud. gospod.	13	g
Gronowo	Dom	14	g
Gronowo	Dom	16	g
Gronowo	Dom	17	g
Gronowo	Dom	18	g
Gronowo	Dom	19	g
Gronowo	Park		g
Gronowo	Zespół dworsko-folwarczny (dwór, brukowany dojazd do dworu, brama, stodoła, kuźnia)		w
Gronowo	Zespół dworsko-folwarczny II (dwór, kuźnia, obora, stodoła, stajnia)		w
Karwie	Cmentarz 700 m na ptn. wschód od wsi		g
Karwie	Dom	3	g
Karwie	Dom	4	g
Karwie	Dom	7	g
Karwie	Dom	8	g
Karwie	Dom	9	g
Karwie	Dom	10	g
Karwie	Dom	14	g
Karwie	Dom	18	g
Karwie	Dom	23	g
Karwie	Dom	24	g
Karwie	Dom	27	g

Karwie	Bud. gospod.	27	g
Karwie	Dom	39	g
Karwie	Dom	40	g
Karwie	Dom	42	g
Karwie	Dom	48	g
Kiersztanowo	Cmentarz we wsi		g
Kiersztanowo	Cmentarz 1 km na wschód od wsi, przy drodze Święta Lipka-Mrągowo		g
Kiersztanowo	Dom	2	g
Kiersztanowo	Dom	4	g
Kiersztanowo	Dom	9	g
Kiersztanowo	Dom	11	g
Kiersztanowo	Dom	14	g
Kiersztanowo	Dom	16	g
Kiersztanowo	Dom	17	g
Kiersztanowo	Dom	18	g
Kiersztanowo	Dom	19	g
Kiersztanowo	Dom	22	g
Kiersztanowo	Dom	24	g
Kiersztanowo	Dom	29	g
Kiersztanowo	Dom	32	g
Kiersztanowo	Dom	34	g
Kiersztanowo	Bud. gospod.	34	g
Kiersztanowo	Dom	35	g
Kiersztanowo	Bud. gospod.	35	g
Kiersztanowo	Dom	36	g
Kiersztanowo	Dom	38	g
Kiersztanowo	Dom	39	g
Kiersztanowo	Dom	40	g
Kiersztanowo	Dom	41	g
Kiersztanowo	Dom	42	g
Kiersztanowo	Dom	44	g
Kiersztanowo	Dom	56	g
Kosewo	Cmentarz we wsi		g
Kosewo	Cmentarz przy drodze polnej do Kosewa		g
Kosewo	Cmentarz na południe od wsi, przy drodze do		g

	Jakubowa		
Kosewo	Cmentarz rodowy na płd. skraju wsi		g
Kosewo	Cmentarz rodowy na płd. wschód od wsi		g
Kosewo	Bud. dworcowy	5	g
Kosewo	Stacja	2	g
Kosewo	Dom	1	g
Kosewo	Bud. gospod.	1	g
Kosewo	Dom	6	g
Kosewo	Dom	7	g
Kosewo	Bud. gospod.	7	g
Kosewo	Dom	10	g
Kosewo	Dom	11	g
Kosewo	Dom	14	g
Kosewo	Dom	17	g
Kosewo	Dom	20	g
Kosewo	Bud. gospod.	20	g
Kosewo	Dom	18	g
Kosewo	Dom	32	g
Kosewo	Dom	39	g
Kosewo	Dom	38	g
Kosewo	Dom	37	g
Kosewo	Dom	35	g
Kosewo	Bud. gospod.	35	g
Kosewo	Dom	34	g
Kosewo	Dom	33	g
Kosewo	Wiadukt		W
Kosewo Górne	Dom	5	g
Kosewo Górne	Dom	13	g
Kosewo Górne	Dom	11	g
Kosewo Górne	Dom	12	g
Kosewo Górne	Dom	15	g
Kosewo Górne	Dom	16	g
Kosewo Górne	Dom	20	g
Kosewo Górne	Dom	23	g
Kosewo Górne	Bud. gospod.	23	g

Kosewo Górne	Dom	24	g
Kosewo Górne	Dom	25	g
Kosewo Górne	Dom	26	g
Krzywe	Cmentarz na pld. skraju wsi, przy drodze do Brejdyn		g
Krzywe	Dom	8	g
Krzywe	Bud. gospod.	8	g
Krzywe	Dom	9	g
Krzywe	Dom	11	g
Krzywe	Dom	13	g
Krzywe	Bud. gospod.	13	g
Krzywe	Dom	15	g
Krzywe	Dom	21	g
Krzywe	Bud. gospod.	21	g
Krzywe	Dom	22	g
Krzywe	Dom	23	g
Krzywe	Dom	28	g
Krzywe	Dom	29	g
Krzywe	Dom	33	g
Krzywe	Dom	37	g
Lembruk	Cmentarz 600 m na pld. od wsi, przy drodze do Kiersztanowa		g
Lembruk	Dom	8	g
Lembruk	Dom	16	g
Lembruk	Bud. gospod.	16	g
Marcinkowo	Cmentarz na ptn. skraju wsi		g
Marcinkowo	Cmentarz 250 m na wschód od wsi, przy drodze do Mrągowa		g
Marcinkowo	Dom	2	W
Marcinkowo	Bud. gospod.	2	g
Marcinkowo	Dom	8	g
Marcinkowo	Bud. gospod.	8	g
Marcinkowo	Dom	10	g
Marcinkowo	Dom	17	g
Marcinkowo	Dom	16	g
Marcinkowo	Dom	22	g
Marcinkowo	Dom	29	g

Marcinkowo	Bud. gospod.	29	g
Marcinkowo	Dom (szkoła)	27	g
Marcinkowo	Dom	39	g
Marcinkowo	Dom	41	g
Marcinkowo	Dom	35	g
Marcinkowo	Dom	31	g
Marcinkowo	Bud. gospod.	31	g
Marcinkowo	Dom	30	g
Marcinkowo	Dom	25	g
Marcinkowo	Bud. gospod.	25	g
Marcinkowo	Dom	46	g
Marcinkowo	Dom	45	g
Marcinkowo	Dom	47	g
Marcinkowo	Dom	50	g
Marcinkowo	Dom	52	g
Marcinkowo	Bud. gospod.	52	g
Marcinkowo	Dom	53	g
Marcinkowo	Dom	54	g
Marcinkowo	Dom	58	g
Marcinkowo	Dom	71	g
Marcinkowo	Dom	62	g
Marcinkowo	Dom	72	W
Marcinkowo	Bud. gospod.	72	g
Marcinkowo	Dom	69	g
Marcinkowo	Dom	83	g
Marcinkowo	Dom	86	g
Marcinkowo	Dom	98	g
Marcinkowo	Dom	81	g
Marcinkowo	Dom	102	g
Marcinkowo	Dom	100	g
Marcinkowo	Dom	95	g
Marcinkowo	Dom	94	g
Marcinkowo	Dom	93	g
Marcinkowo	Dom	93	g
Marcinkowo	Dom	91	g

Marcinkowo	Dom	96	g
Marcinkowo	Dom	97	g
Marcinkowo	Dom	104	g
Marcinkowo	Dom	117	g
Mierzejewo	Cmentarz na ptn. skraju wsi		
Mierzejewo	Dom	1	g
Mierzejewo	Dom	3	g
Mierzejewo	Dom	4	g
Mierzejewo	Dom	5	g
Mierzejewo	Dom	6	g
Mierzejewo	Dom	8	g
Mierzejewo	Dom	9	g
Mierzejewo	Bud. gospod.	9	g
Mierzejewo	Dom	10	g
Mierzejewo	Bud. gospod.	10	g
Mierzejewo	Dom	11	g
Mierzejewo	Bud. gospod.	11	g
Mierzejewo	Dom	13	g
Mierzejewo	Bud. gospod.	13	g
Mierzejewo	Dom	14	g
Mierzejewo	Dom	7	g
Mierzejewo	Bud. gospod.	7	g
Miejski Lasek	Cmentarz 200 m na pld. wschód od wsi		g
Miejski Lasek	Dom	5	g
Miejski Lasek	Dom	6	g
Miejski Lasek	Dom	8	W
Miejski Lasek	Bud. gospodarczy	8	g
Miejski Lasek	Dom	17	g
Młynowo	Cmentarz 500 m na ptn. wschód, w lesie		g
Młynowo	Cmentarz 500 m na wschód od wsi, w lesie		g
Młynowo	Dom	1	g
Młynowo	Dom	14	g
Młynowo	Dom	11a	g
Młynowo	Bud. gospod.	11a	g
Młynowo	Dom	15	g

Młynowo	Dom	16	g
Młynowo	Bud. gospod.	16	g
Młynowo	Dom	17	g
Młynowo	Dom	29	g
Młynowo	Dom	19	g
Młynowo	Dom	21	g
Młynowo	Dom	5	g
Młynowo	Dom	6	g
Młynowo	Dom	24	g
Młynowo	Dom	22	g
Młynowo	Dom	28	g
Muntowo	Cmentarz 200 m na wschód od wsi, przy szosie do Uźranek		g
Muntowo	Cmentarz ok. 1 km na wschód od wsi przy szosie do Zalca		g
Muntowo	Dom	3	g
Muntowo	Dom	5	g
Muntowo	Dom	6	g
Muntowo	Dom	8	g
Muntowo	Bud. gospod.	8	g
Muntowo	Dom	14	g
Muntowo	Bud. gospod.	14	g
Nikutowo	Cmentarz 1 km na zachód od szosy Mrągowo-Piecki		g
Nikutowo	Dom	9	g
Nikutowo	Dom	10	g
Notyst Mały	Cmentarz 400 m na południe od wsi, przy szosie do Uźranek		g
Notyst Mały	Dom	1	g
Notyst Mały	Bud. gospod.	1	g
Notyst Mały	Dom (dawna szkoła)	3	g
Notyst Mały	Bud. gospod.	3	g
Notyst Mały	Dom	4	g
Notyst Mały	Dom	7	g
Notyst Mały	Dom	8	g
Notyst Mały	Bud. gospod.	8	g
Notyst Mały	Chałupa drewniana	9	g
Notyst Mały	Bud. gospod.	9	g

Notyst Mały	Dom	10	g
Notyst Mały	Dom	21	g
Notyst Mały	Dom	23	g
Notyst Mały	Dom	24	g
Notyst Mały	Bud. gospod.	24	g
Notyst Wielki	Pałac	10	w
Notyst Wielki	Zespół dworsko-folwarczny z parkiem (stajnia, stodoła, obora)		w
Notyst Wielki	Cmentarz we wsi		g
Notyst Wielki	Stajnia		g
Notyst Wielki	Obora		g
Nowe Bagienice	Cmentarz 400 m na wschód od wsi, przy szosie w kier. Mrągowo		g
Nowe Bagienice	Cmentarz 300 m na płd. od wsi		g
Nowe Bagienice	Dom	2	g
Nowe Bagienice	Dom	3	g
Nowe Bagienice	Dom	4	g
Nowe Bagienice	Bud. gospod.	4	g
Nowe Bagienice	Dom	5	g
Nowe Bagienice	Bud. gospod.	5	g
Nowe Bagienice	Dom	13	g
Nowe Bagienice	Dom	15	g
Nowe Bagienice	Dom	19	g
Nowe Bagienice	Dom	17	g
Nowe Bagienice	Dom	20	g
Probark	Dom	2	g
Probark	Dom	3	g
Probark	Bud. gospod.	3	g
Probark	Chałupa	5	g
Probark	Dom	7	g
Probark	Bud. gospod.	7	g
Probark	Dom	9	g
Probark	Bud. gospod.	9	g
Probark	Cmentarz na płn. skraju wsi, przy szosie Mrągowo - Mikołajki		g
Probark	Dom	20	g
Probark	Bud. gospod.	20	g

Probark	Dom	23	g
Nowy Probark	Cmentarz		g
Nowy Probark	Dom	17	g
Nowy Probark	Dom	16	g
Nowy Probark	Dom	13	g
Nowy Probark	Bud. gospod.	13	g
Nowy Probark	Dom	10	g
Nowy Probark	Dom	11	g
Nowy Probark	Bud. gospod.	11	g
Nowy Probark	Dom	14	g
Nowy Probark	Dom	12	g
Nowy Probark	Bud. gospod.	12	g
Nowy Probark	Dom	9	g
Nowy Probark	Dom	6	g
Nowy Probark	Dom	5	g
Nowy Probark	Dom	4	g
Nowy Probark	Dom	2	g
Nowy Probark	Dom	1	g
Palestyna	Dom	6	g
Palestyna	Dom	10	g
Palestyna	Dom	11	g
Probark Mały	Dom	5	g
Probark Mały	Dom	8	g
Poręby	Bud. gospod.	3	g
Polska Wieś	Cmentarz 2 km na płd. od wsi, przy szosie do Mrągowa		g
Polska Wieś	Dom	4	g
Polska Wieś	Bud. gospod.	4	g
Polska Wieś	Dom	7	g
Polska Wieś	Bud. gospod.	7	g
Polska Wieś	Dom	8	g
Polska Wieś	Bud. gospod.	8	g
Polska Wieś	Dom	12	g
Polska Wieś	Bud. gospod.	12	g
Polska Wieś	Dom	14	g
Polska Wieś	Bud. gospod.	14	g

Polska Wieś	Dom	18	g
Polska Wieś	Bud. gospod.	18	g
Polska Wieś	Dom	20	g
Polska Wieś	Dom	37	g
Polska Wieś	Dom	28	g
Polska Wieś	Dom	30	g
Polska Wieś	Dom	34	g
Polska Wieś	Dom	49	g
Popowo Salęckie	Cmentarz 1 km na płn. od wsi, przy szosie do Szestna		g
Popowo Salęckie	Dom	1	g
Popowo Salęckie	Dom	2	g
Popowo Salęckie	Dom	3	g
Popowo Salęckie	Dom	4	g
Popowo Salęckie	Dom	5	g
Popowo Salęckie	Dom	8	g
Popowo Salęckie	Dom	10	g
Popowo Salęckie	Dom	12	g
Popowo Salęckie	Bud. gospod.	12	g
Popowo Salęckie	Kapliczka	przy nr 12	g
Popowo Salęckie	Dom	13	g
Popowo Salęckie	Dom	14	g
Popowo Salęckie	Bud. gospod.	14	g
Popowo Salęckie	dom	16	g
Popowo Salęckie	Bud. gospod.	16	g
Popowo Salęckie	Dom	17	g
Popowo Salęckie	Dom	18	g
Popowo Salęckie	Bud. gospod.	18	g
Popowo Salęckie	Dom	21	W
Popowo Salęckie	Dom	26	g
Popowa Salęckie	Bud. gospodarczy	26	g
Popowo Salęckie	Dom	22	g
Popowo Salęckie	Bud. gospod.	22	g
Popowo Salęckie	Dom	23	g
Popowo Salęckie	Dom	24	g

Popowo Sałęckie	Zespół dworsko-folwarczny (dwór, oficyna, chlewnia, obora, stodoła, pompa wodna z wiatrakiem, kuźnia)		w
Ruska Wieś	Cmentarz 200 m od wsi		
Ruska Wieś	Dom	4	g
Ruska Wieś	Dom	6	g
Ruska Wieś	Bud. gospod.	6	g
Ruska Wieś	Dom	1	g
Ruska Wieś	Dom	2	g
Ruska Wieś	Dom	5	g
Ruska Wieś	Dom	7	g
Ruska Wieś	Dom	9	g
Ruska Wieś	Dom	10	g
Ruska Wieś	Dom	11	g
Ruska Wieś	Dom	12	g
Ruska Wieś	Dom	13	g
Ruska Wieś	Dom	14	g
Ruska Wieś	Dom	16	g
Ruska Wieś	Bud. gospod.	16	g
Ruska Wieś	Dom	17	g
Ruska Wieś	Dom	20	g
Ruska Wieś	Dom	22	g
Ruska Wieś	Dom	23	g
Rydwągi	Cmentarz 400 m na płn. od wsi		g
Rydwągi	Dom	1	g
Rydwągi	Dom	26	g
Rydwągi	Dom	23	g
Rydwągi	Bud. gospod.	23	g
Rydwągi	Dom	25	g
Rydwągi	Bud. gospod.	25	g
Rydwągi	Dom (szkoła)	24	g
Rydwągi	Dom	29	g
Rydwągi	Dom	21	g
Sądry	Cmentarz na zachodnim skraju wsi		g
Sądry	Dom	2	g
Sądry	Bud. gospod.	2	g

Sądry	Dom	3	g
Sądry	Dom	4	g
Sądry	Bud. gospod.	4	g
Sądry	Dom	5	g
Sądry	Dom	6	g
Sądry	Dom	9	g
Sądry	Dom	10	g
Sądry	Dom	11	g
Sądry	Dom	13	g
Sądry	Dom	14	g
Sądry	Dom	15	g
Stamka	Dom	7	g
Stamka	Dom	8	g
Szczerzbowo	Cmentarz 600 m na płn. od wsi, przy drodze do Budzisk		g
Szczerzbowo	Dom	1	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	1	g
Szczerzbowo	Dom	3	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	3	g
Szczerzbowo	Dom	4	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	4	g
Szczerzbowo	Dom	6	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	6	g
Szczerzbowo	Dom	9	g
Szczerzbowo	Dom	10	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	10	g
Szczerzbowo	Dom	11	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	11	g
Szczerzbowo	Dom	12	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	12	g
Szczerzbowo	Dom	14	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	14	g
Szczerzbowo	Dom	15	g
Szczerzbowo	Dom	16	g
Szczerzbowo	Bud. gospod.	16	g
Szczerzbowo	Dom	17	g

Szczerzbowo	Bud. gospod.	17	g
Szczerzbowo	Dom	18	g
Szczerzbowo	Dom	20	g
Szczerzbowo	Droga brukowana do Wyszemborka		g
Szestno	Cmentarz na wschód od wsi		g
Szestno	Cmentarz na zachód od wsi		g
Szestno	Dom	40	g
Szestno	Dom	33	g
Szestno	Dom	34	g
Szestno	Bud. gospod.	34	g
Szestno	Dom	35	g
Szestno	Bud. gospod.	35	g
Szestno	Dom	1	g
Szestno	Dom	2	g
Szestno	Dom	32	g
Szestno	Bud. gospod.	32	g
Szestno	Dom	31	g
Szestno	Bud. gospod.	31	g
Szestno	Dom	30	g
Szestno	Dom	4	g
Szestno	Bud. gospod.	4	g
Szestno	Dom (dawna szkoła)	27	g
Szestno	Dom	5	g
Szestno	Bud. gospod.	5	g
Szestno	Dom	7	g
Szestno	Dom	19	g
Szestno	Bud. gospod.	19	g
Szestno	Dom	12	g
Szestno	Bud. gospod.	12	g
Szestno	Dom	14	g
Szestno	Bud. gospod.	14	g
Szestno	Dom	16	g
Szestno	Dom	11	g
Szestno	Dom	20	g
Szestno	Dom	21	g

Szestno	Bud. gospod.	21	g
Szestno	Dom	22	g
Szestno	Dom	24	g
Szestno	Dom	23	g
Szestno	Dom	25	g
Szestno	Dom	26	g
Szestno	Bud. gospod.	26	g
Szestno	Zespół dworsko-folwarczny(spichlerz, stodoła, pastorówka)		w
Śniadowo	Cmentarz na pld. skraju wsi, w lesie		g
Śniadowo	Cmentarz na pld. skraju wsi		g
Śniadowo	Dom	1	g
Śniadowo	Dom	3	g
Śniadowo	Dom	5	g
Troszczykowo	Zespół dworsko-folwarczny (dwór, obora)		w
Tymnikowo	Dom	9	g
Tymnikowo	Stodoła	8	g
Użranki	Cmentarz na zachód od wsi		g
Użranki	Cmentarz na pld. od wsi		g
Użranki	Dom	2	g
Użranki	Bud. gospod.	2	g
Użranki	Dom	3	g
Użranki	Dom	8	g
Użranki	Dom	szkoła	g
Użranki	Dom	14	g
Użranki	Dom	19	g
Użranki	Stodoła	19	g
Użranki	Kościół	27	w
Użranki	Dom	18	g
Użranki	Bud. gospod.	18	g
Użranki	Dom	15	g
Użranki	Bud. gospod.	15	g
Użranki	Dom	31	g
Użranki	Dom	47	g
Użranki	Dom	56	g
Użranki	Dom	57	g

Uźranki	Kościół pw. Apostoła Piotra i Pawła		w
Wierzbowo	Cmentarz na pld. wschód od wsi		g
Wierzbowo	Dom	2	g
Wierzbowo	Dom	7	g
Wierzbowo	Bud. gospod.	7	g
Wierzbowo	Dom	8	g
Wierzbowo	Dom	9	g
Wierzbowo	Bud. gospod.	9	g
Wierzbowo	Dom	10	g
Wierzbowo	Dom	12	g
Wierzbowo	Dom	13	g
Wierzbowo	Bud. gospod.	13	g
Wierzbowo	Dom	17	g
Wierzbowo	Dom	19	g
Wierzbowo	Dom	21	g
Wierzbowo	Dom	15	g
Wierzbowo	Bud. gospod.	15	g
Wierzbowo	dom	25	W
Wierzbowo	Bud. gospod.	25	g
Wierzbowo	Dom	33	g
Wierzbowo	Dom	27	g
Wierzbowo	Bud. gospod.	27	g
Wierzbowo	Dom	30	g
Wierzbowo	Dom	31	g
Witomin	Dom	1	g
Witomin	Dom	2	g
Witomin	Dom	3	g
Wola Muntowska	Dom	1	g
Wola Muntowska	Dom	4	g
Wola Muntowska	Dom	5	g
Wola Muntowska	Bud. gospod.	5	g
Wola Muntowska	Dom	7	g
Wola Muntowska	Dom	10	g
Wólka Bagnowska	Cmentarz ewangelicki na pld. skraju wsi, przy drodze do Grabowa		g
Wólka Bagnowska	Dom	1	g

Wólka Bagnowska	Dom	2	g
Wólka Bagnowska	Dom	3	g
Wólka Bagnowska	Dom	5	g
Wólka Bagnowska	Dom	7	g
Wólka Baranowska	Dom	5	g
Wólka Baranowska	Bud. gospod.	5	g
Wólka Baranowska	Dom	4	g
Wólka Baranowska	Cmentarz we wsi		g
Wyszembork	Cmentarz na zachód od wsi		
Wyszembork	Dom	48	g
Wyszembork	Dom	47	g
Wyszembork	Dom	46	g
Wyszembork	Bud. gospod.	46	g
Wyszembork	Dom	45	g
Wyszembork	Bud. gospod.	45	g
Wyszembork	Dom	44	g
Wyszembork	Dom	41	g
Wyszembork	Dom	40/1	g
Wyszembork	Dom	40	g
Wyszembork	Bud. gospod.	40	g
Wyszembork	Dom	34	g
Wyszembork	Bud. gospod.	34	g
Wyszembork	Dom	33	g
Wyszembork	Bud. gospod.	33	g
Wyszembork	Dom	35 szkoła	g
Wyszembork	Dom	6	g
Wyszembork	Bud. gospod.	6	g
Wyszembork	Dom	5	g
Wyszembork	Dom	4	g
Wyszembork	Bud. gospod.	4	g
Wyszembork	Dom	3	g
Wyszembork	Bud. gospod.	3	g
Wyszembork	Dom	2	g
Wyszembork	Bud. gospod.	2	g
Wyszembork	dom	1	g

Wyszembork	Bud. gospod.	1	g
Wyszembork	Dom	10	g
Wyszembork	Dom	11	g
Wyszembork	Bud. gospod.	11	g
Wyszembork	Dom	30	g
Wyszembork	Bud. gospod.	30	g
Wyszembork	Dom	28	g
Wyszembork	Bud. gospod.	28	g
Wyszembork	Dom	27	g
Wyszembork	Bud. gospod.	27	g
Wyszembork	Dom	26	g
Wyszembork	Bud. gospod.	26	g
Wyszembork	Dom	24	g
Wyszembork	Dom	12	g
Wyszembork	Dom	20	g
Wyszembork	Dom	21	g
Wyszembork	Dom	23	g
Wyszembork	Dom	16	g
Wyszembork	Dom	15	g
Wyszembork	Dom	17	g
Wyszembork	Bud. gospod.	17	g
Wyszembork	Dom	18	g
Wyszembork	Bud. gospod.	18	g
Wyszembork	Dom	19	g
Wyszembork	Bud. gospod.	19	g
Wyszembork	Dom	50	g
Zalec	Cmentarz 200 m na płd. od wsi		g
Zalec	Dom	3	g
Zalec	Dom	5	g
Zalec	Dom	8	g
Zalec	Bud. gospod.	8	g
Zalec	Dom	9	g
Zalec	Dom	10	g
Zalec	Dom	11	g
Zalec	Bud. gospod.	11	g

Zalec	Dom	12	g
Zalec	Bud. gospod.	12	g
Zalec	Dom	13	g
Zalec	Dom	23	g
Zalec	Dom	26	g
Zalec	Dom	28	g
Zalec	Dom	32	g
Zalec	Dom	35	g
Zalec	Dom	34	g
Zalec	Dom	37	g
Zalec	Dom	39	g
Zalec	Dom	40	g
Zalec	Dom	41	g
Zalec	Dom	42	g
Zalec	Dom	43	g
Zalec	Dom	44	g
Zalec	Dom	45	g
Zalec	Dom	46	g
Zalec	Dom	57	g
Zawada	Cmentarz 400 m na płd. od wsi		g
Zawada	Dom	2	g
Zawada	Dom	3	g

19.2. Spis stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Mrągowo

	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
1.	Boża Wólka	Mrągowo	Mrągowo	20-69	I	20	
2.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	III	1	
3.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	IX	2	
4.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	II	4	
5.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	IV	18	
6.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	V	19	
7.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	VI	23	
8.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	VII	24	
9.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	VII	29	
10.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	20-69	I	33	
11.	Boże	Mrągowo	Mrągowo	21-69	X	16	
12.	Brodzikowo	Mrągowo	Mrągowo	20-69	I	3	

	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
13.	Grabowo	Mrągowo	Mrągowo	23-68	I	4	archiwalne
14.	Grabowo	Mrągowo	Mrągowo	23-68	II	5	
15.	Grabowo	Mrągowo	Mrągowo	23-68	III	6	
16.	Grabowo	Mrągowo	Mrągowo	23-68	IV	7	
17.	Grabowo	Mrągowo	Mrągowo	23-68	V	14	
18.	Gronowo	Mrągowo	Mrągowo	19-69	II	2	archiwalne
19.	Gronowo	Mrągowo	Mrągowo	20-69	I	5	
20.	Kiersztanowo	Mrągowo	Mrągowo	20-68	I	2	
21.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	II	1	
22.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	III	2	
23.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	VIII	26	
24.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	IX	27	
25.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	X	28	
26.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XI	29	
27.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XII	30	
28.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XIII	31	
29.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XIV	32	
30.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	IV	33	
31.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	V	34	
32.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	VI	35	
33.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	VII	36	
34.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XV	37	
35.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XVI	39	
36.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XVII	40	
37.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XIX	41	
38.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XX	42	
39.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XXI	43	
40.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XXII	44	
41.	Kosewo	Mrągowo	Mrągowo	23-70	XXIII	45	
42.	Krzywe	Mrągowo	Mrągowo	23-68	I	13	
43.	Marcinkowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	III	30	
44.	Marcinkowo	Mrągowo	Mrągowo	22-68	I	3	archiwalne
45.	Marcinkowo	Mrągowo	Mrągowo	22-68	II	4	
46.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	I	18	
47.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	II	19	
48.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	III	20	
49.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	IV	21	
50.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	V	22	
51.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VI	23	
52.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VII	24	
53.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VIII	25	
54.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	IX	26	

	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
55.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	X	27	
56.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XI	28	
57.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XII	29	
58.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIII	30	
59.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIV	31	
60.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XV	32	
61.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XVI	33	
62.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XVII	37	
63.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XVIII	38	
64.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIX	39	
65.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XX	40	
66.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXI	41	
67.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXII	42	
68.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXIII	43	
69.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXIV	44	
70.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXV	45	
71.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXVII	46	
72.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXIV	69	
73.	Mierzejewo	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXVIII	72	
74.	Młynowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	I	8	
75.	Młynowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	II	9	
76.	Młynowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	III	14	
77.	Młynowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	IV	35	
78.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	21-69	XIX	3	
79.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XIX	29	
80.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XX	31	
81.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXI	32	
82.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXII	33	
83.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	I	7	archiwalne
84.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	II	10	
85.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	III	11	
86.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	IV	12	
87.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	V	13	
88.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	VI	15	
89.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	VII	16	
90.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	VIII	17	
91.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	IX	18	
92.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	X	19	
93.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XI	20	
94.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XII	21	
95.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XIII	22	
96.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XIV	23	

	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
97.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XV	31	archiwalne
98.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XVI	32	archiwalne
99.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XVII	33	archiwalne
100.	Muntowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XVIII	34	archiwalne
101.	Nikutowo	Mrągowo	Mrągowo	23-69	I	1	archiwalne
102.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXVII	24	
103.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXVIII	25	
104.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXIX	26	
105.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXX	27	
106.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XXXI	28	
107.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	V	1	
108.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VI	2	
109.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VII	3	
110.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VIII	4	
111.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	IX	5	
112.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	X	6	
113.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XI	7	
114.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XII	8	
115.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIII	9	
116.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIV	10	
117.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XV	11	
118.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XVI	12	
119.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XVII	13	
120.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XVIII	14	
121.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIX	15	
122.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XX	16	
123.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXI	17	
124.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	IV	61	RZ-C-025
125.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXII	62	
126.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXIII	63	
127.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXIV	65	
128.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXV	66	
129.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XXVI	70	
130.	Notyst Mały	Mrągowo	Mrągowo	21-70	I	73	
131.	Nowe Bagienice	Mrągowo	Mrągowo	22-68	II	1	
132.	Nowe Bagienice	Mrągowo	Mrągowo	23-68	I	1	RZ - C-020
133.	Nowe Bagienice	Mrągowo	Mrągowo	23-68	IV	8	
134.	Nowe Bagienice	Mrągowo	Mrągowo	23-68	III	15	
135.	Polska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	21-69	XIII	5	
136.	Polska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	21-69	XII	19	
137.	Polska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	22-68	X	8	archiwalne

	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
138	Polska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	22-68	XI	9	archiwalne
139	Popowo Sałęckie	Mrągowo	Mrągowo	21-69	I	1	
140	Popowo Sałęckie	Mrągowo	Mrągowo	21-69	III	2	
141	Popowo Sałęckie	Mrągowo	Mrągowo	21-69	II	4	
142	Popowo Sałęckie	Mrągowo	Mrągowo	21-69	V	8	
143	Popowo Sałęckie	Mrągowo	Mrągowo	21-69	IV	10	
144	Probark	Mrągowo	Mrągowo	23-69	III	2	
145	Probark	Mrągowo	Mrągowo	23-69	I	5	
146	Probark	Mrągowo	Mrągowo	23-69	II	6	
147	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	I	6	
148	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	II	7	
149	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	III	8	
150	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	IV	10	
151	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	V	11	
152	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	VI	12	
153	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	VII	13	
154	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	VIII	14	
155	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	IX	15	
156	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	X	17	
157	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XI	21	
158	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XII	22	
159	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XII	25	
160	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XIV	26	
161	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XV	27	
162	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XVI	28	
163	Ruska Wieś	Mrągowo	Mrągowo	20-69	XVII	30	
164	Rydwągi	Mrągowo	Mrągowo	20-69	I	9	RZ C - 239
165	Rydwągi	Mrągowo	Mrągowo	20-69	II	16	
166	Rydwągi	Mrągowo	Mrągowo	20-69	III	31	
167	Rydwągi	Mrągowo	Mrągowo	20-69	IV	32	
168	Szestno	Mrągowo	Mrągowo	21-69	I	6	
169	Szestno	Mrągowo	Mrągowo	21-69	II	7	
170	Szestno	Mrągowo	Mrągowo	21-69	III	9	RZ C - 022
171	Szestno	Mrągowo	Mrągowo	21-69	IV	13	
172	Szestno	Mrągowo	Mrągowo	21-69	V	26	
173	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	XI	38	
174	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	I	1	
175	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	II	2	
176	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	III	3	
177	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	IV	4	

	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
178	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	V	5	
179	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	VI	6	
180	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	VII	7	
181	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	VIII	8	
182	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	IX	9	
183	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	X	10	
184	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XI	11	
185	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XII	12	
186	Śniodowo	Mrągowo	Mrągowo	22-70	XIII	13	
187	Troszczykowo	Mrągowo	Mrągowo	22-69	I	36	archiwalne
188	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	I	14	
189	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	II	15	
190	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	III	16	
191	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	IV	17	
192	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	V	18	
193	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	VI	19	
194	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	VII	20	
195	Uźranki	Mrągowo	Mrągowo	22-70	VIII	21	
196	Wierzbowo	Mrągowo	Mrągowo	23-69	I	3	
197	Wierzbowo	Mrągowo	Mrągowo	23-69	II	4	
198	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	VIII	11	
199	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	IX	14	
200	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	X	15	
201	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	I	17	
202	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	II	18	
203	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	III	20	RZ C-024
204	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	IV a	21	
205	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	IV b	22	
206	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-69	V	23	
207	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XII	58	
208	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIII	59	
209	Wyszembork	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIV	60	
210	Wyszembork - Biestrzykowo	Mrągowo	Mrągowo	21-69	VI	12	
211	Wyszembork - Biestrzykowo	Mrągowo	Mrągowo	21-69	VII	24	
212	Wyszembork - Biestrzykowo	Mrągowo	Mrągowo	21-69	XI	25	
213	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	22-70	I	30	
214	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	II	34	
215	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	III	35	
216	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	IV	36	
217	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	V	47	

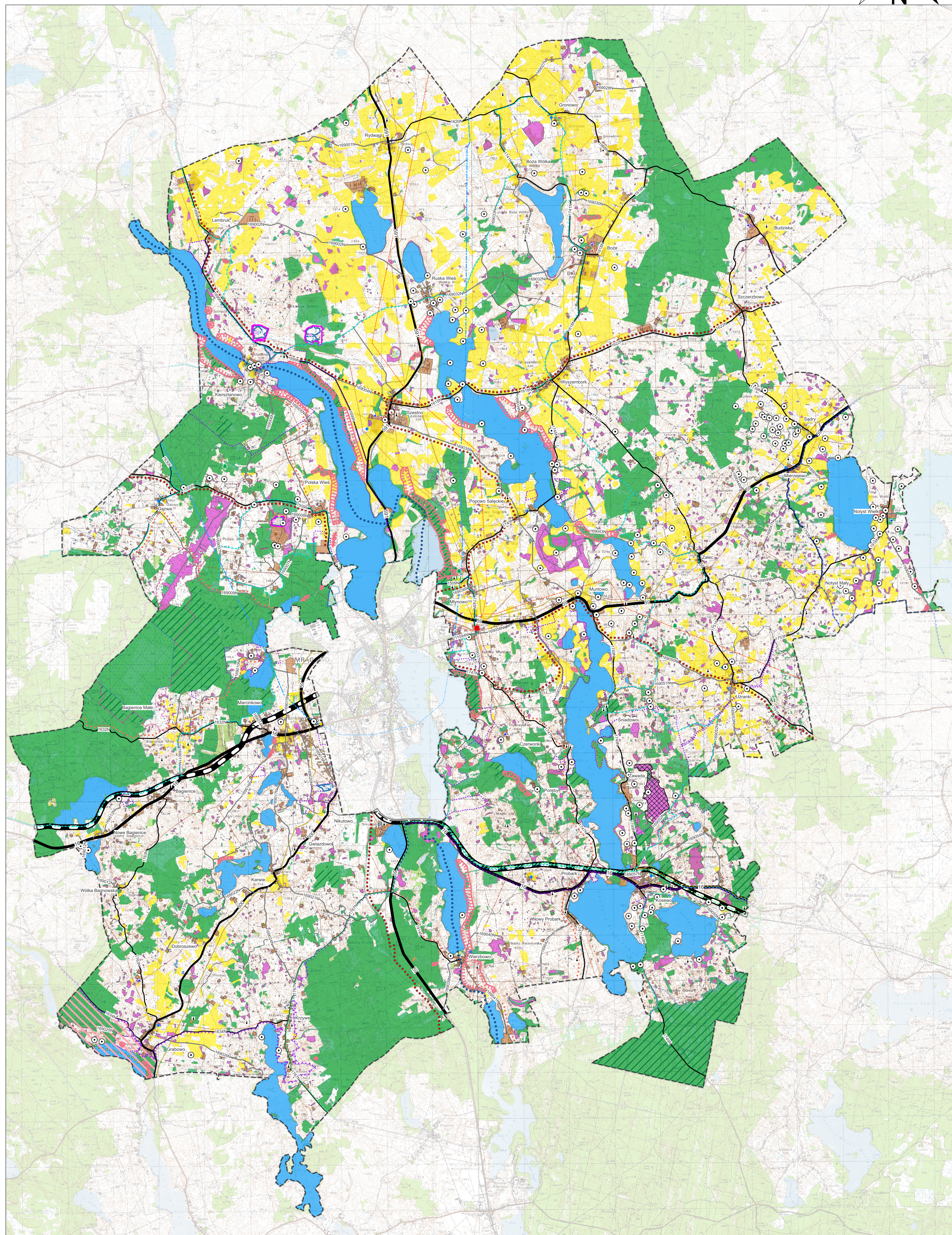
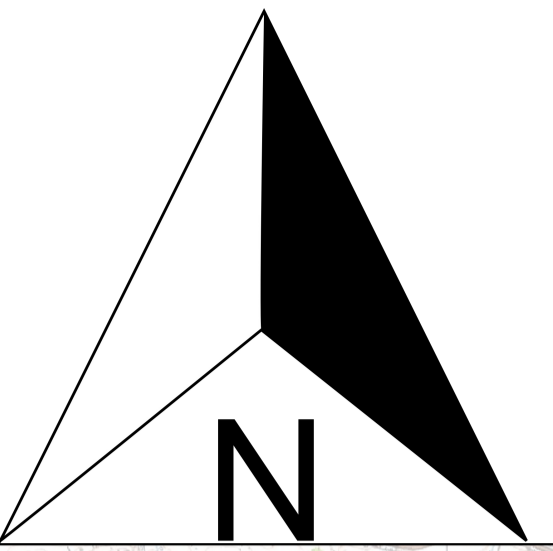
	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stan w miejscowości	nr stan na obszarze	uwagi
218	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VI	48	
219	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VII	49	
220	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	VIII	50	
221	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	IX	51	
222	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	X	52	
223	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XI	53	
224	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XII	54	
225	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIII	55	
226	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XIV	56	
227	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	XV	57	
228	Zalec	Mrągowo	Mrągowo	21-70	I	74	

GMINA MRĄGOWO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1:25 000

OZNACZENIA		OCHRONA ŚRODOWISKA I PRZYRODY		INFRASTRUKTURA TECHNICZNA		ZABYTKI		ROLNICTWO I LEŚNICTWO	
granica gminy	ośrodkowe	specjalne obszary ochrony: Gązwa	drogi wojewódzkie	ujęcie wody	gazociąg wysokiego ciśnienia	obiekt wpisany do rejestru zabytków	lasy ochronne		
tereny zabudowy zagrodowej	Jezior Legińsko-Mrågowskich	Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo	drogi powiatowe	oczyszczalnia ścieków	GZWP Subbiernik Warmia	zespół dworsko-folwarczny	grunty rolne klasy III		
lasy	Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Ostroja Piska	drogi gminne	stacja redukcyjna gazu	stanowisko archeologiczne				
nieużytki	Orliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Zachód	obszar specjalnej ochrony Puszcza Piska	linia kolejowa	GPZ 110/15 kV	osuwiska i obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych				
wody	parki krajobrazowe: Mazurski Park Krajobrazowy	użytek ekologiczny Rozewisko Zawady	szlaki turystyki wodnej: szlaki turystyki wodnej rzeki Dajny	stacja przeludunkowa odpadów / punkt selektywnej zbiórki odpadów	udokumentowane złoża surowców naturalnych				
obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Mazurski Park Krajobrazowy - otulina Jeziora Sorkwickie	rezerwat przyrody Gązwa	szlaki turystyki wodnej rzeki Krutyny	stacja bazowa telefonii komórkowej	tereny górnicze				
		pomniki przyrody	szlaki rowerowe: trasa lokalna	linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia					
		Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Sorkwickie	trasa międzyregionalna	linia elektroenergetyczna średniego napięcia					
		KOMUNIKACJA	drogi krajowe						

Załącznik nr 3 do uchwały Nr XXVII/241/26 Rady Gminy Mrągowo z dnia 27 maja 2026 r.

GMINA MRĄGOWO

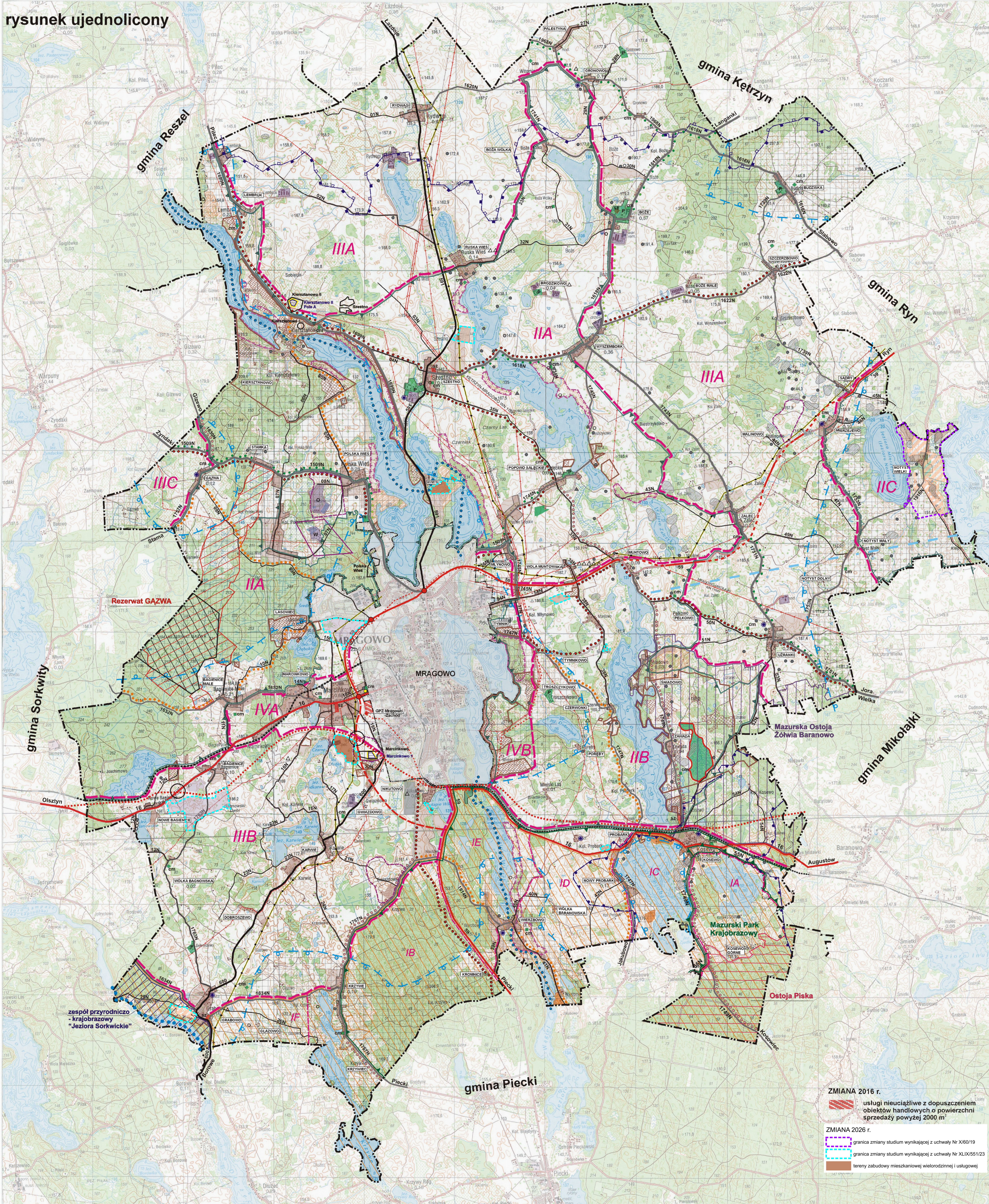
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1:25000

rysunek ujednoczony

- LEGENDA:**
- I. OZNACZENIA OGÓLNE**
- granica gminy
  - granica powiatu
  - granica miasta
  - granice obowiązujących planów miejscowych
  - lasy
  - projektowane zalesienie
  - rolnicza przestrzeń produkcyjna
  - wody otwarte
  - tereny zwartej zabudowy wiejskiej
- II. STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ**
- granice stref
  - granice obszarów
- STREFA I - "Ochronna" tereny cenne przyrodniczo**
- obszar I/A
  - obszar I/B
  - obszar I/C
  - obszar I/D
  - obszar I/E
  - obszar I/F
- STREFA II - "Krajobrazowa" tereny chronionego krajobrazu**
- obszar II/A
  - obszar II/B
  - obszar II/C
- STREFA III - "Aktywizacji gospodarczej"**
- obszar III/A
  - obszar III/B
  - obszar III/C
- STREFA IV - "Podmiejska"**
- obszar IV/A
  - obszar IV/B
- III. TERENY ZURBANIZOWANE I PREDYSPONOWANE DO URBANIZACJI**
- tereny przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę
  - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
  - tereny zabudowane oraz o rozpoczętym procesie urbanizacji
  - szkoly
  - istniejące szkoły
  - kierunki rozwoju
  - tereny zabudowy działalności gospodarczej
  - istniejące
  - kierunki rozwoju
  - tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej
  - tereny zabudowane
  - kierunki rozwoju
  - ogrody działkowe
- IV. UKŁAD KOMUNIKACYJNY**
- układ nadrzędny
- droga krajowa nr 16
  - droga krajowa nr 59
- układ podstawowy
- == drogi wojewódzkie
  - == drogi powiatowe
- układ pomocniczy
- == drogi powiatowe
  - == drogi gminne
  - projektowane skrzyżowania
  - projektowane węzły
  - projektowane lotnisko
- linie kolejowe
- linia kolejowa drugorzędna
- ścieżki rowerowe
- trasy międzyregionalne
  - trasy lokalne
  - trasy lokalne projektowane
  - szlak turystyczny wodnej rzeki Krutyni
  - szlak turystyczny wodnej rzeki Dajny
  - projektowany kanał - przebieg schematyczny
- V. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**
- prawne formy ochrony
- obszary NATURA 2000
  - ostoja ptasia "Puszcza Piska" PLB280008
  - "Ostojka Piska" PLH2800048
  - "Gazwa" PLH2800011
  - "Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo" PLH2800055
  - Mazurski Park Krajobrazowy
  - Obszary Chronionego Krajobrazu
  - Otulinę Mazurskiego Parku Krajobrazowego Zachód
  - Jezior Legińskie - Mrągowskich
  - Wielkich Jezior Mazurskich
  - Zespół przyrodniczo - krajobrazowy "Jeziora Sorkwickie"
  - Rezerwat przyrody Gazwa
  - użytek ekologiczny "Rozlewiszko Zawada"
  - wrażliwość poziomu wód podziemnych
  - obszary o niskiej odporności
  - obszary o średniej i wysokiej odporności
- VI. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH I WODNYCH**
- osuwiska i obszary o predyspozycjach do powstawania osuwisk
  - podział na zlewnie
  - wód płynących
  - pojezierna
  - jezior bezodpływowych
- VII. TERENY CENNE ZE WZGLĘDÓW GOSPODARCZYCH**
- tereny istniejącej eksploatacji złóż kruszywa naturalnego, tereny i obszary górnicze
  - złóża kruszywa naturalnego udokumentowane
  - złóża kruszywa naturalnego spodziewane
  - obszar prognostyczny występowania złóż
  - obszar perspektywiczny występowania złóż
- VIII. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO**
- o grodziska
  - osady
  - ślady osadnicze
  - cmentarzysko
  - cmentarzysko całopalne
  - cmentarze
  - historyczne zespoły dworsko - folwarczne
  - aleje chronione
  - aleje typowane do ochrony
- IX. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I GOSPODARKI KOMUNALNEJ**
- gminne wysypisko odpadów stałych
  - oczyszczalnia ścieków
  - istn. główny punkt zasilania w energię elektryczną
  - proj. linia elektroenergetyczna 110kV napowietrzna
  - istn. linie elektroenergetyczne 110kV napowietrzne
  - istn. linie elektroenergetyczne 15kV napowietrzne
  - istn. stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia
  - istn. gazociąg wysokiego ciśnienia
  - istn. ujęcia wody
- ZMIANA 2016 r.**
- usługi nieuciążliwe z dopuszczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
- ZMIANA 2026 r.**
- granica zmiany studium wynikającej z uchwały Nr X/60/19
  - granica zmiany studium wynikającej z uchwały Nr XLIX/551/23
  - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej

Załącznik nr 4 do uchwały Nr XXVII/241/26 Rady Gminy Mrągowo z dnia 27 maja 2026 r.

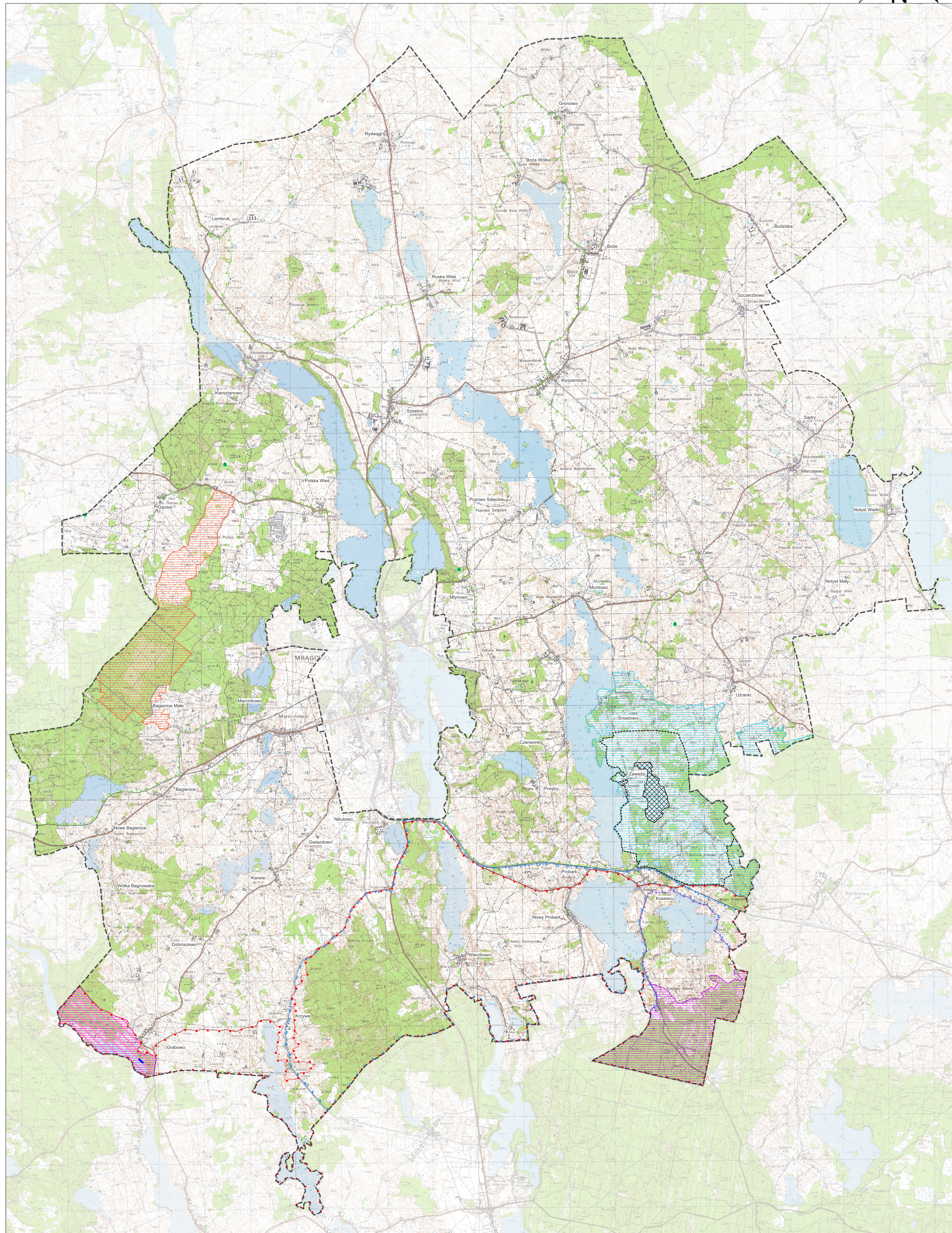
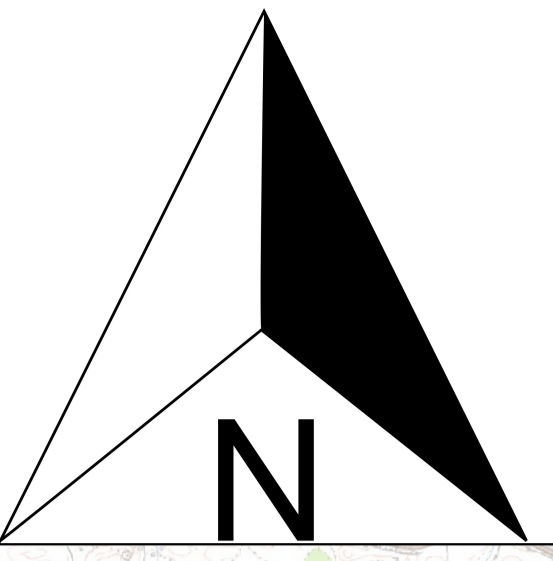

GMINA MRĄGOWO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

FORMY OCHRONY PRZYRODY

SKALA 1:25 000

OZNACZENIA	
granica gminy	pomniki przyrody
Obszary Chronionego Krajobrazu: Jezior Legińsko-Mrągowskich	rezerwat przyrody Gązwa
Otulina Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Zachód	obszary Natura 2000:
parki krajobrazowe:	Specjalny Obszar Ochrony Gązwa
Mazurski Park Krajobrazowy	Specjalny Obszar Ochrony Mazurska Ostroja Żółta Baranowo
Mazurski Park Krajobrazowy - otulina	Specjalny Obszar Ochrony Ostroja Piska
	Obszar Specjalnej Ochrony Puszcza Piska
użytek ekologiczny Rozlewisko Zawady	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Sorokwickie
	obszary dopuszczenia budowy nowych i rozbiłowy istniejących pomostów i innych urządzeń wodnych, w tym kąpielisk wynikające z planu zadań ochronnych
	obszary Mużkowskie dla ochrony miejsc legowych żółwia błotnego wynikające z planu zadań ochronnych

Załącznik nr 5 do uchwały Nr XXVII/241/26 Rady Gminy Mrągowo z dnia 27 maja 2026 r.

Rozstrzygnięcie w sprawie rozpatrzenia uwag złożonych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 27 w zw. z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, Rada Gminy Mrągowo postanawia, co następuje:

1. Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 27 lutego 2026 r. do 21 marca 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu. Zgodnie z art. 11 pkt 8 ustawy, termin składania uwag upłynął 13 kwietnia 2026 r. W wyznaczonym terminie wpłynęła 1 uwaga, która nie została uwzględniona przez Wójta Gminy Mrągowo. Uwagę nieuwzględnioną przedłożono Radzie Gminy do rozpatrzenia.

2. Tabela nr 1 stanowi Rozstrzygnięcie Rady Gminy w sprawie rozpatrzenia uwagi złożonej do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.

Tabela nr 1

L.p.	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy uchwała nr XXVII/241/26 z dnia 27 maja 2026 r		Uwagi
						uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	12.03.2026 powtórzona 16.03.2026	(osoby prywatne)	Wniosek o przesunięcie wskazanej na mapie „SUIKZP GM. MRAĞOWO – kierunki rysunek” południowej i odpowiednio rozszerzenie zachodniej i wschodniej granicy kierunków rozwoju terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej do linii brzegu jeziora Kiersztanowskiego w obrębie działki”	działka 326/4 obręb Kiersztanowo	tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej/tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej		X	Uwaga dotyczy terenu poza granicami zmiany studium.

Załącznik nr 7 do uchwały nr XXVII/241/26
Rady Gminy Mrągowo
z dnia 27 maja 2026 r.
Zalacznik7.gml

**Dane przestrzenne w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji
przestrzennej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 242)**

**Wójt Gminy Mrągowo na podstawie art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu
i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie
ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw przygotował dane
przestrzenne dla Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo,
które stanowią załącznik w postaci cyfrowej do uchwały.**

Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wpływu uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na te kierunki

Podstawą dokonania zmiany studium są uchwały Nr X/60/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany części Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo oraz uchwałą Nr LXIX/551/23 Rady Gminy Mrągowo z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo. Analiza dotychczas obowiązującego studium oraz wniosków składanych o jego zmianę wskazały na konieczność aktualizacji i uporządkowania polityki przestrzennej gminy.

Zaktualizowany dokument składa się z:

- tekstu uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- rysunku uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,
- rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Z wykonanego bilansu terenów pod zabudowę wynika, że możliwe jest wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (17,82 ha), usługową związaną z funkcją mieszkaniową (7,60 ha), produkcyjno-usługową (8,82 ha), usług turystycznych (21,22 ha) oraz rekreacyjną (0,9411 ha).

Studium utrzymuje strukturę dotychczasowych kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których ustala się stosowne parametry zabudowy.

Na rysunku studium wskazano tereny pod zabudowę (obejmujące zarówno tereny istniejącej zabudowy, jak i kierunki rozwoju zabudowy), określające możliwe kierunki rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych:

- a) mieszkaniowo – usługowe,
- b) zabudowy działalności gospodarczej,
- c) turystyczne i rekreacyjne,
- d) ogrodów działkowych.

Ustalenia Studium stanowią jedynie wytyczną do planów miejscowych i to ich ustalenia umożliwią ocenę rzeczywistego wpływu na komponenty środowiska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie narusza przepisów odrębnych i nie pozostaje w sprzeczności z interesem publicznym oraz uwzględnia wymogi ochrony środowiska, zatem tworzy podstawę do realizacji celów wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i pozostałych przepisów odrębnych.